

Centraal Bureau voor de Statistiek

Centrum voor Beleidsstatistiek

Documentatierapport volkstelling 1971

Luuk Schreven

Dit rapport is bedoeld voor gebruik bij Remote Execution en On Site

Projectnummer: SAV-102413

BPA-nummer:

Datum: 1 maart 2004

De gebruiker dient rekening te houden met de volgende do's & dont's

De gegevensbestanden van de volkstelling van 1971 worden door het CBS ter beschikking gesteld voor statistisch of wetenschappelijk onderzoek. Hierbij geldt de strikte verplichting tot statistische geheimhouding van individuele gegevens.

Elke volkstelling is een momentopname, die slechts in staat stelt de actuele situatie te beoordelen. Alleen door het periodieke karakter van de tellingen kan een beeld worden verkregen van aard en tempo van ontwikkelingen en veranderingen, die zich tussen twee tellingen hebben voorgedaan. Gebruikers dienen zich te realiseren dat de vraagstelling bij verschillende tellingen dan wel bij elkaar moet aansluiten.

De gegevens van de telkaarten zijn waar mogelijk gecontroleerd en gecorrigeerd. Over het algemeen is de kwaliteit van de gegevensbestanden daarom als goed aan te merken.

Dringend wordt geadviseerd rekening te houden met de effecten van de (partiële) non-response op de uitkomsten van bepaalde analyses. In dit verband zij verwezen naar de stukken betreffende de (partiële) non-response in paragraaf 3.2.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
2. Beschrijving van de bestanden.....	9
2.1 Beschrijving van de bestanden	9
Problemen met de aangetroffen bestanden.....	9
Beschrijving van de verschillende hiërarchische niveau's.....	10
3. Beschrijving van de variabelen	13
3.1 Overzicht	13
3.2 Toelichting en kwaliteit	16
Algemene Toelichting	16
Non-response	20
Regionale indelingen.....	30
Woning.....	33
Woningkenmerking.....	38
Huishoudens, gezinnen en alleenstaanden	41
(huwelijks) Vruchtbaarheid.....	49
Demografie algemeen	51
Inkomen	55
Onderwijs.....	57
Beroep	62
Forensisme	72
Lijst van afkortingen	75
Literatuurlijst.....	77
Literatuur.....	77
CBS publicaties.....	77
Archiefstukken.....	78
Bijlage 1: Codeomschrijving.....	79
Bijlage 2: Tellingen en verdelingen van variabelen.....	129
Niveau 1	129
Niveau 2	131

Niveau 3	131
Niveau 4	132
Niveau 5	133
Niveau 6	141
Niveau 7	143
Niveau 8	148
Niveau 9	151
Bijlage 3: koppeling en gebruik van REOS-bestanden	178
SPSS syntax	178
Koppeling van bestanden	179
Bijlage 4: Korte geschiedenis van de volkstellingen	182
Korte geschiedenis van de volkstellingen in Nederland 1795-1971	182
Wettelijke regelingen	182
Doeleinden	183
Volkstelling 1971; moeilijkheden rond de laatste integrale telling.....	186
Maatschappelijk verzet.....	186
Problemen bij de verwerking van gegevens.....	188
Telling mislukt?	189

1. Inleiding

Voor u ligt het documentatierapport behorende bij de gegevensbestanden van de 14de Algemene Volkstelling, annex Woningtelling van 28 februari 1971. Deze rapportage is tot stand gekomen door de samenwerking tussen het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten (NIWI). Deze beide instellingen werken al sinds 1997 in verschillende projecten intensief samen om alle Nederlandse volkstellingen te digitaliseren en toegankelijk te maken voor onderzoekers.

De volkstelling (VT) van 1971 is de laatste integrale telling van de bevolking die in ons land werd gehouden. In 1971 gingen ongeveer zestigduizend 'tellers' aan het werk om de Nederlandse bevolking in kaart te brengen. Hierbij werden zogenaamde ponskaarten of telkaarten gebruikt. Via het zwart kleuren van vakjes werd antwoord gegeven op de vragen. De ponskaarten konden daarna automatisch verwerkt worden bij het CBS.

Alvorens alle uitkomsten van de volkstelling te publiceren, zijn de bestanden van de VT 1971 zijn in de jaren 1970 jarenlang bewerkt, niet voor niets heeft het tot 1983 geduurd voordat alle volkstelling publicaties verschenen waren.¹ Het CBS heeft in die jaren een grondig correctieprogramma opgesteld. In het kort komt dit neer op een opsporingssysteem. De voorlopige uitkomsten zijn gecontroleerd en gecorrigeerd op foutieve aanstrepingen en leesfouten van de telkaarten. Inconsistenties binnen een kaart zijn hersteld en niet ingevulde vragen zijn met beschikbare gegevens uit de bevolkingsregisters aangevuld. Bij een tweede leesgang zijn de kaarten onderling in verband gebracht. Hierdoor zijn fouten in huishoudens- en gezinssituaties voor zover mogelijk hersteld. Door middel van controle op inconsistentie van bepaalde gegevens zijn onlogische combinaties zoveel mogelijk te niet gedaan. Ondanks aanzienlijke tegenslagen wat betreft de volledigheid en de verwerking is het volkstellingsmateriaal, mede door de extra bewerkingen vanuit het CBS, als voldoende betrouwbaar voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek te beschouwen.

Dit documentatierapport is geschreven met als doel de onderzoeker op weg te helpen bij het analyseren van de gegevensbestanden. Kennis van de structuur en inhoud van deze bestanden is daarbij van groot belang. Deze documentatie geeft niet alleen een opsomming van de voorkomende variabelen en hun scores, maar ook de gehanteerde definities met betrekking tot de variabelen en (voor zover bekend) de kwaliteit van de variabelen. Ondanks de intensieve nabewerking is van een aantal variabelen bekend dat de kwaliteit minder is. De gebruiker wordt geacht hiervan kennis te nemen en bij analyses

¹ De meeste publicaties verschenen in 1982, ruim tien jaar na de eigenlijke telling. Daar achteraan verscheen in 1983 verscheen deel 6A van serie A: Huishoudens, gezinnen en woningen. Een deel 6B is nooit verschenen evenals een deel 4 in de serie A.

en bewerkingen rekening te houden met dit gegeven. Mocht de gebruiker op kwaliteitsproblemen stuiten bij andere dan de variabelen waarvan dit in hoofdstuk 3 is aangegeven, dan verneemt het CBS dit graag.

De gegevensbestanden behorende bij de VT 1971 zijn hiërarchische bestanden. Ze bevatten privacy gevoelige informatie tot op het individuele niveau en zijn niet zomaar beschikbaar voor onderzoekers. Bij het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) kunnen bestanden van het CBS beschikbaar worden gemaakt voor Remote Execution (RE) of On Site (OS) werk, zo ook de VT 1971 bestanden. RE houdt in dat een onderzoeker vanuit zijn huis of zijn werk, of waar dan ook ter wereld, een analyse opdracht naar het CvB stuurt met het verzoek deze op de betreffende data te draaien. De onderzoeker krijgt vervolgens binnen redelijke termijn en na controle op onthulling, de resultaten van zijn analyse door het CvB toegestuurd. Maar een onderzoeker kan ook naar het CvB toe komen en terplekke met de data werken. In dit laatste geval spreken we van OS. Een bestand dat voor één of beide doeleinden door het CvB wordt vrijgegeven, wordt REOS-bestand genoemd. Om de RE met betrekking tot de volkstelling (VT) van 1971 mogelijk te maken is ervoor gekozen meerdere REOS-bestanden ter beschikking te stellen. Dit documentatierapport beschrijft de inhoud en structuur van de verschillende hiërarchische REOS-bestanden. Daarnaast zijn er voor de onderzoeker ook koppelingen van de hiërarchische bestanden beschikbaar. Deze gekoppelde bestanden maken multivariate analyse op meerdere niveaus mogelijk.

Hoofdstuk 2 beschrijft de globale inhoud van de REOS-bestanden. Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van de variabelen met, waar nodig, de definitie en een toelichting bij de variabele. Bij variabelen waarvan dit bekend is, is een indicatie van de kwaliteit opgenomen.

In bijlage 1 wordt per variabele de codeomschrijving gegeven. Voor categoriale variabelen worden alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd. Frequentieverdelingen van de variabelen worden in bijlage 2 vermeld; van enkele (semi-) continue variabelen zijn alleen de eerste en laatste vijf scores gegeven. Bijlage 3 bevat aanwijzingen voor het gebruik van deze REOS-bestanden, met name waar het de koppeling betreft. In bijlage 4 tenslotte is een korte geschiedenis van de volkstellingen te lezen. Daarbij wordt speciale aandacht besteed aan de verwickelingen rond de telling van 1971.

2. Beschrijving van de bestanden

2.1 Beschrijving van de bestanden

De volkstelling van 1971 is één van de eerste tellingen in Nederland waarbij de verwerking van gegevens grotendeels geautomatiseerd plaats vind. Deze geautomatiseerde verwerking resulteerde uiteindelijk in op datatape opgeslagen bestanden. In de ruim dertig jaar tussen 1971 en 2004 is er een heleboel veranderd op het gebied van de automatisering. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van software en hardware volgden elkaar in snel tempo. Had men in de jaren '70 voor de analyse van de volkstelling gegevens nog een 'super' computer nodig, vandaag de dag kan iedereen op een standaard personal computer met de juiste software sneller en eenvoudiger dezelfde analyses draaien. Voor de archivering van de bestanden hebben deze ontwikkelingen natuurlijk de nodige consequenties gehad. De oorspronkelijke bestanden op datatape heeft men verschillende malen moeten converteren naar andere leesbare bestandstypen.

Problemen met de aangetroffen bestanden

Bij aanvang van het project was een van de grootste vraagtekens in welke omstandigheden de gegevensbestanden van de volkstelling 1971 zouden worden aangetroffen. Behalve een conversieslag naar SPSS was er al jaren weinig meer met de bestanden van de volkstelling 1971 gebeurd. De vraag die in de eerste plaats moest worden beantwoord had vanzelfsprekend betrekking op de inhoud van de bestanden; zijn alle gegevens beschikbaar en in welke staat, met andere woorden: is ook de meta-informatie aanwezig zodat de betekenis van de data helder is.

Controle van de naar SPSS geconverteerde bestanden heeft uitgewezen dat er zo'n 36.000 individuele records misten. Uit verdere analyse bleek dat al deze missende individuen afkomstig waren uit 's-Hertogenbosch. Door de omvang van de databestanden vóór en na conversie te vergelijken kon worden vastgesteld dat dit probleem was ontstaan bij een conversieslag uit de jaren 1980. Om dit probleem te verhelpen moest worden teruggegrepen op de bestanden van voor die conversie. Ondanks het ontbreken van het originele conversieprogramma zijn het NIWI en CBS erin geslaagd de conversie na te bootsen. Via twee nieuwe conversieslagen zijn de ontbrekende Boschenaren met succes aan de volkstellingbestanden toegevoegd.

Ook met de meta-informatie hebben zich problemen voorgedaan, zij het zeer beperkte. Enkele in de SPSS bestanden voorkomende variabelen waren niet meer voorzien van codeomschrijvingen oftewel labels. Deze labels waren echter eenvoudig toe te voegen vanuit de uitgebreide schriftelijke documentatie van het CBS.

Beschrijving van de verschillende hiërarchische niveau's

Opslagcapaciteit is lange tijd een kostbaar goed geweest waarmee zorgvuldig en terughoudend werd omgesprongen. Vandaar dat er voor het opslaan van grote gegevensbestanden, zoals die van de volkstelling, strategieën bedacht werden om de benodigde capaciteit te verkleinen. Meestal werd er dan gekozen voor een hiërarchische opslag methode. Door de gegevens betreffende één recordtype apart op te slaan, wordt plaats bespaard. Via een gezamenlijke variabele is het vervolgens weer mogelijk om hiërarchische niveau's aan elkaar te koppelen. De hiërarchische opslag van de bestanden van de volkstelling 1971 heeft uiteindelijk een ruimtebesparing van ongeveer 1 gigabyte opgeleverd. In een tijd waarin niet meer op een gigabyte meer of minder wordt gekeken is dit natuurlijk geen probleem, maar in de vroege jaren 1980 was een besparing van die omvang zeer aanzienlijk.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende hiërarchische niveau's waarop volkstellingsgegevens beschikbaar zijn. Daarbij wordt een beschrijving van de niveau's geboden. In hoofdstuk 3 zullen de verschillende variabelen op ieder niveau besproken worden.

Overzicht van bestanden VT 1971

Naam	Grootte	Niveau
Bz71_r1	93 kb	Gemeenteniveau
Bz71_r2	33 kb	Wijkniveau
Bz71_r3	150 kb	Buurtniveau
Bz71_r4	106.508 kb	Adresniveau
Bz71_r5	151.297 kb	Woningniveau
Bz71_r6	79.465 kb	Huishoudenniveau definities 1960
Bz71_r7	93.083 kb	Huishoudenniveau definities 1947
Bz71_r8	84.590 kb	(Huwelijks)vruuchtbaarheidsniveau
Bz71_r9	1.285.157 kb	Persoonsniveau

Niveau 1: gegevens op gemeenteniveau

Het gemeenteniveau van de SPSS bestanden bestaat uit acht verschillende variabelen die aangeven om welke (pons)gemeente het gaat en van welke agglomeratie en provincie deze gemeente deel uit maakt.

Niveau 2: gegevens op wijkniveau

Op het wijkniveau van de SPSS bestanden worden de verschillende wijken in een gemeente onderscheiden. Ook wordt aangegeven of personen deel uit maken van de varende of rijdende bevolking, dan wel op woonschepen leven.

Niveau 3: gegevens op buurtniveau

Het buurtniveau onderscheidt buurten binnen de gemeente en de wijken. Tevens wordt op dit niveau de oppervlakte van de buurten in hectaren vermeld.

Niveau 4: gegevens op coördinatenniveau

Twee variabelen op het coördinatenniveau geven de ligging van een woning weer op basis van een vierkantenstelsel van 500 bij 500 meter. De derde variabele is de opblaasfactor, welke betrekking heeft op steekproef onderzoeken.

Niveau 5: gegevens op woningniveau

Het woningniveau bevat 25 variabelen die informatie geven over de woning. Deze informatie varieert van gegevens over het soort woning, het aantal kamers en de aanwezige voorzieningen, tot de eigendoms- en huurverhoudingen, de huurprijs en de bijbehorende periodiciteit.

Niveau 6: gegevens op huishouden-definitie-1960-niveau

Op dit niveau zijn 12 variabelen opgenomen die informatie verschaffen over allerlei aspecten van het huishouden volgens de definitie van 1960 (zie hoofdstuk 3). Onder andere de grootte en samenstelling van het huishouden, het aantal (gemeenschappelijke) vertrekken en de wijze van huisvesting komen aan de orde.

Niveau 7: gegevens op huishouden-definitie-1947-niveau

Ook de 15 variabelen op dit niveau geven informatie over aspecten van het huishouden. Dit maal echter volgens de definitie van 1947 (zie opnieuw de betreffende paragraaf in hoofdstuk 3).

Niveau 8: gegevens op (huwelijks)vruchtbaarheidsniveau

De negen variabelen op dit niveau geven informatie over het aantal kinderen en het huwelijk per gezinshoofd.

Niveau 9: gegevens op persoonsniveau

Op dit laatste en meest uitgebreide niveau bevinden zich 66 variabelen die informatie verschaffen over de ca. 13 miljoen individuen in Nederland op 28 februari 1971. Een heel scala aan onderwerpen komt aan de orde; van geslacht en burgerlijke staat, via kerkelijke gezindte en nationaliteit, tot aan de positie binnen het hoofd- en nevenberoep en de plaats waar het beroep wordt uitgeoefend.

Naast de hiërarchische bestanden die hierboven zijn beschreven zijn er bij het CvB ook alvast gekoppelde bestanden klaar gezet voor analyse. Het gaat hierbij onder andere om het complete rechthoekige bestand, een koppeling van alle hiërarchische bestanden. Dit bestand is erg groot, bijna 3 gigabyte en bevat circa 140 variabelen voor ongeveer 13 miljoen individuen. Om de doorlooptijd van een analyse te beperken zijn er ook gedeeltelijk gekoppelde bestanden beschikbaar.

De eenheid van een recordtype in de REOS-bestanden is afhankelijk van het hiërarchisch niveau waarop de bestanden zich bevinden. De onderstaande tabel geeft zowel de eenheid van het recordtype als het aantal variabelen en records per bestandsniveau.

REOS-bestanden naar recordtype en tabelstructuur

Niveau	Recordtype	Records	Variabelen
Bz71_r1	Gemeente	912	8
Bz71_r2	Wijk	2.917	3
Bz71_r3	Buurt	9.847	4
Bz71_r4	Adres	3.771.554	5
Bz71_r5	Woning	3.785.833	25
Bz71_r6	Huishouden 1960	4.068.232	12
Bz71_r7	Huishouden 1947	4.143.922	15
Bz71_r8	Gezinshoofd	4.291.106	9
Bz71_r9	Persoon	13.133.333	66
Bz71_compleet	Persoon	13.133.333	139
Bz71_r1r2r3r4r5r6r7r8	Gezinshoofd	4.291.106	74
Bz71_r1r2r3r4r9	Persoon	13.133.333	82

Bij gekoppelde bestanden neemt het recordtype de vorm aan van dat van het laagste hiërarchische niveau.

De gebruiker kan met al deze bestanden werken. De keuze voor het bestand zal voornamelijk afhangen van de onderzoeksvraag van waaruit de gebruiker de betreffende analyse zal opzetten.

In principe zou het compleet gekoppelde bestand alle onderzoeksvragen moeten kunnen beantwoorden. De doorlooptijd van een analyseopdracht op dit bestand is echter aanzienlijk, zelfs op de huidige, krachtige pc's. Vriendelijk wordt verzocht hier rekening mee te houden en waar mogelijk te kiezen voor een kleiner bestand.

Een andere mogelijkheid is het zelf koppelen van bepaalde bestanden naar de behoefte van het moment. Dit kan op basis van de variabele casenummer welke op elk niveau is ingebouwd. Meer informatie met betrekking tot de koppeling van bestanden en het tot stand komen van de verschillende REOS-bestanden vindt men in bijlage 3.

3. Beschrijving van de variabelen

3.1 Overzicht

Onderstaand volgt een lijst van alle variabelen in de verschillende REOS-bestanden. De variabelen zijn per bestandsniveau weergegeven. Zie ook paragraaf 3.2: toelichting en kwaliteit en Bijlage 1: Codeomschrijving voor een nadere toelichting op de variabelen.

REOS-bestanden

Identificatiecode:

NRCASE CASE IDENTIFICATIE TBV MERGING TYPE 1 T/M 9

Niveau 1 gemeentegegevens:

NIVEAU1 NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
 PGEM GEMEENTE(-HAP)-CODE = PONGEMEENTE
 GEM GEMEENTE
 HAPGEM GEMEENTE IS DEEL VAN HAPPENGEMEENTE ...
 AGGL GEMEENTE IS DEEL VAN AGGLOMERATIE ...
 PROV GEMEENTE IS DEEL VAN PROVINCIE ...
 GEMAC GEMEENTECODE

Niveau 2 wijkgegevens:

NIVEAU2 NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
 WCAT WIJK/CATEGORIE

Niveau 3 buurtgegevens:

NIVEAU3 NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
 BCAT BUURT/CATEGORIE
 B_OPP BUURTOPPERVLAKTE

Niveau 4 coördinaatgegevens:

NIVEAU4 NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
 WOON_X WOON-X
 WOON_Y WOON-Y
 OPBLF OPBLAASFACTOR

Niveau 5 woninggegevens:

NIVEAU5 NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
 AARDWVBL AARD WOONVERBLIJF
 EIG EIGENDOM
 HVH HUURVERHOUDING
 JRHUUR HUUR RESP. HUURWAARDE PER JAAR IN GULDENS
 HUURKL HUURKLASSE IN GULDENS PER JAAR
 HUURPER HUURPERIODICITEIT
 BOUW BOUWWIJZE EN WOONLAAG
 BEZET BEZETTING
 DEUR EIGEN TOEGANGSDEUR
 BJR BOUWJAAR
 VTR_TOT AANTAL VERTREKKEN, INCL. KEUKEN
 KEUK KEUKEN

Documentatie Volkstelling 1971

WC	PRIVAAT
BAD	BADGELEGENHEID
OUTI	OUTILLAGE
AANSL	OPENBARE AANSLUITINGEN
CV	CENTR. VERWARMING
BRA	BRANDSTOF
PART_REG	INRICHTINGEN & TEHUIZEN - PARTICULIER/GEREGISTREERD
KOSTEN	BIJ HUUR INBEGREPEN KOSTEN
OOIT_BEW	AL DAN NIET OOIT BEWOOND
DUUR_L	DUUR LEEGSTAND
REDEN_L	REDEN LEEGSTAND

Niveau 6 huishoudensgegevens volgens definitie 1960:

NIVEAU6	NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
HUISV	WIJZE VAN HUISVESTING DEF.1960
TELEF	TELEFOON
VTR_BER	VERTREKKEN VOOR BEROEP
VTR_TB	TOTAAL GEHUURDE VERTREKKEN
VTR_GEM	GEMEENSCHAPPELIJKE VERTREKKEN
VTBD	VERTREKKEN TER BESCHIKKING, INCLUSIEF KEUKEN
KEUKGEBR	GEBRUIK VAN KEUKEN
SAM_60	SAMENSTELLING HUISHOUDEN DEF. 1960
COMM	COMMUNE
APH_60	AANTAL PERSONEN HUISHOUDENS DEF. 1960

Niveau 7 huishoudensgegevens volgens definitie 1947:

NIVEAU7	NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
PRIM_SEC	PRIMAIRE - SECUNDAIRE EENHEID
HVST_47A	HUISVESTING, ALLEEN VOOR HOOFDEN VAN HUISHOUDENS DEF.1947
HVST_47B	HUISVESTING HSH EN ALLEENSTAANDEN DEF.1947 IN WONINGEN
HVST_47C	HUISVESTING VAN HUISHOUDENS EN ALLEENSTAANDEN DEF.1947
FAM_47	FAMILIERELATIE HUISHOUDEN DEF.1947
SAM_47	SAMENSTELLING HUISHOUDEN DEF.1947
OFG	ONTWIKKELINGSFASE GEZIN
AFH_K	AANTAL AFHANKELIJKE KINDEREN DEF.1947
ONAFH_K	AANTAL ONAFHANKELIJKE KINDEREN DEF. 1947
TWK_G	AANTAL THUISWONENDE KINDEREN PER GEZIN
TWK_21	AANTAL THUISWONENDE KINDEREN PER GEZIN JONGER DAN 21 JAAR
AFH_A	AANTAL AFHANKELIJKE ANDEREN DEF.1947
APH_47	AANTAL PERSONEN HUISHOUDEN DEF.1947

Niveau 8 (huwelijks)vruchtbaarheidsgegevens:

NIVEAU8	NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
KI_TOT	TOTAAL GEBOREN KINDEREN
KI_HUW	KINDEREN UIT BESTAANDE HUWELIJKEN
KI_THUIS	ALLE KINDEREN THUIS
HUWM	HUWELIJKSMAAND
HUWJ	HUWELIJKSJAAR
EERSTHUW	EERSTE RESP. NIET EERSTE HUWELIJK
KI_T24	AANTAL THUISWONENDE KINDEREN < 21 EN LEEFTIJD JONGSTE KIND

Niveau 9 persoonsgegevens:

NIVEAU9	NIVEAU'S I.V.M. HIERARCHISCHE OPBOUW VAN TELTYPE-BESTAND
SBN	SOORT BOEKJE; NIEUW
SB	SOORT BOEKJE WAAROP IS GETELD
TELWYZE	TELWIJZE, WEIGERAARS
GESL	GESLACHT
BURG_ST	BURGERLIJKE STAAT
GEBM	GEBOORTEMAAND
GEBJ	GEBOORTEJAAR
JAREN	LEEFTIJD IN JAREN
MNDEN	MAANDEN TOE TE VOEGEN AAN LEEFTIJD IN JAREN

Documentatie Volkstelling 1971

VEST	PERIODE VAN VESTIGING
GEB_PR_L	GEBOORTEPROVINCIE-LAND
HULPBEH	HULPBEHOEVENDHEID
KG	KERKELIJKE GEZINDTE
NAT	NATIONALITEIT
PH	PLAATS HUISHOUDEN DEF. 1960
PH_47	PLAATS IN HUISHOUDEN DEF.1947
BRON	LEVENSONDERHOUD
AOW	AOW/AWW
INK	INKOMENSKLASSE
O_NIV	HOOGSTE ONDERWIJSNIVEAU
VHMO	ALGEM.VORMEND ONDERW., HOGER/MIDDELBAAR; EXC. HANDELSDAGSCHOOL
BEN_MULO	ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS, BASIS/LAGER NIVEAU
EX_NIV	EXAMEN-NIVEAU VAN ACADEMISCH GEVORMDEN
STUDIER	STUDIERICHTING VAN ACADEMISCH GEVORMDEN
OPL_PL	OPLEIDINGSPLAATS VAN ACADEMISCH GEVORMDEN
DO_NIV	DAGONDERWIJSNIVEAU VAN DAGONDERWIJSVOLGENDEN
DO_ST_R	STUDIERICHTING VAN DAGONDERWIJSVOLGENDEN
DO	DAGONDERWIJS DAT WORDT GEVOLGD
DO_SCH	SCHOOL VAN DAGONDERWIJSVOLGENDE
DIPNIV1	DIPLOMA-NIVEAU, DIP-NIV (1) (HOOGSTE DIPLOMA-NIVEAU)
DIPSTR1	STUDIERICHTING VAN EEN DIPLOMA
DIPSCH1	SCHOOLSOORT VAN DIPLOMA
DIPDIFF1	DIPLOMADIFFERENTIATIE NAAR NIVEAU EN SCHOOLSOORT
DIPNIV2	DIPLOMA-NIVEAU, DIP-NIV (2) (OP 1 NA HOOGSTE DIPLOMA-NIVEAU)
DIPSTR2	STUDIERICHTING VAN EEN DIPLOMA
DIPSCH2	SCHOOLSOORT VAN DIPLOMA
DIPDIFF2	DIPLOMADIFFERENTIATIE NAAR NIVEAU EN SCHOOLSOORT
DIPNIV3	DIPLOMA-NIVEAU, DIP-NIV (3) (OP 2 NA HOOGSTE DIPLOMA-NIVEAU)
DIPSTR3	STUDIERICHTING VAN EEN DIPLOMA
DIPDIFF3	DIPLOMADIFFERENTIATIE NAAR NIVEAU EN SCHOOLSOORT
DIPNIV4	DIPLOMA-NIVEAU, DIP-NIV (1) (OP 3 NA HOOGSTE DIPLOMA-NIVEAU)
DIPSTR4	STUDIERICHTING VAN EEN DIPLOMA
DIPSCH4	DIPLOMA
DIPDIFF4	DIPLOMADIFFERENTIATIE NAAR NIVEAU EN SCHOOLSOORT
BR	BEROEP; 4 CIJFERS VAN BEROEP (ZIE DOCUMENTATIE VOOR RUIMERE OMSCHRIJVING VAN DE LABELS EN VERKLARING VAN NOTEN)
SOC_GRKL	SOCIALE GROEPS-KLASSE
WZAAM	WERKZAAMHEID
BD	BEDRIJF; 4 CIJFERS BEDRIJF (ZIE DOCUMENTATIE VOOR RUIMERE OMSCHRIJVING VAN DE LABELS)
BD_KL_60	BEDRIJFSKLASSE VOLGENS INDELING 1960
POS_B	POSITIE BEDRIJF VAN HET HOOFDBEROEP
PERS	PERSONEEL
OV	OVERHEID
WGEM	WERKGEMEENTE
VAST_WA	VAST WERKADRES
AFST	AFSTAND TOT HET WERK
VERVM	VERVOERMIDDEL
DAGEL	DAGELIJKS, NIET DAGELIJKS
FORE	FORENSISME
U_HB	UREN HOOFDBEROEP
STALL	STALLING PERSONENAUTO
POS_NB	POSITIE IN BEDRIJF NEVENBEROEP
U_NB	UREN NEVENBEROEP
WERK_X	WERK-X
WERK_Y	WERK-Y

3.2 Toelichting en kwaliteit

Algemene Toelichting

Algemene toelichting bij de telling

De telling van 28 februari 1971 strekte zich uit tot alle personen die in de onderscheiden Nederlandse gemeenten hun werkelijke (de jure) woonplaats hadden, zulks ongeacht hun nationaliteit. Inbegrepen zijn derhalve de in Nederland woonachtige niet-Nederlanders met uitzondering van personen die het recht van diplomatieke immuniteit bezaten (waaronder diplomaten) alsmede van in Nederland gestationeerde N.A.V.O.-militairen en hun gezinsleden, voor zover ze de nationaliteit van één der N.A.V.O.-landen bezaten. De in het buitenland woonachtige Nederlanders zijn buiten beschouwing gebleven. Uitdrukkelijk wordt voorts vermeld dat niet-Nederlanders die ten tijde van de volkstelling niet in een persoonsregister voorkwamen – dat zijn onder andere diegenen die illegaal in ons land verbleven – niet zijn geteld.

Uit overwegingen van inhoudelijke en organisatorische aard bestond de eigenlijke telling uit drie onderdelen, te weten:

- a. De telling van de bevolking in woningen en andere bewoonde ruimten (a.b.r.). Deze omvatte de telling van de gehele bevolking met uitzondering van enerzijds de bevolking in inrichtingen en tehuizen en anderzijds de bevolking op varende schepen en in woonwagens (vragenlijsten A t/m D);
- b. De telling van de bevolking in inrichtingen en tehuizen. Deze omvatte de telling van een onder speciale omstandigheden levende groep van de bevolking, welke daarenboven slechts door tussenkomst van anderen – bestuur of administratie van de afzonderlijke inrichtingen – kon worden benaderd (vragenlijsten F en G);
- c. De telling van de varende en rijdende bevolking. Hieronder viel uitsluitend de telling van de bevolking op varende schepen zonder vast waladres en in rijdende wagens (vragenlijst E). De telling van de bevolking op varende schepen met een vast waladres, op woonschepen en in wagens met een vaste standplaats viel bijgevolg onder de telling van de bevolking in woningen en andere bewoonde ruimten.

De eigenlijke telwerkzaamheden zijn uitgevoerd door ruim zestigduizend hiertoe door de gemeenten aangetrokken en geïnstrueerde tellers. Zij droegen voornamelijk zorg voor het verzamelen van de gegevens over de woonverblijven én het uitreiken en ophalen van de diverse vragenlijsten, die – met uitzondering van de hierop voorkomende vragen met betrekking tot het woonverblijf – door de bevolking zelf dienden te worden ingevuld.

Met betrekking tot de munteenheden geldt dat alle geldbedragen die in de bestanden voorkomen in guldens zijn opgenomen.

Inrichtingen en tehuizen

Uit overwegingen van inhoudelijke en organisatorische aard heeft de telling van de bevolking in inrichtingen en tehuizen afzonderlijk plaatsgevonden. In het kader van deze telling zijn als inrichting of tehuis beschouwd:

- Inrichtingen die uitgaan van het Rijk, de provincie, de gemeente, een kerkgenootschap of een instelling voor sociale zorg en waar onder een algemene leiding personen voor een bepaald doel verblijf houden, die zich bovendien aan bepaalde door de leiding vastgestelde voorschriften hebben te houden;
- Inrichtingen welke uitgaan van een particulier persoon en waarin tenminste vier niet aan het hoofd van de inrichting verwante personen voor een bepaald doel verblijf houden, die zich bovendien aan bepaalde door het tehuis gestelde regels hebben te onderwerpen.

Genoemde inrichtingen zijn – op een aantal uitzonderingen na – gehuisvest in een voor het doel bestemd speciaal gebouw of een voor het doel verbouwde oorspronkelijke woning. De uitzonderingen hebben met name betrekking op de huisvesting in een gewone niet verbouwde woning, voornamelijk bij particuliere tehuizen.

Ten aanzien van de zogenaamde hofjeswoningen zij opgemerkt dat deze slechts als behorend tot een inrichting of tehuis zijn aangemerkt, indien zij deel uitmaakten van een grotere eenheid waarin tevens personen waren opgenomen die zich aan zekere bepalingen van de leiding van de inrichting hadden te onderwerpen. In de regel vielen echter de hofjeswoningen buiten de telling van de inrichtingen en tehuizen omdat daarin meestal uitsluitend personen waren gehuisvest die alleen of met anderen een zelfstandige huishouding voerden. Ook de zogenaamde Ambonnezenwoonoorden zijn niet als een inrichting of tehuis beschouwd, omdat zij niet het karakter van een dergelijke instelling bezitten – met name voor wat betreft de bepalingen van de leiding waaraan personen in inrichtingen of tehuizen zijn onderworpen.

Al naar gelang de in inrichtingen en tehuizen wonende personen vrijwel volledig zijn aangewezen op gemeenschappelijke voorzieningen zijn twee categorieën te onderscheiden, namelijk: de in groepsverband levende personen in een inrichting of tehuis, én de personen die deel uitmaken van een particulier huishouden of die als alleenstaande in of op het terrein van de inrichting zijn gehuisvest. Tot de eerstgenoemde categorie – in het navolgende verder aangeduid als personen in inrichtingen of tehuizen – worden gerekend degenen die deel uitmaken van een grotere groep van personen voor wie de inrichting is bestemd dan wel van een grotere groep van leden van het personeel, die géén zelfstandige huishouding voeren. Hierbij zij nog aangetekend dat het hierbij uitsluitend gaat om de vaste bewoners onder de personen voor wie de inrichting of het tehuis is bestemd (dat wil zeggen degenen die in de inrichting hun werkelijke woonplaats hebben, hetgeen in het algemeen het geval is na een verblijfsduur van één jaar), alsmede om het zogenaamde interne personeel.

Indien onder deze omstandigheden in een inrichting verblijvende personen samen een gezin vormen (bijvoorbeeld een bejaard echtpaar in een bejaardenoord), dan worden deze gezinnen beschouwd als niet-zelfstandige gezinnen onder de in groepsverband levende personen. Deze gezinnen worden niet-zelfstandig of ook wel secundair genoemd omdat zij geen zelfstandige huishouding voeren.

Als huishouden wordt beschouwd elke groep van twee of meer personen die in huiselijk verkeer met elkaar samenwonen en die tezamen een gemeenschappelijke huishouding voeren; als alleenstaande elke afzonderlijk levende persoon die een eigen huishouding voert. Bij in deze inrichtingen verblijvende personen gaat het om:

- Huishoudens van leden van directie of personeel die zijn gehuisvest in afzonderlijke in of op het terrein van de inrichting of het tehuis gelegen woonverblijven (voornamelijk woningen), alsmede in zulke verblijven gehuisveste alleenstaande leden van directie of personeel;
- Personen voor wie de inrichting is bestemd, die in kleine woningen (met eigen keuken en eigen w.c.) een afzonderlijke huishouding voeren – in de regel is hier sprake van bejaarde alleenstaanden of bejaarde echtparen;
- De leiding van een particulier tehuis met eventuele leden van het personeel die zijn gehuisvest in een deel van de woning of van het gebouw waarin het tehuis is gevestigd.

Personen voor wie de inrichting is bestemd, zijn ten behoeve van de telling uitsluitend onderscheiden naar het werkelijke doel waarvoor zij in de betrokken inrichting verblijf houden, en niet naar de bestemming respectievelijk hoofdbestemming – in het geval er sprake is van een meervoudige bestemming – van de inrichting als zodanig. De classificatie van verzorgingscategorieën welke bij de toedeling van de desbetreffende personen in deze is aangehouden, ziet er als volgt uit.

- Bejaarden: het betreft hier in een bejaardenoord of andere inrichting opgenomen valide als ook verpleegde bejaarden (exclusief demente bejaarden).
- Langdurige zieken: hieronder zijn begrepen langdurige zieke patiënten in (militaire) ziekeninrichtingen, verpleeghuizen en revalidatie-inrichtingen alsmede personen in gezondheids- en vakantiekolonies (geen geesteszieken).
- Geestelijk gehandicapten: hierbij gaat het om voor verpleging opgenomen geestelijk gestoorde patiënten (inclusief zwakzinnigen en dementen).
- Zintuiglijk en lichamelijk gehandicapten: hiertoe worden gerekend blinden, doven, doofstommen, spastici en dergelijke.
- Voor opvoeding buitenshuis verblijvende personen: het betreft hier kinderen in opvoedingsinrichtingen van de kindbescherming (bijvoorbeeld: voogdij en regeringskinderen), in opvoedingsinrichtingen voor moeilijke kinderen, in

tehuizen voor werkende jeugd, weeshuizen, Rijksopvoedingsgestichten, tuchtscholen en dergelijke (geen kostschoolkinderen).

- Voor het volgen van onderwijs opgenomen personen: tot deze categorie behoren onderwijsvolgenden in kostscholen, seminaria en andere opleidingsinstituten, alsmede in volkshogeschool, vormingscentra en dergelijke (exclusief personen die onderwijs volgen in instituten voor zintuiglijk en lichamelijk gehandicapten).
- In het kader van sociale zorg opgenomen personen: het gaat hierbij om personen in tehuizen voor zwak sociale gezinnen, voor ongehuwde moeders, voor daklozen (bijvoorbeeld: HVO-huizen, reclasseringsinrichtingen).
- Kloosterlingen: hieronder worden uitsluitend kloosterlingen in eigenlijke kloosters begrepen (dus niet kloosterlingen behorend tot het personeel van de inrichting noch kloosterlingen die in de inrichting zijn opgenomen als bejaarde, zieke of dergelijke).
- Militairen, politie, marechaussee: hiertoe behoren ook personen in instellingen ten behoeve van de opleiding voor beroepsmilitair of politie (niet zijn begrepen militairen en dergelijke opgenomen in militaire ziekeninrichtingen).
- Gevangenen: het betreft hier gedetineerden in penitentiaire inrichtingen zoals strafgevangnissen en huizen van bewaring, alsmede in kindergevangnissen (uitgesloten zijn: kinderen in tuchtscholen en Rijksopvoedingsgestichten).
- Overige personen: hiertoe worden gerekend alle overige verzorgingscategorieën

Zoals reeds in de vorige paragraaf is opgemerkt, heeft de telling van de personen in inrichtingen en tehuizen, evenals bij voorafgaande volkstellingen, plaatsgevonden aan de hand van een speciaal voor dit doel ontworpen vragenlijst. Volgens artikel 5, lid 2 van het Besluit algemene volks- en woningtelling 1971² waren de bestuurders van inrichtingen en tehuizen verplicht de desbetreffende vragenlijsten F door de administratie te laten invullen voor de in de inrichting of het tehuis opgenomen personen jonger dan 18 jaar alsmede voor die van 18 jaar en ouder die daartoe niet in staat waren. In de inrichting of het tehuis woonachtige personen van 18 jaar en ouder die daartoe wel in staat waren, dienden de vragenlijst F dus zelf in te vullen – met uitzondering van de vraag naar de verzorgingscategorie van de betrokkene, indien deze behoorde tot de personen voor wie de inrichting was bestemd. Voor al deze personen diende genoemde vraag te worden beantwoord door de administratie van de inrichting of het tehuis aan de hand van een op te stellen recapitulatiestaat van alle vragenlijsten F.

De telling van de inrichting of het tehuis is geschied met behulp van een afzonderlijke vragenlijst G. Het betrof hier een aantal vragen met betrekking tot de instelling zelf ter bepaling van het houderschap, de indeling van het personeel naar bedrijfsactiviteit en de

² Stbl. 446, d.d. 13 november 1970 (Staatscourant nr. 226).

controle van de verzorgingscategorieën bij de bewerking van het telmateriaal. De beantwoording van deze vragen was verplicht gesteld op grond van de wet van 28 december 1936³

Tenslotte zij nog opgemerkt dat de telling van de inrichtingen en tehuizen en van de hierin woonachtige personen door een of meer speciale tellers diende te worden verricht, bij voorkeur door personen die door de aard van hun normale werkzaamheden reeds met inrichtingen en tehuizen in contact stonden.

Bevolkingscijfer

De gelijktijdig met de volkstelling van 1971 gehouden controle van de gemeentelijke bevolkingsregisters is niet in de volkstellingsuitkomsten verwerkt. Bij vergelijking van volkstellingsuitkomsten met administratief berekende gegevens dient men derhalve met hieruit voortvloeiende oneffenheden rekening te houden.

De afwijkingen in deze zijn echter gering en bedragen – op enkele uitzonderingen na – voor iedere gemeente niet meer dan twee percent naar boven of naar beneden, en zijn hiermee vanuit statistisch oogpunt van geen betekenis. De zojuist bedoelde afwijkingen houden geen verband met het feit dat personen tijdens de telling niet thuis zijn aangetroffen dan wel weigerden aan de telling mee te werken. Zoals reeds eerder gesteld zijn de gegevens van deze personen – voor zover deze aan de gemeentelijke bevolkingsadministratie waren te ontleen – bij de gemeente opgevraagd en in de desbetreffende bestanden verwerkt.

Non-response

Algehele non-response

Personen die bij herhaald bezoek niet thuis zijn aangetroffen dan wel expliciet hebben geweigerd aan de telling mee te werken, zijn administratief geteld naar de toestand op de teldatum. Deze telling heeft plaatsgehad op basis van de bij de gemeente bekende woning- en bevolkingsgegevens. Enerzijds omvatte zij de beantwoording van praktisch alle vragen ten aanzien van het woonverblijf, anderzijds de beantwoording van de vragen met betrekking tot minstens de volgende persoonsgegevens: het geslacht, de leeftijd, de burgerlijke staat, de geboortegemeente, de periode van vestiging in de huidige woongemeente, de nationaliteit, de kerkelijke gezindte, de plaats in het huishouden, de (huwelijks-)vruchtbaarheid, het al dan niet uitoefenen van een beroep, de aard van het beroep en – waar mogelijk – de wijze waarop het beroep wordt uitgeoefend, namelijk als zelfstandige, als loon- of salaristrekker dan wel als medewerkende in het gezinsbedrijf. De geldigheid van de op basis van deze administratieve telling verkregen gegevens is in het algemeen vrij groot. In dit opzicht dient slechts een uitzondering te worden gemaakt

³ Stbl. 639 DD, d.d. 30 november 1970 (Staatscourant Nr. 234).

voor de langs deze weg verkregen gegevens over de kerkelijke gezindte en het beroep. De laatstgenoemde gegevens kunnen minder in overeenstemming zijn met de feitelijke situatie der betrokken personen dan de overige aan de bevolkingsadministratie ontleende gegevens, daar veranderingen met betrekking tot beroep en kerkelijke gezindte slecht incidenteel in de persoonsregisters worden geregistreerd.

Het voorafgaande impliceert dat de omvang en de samenstelling van de diverse kerkelijke gezindten en die van de beroepsbevolking enigermate kunnen zijn vertekend. De kans op een mogelijke vertekening geldt met name voor de omvang en samenstelling van de beroepsbevolking. In mindere mate is deze kans aanwezig bij de omvang en de samenstelling der diverse kerkelijke gezindten, omdat de vraagstelling naar de kerkelijke gezindte en de toelichting hierop veeleer was gericht op het formele lidmaatschap van een kerkgenootschap. Hoewel dus ook voor deze gegevens het aantal onbekenden kon worden terug gebracht tot nul, is daarmee het effect van de non-response slechts ten dele geëlimineerd.

Het totaal aantal administratief getelde personen bedraagt ca. 296.000 oftewel 2,3% van de totale bevolking. Hieronder bevinden zich iets meer dan 23.000 personen – oftewel 0,2% van de totale bevolking – die expliciet hebben geweigerd aan de telling mee te werken. Hoewel het percentage administratief getelden betrekkelijk gering is, is er hierbij sprake van een grote oververtegenwoordiging bij enkele bevolkingsgroepen. Voor een groot aantal van deze groepen kan deze oververtegenwoordiging gedeeltelijk worden verklaard door het feit dat personen zonder Nederlandse nationaliteit – de bevolkingsgroep met de grootste aantallen administratief getelden – een groot aandeel van deze groepen uitmaken. De door grotere aantallen administratief getelde personen gekenmerkte bevolkingsgroepen zijn specifiek te noemen in die zin, dat zij onder de totale bevolking een kleine minderheid vormen. Zo bedraagt het aandeel van de varende en rijdende bevolking onder de totale bevolking 0,3%, dat van de niet met hun echtgeno(o)t(e) samenwonenden gehuwden, gescheidenen van tafel en bed en van echt respectievelijk 1,3%, 0,3% en 1,1%, dat van de groep kleinere kerkelijke gezindten 2,4%, dat van de groep personen zonder Nederlandse nationaliteit 2,4% en dat van de alleenstaanden 7,0%. De administratief getelden worden hieronder nog nader beschouwt.

Naast een spreiding van de non-response over bepaalde subgroepen in de Nederlandse bevolking is er ook sprake van een geografische spreiding van de non-response. De onderstaande tabel, overgenomen uit kamerstukken uit 1979⁴, illustreert dit.

⁴ 27 maart 1979. Tweede Kamer, zitting 1978-1979, 15 300 hoofdstuk XIII, nr. 80.

Non-response percentages Volkstelling 1971 per geografische gebiedseenheid

	% non-response onder de bevolking van 14 jaar en ouder
Groningen	2,5
Friesland	2,0
Drenthe	0,7
Overijssel	1,0
Gelderland	1,5
Utrecht	3,5
Noord-Holland	4,9
Zuid-Holland	3,2
Zeeland	0,9
Noord-Brabant	1,2
Limburg	1,5
Amsterdam	9,4
Rotterdam	5,1
's-Gravenhage	4,8
Utrecht	5,6
Nederland	2,6

De vermelde percentages berusten op de uitkomsten van een bewerking van een steekproef van 10% uit het volkstellingsmateriaal.

Op basis van deze cijfers trekt de minister van Economische Zaken de conclusie dat de percentages totale non-response per geografische gebiedseenheid weliswaar uiteenlopen, doch dat zij te gering van omvang zijn om de betrouwbaarheid van de regionale uitkomsten uit dien hoofde wezenlijk te kunnen beïnvloeden. Een mogelijke uitzondering hierop zou de gemeente Amsterdam kunnen vormen. Nadere analyse wees echter uit dat het grote aantal non-respondenten in deze gemeente (ruim 1/5 deel van het totaal aantal niet-thuis getroffen personen dan wel weigeraars) in enkele wijken en buurten (voornamelijk de binnenstad) is geconcentreerd, zodat voor verreweg de meeste gemeenteonderdelen de totale non-response niet of nauwelijks van invloed is op de betrouwbaarheid van de uitkomsten.

Overigens zij hierbij opgemerkt dat de betrouwbaarheid van demografische structuurgegevens en van de woninggegevens niet in het geding is. Voor de groep non-respondenten zijn de ontbrekende gegevens langs administratieve weg verzameld en aan het telmateriaal toegevoegd.

Non-response op één variabele vormt een probleem. De non-response op twee variabelen die met elkaar in verband worden gebracht vormt een extra probleem. Dit probleem wordt uitgebreid besproken in monografie 5: Laagstgeklasseerden in Nederland.⁵ In het kort

⁵ A.A.M. Fiselier en H.L.P.R. Kraft, *Laagstgeklasseerden in Nederland. Een beschrijvend onderzoek naar de omvang en spreiding van lage inkomen bij diverse typen huishoudens, gerelateerd aan een beperkt aantal relevante variabelen* ('s-Gravenhage 1979), p. 18-19.

komt het op het volgende neer: Het is zaak om uit te maken of de non-response toevallig gespreid is of dat deze geconcentreerd voorkomt bij bepaalde bevolkingscategorieën. Is dit laatste het geval, dan moet worden nagegaan of non-response meer voorkomt bij bevolkingscategorieën die een lage maatschappelijke positie innemen of bij bevolkingscategorieën die een relatief hoge positie innemen. Een uitgebreide bespreking van dit probleem vindt men in Deze opmerkingen zijn tevens geldig voor variabelen waarbij partiële non-response optreedt.

Partiële non-response

Naast de genoemde algehele non-response zijn er bij verschillende thema's van de telling uiteenlopende percentages van non-response waar te nemen, de zogenaamde partiële non-response. Met betrekking tot de demografische gegevens en het onderwerp wonen is de non-response te verwaarlozen; voor beroep en bedrijf bedraagt zij circa 7% van de beroepsbevolking; het hoogst is de non-response ten aanzien van het thema onderwijs: ongeveer 17% van de niet meer onderwijs-volgenden. In de onderstaande tabel is ook deze partiële non-response uitgesplitst naar geografische gebiedseenheid.

Partiële non-response percentages Volkstelling 1971 per geografische gebiedseenheid

	% van de beroepsbevolking met		% van de niet meer onderwijs volgenden met onderwijsniveau onbekend
	beroep onbekend	bedrijf onbekend	
Groningen	7,0	6,8	14,3
Friesland	6,4	6,0	12,6
Drenthe	7,2	5,9	11,7
Overijssel	6,3	5,9	14,3
Gelderland	6,9	6,9	15,4
Utrecht	8,4	9,0	18,1
Noord-Holland	7,6	9,3	23,8
Zuid-Holland	7,4	7,9	19,6
Zeeland	6,0	5,9	13,5
Noord-Brabant	6,3	6,0	15,7
Limburg	5,4	4,7	11,6
Amsterdam	8,7	12,2	31,6
Rotterdam	8,3	8,5	24,6
's-Gravenhage	11,9	12,3	26,7
Utrecht	12,3	12,9	24,8
Nederland	6,9	7,2	17,4

In tegenstelling tot de percentages in de tabel betreffende de geografische spreiding van de algehele non-response zijn de bovenstaande percentages gebaseerd op de integrale volkstellingsuitkomsten.

Op basis van deze gegevens trekt de minister van Economische Zaken⁶ de volgende conclusies. De regionaal uitgesplitste percentages non-response voor beroep en bedrijf van de beroepsbevolking ontlopen elkaar niet veel. Aangezien er geen aanwijzingen zijn dat er interprovinciale verschillen bestaan in de concentratie van de non-response bij bepaalde bevolkingsgroepen, mag worden geconcludeerd dat er praktisch geen regionale verschillen bestaan in de betrouwbaarheid van de uitkomsten ten aanzien van de beroepsbevolking. Dit geldt niet voor de uitkomsten betreffende het gevolgde onderwijs. Daarvoor lopen op de eerste plaats de percentages non-response nogal uiteen en wel van circa 20% in het westen van het land – voor een groot deel te wijten aan de hoge percentages non-response van de binnen dit gebied gelegen grootste vier steden – tot ongeveer 12 à 15% in de overige delen van het land. Op de tweede plaats zijn er aanwijzingen dat er sprake is van een selectieve non-response per provincie. Hoge non-response percentages ten aanzien van het gevolgde onderwijs treft men bijvoorbeeld aan in de provincie Groningen en in het westen van het land – met name in de grootste vier steden – onder de groep mannen zonder beroep, jonger dan 35 jaar, terwijl dit in de overige provincies niet het geval is. Overeenkomstige conclusies gelden voor kleinere gebiedseenheden dan provincies.

Met betrekking tot de groep non-respondenten ten aanzien van het thema onderwijs kan met grote mate van waarschijnlijkheid worden aangenomen dat daarin personen met een geringe opleiding oververtegenwoordigd waren. Een tweetal uitkomsten van de volkstelling wijzen in deze richting.

Een eerste indicatie wordt gevormd door de leeftijdsstructuur van de onderhavige groep non-respondenten. Vergelijkt men deze leeftijdsstructuur met die van alle personen die geen onderwijs volgen, dan constateert men binnen de groep non-respondenten een oververtegenwoordiging van de oudere leeftijdsgeneraties. Het is algemeen bekend – en de volkstellingsresultaten bevestigen dit – dat zich onder de oudere leeftijdsgeneraties – relatief gezien – de meeste personen met een geringe opleiding bevinden.

Een tweede indicatie geeft de samenstelling van de groep werkende non-respondenten naar sociale beroepsgroep. Bij de vergelijking van deze samenstelling met die van alle werkende niet meer onderwijs volgenden, constateert men binnen de groep werkende non-respondenten vooral een oververtegenwoordiging van arbeiders en een ondervertegenwoordiging van employés. Juist onder de categorie arbeiders worden – relatief gezien – de meeste personen met een geringe opleiding aangetroffen, zoals ook uit de volkstellingsuitkomsten blijkt.

De mate waarin sprake is van een over-, respectievelijk ondervertegenwoordiging qua leeftijdsstructuur en qua samenstelling naar sociale beroepsgroep binnen de onderhavige groep non-respondenten, tonen onderstaande tabellen.

⁶ Minister Van Aardenne van EZ in de Tweede Kamer, 27 maart 1979. Tweede Kamer, zitting 1978-1979, 15 300 hoofdstuk XIII, nr. 80.

Niet meer onderwijs volgenden – totaal en met onderwijsniveau onbekend – naar leeftijd per geslacht

Niet meer onderwijs volgend		
	Totaal	Onderwijsniveau onbekend
Mannen		
- 14-24 jaar	18,1	11,1
- 25-34 jaar	20,7	15,8
- 35-44 jaar	18,1	16,5
- 45-54 jaar	16,1	18,1
- 55-64 jaar	13,3	17,3
- > 65 jaar	13,8	21,1
Totaal	100	100
Vrouwen		
- 14-24 jaar	18,6	10,7
- 25-34 jaar	18,3	12,9
- 35-44 jaar	16,6	15,9
- 45-54 jaar	15,9	18,1
- 55-64 jaar	13,9	18,0
- > 65 jaar	16,6	24,3
Totaal	100	100

Werkende niet meer onderwijs volgenden – totaal en met onderwijsniveau onbekend – naar sociale beroepsgroep per geslacht

Werkend, niet meer onderwijs volgend		
	Totaal	Onderwijsniveau onbekend
Mannen		
- Vrij beroep	0,8	0,5
- Zelfstandig met personeel	5,2	6,3
- Zelfstandig zonder personeel	8,2	11,7
- Employé	35,0	23,3
- Arbeider	49,9	57,9
- Medewerkend	0,9	0,4
Totaal	100	100
Vrouwen		
- Vrij beroep	0,3	0,6
- Zelfstandig met personeel	0,9	1,6
- Zelfstandig zonder personeel	2,7	5,5
- Employé	57,0	42,2
- Arbeidster	31,1	41,1
- Medewerkend	8,2	9,0
Totaal	100	100

Exclusief sociale groep onbekend.

De oververtegenwoordiging van de lager opgeleiden onder de groep non-respondenten is niet verwonderlijk wanneer men de vraagstelling in beschouwing neemt. Deze wordt gekenmerkt door een reeks vragen met een vrij groot aantal voorgedrukte antwoordcategorieën van oude en nieuwe opleidingen. Deze vrij ingewikkelde structuur

van de vraagstelling is waarschijnlijk met name voor de lager opgeleiden niet inzichtelijk geweest.

De ingewikkeldheid van de vraagstelling was het gevolg van een combinatie van factoren. De gebruikte telmethodiek in de vorm van op ponskaarten gedrukte vragenlijsten die optisch leesbaar waren, vereiste een groot aantal voorgedrukte antwoordcategorieën. Bij de bepaling van deze categorieën diende rekening te worden gehouden met oude en nieuwe opleidingen. Bovendien stond slechts één ponskaart voor de desbetreffende vragen ter beschikking.

Het percentage onderwijs onbekend mag niet zonder meer over alle bekende onderwijsniveaus worden verdeeld. De volgende schatting is in serie A deel 5C⁷ van de CBS publicaties opgenomen:

Uitgaande van de mannelijke beroepsbevolking is per leeftijdscategorie en per beroepsklasse de categorie “onderwijs onbekend” pro rata over de bekende onderwijsniveaus verdeeld. Hieruit volgt een verhoging voor de vier hogere onderwijscategorieën in de orde van:

Semi-hoger niveau niet-universitair: +7%

Semi-hoger niveau universitair: +10%

Hoger niveau niet universitair: +7%

Hoger niveau universitair: +5%

Als de resterende bevolking, dat wil zeggen vrouwen en niet tot de beroepsbevolking behorende mannen op semi-hoger en hoger niveau, worden opgehoogd met 22% – dit komt overeen met een non-response van 18% – dan wordt de totale verhoging ongeveer:

Semi-hoger niveau niet-universitair: +14%

Semi-hoger niveau universitair: +12%

Hoger niveau niet-universitair: +10%

Hoger niveau universitair: +8%

Ten aanzien van academici – hoger niveau universitair – kan uit niet gepubliceerde berekeningen van het Centraal Planbureau (CPB) eveneens worden afgeleid dat het op 28 februari 1971 waargenomen aantal academici met 8 à 10% moet worden opgehoogd. Het CPB hanteert iets andere definities dan de volkstelling 1971. Hierdoor zijn ten aanzien van de studierichtingen slechts zeer globale schattingen voor correctie van de waargenomen aantallen mogelijk. Geneeskunde, tandheeskunde en diergeneeskunde zijn enkele procenten te laag. Economie en rechten zou met 1/10 tot 1/12 moeten worden

⁷ CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie A deel 5C: Semi-hoger en hoger opgeleiden* ('s-Gravenhage 1981), p. 68-69.

verhoogd. Letteren en wijsbegeerte, technische wetenschappen en wis- en natuurkunde behoeven een verhoging van 1/6 tot 1/7, sociale wetenschappen 1/4 tot 1/5.

Weigeraars

Het aantal weigeraars, dat wil zeggen personen die expliciet weigerden mee te werken aan de volkstelling bedroeg circa 23.000, of 0,2% van de totale bevolking. Het aantal weigeraars van 18 jaar en ouder bedroeg ongeveer 17.000, dit houdt in dat zij behalve hun eigen vragenlijst ook die van circa 6.000 personen beneden de 18 jaar oningevuld hebben gelaten. Voor wat betreft de leeftijd vertonen de weigeraars een concentratie in de leeftijdsgroep van 20-24 jaar. In deze leeftijdsgroep weigerde circa 3 promille, tegenover 1 promille in de overige leeftijdsgroepen. De concentratie in de groep 20-24 jarigen is voor mannen iets sterker dan voor de vrouwen. Het is vermoedelijk aan deze concentratie toe te schrijven dat onder de weigeraars naar verhouding veel personen voorkomen die (nog) geen beroep uitoefenen. Dit laatste geldt overigens niet alleen voor de mannen maar, in mindere mate, ook voor de vrouwen.

Deze cijfers steken uiteindelijk nog gunstig af tegen de verwachting van vlak voor de volkstelling. Twee onderzoeken van het bureau Makrotest uit januari en februari 1971 laten een nog mindere bereidheid om mee te werken aan de volkstelling zien:

Makrotest onderzoeksresultaten volkstelling 1971

	Januari 1971 (VARA)	Februari 1971 (NOS)
Weet van de volkstelling	94%	96%
Bereidheid om mee te werken	69%	75%
Niet bereid om mee te werken	6%	5%
Weet nog niet of men zal meewerken	23%	20%
Geen antwoord	2%	0%
	N = 459	N = 458

Tussen haken staat de opdrachtgever van het onderzoek vermeld.⁸

Uit deze onderzoeken volgde de volgende beschrijving van de potentiële weigeraars:

- In het westen en in de grote steden is men minder bereid aan de volkstelling mee te werken dan in het noorden en oosten;
- Naarmate de leeftijd stijgt, daalt de bereidheid om aan een volkstelling mee te werken. Het nog niet weten komt relatief meer voor bij ouderen (40 jaar en ouder) dan bij jongeren (21 tot en met 34 jaar);
- De volkstelling wordt, naarmate de leeftijd der ondervraagden stijgt, minder als nuttig en meer als plicht ervaren;

⁸ C. de Hoog, *De Volkstelling bezien* (Amsterdam 1976), p. 13

- Bereidheid om aan de volkstelling mee te werken stijgt met het opleidingsniveau;
- In de middenklasse (naar welstand) is men minder bereid mee te werken dan in de hogere en lagere welstandsklassen.

De bovengenoemde omschrijvingen van de 'weigeraar' vertonen verschillen met de typeringen door het CBS van de uiteindelijke weigeraar. In het algemeen kunnen we zeggen dat in werkelijkheid juist de jongeren zich tegen de volkstelling hebben verzet.

Administratief getelden

Het totaal aantal administratief getelde personen bedraagt circa 296.000 oftewel 2,3% van de totale bevolking. Hieronder bevinden zich die hierboven genoemde weigeraars; iets meer dan 23.000 personen – oftewel 0,2% van de totale bevolking.

Bij een aantal bevolkingsgroepen is er sprake van een oververtegenwoordiging van administratief getelden, de tabellen in bijvoorbeeld serie A deel 1A⁹ illustreren dit. Een lichtelijke oververtegenwoordiging van administratief getelde personen treft men aan onder de varende en rijdende bevolking, de bevolking zonder Nederlandse nationaliteit, de alleenstaanden, de met hun echtgeno(o)t(e) niet samenwonende gehuwden, de gescheidenen en de niet met name genoemde kleinere kerkelijke gezindten.

Van de personen, die tot de varende en rijdende bevolking behoren, is bijna één op de drie administratief geteld. Onder de groep niet-Nederlanders dienen in het bijzonder vermeld te worden personen met de Algerijnse, Marokkaanse of Tunesische nationaliteit (45% administratief geteld); personen met een aan de toenmalige Europese wervingslanden (Griekenland, Joegoslavië, Portugal en Spanje) verbonden nationaliteit (éénderde deel administratief geteld); én personen met de Italiaanse nationaliteit (één op de vijf administratief geteld).

Van de alleenstaanden, de met hun echtgeno(o)t(e) niet samenwonende gehuwde en gescheiden personen, én de leden van de niet met name genoemde kleinere kerkgenootschappen zijn het overwegend de mannen onder hen, die worden gekenmerkt door een groot aandeel van administratief getelden. Bijna éénkwart van de alleenstaande mannen is administratief geteld. Eenzelfde percentage treft men aan bij de gehuwde doch niet met hun echtgenote samenwonende mannen. Van de gescheiden mannen – zowel van echt als van tafel en bed – is één op de zeven administratief geteld. Het percentage onder de tot één van de kleinere niet met name genoemde kerkelijke gezindten behorende mannen, dat op deze wijze is geteld, bedraagt 17.

Het hoge percentage administratief getelde personen onder de varende en rijdende bevolking is grotendeels te wijten aan het mobiele karakter van deze bevolkingsgroep, waardoor de hiertoe behorende personen voor tellers moeilijk bereikbaar zijn.

⁹ CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie A deel 1A: bevolking naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat* ('s-Gravenhage 1982), p. 88-92.

De hiervoor genoemde groepen van personen zonder Nederlandse nationaliteit, waarbij grote aantallen administratief getelden zijn te constateren, bestaan voornamelijk uit buitenlandse werknemers. Het aantal personen onder deze groepen, dat een beroep uitoefent, is namelijk vrij groot. Voor de onderscheiden groepen varieert het percentage beroepsbeoefenaars tussen de 80 en de 95. Het grote aantal administratief getelde personen bij deze bevolkingsgroepen hangt dan ook mede samen met de moeilijke bereikbaarheid van de buitenlandse werknemers als gevolg van hun bijzondere positie binnen de Nederlandse samenleving. Het feit dat zij een beroep uitoefenen vormt in dit verband geen beslissende factor. Integendeel, voor iedere groep van nationaliteiten is in het algemeen het percentage administratief getelde personen hoger onder hen die geen beroep uitoefenen dan onder hen die wel werkzaam zijn.

Voor een mogelijke verklaring van het hoge percentage administratief getelde alleenstaande mannen is ook het al of niet uitoefenen van een beroep voor deze bevolkingsgroep van belang. Het percentage administratief getelde personen is groter bij alleenstaande mannen die een beroep uitoefenen (25%) dan bij alleenstaande mannen zonder beroep (19%). Tussen de percentages administratief getelde mannelijke leden van huishoudens met en zonder beroep bestaat geen verschil (bij beide slechts 2%).

Het grote aandeel van personen zonder Nederlandse nationaliteit onder de alleenstaande mannen (24%), de gehuwde doch niet met hun echtgenote samenwonende mannen (49%), de van tafel en bed gescheiden mannen (10%) alsmede de tot één der kleinere niet met name genoemde kerkelijke gezindten behorende mannen (39%) is als één der oorzaken voor de grote aantallen administratief getelde personen bij deze bevolkingsgroepen te beschouwen.

Het voorafgaande kan als volgt worden samengevat:

Het aantal administratief getelde personen onder de totale bevolking is betrekkelijk gering.

Desondanks is er bij enkele bevolkingsgroepen sprake van een grote oververtegenwoordiging van administratief getelde personen.

Voor een groot aantal van deze groepen kan deze oververtegenwoordiging gedeeltelijk worden verklaard door het feit dat personen zonder Nederlandse nationaliteit – de bevolkingsgroep met de grootste aantallen administratief getelden – een groot aandeel van deze groepen uitmaken.

De door grotere aantallen administratief getelde personen gekenmerkte bevolkingsgroepen zijn specifiek te noemen in die zin, dat zij onder de totale bevolking een kleine minderheid vormen. Zo bedraagt het aandeel van de varende en rijdende bevolking onder de totale bevolking 0,3%, dat van de niet met hun echtgeno(o)t(e) samenwonende gehuwden, gescheidenen van tafel en bed én van echt respectievelijk 1,3%, 0,3% en 1,1%, dat van de groep kleinere kerkelijke gezindten

2,4%, dat van de groep personen zonder Nederlandse nationaliteit 2,4%, én dat van de alleenstaanden 7,0%.

Regionale indelingen

Woonprovincie en urbanisatiegraad van de woongemeente

Zowel bij de vaststelling van de woonprovincie als bij de vaststelling van de urbanisatiegraad van de woongemeente is uitgegaan van de gemeentelijke indeling naar de toestand op 28 februari 1971. Bij de indeling naar urbanisatiegraad zijn in principe dezelfde statistische criteria aangehouden als bij de typologie van 31 mei 1960.

Bij de indeling naar provincie zijn personen wonende in de Zuidelijke IJsselmeerpolders (Z.IJ.P.: Oostelijk- en Zuidelijk Flevoland) alsmede personen die in het Centrale Persoonsregister (C.P.R.) zijn opgenomen, afzonderlijk vermeld.

Indeling van gemeenten in onderdelen

Evenals dit bij de vorige volkstellingen het geval is geweest, zijn ook bij gelegenheid van de 14^e volks- annex woningtelling van 28 februari 1971 de ten tijde van deze telling bestaande 873 gemeenten (incl. het Openbaar Lichaam "Zuidelijke IJsselmeerpolders") gesplitst in onderdelen. Bij deze indeling stond voorop de gebieden binnen de gemeenten zodanig te onderscheiden dat de voor deze gebieden ter beschikking komende gegevens met name nuttig zijn voor het verkrijgen van inzicht in de regionale en lokale spreidingspatronen van de bevolking naar een aantal kenmerken.

Als kleinste eenheid van de indeling van de gemeenten in onderdelen wordt de buurt aangemerkt. Het gaat hierbij om een ruimtelijke eenheid die vanuit morfologisch of sociaal-economisch oogpunt als één geheel is te beschouwen waardoor dit gebied zich van andere ruimtelijke eenheden onderscheidt. Voorbeelden van dergelijke buurten zijn: dorpskernen, landelijk gebied, tuindorp, villa-buurt, industriegebied.

In het algemeen is een wijk op te vatten als een conglomeraat van een aantal buurten welke als zodanig een functionele eenheid vormen. Het betreft hier gebieden waarop de bevolking in sociaal-economisch of sociaal-cultureel opzicht is georiënteerd. Men kan daarbij denken aan school- en kerkgang, koopavonden, deelneming aan het verenigingsleven, sportactiviteiten en dergelijke.

Deze wijk- en buurtindeling is in onderling overleg met de gemeentebesturen tot stand gekomen. De provinciale planologische diensten zijn hierbij wederom als intermediair opgetreden. Bij dit overleg is mede gebruik gemaakt van de adviezen van andere provinciale en gemeentelijke onderzoeksorganen, zoals economisch-technologische instituten, provinciale opbouworganen alsmede gemeentelijke en gewestelijke bureau's voor statistiek. Door inschakeling van genoemde diensten en instellingen kon worden gebruik gemaakt van de streekkennis waarover deze beschikken en welke onmisbaar is voor de opzet van een goede indeling. Teneinde hierbij de gewenste coördinatie te

bereiken, is door het Centraal Bureau voor de Statistiek een aantal algemene richtlijnen opgesteld.

Als uitgangspunten voor de indeling van gemeenten in wijken en buurten golden hierbij met name een zo groot mogelijke uniformiteit in de indeling teneinde de voor de onderscheiden gebieden ter beschikking komende gegevens regionaal en landelijk vergelijkbaar te maken, alsmede een zo groot mogelijke continuïteit met het oog op de vergelijkbaarheid met de uitkomsten van voorafgaande tellingen. In een aantal gevallen waren wijzigingen in de bestaande wijk- en buurtindelingen echter onvermijdelijk. Het betrof hier achtereenvolgens:

- Veranderingen die samenhangen met sedert de voorafgaande volkstelling plaats gehad hebbende gemeentegrenswijzigingen. Een herziening van de wijk- en/of buurtindeling was hierdoor noodzakelijk voor de gebiedsdelen welke daarbij van de ene gemeente naar de andere gemeente zijn overgegaan. Met name bij opheffing en samenvoeging van gemeenten alsmede bij belangrijke grenswijzigingen tussen gemeenten werd aanbevolen de vroegere gemeentegrens aan te houden als wijkgrens. Hierdoor is een reconstructie van de vroegere gemeentelijke indeling mogelijk, hetgeen van belang is voor de historische vergelijkingen van tellingsuitkomsten.
- Noodzakelijke correcties in de indeling voor die gevallen waarin de bebouwde oppervlakte van een woonkern de in 1960 aangehouden wijk- of buurtgrens had overschreden. Indien het om een betrekkelijk geringe uitbreiding ging, kon voor de aanpassing aan de nieuwe bebouwingsgrens als regel worden volstaan met een opschuiving van de in 1960 aangehouden wijk- of buurtgrens. Wanneer evenwel van een omvangrijke uitbreiding sprake was, kon worden overwogen hiervan een apart onderdeel te vormen.
- Herzieningen in verband met goedgekeurde bestemmingsplannen. Het verdiende aanbeveling om voor de begrenzing van woonkernen bij deze plannen aan te sluiten. Binnen stedelijke gebieden hielden noodzakelijke correcties voornamelijk verband met sedert 1960 gerealiseerde uitbreidingsplannen waardoor nieuwe stadswijken en/of buurten gestalte hadden gekregen. Ook in deze gevallen lag vorming van nieuwe gebieden voor de hand.
- Herindeling van het landelijk gebied van sommige gemeenten overeenkomstig de invloedssferen van de voornaamste verzorgingskernen. Als belangrijkste indelingsmaatstaven golden hierbij de reeds benoemde sociaal-economische en sociaal-culturele oriëntering van de bewoners van het landelijk gebied op bepaalde verzorgingscentra onder meer blijkend uit school- en kerkgang, koopgewoonten en deelneming aan het verenigingsleven. De aldus gevormde “dorpsgebieden” dienden zoveel mogelijk in één wijk te worden ondergebracht.

In principe bleef het gebruik van de wijkindeling beperkt tot gemeenten die wat betreft de morfologische, sociale of economische structuur duidelijk in twee of meer heterogene

delen uiteenvallen, dan wel tot gemeenten die een grote oppervlakte hebben, een groot inwonertal kennen of meer dan tien buurten tellen. Verder verdiende het aanbeveling om omvangrijkere industrie- of bedrijventerreinen als afzonderlijke buurten te onderscheiden. Tenslotte diende ernaar te worden gestreeft zowel de wijk- als de buurtgrenzen zoveel mogelijk “ruimtelijke grenzen” te laten volgen zoals wegen, kanalen, beken, bosranden en spoorlijnen.

Met betrekking tot de technische uitwerking van de wijk- en buurtindeling zij met name op de volgende punten gewezen:

- Een gemeente kon maximaal in 100 onderdelen worden verdeeld, te weten maximaal 10 wijken van elk maximaal 10 buurten. Met betrekking tot de nummering van de wijken en buurten was de stelregel dat het eerste cijfer verwijst naar de wijk waartoe de buurt behoort, én het tweede cijfer naar de buurt. Het buurtnummer 0 diende in principe te worden gebruikt om de kern van een wijk aan te duiden, terwijl de buurtnummers 9, 8 en 7 zoveel mogelijk dienden te worden gereserveerd voor buurten met een verspreide bebouwing. Zogenaamde X- en Y-aanduiding waren niet toegestaan.
- Naast een codenummer werd ieder onderdeel voorzien van een aparte naam. De namen zijn vastgesteld in overleg met de gemeentebesturen en de provinciale planologische diensten. Voor de benaming van de wijken en buurten is zoveel mogelijk aangesloten bij reeds gangbare aanduidingen op gemeentelijke plattegronden.
- De grenzen van de onderdelen zijn vastgelegd op de meest recente bij de Topografische Dienst te Delft voorhanden zijnde topografische kaarten op schaal 1:25.000. Op deze kaartbladen is ieder onderdeel van een gemeente tevens voorzien van het reeds genoemde codenummer. Een doorgetrokken lijn geeft een gemeentegrens aan, een gebroken lijn een wijkgrens en een gestippelde lijn een buurtgrens. Dit kaartmateriaal is in het archief van het CBS te raadplegen.¹⁰

Nogmaals zij erop gewezen dat bij een vergelijking van gegevens op wijk- en buurtniveau met die van vroegere tellingen steeds rekening dient te worden gehouden met de herzieningen die de wijk- en buurtindeling bij de achtereenvolgende volkstellingen heeft ondergaan.

Oppervlakte

De landoppervlakte van de onderscheiden regionale eenheden is door middel van planimetring vastgesteld door de Topografische dienst van het Ministerie van Defensie. Deze landoppervlakte is bepaald door op de totale oppervlakte slechts de grotere oppervlakten gemeentelijk ingedeeld buiten- en binnenwater (zoals meren, plassen,

¹⁰ Verwijzing naar kaartmateriaal opnemen.

rivieren, kanalen, havenbekkens) in mindering te brengen. Dit in afwijking van de voor de gemeentelijke bodemgebruiksstatistiek gehanteerde norm, volgens welke bij de bepaling van de landoppervlakte rekening wordt gehouden met alle gemeentelijk ingedeeld buiten- en binnenwater voor zover breder dan 6 meter.

Coördinatenstelsel

Om verre gaande regionale analyses mogelijk te maken is ten behoeve van de volkstelling van 1971 een coördinatenstelsel aangelegd. Dit stelsel is gebaseerd op vierkanten van 500 bij 500 meter. Zowel met betrekking tot het wonen als met betrekking tot het werken is dit coördinatenstelsel gehanteerd. Het nulpunt ($x = 0$ en $y = 0$) ligt in Parijs. Op deze manier is geheel Nederland in positieve waarden gevat. Bestaat hiervan bij de afdeling Ruimte en Vastgoed een betere beschrijving?

Woning

Wijze van huisvesting

Als woning is beschouwd elk perceel of perceelsgedeelte dat volgens bouw of verbouw blijvend is bestemd voor bewoning door één huishouden of één alleenstaande. Als maatstaf geldt de aanwezigheid van een eigen toegangsdeur welke, hetzij van de openbare weg af (al of niet via tuin, erf of dergelijke), hetzij van een gemeenschappelijke uit (trappenhuis, portaal, galerij, en dergelijke) toegang geeft tot de woning. Bovendien zijn als afzonderlijke woningen geteld de zogenaamde woningen zonder eigen toegangsdeur, dat wil zeggen delen van woningen als bovenbedoeld, voor zover elk van de delen door de eigenaar rechtstreeks aan de bewoners is verhuurd, de eigenaar zelf niet in één der delen woont, elk der delen bestaat uit een aantal aaneengesloten gelegen vertrekken, is voorzien van eigen keuken en privaat en de verhuring in delen voor de eigenaar een permanent karakter draagt.

Blijkens deze omschrijving zijn, indien de eigenaar zelf één der delen bewoont, de afzonderlijke delen niet als afzonderlijke woningen zonder eigen toegangsdeur aangemerkt. In laatstbedoelde gevallen zijn de delen tezamen als één woning geteld en is het huishouden van de eigenaar als hoofdbewoner en zijn de bewoners van het (de) andere deel (delen) als inwonend beschouwd.

Behalve in woningen kunnen personen zijn gehuisvest in andere bewoonde ruimten (a.b.r., zie de betreffende toelichting).

Naast het al dan niet gehuisvest zijn in een woning heeft de wijze van huisvesting betrekking op de in grotere of mindere mate aanwezige zelfstandigheid die huishoudens en alleenstaanden in hun woonsituatie bezitten. In dit opzicht is een drietal categorieën van huishoudens en alleenstaanden te onderscheiden, te weten: hoofdbewoners zonder inwoning, hoofdbewoners met inwoning en inwonenden. Woont één huishouden of één alleenstaande alleen in een woning, dan wordt dit huishouden of deze alleenstaande

getypeerd als hoofdbewoner zonder inwoning. De overige twee categorieën treft men aan in het geval van samenwoning van meer dan één huishouden en/of één alleenstaande. Als hoofdbewoner met inwoning wordt hierbij beschouwd het huishouden dat of de alleenstaande die verantwoordelijk is voor de huurbetaling aan de eigenaar, dan wel de eigenaar zelf of diens huishouden indien hij of zijn huishouden eveneens in de woning woont. Inwonend is het huishouden dat of de alleenstaande die huur (waar onder kamerhuur) is verschuldigd aan de hoofdbewoner van de woning (onderhuur).

De hierboven gehanteerde onderscheidingen zijn primair toegepast bij de huishoudens en alleenstaande volgens de definitie 1960. Tellers en bevolking zijn slechts met deze begrippen bij de uitvoering van de telling geconfronteerd. Bij de toepassing van de definitie 1947 met betrekking tot de huishoudens en alleenstaanden zijn bedoelde onderscheidingen ook aangehouden met dien verstande dat in geval van een samengesteld ééngezinshuishouden of een meergezinshuishouden (definitie 1960):

- De primaire eenheid als hoofdbewoner met inwoning is beschouwd en de secundaire eenheid of eenheden als inwonend, indien dit huishouden als hoofdbewoner (hetzij met inwoning) een woning bewoont. Dit laatste geldt ook indien de secundaire eenheid of eenheden in feite geen onderhuur betaalt of betalen;
- Zowel de primaire eenheid als de secundaire eenheid of eenheden als inwonend zijn aangemerkt, indien een dergelijk huishouden in een woning inwoont.

Een andere consequentie van genoemde benadering bij de bevolking inzake het huishoudenbegrip is het ontbreken van informatie omtrent het al dan niet woningzoekend zijn bij de toepassing van de volgens de definitie 1947 als afzonderlijke huishoudens beschouwde secundaire gezinnen. De desbetreffende vraag kon alleen maar worden gesteld aan inwonende hoofden van huishoudens en alleenstaanden volgens de definitie 1960. Een en ander betekent ook dat bij de onderscheiding van inwonende huishoudens en alleenstaanden in al dan niet woningzoekenden uitsluitend is afgegaan op de antwoorden van de desbetreffende bewoners.

Woning

Evenals dit het geval was bij de voorafgaande naoorlogse tellingen is de woning ook bij de telling van 1971 omschreven in bouwtechnische zin, namelijk als een perceel of perceelsgedeelte dat bij de bouw of verbouw blijvend is bestemd voor de permanente bewoning door één huishouden of één alleenstaande. Een en ander betekent dat de inrichting van het pand of het deel van een pand van dien aard moet zijn dat het onder andere naast bescherming tegen het klimaat en dergelijke ook een voldoende mate van privacy biedt. Vandaar dat als praktische maatstaf bij de toepassing van de gegeven definitie de aanwezigheid van een eigen toegangsdeur voor een pand of deel van een pand is gehanteerd. Een dergelijke deur geeft toegang tot de woning hetzij direct vanaf de openbare weg (eventueel via tuin, erf, binnenplaats of dergelijke) hetzij via een

gemeenschappelijke ruimte, zoals bijvoorbeeld een galerij, gemeenschappelijk trappenhuis, gang, portaal en dergelijke.

Daarnaast is in een aantal gevallen een meer huurrechtelijk criterium gehanteerd ter bepaling of een deel van een pand als woning dient te worden beschouwd. Het betreft hier gevallen waarbij een woning in bouwtechnische zin door de eigenaar in afzonderlijke delen aan verschillende bewoners is verhuurd. Ieder van deze afzonderlijke delen is als woning beschouwd op voorwaarde dat:

- Elk van de delen bestaat uit een aantal aaneengelegen vertrekken;
- Elk van de delen is voorzien van een eigen keuken en een eigen toilet;
- De eigenaar niet zelf in één van de bedoelde delen woont.

De op deze wijze gedefinieerde woningen worden aangeduid als woningen zonder eigen toegangsdeur. Wordt aan één van deze voorwaarden niet voldaan, dan is er veelal sprake van inwoning. In dergelijke gevallen zijn de desbetreffende delen tezamen als één woning beschouwd.

Opgemerkt zij nog dat bij de algemene tellingen van 1947 en 1956 de voorwaarde dat de eigenaar niet in één der delen woonachtig mag zijn, niet is gesteld. Dit betekent dat de uitkomsten van die tellingen niet geheel vergelijkbaar zijn met die van de tellingen van 1960 en 1971.

Woningen kunnen nader worden onderverdeeld in:

- Gewone woningen zonder bedrijf; dit zijn woningen die bij bouw of verbouw volledig zijn bestemd voor bewoning en daarvoor ook uitsluitend worden gebruikt;
- Gewone woningen met bedrijf; dit zijn gewone woningen die, zonder daartoe te zijn gebouwd of verbouwd, mede worden gebruikt voor de uitoefening van een beroep of een bedrijf.
- Bijzondere wooneenheden; dit zijn woningen die bij bouw of verbouw uitsluitend zijn bestemd voor een speciale categorie woningbehoevenden/bejaarden, studenten, werkende alleenwonende, en dergelijke. Er is alleen sprake van een bijzondere wooneenheid als een eigen keuken en een eigen WC aanwezig zijn en de woning bovendien niet meer dan drie vertrekken bevat. Tevens geldt als voorwaarde dat de woning deel uitmaakt van een complex van tenminste vier woningen bestemd voor een en dezelfde categorie van woningbehoevenden. Deze bijzondere wooneenheden mogen niet worden verward met de wooneenheden die sinds 1975 worden gesubsidieerd in het kader van de nota 'Alleenstaanden en tweepersoonshuishoudens'. Laatstgenoemde wooneenheden zijn veelal voorzien van gemeenschappelijke voorzieningen (toilet, keuken, en dergelijke) en voldoen in dat geval niet aan de hierboven genoemde omschrijving van bijzondere wooneenheden;

- Boerderijen en tuinderswoningen; dit zijn woningen met bijbehorende bedrijfsruimten die zijn gebouwd en door de bewoner worden gebruikt voor de uitoefening van een landbouw- of tuindersbedrijf of voor de veehouderij;
- Overige bedrijfswoningen; dit zijn woningen waarvan het woongedeelte en de als zodanig gebouwde bedrijfsruimten binnendoor zijn verbonden (bijvoorbeeld woningen met winkel en/of werkplaats). Is zulks niet het geval dan is sprake van een gewone woning.

Andere bewoonde ruimte (a.b.r.)

Tot andere bewoonde ruimten zijn gerekend:

- Woonverblijven welke wel voor permanente bewoning zijn bestemd doch niet als afzonderlijke woning in de zin van bovengenoemde definitie kunnen worden beschouwd (woonruimten in hotels, op woonschepen, woonwagens, caravans en dergelijke);
- Woonverblijven welke bij de bouw slechts voor tijdelijke bewoning zijn bestemd doch op het ogenblik van de telling dienden voor normale bewoning (blijvend bewoonde zomerhuizen en dergelijke);
- Woonverblijven welke niet (meer) voor bewoning zijn bestemd (bewoonde keet, schuur, garage, school en dergelijke, bewoonde onherroepelijk onbewoonbaar verklaarde woningen).

Ten aanzien van de praktische toepassing van genoemde definities kan nog worden opgemerkt dat de gestelde vraag hieromtrent niet door de bevolking is ingevuld maar door de teller die hiertoe was voorzien van een toelichting en bijbehorende instructies.

Leegstaande woning

Een woning die niet wordt bewoond en die in principe op de woningmarkt beschikbaar is.

Tweede woning

Een woning die door de eigenaar of door de huurder is gereserveerd voor bewoning tijdens het weekend en de vakantie.

Woning zonder hoofdbewoner met bezetting

Een bewoonde woning die door de op een ander adres wonende hoofdbewoner is wederverhuurd.

Woning zonder hoofdbewoner, zonder bezetting

- Een woning die tijdelijk niet wordt bewoond door de hoofdbewoner omdat deze bijvoorbeeld voor langer dan één jaar in een inrichting/tehuis of in het buitenland verblijft;
- Een bewoonde woning in gebruik bij de bewoners van een aangrenzend(e) woning of pension;
- Een bewoonde woning in gebruik bij personen die niet in het bevolkingsregister mogen worden opgenomen (en tot wie de telling zich niet uitstrekt).

Woningvoorraad

Tot de woningvoorraad zijn gerekend alle bewoonde en onbewoonde woningen als hierboven gedefinieerd (dus inclusief de zogenaamde woningen zonder eigen toegangsdeur en inclusief de afzonderlijke woningen op het terrein van gestichten en instellingen). Niet tot deze woningvoorraad behoren bewoonde andere ruimten alsmede woningen in gebruik voor andere doeleinden dan bewoning, bijvoorbeeld woningen in gebruik als opslagplaats, kantoor en dergelijke.

In de woningvoorraad zijn echter wel begrepen alle slechte en niet meer verbeterbare woningen voorzover deze althans niet onherroepelijk onbewoonbaar zijn verklaard.

Als bewoonde woning zijn beschouwd woningen die permanent en doorlopend in gebruik zijn voor bewoning. Als onbewoonde woningen zijn alle overige woningen geteld. Het gaat hierbij enerzijds om tweede woningen, dat wil zeggen woningen die door de eigenaar zijn gereserveerd voor bewoning gedurende de weekeinden, vakantieperioden en dergelijke; anderzijds om feitelijk leegstaande woningen.

De woningvoorraadcijfers kunnen afwijken van het op het tijdstip van de telling door het Centraal Bureau voor de Statistiek berekende woningvoorraadcijfer dat is gebaseerd op de uitkomst van de algemene (volks- annex) woningtelling van 1960 en het sedertdien maandelijks door de gemeentebesturen verstrekte cijfer ten aanzien van nieuwe aan de woningvoorraad toegevoegde woningen en de opgaven van aan de woningvoorraad onttrokken woningen. Het bij de telling van 1971 vastgestelde woningvoorraadcijfer voor het land als geheel was ongeveer 70.500 (circa 2%) lager dan het volgens genoemde methode berekend administratieve woningvoorraadcijfer. Bedoelde afwijkingen kunnen voor elke gemeente afzonderlijk groter zijn dan genoemde 2% doch zijn vanuit statistisch oogpunt in het algemeen van geringe betekenis. Als mogelijke oorzaken voor geconstateerde verschillen kunnen onder andere worden genoemd: een minder juist woningvoorraadcijfer volgens de telling van 1960 dan tot dusverre aangenomen, onjuistheden in de opgaven op de (maandelijkse) woningstatistiekvragenlijsten over de periode 1 juni 1960 tot en met 28 februari 1971, en een minder juiste vaststelling van de woningvoorraad bij de algemene telling van 1971. Voor een nadere uiteenzetting van de

betekenis van elk der afzonderlijk genoemde oorzaken zij verwezen naar een artikel dienaangaande in de aflevering mei 1976 van de Maandstatistiek Bouwnijverheid dat als Aanhangsel IV aan de publicatie Huishoudens, gezinnen en woningen (serie B deel 6) is toegevoegd. In de aflevering van april 1976 van genoemde statistiek is een overzicht opgenomen van de afwijkingen tussen beide woningvoorraadcijfers per gemeente. Voor geïnteresseerden zij hiernaar verwezen.¹¹

Woningkenmerking

Eigendom

Bij de indeling van de woningen naar eigendom is onderscheid gemaakt tussen: particuliere personen; particuliere instellingen; woningbouwverenigingen; gemeenten, en; rijk, provincie en waterschap. De classificaties particulier persoon en particuliere instelling worden hieronder nader toegelicht:

Particulier persoon, naast de woningen bewoond door de eigenaar en verhuurde woningen van particulieren zijn hieronder tevens begrepen de woningen die eigendom zijn van een 'coöperatie van bewoners', 'coöperatieve vereniging voor flatexploitatie' of 'vereniging van eigenaren'.

Particuliere instelling, hieronder zijn zowel begrepen instellingen met winstoogmerk als zonder winstoogmerk (banken, verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, kerkgenootschappen, liefdadigheidsinstellingen, en dergelijke).

Huurverhouding

De indeling van de woonverblijven naar huurverhouding kent als hoofdonderscheid die in respectievelijk bewoond door de eigenaar en bewoond door een huurder. De door een huurder bewoonde woningen worden vervolgens enerzijds onderscheiden naar financieringssector (woningwet- versus geen woningwetwoning) en anderzijds in 'gewone' huurwoningen en dienst- en liefdadigheidswoningen;

- Woningwetwoningen zijn woningen (overwegend behorend tot complexen) van een gemeente of van een toegelaten instelling (woningcorporaties en dergelijke), gebouwd op grond van de Woningwet 1902 respectievelijk gebouwd met geldelijke steun van de gemeente of van het Rijk op grond van de Woningwet 1902;

¹¹ CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie B deel 6: Huishoudens, gezinnen en woningen. Voornaamste uitkomsten per gemeente* ('s-Gravenhage 1981), p. 75-79 en CBS, *Maandstatistiek van de bouwnijverheid*, jaargang 18, nummer 4 (april 1976), paginanummers? en nummer 5 (mei 1976), paginanummer?.

- Dienstwoningen zijn woningen die blijvend zijn bestemd voor bewoning krachtens dienstverband zoals pastorieën, conciërgewoningen, brug- en sluiswachterswoningen;
- Liefdadigheidswoningen zijn woningen die door de gemeente, een kerkgenootschap, een stichting en dergelijke kosteloos of tegen een belangrijk lagere dan de normale huur aan de bewoners ter beschikking is gesteld.

Huur(waarde)

Bij door de eigenaar bewoonde woonverblijven is gevraagd naar de huurwaarde volgens de personele belasting 1969/1970 of indien geen aanslag personele belasting werd opgelegd het bedrag van de jaarlijkse lasten. Deze bedragen zijn met behulp van de percentages die worden gebruikt voor de herleiding van de huurwaarde personele belasting tot de economische huurwaarde in het kader van de inkomsten uit eigen woningbezit van de inkomstenbelasting omgerekend. Voor boerderijen, tuinderswoningen en de overige bedrijfswoningen is, ook indien er sprake is van pacht of huur, uitgegaan van de huurwaarde personele belasting 1969/1970 van het woongedeelte. Ook deze huurwaarde werd op bovenvermelde wijze omgerekend.

Bij overige huurwoningen is de 'zuivere huur' vermeld, dat wil zeggen dat gedeelte van de huur waarover de huurverhogingen worden berekend (bruto huur minus kosten voor het gebruik van water en overige kosten).

Door het bijzondere karakter van de dienst- en liefdadigheidswoningen zijn deze woningen vermeld bij 'geen huur'.

Bouwwijze

Woningen worden naar de bouwwijze van het perceel of pand onderscheiden in eengezinshuizen, delen van meergezinshuizen en delen van bedrijfsgebouwen.

Van een eengezinshuis is sprake als de woning een geheel huis of perceel is. Een woning in een perceel dat twee of meer woningen bevat is aangemerkt als deel van een meergezinshuis. Als deel van een bedrijfspand is beschouwd een woning in een perceel dat volgens de bouw voor meer dan de helft van de totale vloeroppervlakte is bestemd voor bedrijfsdoeleinden.

Eengezinshuizen worden verder onderscheiden in:

- Vrijstaand; bijvoorbeeld bungalows;
- Aangebouwd aan een zijde; bijvoorbeeld hoekwoning in een rij eengezinshuizen en 'twee onder een kap';
- Aangebouwd aan twee zijden; bijvoorbeeld tussenwoning in een rij eengezinshuizen.

De verdere uitsplitsing van de delen van meergezinshuizen geschiedt op basis van de verdieping waarop het hoofdwoonvertrek (de woonkamer) is gelegen:

- Het souterrain is de gebouwde laag waarvan de vloer een halve meter of meer onder het straatniveau is gelegen, indien deze laag althans is gebouwd voor bewoning;
- De begane grond is de gebouwde laag die minder dan een halve meter onder het straatniveau ligt doch niet meer dan twee meter daarboven;
- De eerste verdieping is de boven de begane grond gelegen bouwlaag; de tweede verdieping de boven de eerste verdieping gelegen bouwlaag, enzovoorts.

Bouwperiode

De indeling van de woningen naar bouwperiode geschiedt op basis van het jaar waarin de woning is gereedgekomen.

Als de woning zo ingrijpend is verbouwd dat als het ware een nieuwe woning is ontstaan, dan is het jaar waarin de verbouwing heeft plaatsgevonden beslissend.

Vertrek

Als vertrek zijn beschouwd woon- en slaapkamers, alkoven, zolderkamers en keukens. Badkamers, bijkeukens, serres, hallen en zolders zijn niet als vertrek aangemerkt.

Vertrekken ter beschikking

Woont een huishouden (definitie 1960) of een alleenstaande (definitie 1960) alleen in een woning dan is het aantal aan hen ter beschikking staande vertrekken gelijk aan het aantal vertrekken van de woning verminderd met het aantal dat volledig wordt gebruikt voor beroeps- en/of bedrijfsdoeleinden. Bij de berekening van het aantal personen per vertrek is het CBS dus uitgegaan van de huishoudens definitie van 1960.

Wonen twee of meer huishoudens en/of alleenstaanden in één woning dan is het aantal vertrekken ter beschikking gelijk aan het aantal vertrekken dat het huishouden of de alleenstaande uitsluitend voor eigen bewoningsdoeleinden gebruikt, vermeerderd met het aantal dat met andere huishoudens en/of alleenstaanden gemeenschappelijk wordt gebruikt. Ook in dit verband is de keuken als vertrek beschouwd. Voor beroeps- en bedrijfsdoeleinden gebruikte vertrekken zijn ook hier weer buiten beschouwing gebleven.

Keuken

Als keuken is beschouwd een vertrek dat door bouw of verbouw is bestemd voor het bereiden van complete maaltijden. Een kookkast, een kooknis of een installatie die in een vertrek, in de gang, het portaal of een overloop is aangebracht is niet als keuken

beschouwd. Als de woning meer dan één keuken heeft dan zijn de gegevens van de grootste keuken vermeld.

Watercloset (WC)

Wanneer een WC en een badruimte in één ruimte zijn gecombineerd dan is deze ruimte beschouwd als WC indien het de enige WC in de woning betreft. Indien een woning twee of meer WC's heeft dan hebben de vermelde gegevens betrekking op de WC die op de verdieping van het hoofdwoonvertrek is gelegen.

Van spoeling is alleen sprake indien de woning is aangesloten op het waterleidingnet. Van afvoer is alleen sprake als er een aansluiting aanwezig is op een openbaar riool, put, septictank, en dergelijke.

Badgelegenheid

Indien een WC en een badruimte in één ruimte zijn gecombineerd is deze ruimte niet alleen als WC doch tevens als badgelegenheid beschouwd. Heeft de woning meer dan één badgelegenheid, dan zijn de gegevens van de best geoutilleerde badgelegenheid vermeld.

Openbare aansluitingen

Is een aansluiting op water of gas aanwezig binnen het gebouw doch gelegen op een gemeenschappelijk portaal of dergelijke buiten de woning, dan is er sprake van een openbare aansluiting.

Een aansluiting op een water-, gas- of elektriciteitsvoorziening van een nabij gelegen fabriek of dergelijke, is niet als een openbare aansluiting beschouwd evenmin als flessengas of een eigen gas-, water- of elektriciteitsvoorziening.

Centrale verwarming (CV)

Er is ook sprake van centrale verwarming indien de woning vanuit een centraal punt slechts gedeeltelijk verwarmd (bijvoorbeeld alleen de woon- en niet de slaapvertrekken). Onder eigen CV is de situatie verantwoord waarin de stookinstallatie van de CV binnen de woning is gelegen. Bij een blokverwarming worden de woningen van een bouwblok bediend door één stookinstallatie. Bedient de centrale stookinstallatie meer dan één bouwblok dan is er sprake van wijk- of stadsverwarming.

Huishoudens, gezinnen en alleenstaanden

De begrippen huishouden, gezin en alleenstaande worden gehanteerd binnen het kader van primaire leefverbanden zoals deze kunnen worden aangetroffen op één bepaald adres. Ter vergelijking zij erop gewezen dat hierbij geen sprake hoeft te zijn van een één op één relatie tussen huishouden, respectievelijk gezin of alleenstaande enerzijds én het adres anderzijds. Met andere woorden: op één adres kan meer dan één huishouden, gezin of

alleenstaande dan wel één of meer combinaties van dergelijke primaire leefverbanden woonachtig zijn.

Binnen genoemd kader is het begrip gezin minder ruim dan het begrip huishouden.

Gezin

Gezin komt als zodanig niet als variabele in de VT voor. Wel is er in enkele huishoudens variabelen sprake van gezin als categorie, vandaar dat hier de gehanteerde definitie wordt gegeven. Als gezin is beschouwd elk bijeenwonend echtpaar zonder kinderen of met in huiselijk verkeer met hen samenwonende ongehuwde eigen en/of stiefkinderen en voorts elke vader of moeder die met één of meer ongehuwde eigen en/of stiefkinderen in huiselijk verkeer samenwoont. Eventueel met de ouders samenwonende gehuwde of gehuwd geweest zijnde kinderen zijn, ook indien zij zonder eigen gezinsleden bij de ouders wonen, geacht geen deel meer uit te maken van het ouderlijk gezin. Als gezinshoofd is ten behoeve van de telling bij gezinnen bestaande uit een echtpaar met of zonder ongehuwd(e) kind(eren) de man of vader aangemerkt; bij een man of vrouw met ongehuwd(e) kind(eren) de vader, respectievelijk de moeder.

Uit deze begripsomschrijving wordt duidelijk dat bij het gezinsbegrip primair als maatstaf geldt dat de samenwonende personen verbonden moeten zijn door huwelijk, bloedverwantschap in de eerste graad en adoptie. De economische binding van dergelijke personen in het huiselijk verkeer is hierbij van secundair belang.

Genoemde economische binding staat meer centraal bij de diverse begrippen van huishouden en – hiermee samenhangend – die van alleenstaande welke in de na-oorlogse volkstellingen zijn gehanteerd.

Huishouden volgens de definitie 1960

Voor het eerst is bij de 13^e algemene volkstelling van 31 mei 1960 een begrip huishouden, respectievelijk alleenstaande gebruikt waarbij de economische binding van personen in het huiselijk verkeer als enige maatstaf geldt. Volgens dit criterium wordt als een huishouden – in het vervolg aangeduid met huishouden volgens de definitie 1960 – beschouwd elke groep van twee of meer personen die in huiselijk verkeer met elkaar samenwonen en tezamen een gemeenschappelijke huishouding voeren. In de praktijk komt dit neer op het gemeenschappelijk gebruik van een hoofdwoonvertrek, gemeenschappelijk eten en gemeenschappelijke huishoudelijke uitgaven door personen die op een bepaald adres samenwonen.

De begrippen huishouden (definitie 1960) en gezin dekken elkaar in zoverre dat zij beide betrekking hebben op groepen van met elkaar in huiselijk verkeer samenwonende personen. Het begrip huishouden is hierbij echter ruimer dan het begrip gezin zoals blijkt uit de volgende opsomming van mogelijke huishoudvormen:

- Behalve uit één gezin kan een huishouden ook bestaan uit twee of meer gezinnen indien deze een gemeenschappelijke huishouding voeren;
- Naast de leden van één of meer gezinnen kan het huishouden ook niet tot een gezin behorende personen omvatten die echter samen met het (de) gezin(nen) een gemeenschappelijke huishouding voeren;
- Het huishouden kan ook bestaan uit in huiselijk verkeer met elkaar samenwonende personen, die tezamen geen gezin vormen.

Hierbij zij nog opgemerkt dat ten behoeve van de telling als hoofd van het huishouden (definitie 1960) is beschouwd:

- Bij huishoudens die uitsluitend uit één gezin bestaan: het gezinshoofd;
- In alle andere gevallen: degene die namens het huishouden als zodanig optreedt. Vaak is dit de eigenaar van de woning of degene die verantwoordelijk is voor de huurbetaling aan de eigenaar (dus de hoofdbewoner); ook kan dit de voornaamste kostwinner zijn dan wel de oudste tot het huishouden behorende personen.

Het huishouden (definitie 1960) kan worden onderscheiden in een ééngezin-, een meergezin- en een niet-gezinshuishouden. Van een ééngezinshuishouden is sprake indien onder de tot het huishouden behorende personen slechts één gezin – zoals in het voorafgaande gedefinieerd – voorkomt. Een dergelijk huishouden kan enkelvoudig of samengesteld zijn. Het wordt enkelvoudig genoemd in het geval

- Alle tot het huishouden behorende personen leden van het enige gezin zijn;
- Naast leden van het éne gezin ook een andere persoon of andere personen die geen gezin vormen, tot het huishouden behoren, waarbij het hoofd van het enige gezin tevens hoofd van het huishouden is.

Er is sprake van een samengesteld ééngezinshuishouden indien in laatstbedoelde situatie niet het hoofd van het enige gezin maar de andere persoon of één an de andere personen die samen met dit gezin een huishouden vormen, als hoofd van het huishouden optreedt. In dit geval zijn binnen het huishouden twee afzonderlijke eenheden te onderscheiden, namelijk:

- Als primaire eenheid het hoofd van het huishouden (man of vrouw) – eventueel samen met alle niet tot het enige gezin behorende leden van het huishouden;
- Als secundaire eenheid het enige gezin.

Komen onder de tot het huishouden behorende personen twee of meer gezinnen voor – al dan niet tezamen met een of meer personen die niet tot die gezinnen behoren –, dan is sprake van een meergezinshuishouden. Naar analogie van het voorafgaande zijn de volgende typen onder de meergezinshuishoudens te onderscheiden:

- a. Het hoofd van één van de in bedoeld huishouden voorkomende gezinnen is tevens hoofd van het huishouden. Als primaire eenheid fungeert in dit geval het

gezin van het hoofd van het huishouden – eventueel met tot het huishouden behorende doch niet in gezinsverband levende persoon of personen. De overige in dit huishouden aanwezige gezinnen vormen even zovele secundaire eenheden. Deze worden ook wel secundaire gezinnen genoemd;

- b. Een lid van het huishouden niet behorend tot één van de in dit huishouden vóórkomende gezinnen is hoofd van het huishouden. In deze situatie wordt de primaire eenheid gevormd door het hoofd van het huishouden alléén (een man of vrouw) dan wel door het hoofd tezamen met tot het huishouden behorende doch niet in gezinsverband levende personen (man of vrouw met anderen). Als secundaire eenheid wordt ieder van de tot dit huishouden behorende gezinnen beschouwd. In dergelijke huishoudens zijn daarom altijd tenminste twee secundaire gezinnen aanwezig.

Een niet-gezinshuishouden ten slotte is een huishouden dat uitsluitend bestaat uit niet in gezinsverband levende personen. Het betreft hier zowel samenwonende personen tussen wie een relatie van bloedverwantschap bestaat (exclusief die in de eerste graad) als ook samenwonende personen waarbij dit niet het geval is.

Huishouden volgens de definitie 1947

Naast de geschetste betekenis van de begrippen huishouden en alleenstaande zijn genoemde begrippen bij de volks- annex woningtelling van 1971 ook nog in een iets andere zin gebruikt, namelijk in die welke voor het eerst is gehanteerd bij de algemene volkstelling van 31 mei 1947 – in het vervolg aangeduid met huishouden en alleenstaande volgens de definitie 1947. Als een huishouden (definitie 1947) wordt beschouwd elke groep van twee of meer personen die in huiselijk verkeer met elkaar samenwonen, ongeacht de aard van de onderlinge relaties tussen de samenwonende personen, echter met dien verstande dat ieder gezin (eventueel samen met andere niet tot het gezin behorende personen) als een apart huishouden wordt aangemerkt. Al naar gelang er in dit huishouden al dan niet een gezin voorkomt, is er – naar analogie van het onderscheid bij het huishouden volgens de definitie 1960 – sprake van een gezins- dan wel van een niet-gezinshuishouden.

Alleenstaande volgens de definitie 1960

Tegen de achtergrond van het voorafgaande kan een alleenstaande volgens de definitie 1960 worden omschreven als een persoon die alleen op één adres woont of een persoon die met een ander of anderen op eenzelfde adres woont maar daar een afzonderlijke huishouding voert en met die anderen geen huiselijk verkeer onderhoudt. Is dit laatste wel het geval, dan is er sprake van een kostganger of commensaal die dan ook als lid van het huishouden wordt beschouwd waarmee hij in huiselijk verkeer samenwoont.

Alleenstaande volgens de definitie 1947

Als alleenstaande volgens de definitie 1947 een persoon die alleen op een adres woont of die wel met een ander of anderen op eenzelfde adres woont maar daar een afzonderlijke huishouding voert (definitie 1960), alsmede een persoon die samen met één of meer gezinnen een gemeenschappelijke huishouding voert en die tevens het hoofd van dit huishouden is.

Verbanden tussen begrippen

Een vergelijking van de desbetreffende begripsomschrijvingen laat zien dat aan het begrip huishouden volgens de definitie 1947 een iets beperktere en – dienovereenkomstig – aan het begrip alleenstaande volgens deze definitie een iets ruimere inhoud is gegeven dan aan die volgens de definitie 1960. Deze beperking, respectievelijk verruiming in de betekenis wordt bepaald door het grotere gewicht dat aan het bloedverwantschaps- en huwelijks criterium wordt gehecht in de economische binding van personen in het huiselijk verkeer bij de eerstgenoemde dan bij de laatstgenoemde definitie. Het hanteren van twee inhoudelijk verschillende omschrijvingen van genoemd begrippenpaar vindt zijn oorzaak in het feit dat gegevens over huishoudens en alleenstaanden worden geanalyseerd naar diverse doelstellingen. Zo biedt voor analyse van vraagstukken waarbij naast de economische binding van personen in het huiselijk verkeer ook die door huwelijk, bloedverwantschap en dergelijke een rol kunnen spelen – zoals bijvoorbeeld het huisvestingsvraagstuk –, de definitie 1947 een meer adequaat uitgangspunt. Voor analyses van vraagstukken waarbij het huishouden als consumptieve eenheid centraal staat, is dit meer het geval voor de definitie 1960.

Ten aanzien van de praktische toepassing van genoemde definities bij de uitvoering van de telling kan nog het volgende worden opgemerkt. De ervaring heeft geleerd dat het gelijktijdig hanteren van de diverse begrippen – met name het huishoudenbegrip enerzijds en het gezinsbegrip anderzijds – zowel bij de bevolking als bij de tellers tot verwarring leidt. Bevolking en tellers zijn dan ook uitsluitend met de begrippen huishouden en alleenstaande volgens de definitie 1960 geconfronteerd.

Aan de tellers is daarom opdracht gegeven om – aan de hand van hiertoe opgestelde instructies – per adres met behulp van de daar wonende personen vast te stellen welke soort vragenlijst voor elke persoon moest worden aangelegd: een vragenlijst A bestemd voor een hoofd van een huishouden of een alleenstaande dan wel een vragenlijst (B, C of D) voor een lid van een huishouden. In het geval waarin op een adres meer dan één huishouden woonachtig was, werden de vragenlijsten van alle tot hetzelfde huishouden gehorende personen voorzien van eenzelfde nummer. Op deze wijze waren de aantallen huishoudens en alleenstaanden bepaald.

In hoeverre de op het adres woonachtige personen deel uitmaakten van één of meer gezinnen, alsmede de bepaling van het aantal gezinnen per huishouden (definitie 1960) en

de indeling naar type huishouden (definitie 1960) is vervolgens bij de bewerking van het telmateriaal door het CBS vastgesteld. Hiertoe is met name gebruik gemaakt van de op de individuele vragenlijsten ingevulde informatie over de plaats in het huishouden, al dan niet in combinatie met de verstrekte gegevens over geslacht, burgerlijke staat en – tot op zekere hoogte – de leeftijd.

Vergelijkt men de omschrijvingen van het begrippenpaar huishouden/alleenstaande volgens de definitie 1960 en die van 1947 onderling en de hierbij behorende onderscheidingen, dan blijkt met betrekking tot een aantal deelcategorieën bij beide definities geen verschil te bestaan. Het gaat hierbij achtereenvolgens om:

- De alleenstaanden volgens de definitie 1960: dergelijke personen worden ook als alleenstaand beschouwd volgens de definitie 1947;
- De niet-gezinshuishoudens volgens de definitie 1960: deze huishoudens worden ook volgens de definitie 1947 als niet-gezinshuishoudens aangemerkt;
- De enkelvoudige ééngezinshuishoudens volgens de definitie 1960; dergelijke huishoudens vormen ook een primair leefverband in de zin van de definitie 1947 en worden daarin gezinshuishoudens genoemd.

Voor wat betreft de overige deelcategorieën bestaan er wel belangrijke verschillen. Volgens de definitie 1947 wordt immers elk gezin als een apart huishouden onderscheiden zodat bij de toepassing van deze definitie een samengesteld ééngezinshuishouden en een meergezinshuishouden (definitie 1960) in meer dan één eenheid uiteenvalt. Hierbij dient als uitgangspunt het reeds genoemde onderscheid tussen een primaire en een secundaire eenheid welke voorkomen in een samengesteld ééngezinshuishouden en in een meergezinshuishouden (definitie 1960). In deze gevallen kan het onderling verband tussen beide definities als volgt worden gekarakteriseerd:

- Elke secundaire eenheid (ook wel secundair gezin genoemd) wordt bij de toepassing van de definitie 1947 als een apart gezinshuishouden beschouwd;
- Elke primaire eenheid bestaande uit een gezin wordt volgens de definitie 1947 als een apart gezinshuishouden aangemerkt;
- Elke primaire eenheid die wordt gevormd door een man of vrouw met één of meer andere niet in gezinsverband levende personen, is volgens de definitie 1947 een apart huishouden en fungeert hierin als een niet-gezinshuishouden;
- Elke primaire eenheid bestaande uit één man of vrouw ten slotte wordt bij de toepassing van de definitie 1947 als alleenstaande beschouwd.

Plaats in het huishouden

Het onderscheid naar plaats in het huishouden is gebaseerd op de voorgaande definities van het huishouden (definitie 1960) en die van het gezin.

Als hoofd van het huishouden is aangemerkt degene die door de leden van het huishouden als zodanig wordt beschouwd. In de praktijk is dat meestal de (voornaamste) kostwinner. Als echtgenote zijn uitsluitend die vrouwen verantwoord die zijn gehuwd met een hoofd van een huishouden. De echtgenote van een in het huishouden van zijn ouders (respectievelijk kinderen) opgenomen gehuwde zoon (respectievelijk vader) is verantwoord onder overige leden. Als eigen zoon of eigen dochter zijn, aansluitend op het voorgaande, uitsluitend verantwoord de ongehuwde kinderen van hoofden van huishoudens. Een en ander betekent bijvoorbeeld dat gehuwde of gehuwd geweest zijnde kinderen van het hoofd van het huishouden (eventueel met echtgenoten en/of kinderen), die zijn opgenomen in het huishouden van de ouder(s), zijn vermeld bij de overige leden van huishoudens. Kinderen van eventueel in het huishouden voorkomende tweede en volgende gezinnen zijn verantwoord onder overige leden.

Tot de personen in inrichtingen en tehuizen zijn uitsluitend gerekend de personen die in groepsverband in inrichtingen woonachtig zijn, voor zover zij geen zelfstandige huishouding voeren. Personen in inrichtingen en tehuizen voor wie de inrichting of het tehuis is bestemd die een zelfstandige huishouding voeren, alsmede directie- en/of personeelsleden die een zelfstandige huishouding voeren, zijn verantwoord onder personen in huishoudens

Samenstelling huishoudens

Volgens de definitie 1960 worden huishoudens onderscheiden naar het al dan niet voorkomen daarin van (één of meer) gezinnen in:

- Eengezinshuishoudens, dat wil zeggen huishoudens waarin slechts één gezin voorkomt, al dan niet tezamen met één of meer niet in gezinsverband levende personen;
- Meergezinshuishoudens, dat wil zeggen huishoudens waarin twee of meer gezinnen voorkomen, al dan niet tezamen met één of meer niet in gezinsverband levende personen;
- Niet-gezinshuishoudens, dat wil zeggen huishoudens die uit uitsluitend niet in gezinsverband levende personen samengesteld zijn.

Volgens de definitie 1947 worden huishoudens onderscheiden in gezinshuishoudens en overige, niet-gezinshuishoudens. Voor zover het gezinnen betreft worden deze weer onderverdeeld in gezinnen bestaande uit: een echtpaar; echtpaar en kind(eren); echtpaar met kind(eren) en ander(en); man of vrouw met kind(eren); man of vrouw met kind(eren) en ander(en). Niet-gezinshuishoudens worden onderverdeeld naar: man met ander(en) en vrouw met ander(en). Bij deze indeling worden niet in gezinsverband levende personen – voor zover zij geen hoofd van het huishouden (definitie 1960) zijn – gerangschikt onder de anderen.

Plaats in het gezin

Anders dan bij de plaats in het huishouden worden bij deze onderscheiding de leden van bijvoorbeeld een in het huishouden van zijn ouders opgenomen gezin van een gehuwde zoon, in relatie tot elkaar vermeld en niet in relatie tot het hoofd van het huishouden volgens de definitie 1960. Ook de leden van de in groepsverband opgenomen gezinnen in inrichtingen en tehuizen (bijvoorbeeld bejaardenechtparen in bejaardenhuizen) zijn bij deze onderscheiding in relatie tot elkaar verantwoord.

Personen die in gezinsverband leven zijn verantwoord in relatie tot het hoofd van het gezin. Als gezinshoofd is aangemerkt in gezinnen met echtpaar (met of zonder kinderen) de man, en in gezinnen zonder echtpaar de vader respectievelijk de moeder. Als echtgenote is beschouwd elke gehuwde vrouw die met haar echtgenoot samenwoont. Onder ongehuwd kind is verstaan elk nimmer gehuwd geweest zijnd kind dat met vader en/of moeder samenwoont. Geadopteerde kinderen zijn daarbij als eigen kind beschouwd. Alle overige personen die zijn opgenomen in en/of samenwonen met een gezin alsmede alle alleenstaanden en personen in inrichtingen en tehuizen, voor zover die althans niet met echtgeno(o)t(e) en/of ongehuwde kinderen samenwonen, zijn gerekend tot de niet in gezinsverband levende personen.

Samenstelling gezin

Gezinnen zijn onderscheiden naar zelfstandige en niet-zelfstandige gezinnen waarbij:

- Als zelfstandig zijn beschouwd de gezinnen waarvan het hoofd tevens optreedt als hoofd van het huishouden (definitie 1960), en;
- Als niet-zelfstandig de gezinnen waarvan het hoofd niet tevens als zodanig optreedt. Deze gezinnen worden ook aangeduid als niet-zelfstandige (secundaire) gezinnen. Ook gezinnen in inrichtingen en tehuizen behoren tot deze categorie.

Gezinssituatie

Gezinnen zijn onderscheiden naar het al dan niet hebben van afhankelijke kinderen. Tot de afhankelijke kinderen zijn gerekend alle ongehuwde kinderen zonder beroep die voor hun verzorging en levensonderhoud zijn aangewezen op (het budget van) hun ouders, echter slechts voor zover zij op het moment van telling deel uitmaken van het huishouden van hun ouder(s).

Ontwikkelingsfase van het gezin

Bestaande huwelijken zijn onderverdeeld in een 16-tal categorieën al naar gelang:

- Zij al dan niet kinderen levend ter wereld hebben gebracht;
- Zij al dan niet thuiswonende kinderen hebben;

- De leeftijd van het jongste en het oudste kind;
- Leeftijd van de vrouw en
- De huwelijksduur.

Familierelatie

Voor huishoudens (definitie 1960) is als familierelatie beschouwd de relatie van secundaire gezinnen tot het hoofd van het huishouden waarin deze zijn opgenomen. Komen in één huishouden twee of meer secundaire gezinnen voor, dan zijn beide relaties afzonderlijk verantwoord.

Voor huishoudens (definitie 1947) is als familierelatie beschouwd de relatie van in huishoudens opgenomen anderen (dat wil zeggen niet in gezinsverband levende personen) tot het hoofd van het huishouden waarin zij zijn opgenomen. Komen in één huishouden twee of meer anderen voor dan is slechts één relatie verantwoord.

(huwelijks) Vruchtbaarheid

Aantal kinderen (uit huwelijk) en aantal thuiswonende kinderen

Aan gehuwde vrouwen, weduwen en van echt gescheiden vrouwen is de vraag gesteld, hoeveel kinderen zij in totaal levend ter wereld gebracht hebben, degenen uit (eventuele) vroegere huwelijke meegerekend. Niet meer in leven zijnde of niet meer bij de moeder wonende kinderen zijn inbegrepen. Stiefkinderen van de vrouw en/of geadopteerde kinderen zijn echter uitgesloten.

Het aantal kinderen uit het huwelijk heeft betrekking op het aantal levend geboren kinderen uit het op het moment van de telling bestaande huwelijk. Niet meer in leven zijnde of niet meer bij de moeder wonende kinderen (voor zover zij uit het ten tijde van de volkstelling bestaande huwelijk zijn geboren) zijn dus inbegrepen.

Tot het aantal thuiswonende kinderen daarentegen zijn gerekend de nog in leven zijnde ongehuwde kinderen die op het teltijdstip bij de vader en/of moeder woonden. Geadopteerde kinderen zijn hierbij als eigen kinderen beschouwd. Op kamers wonende (studerende) kinderen, kinderen in internaten en dergelijke zijn dus niet inbegrepen.

Vruchtbaarheid

Vruchtbaarheid heeft betrekking op het verschijnsel van de biologische reproductie van de mens. Bij een kwantitatieve beschrijving van de omvang van dit verschijnsel wordt daarom naast het totaal aantal geborenen vooral gewerkt met verhoudingsgetallen waarbij genoemd aantal geborenen wordt betrokken op een bepaalde populatie – veelal bestaande uit de groep of subgroepen welke kinderen kunnen voortbrengen.

In het kader van de volkstelling is de vruchtbaarheid op tweevoudige wijze geïndiceerd, namelijk:

- Door het aantal levendgeboren kinderen uit de ten tijde van de telling gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen, ongeacht waar of op welk tijdstip deze kinderen zijn geboren, alsmede ongeacht de leeftijd van de desbetreffende vrouwen;
- Door het aantal levendgeboren kinderen dat binnen de ten tijde van de telling bestaande huwelijken is voortgebracht eveneens ongeacht waar of op welk tijdstip deze kinderen zijn geboren, alsmede ongeacht de leeftijd van de huwelijkspartners.

De volkstellingsuitkomsten van 1971 ten aanzien van de vruchtbaarheid leveren dus twee verschillende vruchtbaarheidscijfers op. Allereerst een vruchtbaarheidscijfer (vruchtbaarheid) dat betrekking heeft op het totaal aantal levendgeboren kinderen per vrouw voor zover gehuwd of gehuwd geweest – eventueel nader uitgesplitst per onderscheiden burgerlijke staat van de vrouw. Een tweede vruchtbaarheidscijfer (de huwelijksvruchtbaarheid) heeft betrekking op het totaal aantal levendgeboren kinderen per bestaand huwelijk – eventueel nader uit te splitsen naar het soort huwelijk, te weten: eerste versus niet-eerste huwelijk.

Huwelijk

Als bestaand huwelijk is beschouwd ieder wettig gesloten huwelijk waarvan beide partners op het moment van de telling samenwoonden. Hierbij zijn dus niet begrepen de gescheidenen van echt, alsmede de gescheiden van tafel en bed levende echtparen waarvan man en vrouw om andere redenen niet samenwoonden.

De bestaande huwelijken zijn nog verder te onderscheiden in eerste, respectievelijk niet-eerste huwelijken. Van een eerste huwelijk is sprake, indien het huidige huwelijk het eerste is van beide echtgenoten. In alle andere gevallen (voor één van beiden of voor allebei niet het eerste huwelijk) is het bestaande huwelijk als niet-eerste huwelijk aangemerkt.

Wanneer men tracht de huwelijksluiting te karakteriseren aan de hand van gegevens welke betrekking hebben op de op een bepaald moment nog bestaande huwelijken dient men zich duidelijk de beperkingen van dit materiaal te realiseren. Zo is slechts een deel van alle in een bepaalde periode gesloten huwelijken op de datum van het onderzoek nog intact is. Huwelijksontbinding door scheiding (van echt of van tafel en bed) of dood van een der echtgenoten, migratie en beëindiging van de samenleving om andere redenen, verminderen de sterkte van de huwelijksjaargangen naarmate deze in de tijd voortschrijden. Het is daardoor de vraag of het profiel dat van de bestaande huwelijken geschetst wordt ook van toepassing is op de in de onderzochte jaren gesloten huwelijken. Een uitgebreide beschrijving van problemen die zich voordoen bij het karakteriseren van

huwelijken aan de hand van de volkstellingsgegevens is te vinden in monografie 6: Een sociaal-demografische analyse van de huwelijkssluiting in Nederland.¹²

Ondanks het feit dat met de volkstellingsgegevens over huwelijken niet langer een compleet beeld te geven valt van het geheel van stabiele relaties tussen mannen en vrouwen, blijft het zinvol het materiaal van 1971 te analyseren. Het is misschien de laatste blik die men heeft kunnen werpen op een tijdvak dat er door gekenmerkt werd dat de officiële registratie der huwelijken nog bijna volledig de de facto bestaande samenwoningen van mannen en vrouwen dekte. Zeker na 1971 krijgen we in Nederland en ook daarbuiten te maken met een stijgend aantal samenwonende, niet-gehuwd zijnde mannen en vrouwen.

Demografie algemeen

Burgerlijke staat

Bij de bepaling van de burgerlijke staat is uitgegaan van de wettelijke status. Dit betekent onder andere dat in concubinaat levende personen niet als gehuwden maar naar hun officiële burgerlijke staat zijn ingedeeld.

Leeftijd, geboortejaar

Bij de volkstelling is aan de bevolking gevraagd de geboortemaand en het geboortejaar in te vullen. Het CBS leidde uit deze gegevens onder andere de leeftijd op 28 februari 1971 af. De onderscheiding van de bevolking naar leeftijd berust derhalve op het exacte aantal voltooide levensjaren op de teldatum (exacte leeftijd: geboren in maart 1970 t/m februari 1971 is 0 jaar, geboren in maart 1969 t/m februari 1970 is 1 jaar, enzovoorts).

Periode van vestiging

Bij de bepaling van de periode van vestiging in de huidige woongemeente is uitgegaan van de gemeentelijke indeling naar de toestand op 28 februari 1971. Tot de altijd in de huidige woongemeente gewoond hebbende personen zijn uitsluitend diegenen gerekend, die sedert hun geboorte onafgebroken in de betrokken gemeente hebben gewoond. Een uitzondering op deze regel vormt slechts tijdelijke afwezigheid, bijvoorbeeld ten gevolge van militaire dienstplicht, evacuatie gedurende de oorlog of tijdens watersnood. Van alle overige ter plaatse geboren en die slechts tijdelijk afwezig zijn geweest, is als periode van vestiging het tijdstip aangehouden waarop zij (eventueel voor het laatst) in de huidige woongemeente zijn teruggekeerd.

¹² G.A.B. Frinking en F.W.A. van Poppel, met medewerking van J.G.M. Assen en A. Janssen, *Een sociaal-demografische analyse van de huwelijkssluiting in Nederland*. ('s-Gravenhage 1979), p. 123-127.

Al dan niet ter plaatse geboren

Bij de bepaling van de geboorteplaats is uitgegaan van de gemeentelijke indeling naar de toestand op 28 februari 1971. Voor personen waarvan de geboortegemeente vóór het tijdstip van telling als zelfstandige gemeente is opgeheven, is als geboortegemeente beschouwd de gemeente waartoe het grondgebied van de opgeheven gemeente op 28 februari 1971 behoorde.

De in de Zuidelijke IJsselmeerpolders (Oostelijk- en Zuidelijk Flevoland) geboren personen zijn apart onderscheiden onder de aanduiding Z.IJ.P.

Tot de in het buitenland (Duitsland) geboren zijn tevens gerekend de op 28 februari 1971 in Nederland wonende doch in Elten (Gelderland) en Tudderen (Limburg) geboren personen. Deze twee gemeenten zijn op 23 april 1949 in het kader van grenswijzigingen naar aanleiding van de Tweede Wereldoorlog als drostambt bij Nederland gevoegd. Na het Nederlands-Duitsverdrag uit 1960 en de implementatie daarvan is dit grondgebied op 1 augustus 1963 weer aan Duitsland terug gegeven.

Hulpbehoevendheid

Als aangewezen op hulp zijn beschouwd alle personen die hebben opgegeven voor eigen verzorging, huishoudelijke taken dan wel voor taken of verplaatsing buitenshuis afhankelijk te zijn van de hulp van anderen. De voortdurende bedlegerigen zijn vanzelfsprekend inbegrepen.

Met betrekking tot deze variabele heeft het CBS de beantwoording kunnen nagaan, aldus C. de Hoog.¹³ Gebleken is dat ongeveer 50% van degenen die opgaven hulpbehoevend te zijn dit in de zin van de instructies niet waren. Anderzijds bleek dat van de ‘echte’ hulpbehoevenden (in de zin van de omschrijving) ook de helft zich bij de volkstelling niet als zodanig had opgegeven. De Hoog zegt het in dit verband niet zo belangrijk te vinden of men in feite hulpbehoevend is. Het zich hulpbehoevend voelen – dit is uiteindelijk gemeten – is een belangrijk sociaal-psychologisch gegeven.

Kerkelijke gezindte

Aan het begrip kerkelijke gezindte zijn verschillende betekenissen te onderkennen. Allereerst kan hieronder worden verstaan een bepaalde godsdienstige of levensbeschouwelijke stroming waardoor personen zich in hun levensoriëntatie laten leiden. In dit kader kunnen als voor Nederland meest relevante stromingen worden genoemd: het Christendom – eventueel nader te onderscheiden in Rooms-katholicisme en Protestantisme –, het Humanisme, het Jodendom en – in toenemende mate – de Islam.

¹³ De Hoog, *De Volkstelling bezien*, p. 10

Een tweede betekenis van het begrip kerkelijke gezindte heeft veeleer betrekking op het institutionele kader waarbinnen meer direct aan levensbeschouwelijke stromingen vorm en gestalte wordt gegeven. Men denke hierbij aan de diverse in ons land bestaande kerkgenootschappen (Rooms-Katholieke Kerk, Nederlands Hervormde Kerk, Gereformeerde Kerken, Joodse Kerkgenootschappen en dergelijke), andere godsdienstige gemeenschappen (zoals Pinkstergemeente, Protestantenbond), alsmede levensbeschouwelijke groeperingen (bijvoorbeeld het Humanistisch Verbond).

Ten slotte wordt het begrip kerkelijke gezindte ook nog gehanteerd in de zin van kerksheid en/of kerkelijk medeleven. Het gaat hierbij om de mate van participatie in respectievelijk beleving van het kerkelijk leven zoals dit onder andere tot uiting komt in kerkgang, deelneming aan kerkelijke groepen, giften en dergelijke.

Erop zij gewezen dat affiniteit tot een levensbeschouwelijke respectievelijk godsdienstige stroming niet noodzakelijk ook betrokkenheid – in de zin van een formeel lidmaatschap – bij institutionele kaders dienaangaande impliceert; eveneens hoeft lidmaatschap van een kerkgenootschap of andere godsdienstige groepering niet samen te gaan met kerkelijk medeleven. Zo worden onder degenen die geen lid zijn van enig kerkgenootschap of andere godsdienstige, respectievelijk levensbeschouwelijke groepering, ongetwijfeld personen aangetroffen die zich zeker niet als zonder enige godsdienstige of levensbeschouwelijke levensoriëntatie willen zien beschouwd. In dit verband kan onder andere worden gewezen op het feit dat circa 8.000 personen bij de volkstelling van 1971 als (oecumenisch) christen wensten te worden aangemerkt. Van de andere kant is algemeen bekend dat van degenen die zich bij een volkstelling als lid van een kerkgenootschap opgeven, velen geen enkele band met kerk en godsdienst meer hebben.

De onderscheiding in kerkelijke gezindten berust op de eigen opgave van de getelden omtrent het kerkgenootschap of de godsdienstige gemeenschap, waartoe de betrokkene krachtens doop, belijdenis of anderszins behoort of bepaaldelijk wenst te worden berekend. Ingeval de betrokkene niet tot een kerkgenootschap of enige godsdienstige gemeenschap behoort of daartoe bepaaldelijk niet meer wenst te worden gerekend, is verzocht de vraag naar kerkelijke gezindte met Geen te beantwoorden. De Humanisten zijn als afzonderlijke levensbeschouwelijke groepering onderscheiden. Voor personen beneden 18 jaar werd het opgeven van het kerkgenootschap of de godsdienstige gemeenschap aan het gezinshoofd overgelaten.

De op de vragenlijsten door de bevolking gedane opgaven zijn zonder meer verwerkt. Ontbrekende antwoorden – verband houdend met het feit dat 2,3% van de totale bevolking bij de telling niet thuis is aangetroffen dan wel expliciet heeft geweigerd aan de telling mee te werken – zijn op basis van het bij de gemeentelijke bevolkingsregisters vermeld gegeven omtrent het kerkgenootschap aangevuld. Deze aanvulling is echter van een geringere validiteit dan de van de bevolking zelf verkregen opgaven, daar nauwelijks uit- en toetredingen ter kennis van het bevolkingsregister worden gebracht en in een groot aantal gevallen de aanduiding op de persoonskaart niet in overeenstemming zal zijn met

de werkelijkheid. Het effect van de non-response op deze vraag is daarmee slechts ten dele geëlimineerd.

Uit een in de loop der jaren veranderende verhouding tussen de aantallen personen met een bepaalde kerkelijke gezindte mag niet zonder meer een overeenkomstige wijziging in de bedoelde verhouding worden afgeleid. Immers, indien bijvoorbeeld een hoger percentage personen zonder kerkelijke gezindte wordt geconstateerd, kan dat een gevolg zijn van het feit dat deze “onkerkelijkheid” meer dan vroeger op het volkstellingsformulier wordt geuit. Ook bij de interpretatie van regionale verschillen dient met deze factoren steeds rekening te worden gehouden.

In zijn artikel “Enige aspecten van de ontwikkeling van de kerkelijke gezindte na 1960”¹⁴ staat J.A. Links uitvoerig stil bij de problemen die ontstaan wanneer volkstellingsgegevens en gegevens uit de bevolkingsstatistieken met elkaar in verband worden gebracht. Tevens kan worden gewezen op de kerkelijke statistieken die door een aantal kerkgenootschappen periodiek worden verzorgd. Zoals reeds eerder werd opgemerkt, mogen de verkregen volkstellingsuitkomsten niet worden beschouwd als cijfers over de (formele) sterkte van de afzonderlijke kerkgenootschappen. Dit op grond van de mogelijke afwijkende opgaven van het formele lidmaatschap, waartoe de vraagstelling in de volkstelling kan hebben geleid. Bij een vergelijking tussen volkstellingsuitkomsten en kerkelijke statistieken zullen derhalve afwijkingen ten aanzien van overeenkomstige onderwerpen kunnen worden geconstateerd.

Maar niet alleen in vergelijking met de formele kerkelijke statistieken zal men afwijkingen vinden. Ook in vergelijking met antwoorden bij gewone enquêtes kunnen de antwoorden bij volkstellingen afwijken. De onderstaande tabel, afkomstig uit monografie 10: De positie van jongeren ten opzichte van het ouderlijk gezin¹⁵, illustreert dit:

Jongeren naar kerkelijke gezindte volgens ‘God in Nederland’ (1967) en de Volkstelling 1971, naar sexe

		RK	NH	Ger.	Anders	Geen
God in	Mannen (17-24 jaar)	39	13	13	3	32
Nederland:	Vrouwen (17-24 jaar)	46	14	9	2	29
Volkstelling	Mannen (14-29 jaar)	42	21	9	3	25
1971:	Vrouwen (14-29 jaar)	43	21	9	3	24

¹⁴ J.A. Links, “Enige aspecten van de ontwikkeling van de kerkelijke gezindte na 1960” in: *Sociologische Gids*, 18^e jaargang, nummer 3 (mei/juni 1971), p. 265-276

¹⁵ L.H. Boerma en M.J.J.M. Malmberg, met medewerking van A.M. van der Heiden, C. de Hoog en L.Th. van Leeuwen, *De positie van jongeren ten opzichte van het ouderlijk gezin. Een analyse op basis van de volkstelling 1971* ('s-Gravenhage 1979), p. 39

Bron: God in Nederland¹⁶ en Volkstelling 1971

Uit deze cijfers blijkt dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen de antwoorden die gegeven worden bij een “gewone” enquête. Het is waarschijnlijk dat de uitkomsten van de volkstelling beïnvloed worden door het officiële karakter ervan. Velen zullen geneigd zijn hun “officiële” kerkelijke gezindte op te geven terwijl zij niet meer kerkelijk actief zijn. Een tweede factor die een rol speelt is het feit dat de kerkelijke gezindte voor veel thuiswonende kinderen bepaald is door de kerkelijke gezindte van de ouders.

Uit het bovenstaande is op te maken dat de meest betrouwbare gegevens betreffende ledenaantallen van kerkgenootschappen via enquêtes kunnen worden verzameld. Van de overheidsstatistieken zijn de gegevens van de volkstelling weer betrouwbaarder dan die uit de ‘lopende statistieken’.

Nationaliteit

Een persoon die op het tijdstip van de telling meer dan één nationaliteit bezat, diende elk der betrokken nationaliteiten te vermelden. Personen met meer dan één nationaliteit waaronder de Nederlandse, zijn verantwoord onder de Nederlandse nationaliteit. Een uitzondering hierop zijn personen met de Nederlandse nationaliteit en de nationaliteit van een lidstaat van de Europese Gemeenschap (E.G.), zij zijn apart uitgesplitst. Alle overige personen met meer dan één nationaliteit zijn verantwoord onder de als eerste vermelde nationaliteit. Omdat het voorgedrukte antwoord op de vraagstelling geen uitsplitsing naar burgers van de Bundesrepublik Deutschland (B.R.D. = West-Duitsland) en de Deutsche Demokratische Republik (D.D.R. = Oost-Duitsland) toeliet zijn deze allen onder de Duitse nationaliteit geschaard. Tot de personen zonder nationaliteit zijn naast de statenlozen tevens gerekend degenen die als nationaliteit de “Moluks” hebben opgegeven.

Inkomen

Voornaamste bron van inkomen (levensonderhoud) in 1970

De voornaamste bron van levensonderhoud heeft betrekking op het gehele jaar 1970 en staat dus los van deze bron op het moment van de telling. Als voornaamste bronnen zijn onderscheiden: inkomen uit arbeid, inkomen uit vermogen, pensioen, A.O.W., A.W.W. of lijfrente, sociale uitkering/studiebeurs en onderhoud door anderen.

¹⁶ G. Dekker en J.W.M. Peters, *God in Nederland; een statistisch onderzoek naar godsdienst en kerkelijkheid in Nederland ingesteld in opdracht van De Geïllustreerde pers N.V.* (Amsterdam 1967)

Algemene Ouderdomswet/Algemene Weduwen- en Wezenwet

Onafhankelijk van de gedane opgaven zijn alle mannen van 65 jaar en ouder ingedeeld bij personen met Algemene Ouderdomswet (A.O.W.). Alle vrouwen voor zover gehuwd en samenwonend met een man van 65 jaar of ouder zijn ingedeeld bij personen zonder A.O.W. en alle overige vrouwen voor zover 65 jaar of ouder bij personen met A.O.W.

Inkomensklasse

Over het inkomen verschaft de volkstelling van 1971 geen exacte gegevens, omdat alleen naar het *bruto*-jaarinkomen is gevraagd, dat bovendien nog in vijf brede klassen is ingedeeld, te weten:

- Minder dan 8.000 gulden;
- Tussen 8.000 en 12.000 gulden;
- Tussen 12.000 en 16.000 gulden;
- Tussen 16.000 en 24.000 gulden, en;
- Meer dan 24.000 gulden.

Hieraan zijn nog twee restcategorieën toe te voegen, namelijk:

- Geen eigen inkomen, en;
- Inkomen onbekend.

Het CBS heeft niet de bedoeling gehad om het inkomen als een afzonderlijke variabele te hanteren. Deze variabele wordt door het CBS beschouwd als een hulpmiddel bij het zo adequaat mogelijk bepalen van de sociale groepsklasse waartoe iemand behoort.

De non-response bij deze variabele is hoog, namelijk 10,3 procent. Dit cijfer is gebaseerd op de 10% steekproef en is afkomstig uit monografie 5: Laagstgeklasseerden in Nederland.¹⁷ Deze non-response komt in veel gevallen relatief sterk tot zeer sterk voor bij hoofden van huishoudens of alleenstaanden die onevenredig vaak tot de laagstgeklasseerden gerekend moeten worden. Voor een uitvoerige bespreking van de non-response met betrekking tot het inkomen zij verwezen naar de genoemde censusmonografie.

¹⁷ Fiselier en Kraft, *Laagstgeklasseerden in Nederland*, p. 18.

Onderwijs

Diploma's

De variabele VHMO geeft aan welke diploma's in het Algemeen Vormend Onderwijs (AVO) zijn behaald. Dit gebeurt aan de hand van een ingenieus optelsysteem waarbij gebruik is gemaakt van het binaire stelsel. Alle voorkomende waarden zijn in bijlage 1 af te lezen. Om alle combinaties van diploma's mogelijk te maken is dit binaire stelsel gehanteerd. Op de volkstellingen website is een overzicht te vinden van alle voorkomende codes en de daarbij behorende behaalde diploma's. Het principe daarachter is vrij simpel en zal hier kort worden toegelicht. De waarde 1 (2 tot de macht 0) staat voor diploma (M)ulo-A, de waarde 2 (2 tot de macht 1) staat voor diploma (M)ulo-B en de waarde 4 (2 tot de macht 2) staat voor diploma mavo, of 3 jaren HBS. Daar waar een waarde 3 voorkomt is deze samengesteld uit de waarden 1 en 2, dit betekent dat de betreffende personen zowel een diploma (M)ulo-A als -B bezitten.

Onderwijsclassificatie

Bij de volkstelling van 1971 is ruimer aandacht besteed aan het onderwijs dan bij die van 1960. Dit betreft zowel de omvang van de diverse bevolkingsgroepen aan wie vragen omtrent het onderwijs zijn gesteld als de vraagstelling zelf. Een herziening van de onderwijsclassificatie was daarom ten behoeve van de volkstelling 1971 gewenst.

De uitgangspunten van de herziene classificatie zijn gebaseerd op die van de door Unesco aan het eind van de zestiger jaren ontwikkelde International Standard Classification of Education (ISCED). Als voornaamste zijn te noemen:

1. Het hiërarchisch criterium: opleidingen worden op basis van hun volgtijdelijkheid hiërarchisch gerangschikt. Deze volgtijdelijkheid heeft betrekking op de relatie tussen opleidingen in termen van vereiste of minimaal gewenste vooropleidingen ten behoeve van andere opleidingen om deze met een redelijke kans van succes te kunnen volgen.

Het hiërarchisch criterium leidt tot de onderscheiding van een aantal onderwijsniveaus. Deze niveaus omvatten de volgende schoolsoorten of onderdelen hiervan:

- o Basisniveau: het lager onderwijs;
- o Lager niveau: het voortgezet lager onderwijs (vglo) en het niet voltooide onderwijs op het uitgebreid lager niveau;
- o Uitgebreid lager niveau: het lager beroepsonderwijs en het voortgezet algemeen onderwijs met een cursusduur van 3 à 4 jaar, dat wil zeggen de mulo of mavo en de eerste 3 klassen van het vmo, havo of vwo;

- Middelbaar niveau: het middelbaar beroepsonderwijs en de laatste 2 à 3 klassen van het algemeen voortgezet onderwijs;
 - Semi-hoger niveau: het hoger beroepsonderwijs en het pré-kandidaats gedeelte van het wetenschappelijk onderwijs;
 - Hoger niveau: een voortzetting van het hoger beroepsonderwijs en het post-kandidaats gedeelte van het wetenschappelijk onderwijs
2. Het functionele criterium: opleidingen worden niet naar hun formeel doch naar hun functioneel aspect gerangschikt. Dat houdt in dat niet de vorm van de opleiding maar de inhoud of de te bestuderen vakken in de classificatie belangrijk zijn.

Toepassing van dit criterium leidt tot de onderscheiding van onderwijssectoren en studierichtingen. De sectoren zijn op te vatten als een groepering van een aantal studierichtingen tot ruimere verbanden. De volgende sectoren worden onderscheiden:

- Algemeen onderwijs;
 - Onderwijs in de godsgelertheid;
 - Didactisch onderwijs;
 - Onderwijs in de humaniora;
 - Agrarisch onderwijs;
 - Technisch onderwijs;
 - Onderwijs in wiskunde en natuurwetenschappen;
 - (para)Medisch onderwijs;
 - Onderwijs in mens- en maatschappijwetenschappen;
 - Overig onderwijs.
3. De genoemde uitgangspunten leiden in principe tot een onderwijsindeling die in eerste instantie bestaat uit een combinatie van onderwijsniveaus en onderwijssectoren. Dit betekent echter niet dat alle sectoren op ieder onderwijsniveau voorkomen, omdat opleidingen binnen enkele sectoren pas met een bepaalde vooropleiding gevolgd kunnen worden.

Opgemerkt zij nog dat tot opleidingen worden gerekend alle vormen van onderwijs die minstens een duur van één jaar hebben.

Wanneer bovenstaande indeling wordt gebruikt ter classificatie van gevolgde opleidingen van de bevolking of bevolkingsgroepen die geen volledig dagonderwijs meer volgen, komen alleen die opleidingen in aanmerking die succesvol zijn afgesloten met een diploma of getuigschrift. De enige uitzonderingen hierop worden gevormd door opleidingen op het lager niveau.

Voor personen die volledig dagonderwijs volgen geeft de onderwijsindeling de opleiding aan die wordt gevolgd.

Voor een meer gedetailleerd overzicht van de bovenstaande classificatie zij verwezen naar serie C van de VT publicaties, deel 3: Onderwijsclassificaties.¹⁸

Ten aanzien van de toepassing van de gehanteerde classificatie ter bepaling van het onderwijsniveau van de niet-meer-dagonderwijs-volgenden zij nog het volgende opgemerkt. Aan alle personen behorend tot deze bevolkingscategorie is verzocht naast het eventueel gevolgd algemeen voortgezet onderwijs alle gevolgde mondelinge en schriftelijke opleidingen te vermelden met uitzondering van:

- Opleidingen met een cursusduur van korter dan één jaar, zoals praktijkdiploma steno, typen, handelscorrespondentie;
- Opleidingen niet bestemd voor het uitoefenen van een beroep, zoals muziek- en sportlessen.

Tevens is gevraagd naar de diploma's die daarbij zijn behaald.

In principe zijn bij de bewerking van het materiaal alle door de bevolking opgegeven opleidingen vastgelegd. Bij de bepaling van het onderwijsniveau diende echter een keuze te worden gemaakt. Hierbij golden de volgende regels:

- Primair kwamen hiervoor slechts die opleidingen in aanmerking welke met een diploma waren afgesloten;
- Bij de aanwezigheid van meer dan één opleiding met een diploma werd de opleiding met het hoogste (qua niveau) diploma ingedeeld;
- In het geval dat meer dan één diploma op hetzelfde niveau aanwezig was, ging het diploma van het beroepsonderwijs vóór dat van het algemeen voortgezet onderwijs;
- Personen zonder enig diploma van het voortgezet onderwijs werden onderscheiden naar personen met uitsluitend lager onderwijs (basis niveau), personen met enig – een à twee jaar – voortgezet onderwijs (lager niveau) en personen met algemeen onderwijs op het uitgebreid lager niveau indien de opleiding een driejarige afsluiting van het vmo, vwo of het havo betrof.

Dagonderwijs volgenden

De onderwijsvraag is gesteld aan personen van 12 jaar en ouder, daardoor is de populatie beperkt tot deze categorie. In deze massa kan een tweedeling worden aangebracht op grond van het criterium al of niet volledig dagonderwijs volgend.

¹⁸ CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie C: systematische classificaties, deel 3: Onderwijsclassificaties* ('s-Gravenhage 1977)

Tot de categorie dagonderwijsvolgend (hiermee is volledig dagonderwijs bedoeld) behoren personen die:

- Geen beroep uitoefenen en scholier of student zijn;
- Een beroep uitoefenen, waaraan tevens een opleiding buiten het kader van het leerlingstelsel is verbonden (zoals opleiding tot verpleegster aan ziekenhuizen, gezinsverzorgster, en dergelijke en bijvoorbeeld de praktijkleerperiode van een mts- of hts-opleiding);
- Een beroep uitoefenen en in het kader van het leerlingstelsel een opleiding volgen tot kapper of kapster, gezinshulp, kleuterhulp of verzorgingsassistente;
- Een beroep uitoefenen en tevens zijn ingeschreven aan een universiteit, hogeschool, en dergelijke

Een vergelijking met het begrip volledig onderwijs volgend in de door het CBS samengestelde onderwijsstatistieken laat zien dat laatstgenoemd begrip een beperktere betekenis heeft. Tot het volledig dagonderwijs zijn in deze statistieken ten tijde van de volkstelling die schoolsoorten gerekend waarvan de leerlingen ten minste 16 uren of 19 lessen per week ontvangen, alsmede de volledig ingeschreven studenten van universiteiten en hogescholen. In een ander opzicht is daartegenover het waarnemingsveld met betrekking tot het onderwijs in deze statistieken ruimer te noemen dan dat van de volkstelling. De onderwijsstatistieken bestrijken namelijk het totale leerlingwezen (en niet gedeeltelijk zoals de volkstelling) alsmede het partieel onderwijs en het vormingswerk (soorten van onderwijs die door de volkstelling niet worden waargenomen).

Aan de onderwijs volgenden is alleen gevraagd naar de opleiding die zij op het tijdstip van de telling volgden. Voor deze bevolkingscategorie staat dus geen informatie ter beschikking over eventueel reeds in een eerder stadium gevolgde opleidingen die al dan niet met succes zijn afgesloten.

Tot de geen dagonderwijs volgenden zijn gerekend alle personen van 14 jaar en ouder die niet tot één van de hierboven genoemde vier categorieën behoorden. Bij deze bevolkingsgroep is de leeftijdsgrens van 14 jaar aangehouden gezien de bepalingen van de ten tijde van de telling van 1971 vigerende leerplichtwet.

In de gegevensbestanden van de volkstelling zijn twee variabelen welke het soort dagonderwijs dat wordt gevolgd aangeven: DO (Dagonderwijs dat wordt gevolgd) en DO_SCH (School van dagonderwijsvolgende). Beide variabelen komen exact overeen. De labels voor de variabele DO_SCH ontbraken in eerste instantie. Omdat de genoemde variabelen wat betreft de onderscheidingen en de spreiding daarvan precies overeen kwamen is besloten de labels van DO ook aan DO_SCH toe te kennen. Op basis van een omschrijving van oudere bestandsvormen is echter vastgesteld dat hiermee ooit een fout is gemaakt. De variabele DO_SCH zou betrekking moeten hebben op de derde positie code DO (let op, code en niet index!).

Onderwijsniveau

Ten aanzien van de vrij grote aantallen personen met een onbekend onderwijsniveau – circa 17% voor het land als geheel – kan nog het volgende worden opgemerkt.

Er zijn indicaties die erop zouden kunnen duiden dat onder genoemde bevolkingscategorie personen met een geringe opleiding oververtegenwoordigd zijn. Binnen deze categorie blijkt enerzijds een oververtegenwoordiging van de oudere leeftijdsgeneraties en arbeiders aanwezig te zijn, en anderzijds een ondervertegenwoordiging van de jongere leeftijdsgeneraties en employé's. Het is echter bekend – en de volkstellingsuitkomsten bevestigen dit – dat zich met name onder de eerstgenoemde groeperingen de meeste personen met een geringe opleiding bevinden. Daartegenover dient echter in de beschouwingen te worden betrokken dat regionaal gezien de desbetreffende aantallen onbekenden nogal uiteenlopen. Hiermee gaan tevens variaties gepaard in de over-, respectievelijk ondervertegenwoordiging van genoemde bevolkingsgroepen (onderscheiden leeftijdsgeneraties, arbeiders en employé's). Daarnaast blijken in sommige gebieden grote aantallen personen met een onbekend onderwijsniveau onder bepaalde groepen (bijvoorbeeld mannen zonder beroep en jonger dan 35 jaar) voor te komen, terwijl dit in andere gebieden voor de desbetreffende groepen niet het geval is. Enige voorzichtigheid bij het hanteren van deze cijfers is derhalve geboden (zie in dit verband ook de opmerkingen onder het kopje partiële non-response).

Ten aanzien van de aantallen met soort van onderwijs onbekend dat wordt gevolgd, kan worden opgemerkt dat de relatieve omvang hiervan statistisch gezien nauwelijks van betekenis is. In tegenstelling tot de uitkomsten ten aanzien van het gevolgd onderwijs, is voor het land als geheel slechts van circa 4% van de personen die onderwijs volgen, niet bekend welk soort onderwijs zij volgen.

Verder kan nog worden gesteld dat de volkstellingsuitkomsten omtrent het onderwijs dat wordt gevolgd niet volledig zijn, omdat een aantal vormen van onderwijs geheel of gedeeltelijk niet is waargenomen. Voor de mannen zijn de uitkomsten praktisch beperkt tot het volledig dagonderwijs: voor de vrouwen bevatten zij in hoofdzaak nog een aantal – bijna uitsluitend op deze groep gerichte – beroepsopleidingen die buiten het kader van het leerlingwezen worden aangetroffen. De volkstellingsuitkomsten ten aanzien van het gevolgde onderwijs verschaffen óók geen compleet beeld. Op de eerste plaats is een aantal gevolgde opleidingen niet waargenomen. Op de tweede plaats is bij de toepassing van de onderwijsindeling een keuze gemaakt voor slechts één gevolgde opleiding.

Voor meer informatie met betrekking tot de variabelen onderwijs in de volkstelling zij verwezen naar monografie 12: onderwijs in Nederland.¹⁹ In deze monografie worden de volkstellingsgegevens gebruikt voor een uitgebreide analyse met betrekking tot het

¹⁹ J.M. Vliegen en U. de Jong, met medewerking van A.A. Wesselingh en P. van der Kley, *Onderwijs in Nederland* ('s-Gravenhage 1981).

onderwerp onderwijs. Met name de allocatie- en de reproductiefunctie van het onderwijs staan hierbij op de voorgrond.

Een andere opmerking in dit verband heeft betrekking op de vergelijkbaarheid van het onderwijsniveau van het oudere deel van de bevolking met dat van het jongere deel. De Hoog²⁰ geeft het volgende voorbeeld; Iemand met een diploma driejarige-HBS uit 1920, is qua onderwijsniveau niet vergelijkbaar met een bezitter van een soortgelijk diploma dat in 1970 is behaald. De eerste behoorde tot een select gezelschap in de Nederlandse samenleving anno 1920, de tweede persoon behoort tot de grote categorie die anno 1970 in het bezit is van een diploma van een middelbare school.

Beroep

Beroepenclassificatie

Behalve naar de aard van het bedrijf waarin men werkt, is de beroepsbevolking ook ingedeeld naar de aard van het uitgeoefende beroep of de uitgeoefende functie. Hiertoe is gebruik gemaakt van een beroepenclassificatie die – rekening houdend met de Nederlandse situatie – een verdere uitwerking vormt van de in internationaal verband aanbevolen en door het Internationaal Arbeidsbureau van de Verenigde Naties ontworpen “International Standard Classification of Occupations (I.S.C.O.), 1968. De gebruikte classificatie omvat 8 beroepssectoren die – volgens het digitale systeem – nader zijn gedifferentieerd in 85 beroepsklassen, 315 beroepsgroepen en 895 beroepen. Als beroepssectoren zijn onderscheiden: wetenschappelijke en andere vakspecialisten, kunstenaars; beleidvoerende en hogere leidinggevende functies; administratieve functies; commerciële functies; dienstverlenende functies; agrarische beroepen, vissers en dergelijke; ambachts-, industrie-, transportberoepen en verwante functies; alsmede militairen (zowel beroeps- als dienstplichtige militairen).

Aan de basis van de gehanteerde beroepenclassificatie ligt de gelijksoortigheid in de aard van de werkzaamheden die worden verricht. Deze gelijksoortigheid varieert qua inhoud naar de mate van detaillering ofwel het digit-niveau van de classificatie. Zo omvatten de beroepssectoren veeleer slechts globale arbeidsterreinen dan specifieke soorten van werkzaamheden. In het algemeen kan gesteld worden dat naarmate de detaillering in de classificatie geringer wordt de gelijksoortigheid in de aard van de verrichte werkzaamheden een algemener karakter draagt. Daarnaast zij erop gewezen dat deze gelijksoortigheid in de aard van de verrichte werkzaamheden bij de groepering van de beroepen tot min of meer homogene beroepsgroepen, beroepsklassen en beroepssectoren per digit-niveau van de classificatie op verschillende wijzen tot uitdrukking komt. Men vergelijkte bijvoorbeeld in dit opzicht de timmerman, scheepstimmerman, timmerman timmerfabriek en parketvloerlegger tot de beroepsgroep timmerlieden met die van

²⁰ De Hoog, *De Volkstelling bezien*, p. 23

beroepen zoals onder andere behanger, (opperman-) steigermaker, sloper van gebouwen, vloerlegger en monteur systeembouw tot de beroepsgroep gespecialiseerde bouwvakarbeiders. Bij de laatstgenoemde groepering ligt ter bepaling van de gelijksoortigheid in de aard van de verrichte werkzaamheden het accent op het vakspecialistische karakter van de werkzaamheden die zijn gericht op de bouw; bij de eerstgenoemde groepering daarentegen op het omgaan met een bepaald soort materiaal (namelijk hout) met het doel om specifieke houten werkstukken te vervaardigen.

Voor de verdere detaillering van deze beroepenclassificatie zij verwezen naar de desbetreffende publicatie (serie C van de VT publicaties, deel 2: Beroepenclassificatie).²¹

Hierbij zij nog aangetekend dat de beroepsactiviteit bij de werkenden betrekking heeft op het hoofdberoep dat zij uitoefenden. Bij de tijdelijk niet werkenden daarentegen heeft deze activiteit betrekking op:

- Het beroep waarin plaatsing werd gezocht, indien betrokkene werk zocht;
- Het beroep waarin betrokkene voor het laatst had gewerkt of tewerkgesteld was, indien hij of zij geen werk zocht.

Een verdere analyse van het volkstellingsmateriaal heeft echter uitgewezen dat meer dan de helft van de tijdelijk niet-werkenden dit beroep niet heeft opgegeven zodat deze bevolkingsgroep grotendeels is verantwoord onder personen met beroep onbekend.

Doordat vrouwen minder in het productieproces zijn opgenomen is de variabele beroep voor hen van weinig betekenis. De variabele sociale groep verliest hierdoor voor hen eveneens aan betekenis.

Sociale groep

De variabele sociale groep is in tegenstelling tot de beide voorafgaande variabelen een afleiding van andere variabelen: positie in het bedrijf; aard van het uitgeoefende beroep; de hoogte van het inkomen; en het opleidings- of onderwijsniveau.

De indeling naar sociale groepen beoogt een aantal maatschappelijke groeperingen te onderscheiden op basis van de organisatie van het economische voortbrengingsproces en de hiermee gepaard gaande differentiële verdeling van de schaarse goederen op dit terrein. Het begrip schaarse goederen omvat in dit verband niet alleen datgene wat in het ruilmiddel geld kan worden uitgedrukt. Het gaat hierbij om alle materiële en immateriële zaken waarvoor binnen de organisatie van bedoeld economisch voortbrengingsproces verdelingsregelingen bestaan, en welke bepalend zijn voor menselijke bestaanskansen.

Bij de samenstelling van de sociale groepsindeling als zodanig is primair uitgegaan van de wijze waarop in onze samenleving arbeid tegen een geldinkomen wordt verricht, te

²¹ CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie C: systematische classificaties, deel 2: Beroepenclassificatie* ('s-Gravenhage 1977)

weten: op basis van loon of salaris dan wel op basis van winst of verlies. Als basiscategorieën komen binnen dit kader naar voren:

- Personen in loondienst: hiertoe behoren alle personen die tegen loon, salaris, of een andere vorm van geldelijke beloning werkzaamheden ten behoeve van anderen verrichten;
- Personen die als eigenaar, mede-eigenaar, firmant, pachter, zetbaas of dergelijke voor eigen rekening of risico een beroep uitoefenen of een bedrijf voeren, de zogenaamde zelfstandigen;
- Personen die meewerken bij het voor eigen rekening of risico uitgeoefende beroep van het gezinshoofd of het gevoerde gezinsbedrijf, de zogenaamde medewerkende gezinsleden. Het gaat hierbij om echtgenoten en nog thuiswonende ongehuwde kinderen voor zover deze ten minste 15 uur per week – al dan niet tegen betaling – in het gezinsbedrijf meewerken.

Binnen de categorie zelfstandigen zijn de wetenschappelijk vrije beroepen apart onderscheiden. Het betreft hier een groep van zelfstandigen wier werkzaamheden een vakspecialistische vooropleiding op wetenschappelijk niveau veronderstellen, en als buiten het eigenlijke productieproces vallend kunnen worden beschouwd. Het gaat hierbij onder meer om voor eigen rekening werkende artsen, tandartsen, dierenartsen, advocaten, notarissen, accountants, architecten.

De overige zelfstandigen zijn nader gedifferentieerd naar de aard van het gevoerde bedrijf en/of het aantal personeelsleden in loondienst. Aldus werden hierbinnen als aparte categorieën verkregen: zelfstandigen buiten de landbouw met 10 of meer man personeel; zelfstandigen buiten de landbouw met minder dan 10 of geen personeel in winkelbedrijven respectievelijk in ambachtsbedrijven en overige bedrijven; ten slotte de zelfstandigen in de landbouw.

De personen in loondienst zijn op basis van de aard van het uitgeoefende beroep of de uitgeoefende functie ingedeeld naar employé of arbeider. Tot de employés worden gerekend wetenschappelijke en andere vakspecialisten, kunstenaars, personen in beleidvoerende en hogere leidinggevende functies, personen met een administratief beroep, praktisch alle personen met een commercieel beroep, een aantal beroepsbeoefenaars in de dienstverlenende sfeer zoals directeuren en bedrijfsleiders van horecabedrijven, het toezichthoudend-leidinggevend huishoudelijk personeel, kinder- en bejaardenverzorgsters in inrichtingen en tehuizen, gezinsverzorgsters in dienst van een maatschappelijke organisatie, alsmede de bedrijfsleiders in land- en tuinbouw en boswachters, en het toezichthoudend-leidinggevend productiepersoneel. Aan de hand van het niveau van de werkzaamheden dat aan een bepaalde functie is verbonden, is binnen de categorie employés een verdere differentiatie aangebracht naar hogere, middelbare en lagere employés. Gezien de onvolledige correspondentie tussen de aard van de werkzaamheden (de gelijksoortigheid waarvan aan de basis van de bij de volkstelling gehanteerde beroepenclassificatie: zie hiervoor de inleiding tot deze classificatie, serie C

deel 2²²) en het niveau, waarop de desbetreffende werkzaamheden worden verricht, heeft deze verdere specificatie op meervoudige wijze plaatsgevonden:

- Voor die beroepen en functies waarin de te verrichten werkzaamheden op eenzelfde niveau liggen, was uiteraard een rechtstreekse toerekening mogelijk. Voor wat betreft de hogere employés gaat het hierbij met name om wetenschappelijke vakspecialismen, alsmede beleidvoerende en hogere leidinggevende functies in het openbaar bestuur; voor wat betreft de middelbare employés om met name niet-wetenschappelijke vakspecialismen; en voor wat betreft de lagere employés om een aantal administratieve en dienstverlenende functies, zoals (pons-)typiste, cassière, lokettist, post-distributie-personeel, telefoniste, kinder- en bejaardenverzorgster in tehuizen en dergelijke, dokters- en tandartsassistenten.
- Voor beroepen en functies waarin de te verrichten werkzaamheden hoewel gelijksoortig van aard toch qua niveau verschillen, is bij de differentiatie naar genoemde employé-categorieën gebruik gemaakt van aanvullende informatie betrekking hebbend op het inkomen en/of het onderwijsniveau. Hierbij is de volgende werkwijze aangehouden:
 - o Bij beroepen en functies waarin zowel werkzaamheden op hoger als op middelbaar niveau voorkomen, heeft de uitsplitsing naar hoger, respectievelijk middelbaar employé plaatsgevonden aan de hand van de verstrekte informatie over de hoogte van het inkomen (hoogste versus overige inkomensklassen) dan wel – waar het inkomen in deze niet discriminerend werkt – op basis van het onderwijsniveau (hoger versus overig niveau). Voor wat betreft de eerstgenoemde groep functies gaat het hierbij met name om beleidvoerende en hogere leidinggevende functies buiten het openbaar bestuur, alsmede uitvoerende hoofdamttenaren en directeuren, respectievelijk bedrijfsleiders in groot- en detailhandel. Voor wat betreft de groep van functies waarin ter onderscheiding van hoger en middelbaar employé gebruik is gemaakt van het onderwijsniveau, gaat het vooral om architecten, ingenieurs en verwante technische functies, alsmede om docenten, bibliothecarissen en archivarissen.
 - o Ten aanzien van beroepen en functies waarin de werkzaamheden op zowel hoger, middelbaar als lager niveau kunnen worden verricht, is het onderscheid naar hoger, middelbaar en lager employé ook primair geschied aan de hand van de hoogte van het inkomen (meer gedetailleerde inkomensklassen), en daar waar het inkomen als onvoldoende indicator werd beschouwd, aangevuld met het

²² CBS, *Volkstelling 1971, Beroepenclassificatie*

onderwijsniveau (hoger, semi-hoger, middelbaar, uitgebreid lager alsmede basis- en lager niveau). Voor wat betreft de functies ten aanzien waarvan alleen het inkomensgegeven is gebruikt, gaat het met name om toezichthoudend-leidinggevend administratief, huishoudelijk en produktiepersoneel alsmede bedrijfsleiders in horecabedrijven en in de land- en tuinbouw. In de gevallen waarin naast de diverse inkomensklassen ook gebruik is gemaakt van de diverse onderwijsniveaus ter onderscheiding van hoger, middelbaar en lagere employés, betreft het een breed scala van nog niet eerder genoemde functies in de vakspecialistische, administratieve, commerciële en dienstverlenende sfeer.

De groep arbeiders omvat alle personen in loondienst, voor zover niet gerekend tot één van bovengenoemde employé-categorieën. Het betreft hier met name personen met een ambachts-, industrie-, transportberoep of verwante functie, met een agrarisch beroep (exclusief bedrijfsleider land- en tuinbouw) en personen met een bepaalde dienstverlenende functie, zoals koks, kelners, kinder- en bejaardenverzorgsters in particuliere huishoudingen, schoonmaakpersoneel, wasserijpersoneel, kappers en dergelijke. Agrarische arbeiders, alsmede bosarbeiders en griendwerkers zijn als aparte categorie, de zogenaamde landarbeiders onderscheiden. De overige arbeiderscategorieën zijn daarom als arbeiders buiten de landbouw aangeduid.

Opgemerkt zij nog dat bedoelde onderscheiding naar inkomensgroep berust op de eigen opgave van de betrokkenen, waarbij is gevraagd naar inkomensklasse waarin het totale eigen bruto inkomen valt. Ter toelichting is erop gewezen dat bij de bepaling van de op te geven inkomensklasse diende te worden uitgegaan van het bruto-loon of -salaris uit het hoofdberoep zonder aftrekken en zonder toeslagen. De splitsing naar inkomensklasse is dus slechts bedoeld als aanvullende indicatie in sociaal-economisch opzicht en mag niet worden beschouwd als een exacte inkomensverdeling voor de betrokken groepen. De vergelijkbaarheid met de door het CBS samengestelde inkomensstatistieken is bovendien niet mogelijk gezien bestaande definitieverschillen.

De medewerkende gezinsleden ten slotte zijn aan de hand van de aard van het bedrijf waarin zij werkzaam zijn, verder onderscheiden in medewerkende gezinsleden in winkelbedrijven, die in andere bedrijven buiten de landbouw, alsmede die in landbouwbedrijven.

In onderstaand overzicht zijn de diverse in het voorafgaande besproken categorieën van de classificatie nog eens samengevat:

- Zelfstandigen:
 - o Vrije beroepen (wetenschappelijk)
 - o Overige zelfstandigen buiten de landbouw:
 - Met 10 en meer man personeel

- In winkelbedrijven
- In ambachtsbedrijven
- Overige zelfstandigen
- Zelfstandigen in de landbouw
- Employés:
 - Hogere employés:
 - Inkomen per jaar 24.000 en meer
 - Inkomen per jaar 16.000 – < 24.000
 - Inkomen per jaar 12.000 – < 16.000
 - Inkomen per jaar 8.000 – < 12.000
 - Inkomen per jaar beneden 8.000
 - Middelbare employés:
 - Inkomen per jaar 24.000 en meer
 - Inkomen per jaar 16.000 – < 24.000
 - Inkomen per jaar 12.000 – < 16.000
 - Inkomen per jaar 8.000 – < 12.000
 - Inkomen per jaar beneden 8.000
 - Lagere employés:
 - Inkomen per jaar 24.000 en meer
 - Inkomen per jaar 16.000 – < 24.000
 - Inkomen per jaar 12.000 – < 16.000
 - Inkomen per jaar 8.000 – < 12.000
 - Inkomen per jaar beneden 8.000
- Arbeiders buiten de landbouw:
 - Inkomen per jaar 24.000 en meer
 - Inkomen per jaar 16.000 – < 24.000
 - Inkomen per jaar 12.000 – < 16.000
 - Inkomen per jaar 8.000 – < 12.000
 - Inkomen per jaar beneden 8.000
- Landarbeiders:
 - Inkomen per jaar 24.000 en meer

- Inkomen per jaar 16.000 – < 24.000
 - Inkomen per jaar 12.000 – < 16.000
 - Inkomen per jaar 8.000 – < 12.000
 - Inkomen per jaar beneden 8.000
- Medewerkende gezinsleden:
- In winkelbedrijven
 - In andere bedrijven buiten de landbouw
 - In landbouwbedrijven

Resumerend kan worden gesteld dat bij de samenstelling van deze classificatie primair is uitgegaan van de wijze waarop beroepswerkzaamheden worden verricht, de zogenaamde positie in het bedrijf, alsmede de aard van het uitgeoefende beroep, respectievelijk de uitgeoefende functie.

Ten slotte zij er nog op gewezen dat de classificatie van de sociale groep is toegepast op alle personen met een beroep; dus zowel op het werkende als het tijdelijk niet werkende deel van de beroepsbevolking. Positie in het bedrijf en aard van het beroep hebben voor de tijdelijk niet werkenden hetzij betrekking op de beroepsactiviteit die werd gezocht (voor werkzoekenden) dan wel op de beroepsactiviteit die betrokkene voor het laatst had uitgeoefend (voor niet-werkzoekenden). Bij gebrek aan voldoende gegevens zijn de tijdelijk niet werkenden – evenals personen in loondienst – ingedeeld bij de categorie “sociale groep onbekend”. Personen zonder beroep zijn ingedeeld naar het hoogst behaalde onderwijsniveau.

Daar de sociale groep wordt bepaald aan de hand van het uitgeoefende beroep kan voor een zeer omvangrijke groep gehuwde (huis-)vrouwen niet worden vastgesteld tot welke sociale groep zij behoren.

Soort van werkzaamheid

Middels de classificatie soort van werkzaamheid wordt primair beoogd een categorisering van de bevolking te geven vanuit het gezichtspunt van de positie die personen ten opzichte van de arbeidsmarkt innemen. Als belangrijkste deelcategorieën worden hierbij onderscheiden: de werkenden, de tijdelijk niet-werkenden, de scholieren of studenten, de gepensioneerden, de personen werkzaam in eigen huishouden en – als restcategorie – de overige personen.

Tot de werkenden zijn gerekend alle personen van 14 jaar en ouder die op enigerlei wijze voor eigen rekening werkzaam zijn dan wel tegen loon, salaris of een andere vorm van geldelijke beloning werkzaamheden ten behoeve van anderen verrichten, met uitzondering van scholieren en studenten van 14 jaar en ouder die per week gemiddeld

minder dan 15 uur arbeid verrichten tegen geldelijke beloning. Ook zijn tot de werkenden gerekend:

- personen die gemiddeld minstens 15 uur per week meewerkten in het gezinsbedrijf, ook indien zij hiervoor niet werden betaald;
- personen in militaire dienst; niet alleen beroepsmilitairen maar ook zij die als dienstplichtigen op het moment van de telling in militaire dienst waren;
- personen die werkten op een sociale werkplaats voor hoofd- of handarbeiders, een centrum voor vakopleiding voor volwassenen en zij die tewerkgesteld waren op aanvullende werken;
- personen in opleiding die tevens loon, salaris of een andere geldelijke vergoeding ontvingen zoals personen in opleiding via het leerlingstelsel, bij de politie, land-, zee- of luchtmacht, als leerlingverpleegster en dergelijke en als stagiaire.

Als tijdelijk niet-werkenden zijn beschouwd wachtgelders, werklozen en werkzoekenden. Hierbij zij aangetekend dat niet-werkenden die hebben opgegeven te zijn ingeschreven bij een arbeidsbureau altijd zijn inbegrepen, ook indien zij daadwerkelijk geen werk zoeken of niet meer bemiddeld (konden) worden.

Als scholieren of studenten zijn uitsluitend aangemerkt de onderwijsvolgenden die tevens gemiddeld 15 uur of meer per week tegen geldelijke beloning arbeid verrichtten.

In de categorie gepensioneerden zijn naast personen met een pensioen op grond van vroegere arbeid ook begrepen personen met een algemeen ouderdoms-, weduwe-, wezen- of invaliditeitspensioen alsmede trekkers van een lijfrente en personen met een inkomen uit vermogen – voor zover uiteraard betrokkenen niet tot één van de voorafgaande categorieën behoorden (werkend, tijdelijk niet-werkend, scholier of student).

Onder personen werkzaam in eigen huishouden zijn uitsluitend begrepen huisvrouwen en thuishelpende dochters – voor zover niet behorend tot één van de voorafgaande categorieën.

Onder de overige personen ten slotte zijn hoofdzakelijk begrepen jonge kinderen die nog niet naar school gaan, minder-validen die niet kunnen werken enzovoorts en daarnaast ook mannen die uitsluitend hebben opgegeven werkzaam te zijn in het eigen huishouden.

Beroepsbevolking

Tot de beroepsbevolking zijn gerekend alle werkenden en tijdelijk niet-werkenden, zoals boven gedefinieerd. Bij de vaststelling van de omvang van het werkende deel van de beroepsbevolking is in de bewerking van het telmateriaal uitgegaan van de ontvangen antwoorden op de vraag naar het al of niet uitoefenen van een beroep alsmede van die op de vraag naar het aantal uren dat men in het hoofdberoep werkzaam was; in sommige gevallen is tevens gebruik gemaakt van de informatie die is verkregen op de vragen naar het uitgeoefende beroep die aan personen met beroep zijn gesteld. Bij de bepaling van het

eindcijfer van de tijdelijk niet-werkenden is gebruik gemaakt van de antwoorden op de vraag tot welke categorie men behoorde (werkzaam in eigen huishouden, gepensioneerd en dergelijke, scholier of student, werkloos / werkzoekend, geen beroep om andere reden); indien geen beroepswerkzaamheden werden verricht, aangevuld met verkregen informatie ten aanzien van de vragen die door werkzoekenden, wachtgelders en tewerkgestelden dienden te worden beantwoord.

Op de vraag naar de reden waarom geen beroepsarbeid werd verricht kon meer dan één antwoord worden gegeven. Personen die hebben opgegeven tot meer dan één van de aldaar vermelde categorieën te behoren zijn bij de bewerking van het telmateriaal slechts in één van de categorieën ingedeeld. Hierbij is de volgende prioriteitsvolgorde aangehouden: scholier/student, gepensioneerd en dergelijke, werkzaam in eigen huishouden (inclusief dat van ouders), overig. Van deze volgorde is slechts afgeweken voor gehuwde met hun echtgenoot samenwonende vrouwen met pensioen: deze personen zijn niet als gepensioneerd verantwoord doch als werkzaam in eigen huishouden.

In afwijking van 1960 zijn in 1971 personen die per week gemiddeld minder dan 15 uur in loondienst werkzaam zijn wel tot de beroepsbevolking gerekend. Dit geldt niet voor in gezinsbedrijven medewerkende gezinsleden noch voor scholieren of studenten.

Bedrijfsclassificatie

Bij de bedrijfsclassificatie gaat het om een classificatie van in het economisch voortbrengingsproces voorkomende activiteiten waarbij de aard van het productieproces (bijvoorbeeld industrie versus handel) en de voortgebrachte goederen (bijvoorbeeld zuivelproducten versus houtwaren) als belangrijkste ordeningscriteria worden gehanteerd. Gelet op de economische ontwikkeling waarbij bepaalde activiteiten verdwijnen en nieuwe ontstaan, wordt een dergelijke indeling regelmatig herzien. De bij de volkstelling van 1971 gebruikte bedrijfsindeling is nagenoeg gelijk aan de Standaardbedrijfsindeling (S.B.I.) 1970 die in het begin van de zeventiger jaren ook bij andere statistieken van het CBS is toegepast. Bij het ontwikkelen van deze classificaties is rekening gehouden met de ten dien tijde in gebruik zijn de classificaties van respectievelijk de Verenigde Naties (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities – I.S.I.C. –, 1968) en het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen (Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté Européenne – NACE –, 1970)

Bedoelde classificatie omvat 9 bedrijfstakken, onderverdeeld in 54 bedrijfsklassen, welk laatste verder zijn gesplitst in 268 bedrijfsgroepen. Als bedrijfstakken zijn onderscheiden: landbouw en visserij; delfstoffenwinning; industrie; openbare nutsbedrijven; bouwnijverheid en -installatiebedrijven; handel, hotel- en restaurantwezen, reparatiebedrijven; transport-, opslag- en communicatiebedrijven; bank- en verzekeringswezen, zakelijke dienstverlening; alsmede overige dienstverlening. Voor de verdere detaillering van deze bedrijfstakken naar bedrijfsklassen en -groepen zij

verwezen naar de desbetreffende publicatie (serie C van de VT publicaties, deel 1: Bedrijfsclassificatie)²³.

Ten aanzien van een aantal bedrijfsgroepen zij nog opgemerkt dat deze zijn onderverdeeld in bedrijfssubgroepen. De redenen hiervoor waren van drieërlei aard.

- Ter wille van een zo juist mogelijke vergelijking van de uitkomsten ten aanzien van de bedrijfsactiviteit in 1971 met die van de telling van 1960 was het noodzakelijk om enkele bedrijfssubgroepen uit de toentertijd gebruikte indeling die in de classificatie van 1971 in een andere bedrijfsklasse waren ondergebracht, apart als bedrijfssubgroepen te onderscheiden;
- Bij de bewerking van het volkstellingmateriaal bleek het gewenst om in de classificatie plaats in te ruimen voor bedrijfsactiviteiten waarvan wegens onvolledige informatie wel de bedrijfsklasse doch niet de bedrijfsgroep was vast te stellen;
- Om reden van een meer gedetailleerd beeld ten aanzien van de activiteiten bij sommige onderdelen van de sector dienstverlening heeft daar een verdere differentiatie plaats gevonden. Voor een overzicht van deze onderverdeling zij ook verwezen naar de genoemde publicatie.

Positie in het bedrijf

Personen behorend tot de werkende beroepsbevolking zijn naar de wijze waarop het beroep wordt uitgeoefend te onderscheiden in:

- Zelfstandigen: hiertoe worden gerekend personen die als eigenaar, mede-eigenaar, firmant, pachter, zetbaas of dergelijke voor eigen rekening een bedrijf voeren of een beroep uitoefenen;
- Personen in loondienst: hiertoe behoren personen die tegen loon, salaris of een andere vorm van geldelijke beloning werkzaamheden ten behoeve van anderen verrichten;
- Medewerkende gezinsleden: hiertoe zijn begrepen echtgenoten en ongehuwde thuiswonende kinderen voor zover deze ten minste 15 uur per week, al dan niet tegen betaling, in het gezinsbedrijf meewerken.

De categorie personen in loondienst kan verder worden gesplitst in een tweetal subcategorieën, te weten: employés en arbeiders. Het onderscheid tussen employé en arbeider is gebaseerd op de aard van het beroep dat, of de functie die wordt uitgeoefend.

Tot de employés worden gerekend wetenschappelijke en andere vakspecialisten, kunstenaars, personen in beleidvoerende en hogere leidinggevende functies, personen met

²³ CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie C: systematische classificaties, deel 1: Bedrijfsclassificatie* ('s-Gravenhage 1977)

een administratief beroep, praktisch alle personen met een commercieel beroep, een aantal beroepsbeoefenaars in de dienstverlenende sfeer zoals directeuren en bedrijfsleiders van horecabedrijven, het toezichthoudend-leidinggevend huishoudelijk personeel, kinder- en bejaardenverzorgsters in inrichtingen en tehuizen, gezinsverzorgsters in dienst van een maatschappelijke organisatie, alsmede de bedrijfsleiders in land- en tuinbouw, boswachters en toezichthoudend-leidinggevend productiepersoneel.

De groep arbeiders omvat alle personen in loondienst, voor zover niet gerekend tot één van de bovengenoemde categorieën. Het betreft hier met name personen met een ambachts-, industrie-, transportberoep of verwante functie, met een agrarisch beroep (exclusief bedrijfsleider land- en tuinbouw en boswachter) en personen met een bepaalde dienstverlenende functie, zoals koks, kelners, kinder- en bejaardenverzorgsters in particuliere huishoudingen, schoonmaakpersoneel, wasserijpersoneel, kappers en dergelijke.

Forensisme

Forensisme

Bij de gehanteerde begrippen staat het al dan niet overschrijden van de gemeentegrens om beroepsarbeid te verrichten centraal, onder buiten de woongemeente werkenden worden in dit opzicht verstaan personen, die hun beroepswerkzaamheden hoofdzakelijk in één vaste andere gemeente verrichten, alsmede personen voor wie de aard van het beroep met zich meebrengt dat zij in verschillende gemeenten werkzaam zijn. Een belangrijke subcategorie onder de buiten de woongemeente werkenden vormen de dagforensen. Het betreft hier personen die hoofdzakelijk hun beroepswerkzaamheden in één vaste andere gemeente verrichten én die in deze gemeente een vast werkadres of vast meldingspunt hebben waar zij tenminste vier dagen per week naar toe gaan. Hierbij wordt onder een vast meldingspunt het adres verstaan waar men zich voor of na het werk moet melden.

Bij de bewerking van het telmateriaal zijn in eerste instantie drie subcategorieën uit de beroepsbevolking gelicht welke gezien hun specifieke situatie niet tot de buiten de woongemeente werkenden zijn gerekend. Het betreft hier achtereenvolgens:

- Wachtgelders, werklozen en werkzoekenden, de zogenaamde tijdelijk niet werkenden;
- De bevolking in inrichtingen en tehuizen;
- De dienstplichtige militairen die bij de telling als tijdelijk afwezig van hun woonadres zijn beschouwd en bijgevolg op dit adres zijn geteld.

Van de overige personen met een beroep zijn zonder meer tot de buiten de woongemeente werkenden aangemerkt alle personen behorend tot de bevolking op varende schepen zonder vast waladres en in rijdende wagens, de zogenaamde varende en rijdende bevolking. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat deze bevolkingscategorie noch in

het wonen noch in het werk aan een bepaalde plaats is gebonden. Daarnaast zijn tot de buiten de woongemeente werkenden gerekend alle overige personen met een beroep die de vraag naar de gemeente van beroepsuitoefening hebben beantwoord met in één vaste andere gemeente of in verschillende gemeenten, op zee of dergelijke. Was deze vraag beantwoord met in de woongemeente, dan zijn deze personen als binnen de woongemeente werkend aangemerkt. Op grond van de verkregen antwoorden op de vragen naar een vast werkadres of een vast meldingspunt en het al of niet werken op het woonadres is de categorie ter plaatse wonende werkbevolking verder uitgesplitst in zonder vast werkadres of vast meldingspunt, werkt op woonadres en werkt elders in de woongemeente.

Het criterium voor het al dan niet forens zijn is of in het woon-werkverkeer een gemeentegrens overschreden wordt. Aan dit criterium kleven bepaalde bezwaren, zo zijn de termen pseudo-forens en crypto-forens in omloop geraakt. Een pseudo-forens is een forens die dicht bij zijn werk woont, maar toch een gemeentegrens overschrijdt. Pseudo-forensen komen veel voor in stedelijke randgemeenten. De crypto-forens daarentegen overschrijdt geen gemeentegrens, maar werkt in de ene kern van de gemeente en woont in een andere, die er zover vandaan ligt dat men eigenlijk van forens zou moeten spreken. Deze groep is voornamelijk te vinden in uitgestrekte plattelandsgemeenten, maar ook bij de grote steden kan het voorkomen dat men een aanzienlijke afstand moet afleggen om bij het werk te komen.

Bij vergelijkingen in de tijd (bijvoorbeeld verschillende volkstellingen) zowel als in de ruimte (bijvoorbeeld andere gebieden) doen zich meetproblemen voor. Zo heeft het terugbrengen van het aantal gemeenten in Nederland sinds de Tweede Wereldoorlog zeker enige invloed gehad op de omvang van het forensisme. Ook grenscorrecties en annexaties spelen een rol. In welke mate is echter moeilijk na te gaan. Vermoedelijk zijn deze wijzigingen voor het totaal van geringe betekenis: de opgeheven gemeenten waren over het algemeen kleine agrarische gemeenten.

Een vergelijking van het forensisme in Nederland met andere landen is over het algemeen een hachelijke zaak. Verschillen in bestuurlijke indeling en de omvang van deze eenheden gaan vaak een overwegende rol spelen. Zelfs binnen Nederland vinden we voorbeelden waarbij de omvang van de gemeenten een verklarende rol gegeven kan worden: Limburg kent een vrij hoog percentage forensen en tevens veel (zeer) kleine gemeenten.

Vervoermiddel

Ten aanzien van de verdeling naar vervoermiddel zij opgemerkt dat het hierbij gaat om het vervoermiddel waarmee gewoonlijk het grootste deel van de afstand tussen huis en plaats van het werk wordt afgelegd.

Hoewel gebaseerd op eenzelfde vraagstelling, wijkt de indeling naar vervoermiddel voor het binnengemeentelijk woon-werkverkeer op een tweetal punten af van die voor het

tussengemeentelijk woon-werkverkeer. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat bepaalde vervoermiddelen wel een belangrijke rol spelen bij langere doch niet bij kortere afstanden. Het gaat hierbij met name om het vervoer per trein en per personeelsbus. Vandaar dat de categorie openbaar vervoer ten behoeve van het binnengemeentelijk woon-werkverkeer slechts tram, metro en autobus (openbare lijndienst) omvat, terwijl in deze categorie ten behoeve van het tussengemeentelijk verkeer ook de trein is begrepen. Bovendien is voor het binnengemeentelijk verkeer naast de trein ook de personeelsbus onder de categorie ander vervoermiddel gerangschikt, terwijl voor het tussengemeentelijk woon-werkverkeer het personeelsvervoer als aparte categorie is opgenomen. Ten slotte zij er nog op gewezen dat personen die deelnamen aan het woon-werkverkeer doch waarvan niet bekend was met welk vervoermiddel de afstand tussen woon- en werkadres werd afgelegd, verantwoord zijn onder de categorie ander vervoermiddel. Het gaat hierbij om circa 4% van de deelnemers aan het binnengemeentelijk en om circa 1% van de participanten aan het tussengemeentelijk woon-werkverkeer.

Lijst van afkortingen

a.b.r. – Andere Bewoonde Ruimte

A.O.W. – Algemene Ouderdomswet

AVO – Algemeen Vormend Onderwijs

A.W.W. – Algemene Weduwen- en Wezenwet

B.R.D. – Bundesrepublik Deutschland (= West Duitsland)

CCS – Centrale Commissie voor de Statistiek

CBS – Centraal Bureau voor de Statistiek

CPB – Centraal Planbureau

CPR – Centrale persoonsregister

CV – centrale verwarming

CvB – Centrum voor Beleidsstatistiek

CWV – Comité Waakzaamheid Volkstelling

D.D.R. – Deutsche Demokratische Republik (= Oost Duitsland)

DG – Directeur-generaal

E.G. – Europese Gemeenschap

EZ – Economische Zaken

I.S.C.E.D. – International Standard Classification of Education

I.S.C.O. – International Standard Classification of Occupations

I.S.I.C. – International Standard Industrial Classification

KB – Koninklijk Besluit

KNAW – Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

NACE – Nomenclature statistique des activités économique dans la Communauté Européenne

n.e.g. – niet elders genoemd

NIWI – Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten

n.v.t. – niet van toepassing

OS – On Site.

RE – Remote Execution.

S.B.I. – Standaardbedrijfsindeling

VT – Volkstelling

WC - watercloset

Z.IJ.P. – Zuidelijke IJsselmeer Polders

Literatuurlijst

Literatuur

Boerma, L.H. en M.J.J.M. Malmberg, met medewerking van A.M. van der Heiden, C. de Hoog en L.Th. van Leeuwen, *De positie van jongeren ten opzichte van het ouderlijk gezin. Een analyse op basis van de volkstelling 1971* ('s-Gravenhage 1979)

Dekker, G. en J.W.M. Peters, *God in Nederland; een statistisch onderzoek naar godsdienst en kerkelijkheid in Nederland ingesteld in opdracht van De Geïllustreerde pers N.V.* (Amsterdam 1967)

Erwich, B. en J.G.S.J. van Maarseveen (red.), *Een eeuw statistieken. Historisch-methodologische schetsen van de Nederlandse officiële statistieken in de twintigste eeuw* (Voorburg/Amsterdam 1999)

Fiselier, A.A.M. en H.L.P.R. Kraft, *Laagstgeklasseerden in Nederland. Een beschrijvend onderzoek naar de omvang en spreiding van lage inkomen bij diverse typen huishoudens, gerelateerd aan een beperkt aantal relevante variabelen* ('s-Gravenhage 1979)

Frinking, G.A.B. en F.W.A. van Poppel, met medewerking van J.G.M. Assen en A. Janssen, *Een sociaal-demografische analyse van de huwelijksluiting in Nederland.* ('s-Gravenhage 1979)

Hoog, C. de, *De Volkstelling bezien* (Amsterdam 1976)

Katus, J., *Volkstelling in opspraak. Een studie naar de overheidsvoorlichting met betrekking tot de volkstelling 1971* (Leiden 1984)

Links, J.A., "Enige aspecten van de ontwikkeling van de kerkelijke gezindte na 1960" in: *Sociologische Gids*, 18^e jaargang, nummer 3 (mei/juni 1971)

Maarseveen, J.G.S.J. van (red.), *Algemene tellingen in de twintigste eeuw* (Voorburg/Heerlen 2002)

Schuurmans, F., *Regionale arbeidsmarkten* ('s-Gravenhage 1981)

Vliegen, J.M. en U. de Jong, met medewerking van A.A. Wesselingh en P. van der Kley, *Onderwijs in Nederland* ('s-Gravenhage 1981).

CBS publicaties

CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie A deel 1A: bevolking naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat* ('s-Gravenhage 1982)

CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie A deel 5C: Semi-hoger en hoger opgeleiden* ('s-Gravenhage 1981)

CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie B deel 6: Huishoudens, gezinnen en woningen. Voornaamste uitkomsten per gemeente* ('s-Gravenhage 1981)

CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie C: systematische classificaties, deel 2: Beroepenclassificatie* ('s-Gravenhage 1977)

CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie C: systematische classificaties, deel 1: Bedrijfsclassificatie* ('s-Gravenhage 1977)

CBS, *14e algemene volkstelling annex woningtelling, 28 februari 1971. Serie C: systematische classificaties, deel 3: Onderwijsclassificaties* ('s-Gravenhage 1977)

CBS, *Maandstatistiek van de bouwnijverheid*, jaargang 18, nummer 4 (april 1976) en nummer 5 (mei 1976)

Archiefstukken

Archief CBS, brief 17 november 1978. Minister van EZ aan Tweede Kamer

Tweede Kamer, 27 maart 1979, zitting 1978-1979, 15 300 hoofdstuk XIII, nr. 80

Verwijzing naar kaartmateriaal opnemen.

Verwijzing naar wet van 28 december 1936 (Stb 639 DD) bij beschikking van de Minister van Economische Zaken d.d. 30 november 1970 (Staatscourant Nr. 234) opnemen

Verwijzing naar artikel 5, lid 2 van het Besluit algemene volks- en woningtelling 1971 opnemen

Bijlage 1: Codeomschrijving

De onderstaande tabel bevat voor alle variabelen in de REOS-bestanden een omschrijving, een korte toelichting en de mogelijke waarden. Daar waar een variabele meer toelichting behoeft is verwezen naar de toelichting elders in dit document. Variabelen waarvoor het onmogelijk was om alle mogelijke waarden op in de tabel op te nemen bevatten een verwijzing naar een apart document met een overzicht van de mogelijke waarden.

REOS-bestanden

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
Niveau 1			
NRCASE	Case identificatie tbv merging type 1 t/m 9	Automatische telvariabele geeft een uniek identificatienummer waarmee de verschillende VT bestanden te koppelen zijn.	
NIVEAU1	Niveau's i.v.m. hierarchische opbouw van teltype-bestand	Geeft het hiërarchisch niveau aan waarop de gegevens zich bevinden.	1 "model A, gemeente (-hap), wijk, buurt" 2 "model A, volgende wijk, buurt" 3 "model A, volgende buurt" 4 "model A, adres,woning,hh60,hh47,huw.vr.b.h." 5 "model B, volgende woning,hh60,hh47,huw.vr.b.h." 6 "model B, volgend hh60,hh47,huw.vr.b.h." 7 "model B, volgend hh47,huw.vr.b.h." 8 "model B, volgende huw.vr.b.h." 9 "model C, persoon"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
PGEM	Gemeente(-hap)-code = ponsgemeente	De standaard-CBS-code voor de gemeenten, zoals deze luidde op de teldatum, plus extra gemeente-codes voor happen van gemeenten. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst.	1 "Adorp" 2 "Aduard" 995 "Lelystad" 996 "Openbaar Lichaam Z.IJ.P." 997 " "
GEM	Gemeente	De standaard-CBS-code voor de gemeenten zoals deze luidde op de teldatum. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst.	1 "Adorp" 2 "Aduard" 992 "Wijnandsrade" 996 "Openbaar Lichaam Z.IJ.P." 997 " "
HAPGEM	Gemeente is deel van happengemeente ...	Geeft aan van welke happengemeente een ponsgemeente deel uit maakt.	0 "geen deel van een gemeente" 1 "Groningen GR" 2 "Enschede OV" 3 "Apeldoorn GLD" 4 "Arnhem GLD" 5 "Nijmegen GLD" 6 "Utrecht U" 7 "Amsterdam NH" 8 "Haarlem NH" 9 "Hilversum NH" 10 "'s-Gravenhage ZH" 11 "Leiden ZH" 12 "Rotterdam ZH" 13 "Breda NB" 14 "Eindhoven NB" 15 "Tilburg NB" 16 "Maastricht L"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
AGGL	gemeente is deel van agglomeratie ...	Geeft aan van welke agglomeratie een gemeente deel uit maakt.	0 "geen deel van een agglomeratie" 1 "Twente OV" 2 "Aggl.Arnhem GLD" 3 "Aggl.Nijmegen GLD" 4 "Midden-Utrecht U" 5 "Gooiland NH" 6 "Aggl.Amsterdam NH" 7 "De Meerlanden NH" 8 "IJmond NH" 9 "Zaanstreek NH" 10 "Zuid-Kennemerland NH" 11 "Drechtsteden ZH" 12 "Aggl.'s-Gravenhage ZH" 13 "Aggl.Leiden ZH" 14 "Rijnmond ZH" 15 "Aggl.Eindhoven NB" 16 "Aggl.'s-Hertogenbosch NB" 17 "Aggl.Tilburg NB" 18 "Oostelijk Mijng gebied L" 19 "Westelijk Mijng gebied L"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
PROV	gemeente is deel van provincie ...	Geeft aan van welke provincie een gemeente deel uit maakt.	1 "Groningen" 2 "Friesland" 3 "Drenthe" 4 "Overijssel" 5 "Gelderland" 6 "Utrecht" 7 "Noord-Holland" 8 "Zuid-Holland" 9 "Zeeland" 10 "Noord-Brabant" 11 "Limburg" 12 "Z.IJ.Polders" 13 "Centr. Pers. Register"
GEMAC	gemeentecode	Gemeentecode corresponderend met provincievolgorde en alfabetische gemeentevolgorde per provincie. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst.	10 "Adorp" 20 "Aduard" 9920 "Wijnandsrade" 9960 "Openbaar Lichaam Z.IJ.P." 9970 " "
Niveau 2			
NIVEAU2	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
WCAT	Wijk/categorie	In combinatie met de gemeentecode (GEM) maakt deze variabele het mogelijk gegevens naar wijk uit te splitsen. Een overzicht van alle wijken (met naam en code) per gemeente komt beschikbaar.	0 "'echte' wijk 0 als GEM <> 997; zwervers als GEM = 997" 1 "'echte' wijk 1" 2 "'echte' wijk 2" 3 "'echte' wijk 3" 4 "'echte' wijk 4" 5 "'echte' wijk 5" 6 "'echte' wijk 6" 7 "'echte' wijk 7" 8 "'echte' wijk 8" 9 "'echte' wijk 9" 10 "'echte' wijk 10" 11 "categorie bevolking op woonschepen" 12 "categorie rijdende bevolking" 13 "categorie bevolking op varende schepen"
Niveau 3			
NIVEAU3	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1
BCAT	Buurt/categorie	In combinatie met de gemeentecode (GEM) en de wijkcode (WCAT) maakt deze variabele het mogelijk gegevens naar buurt uit te splitsen. Een overzicht van alle buurten (met naam en code) per gemeente komt beschikbaar.	0 "'echte' buurt 0 als GEM <> 997; zwervers als GEM = 997" 1 "'echte' buurt 1" 2 "'echte' buurt 2" 3 "'echte' buurt 3" 4 "'echte' buurt 4" 5 "'echte' buurt 5" 6 "'echte' buurt 6" 7 "'echte' buurt 7" 8 "'echte' buurt 8" 9 "'echte' buurt 9" 11 "categorie bevolking op woonschepen" 12 "categorie rijdende bevolking" 13 "categorie bevolking op varende schepen"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
B_OPP	Buurtoppervlakte	Oppervlakte van een "echte" buurt in gehele hectaren (de basis is het landoppervlakte-kaartenbestand)	0 "als GEM=997 of BCAT = 11,12,13"
Niveau 4			
NIVEAU4	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1
WOON_X	Woon-x	X-coördinaat op basis van het 500 bij 500 meter vierkantennet. Zie documentatie voor toelichting met betrekking tot het vierkantennet.	0 "0000"
WOON_Y	Woon-y	Y-coördinaat op basis van het 500 bij 500 meter vierkantennet. Zie documentatie voor toelichting met betrekking tot het vierkantennet.	0 "0000"
OPBLF	Opblaasfactor	Deze variabele geeft informatie met betrekking tot mogelijke steekproeven. Omdat er in het bestand geen sprake is van een steekproef is de waarde telkens gelijk aan 1, zie de frequentietelling in bijlage 2.	0 "waarde uit integrale telype-bestand (ttb)" 1 "waarde uit st.prf-ttb bij integraal getrokken adressen" 2 "waarde uit st.prf-ttb bij per 2 adressen getrokken st.prf" 3 "waarde uit st.prf-ttb bij per 3 adressen getrokken st.prf" 9 "waarde uit st.prf-ttb bij per 9 adressen getrokken st.prf"
Niveau 5			
NIVEAU5	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
AARDWVBL	Aard woonverblijf	Geeft een overzicht van het soort woonverblijf	1 "gewone woning zonder bedrijf" 2 "gewone woning met bedrijf" 3 "bijzondere wooneenheid van bejaarden" 4 "overig bijzondere woningen" 5 "boerderijen en tuinderswoningen" 6 "overig bedrijfswoningen" 7 "woonschip" 8 "onbewoonbaar verklaarde woning" 9 "barak, keet" 10 "zomerhuis" 11 "woonwagen (vaste standplaats)" 12 "woonruimte in studentenhuis" 13 "woonruimte in inrichtingen of tehuizen" 14 "woonruimte in bedr.gebouwen(hotel,pension,gezellentehuis,ed)" 15 "overige voor bewoning ge- of verbouwde ruimten" 16 "niet voor bewoning ge- of verbouwde ruimten" 17 "varend schip" 18 "woonwagen" 19 "woonschip, voor collectiviteit alleen in het woonverblijf" 20 "varend schip, voor collectiviteit alleen in het woonverblijf" 21 "gestichtsgebouw" 22 "aard woonverblijf onbekend"
EIG	Eigendom	Geeft aan wie eigenaar is van het woonverblijf. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "eigendom van particulier persoon" 2 "eigendom van particuliere instelling" 3 "eigendom van woningbouwvereniging" 4 "eigendom van gemeente" 5 "eigendom van Rijk, provincie, waterschap"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
HVH	Huurverhouding	Geeft aan of de woning door de eigenaar wordt bewoont, een huurwoning is, een dienstwoning of een liefdadigheidswoning. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "bewoond door de eigenaar..." 2 "woningwetwoning, geen dienst/liefdadigheidswoning" 3 "overige huurwoning, geen dienst/liefdadigheidswoning" 4 "dienstwoning woningwetwoning zijnde" 5 "dienstwoning geen woningwetwoning zijnde" 6 "liefdadigheidswoning-woningwetwoning zijnde" 7 "liefdadigheidswoning-geen woningwetwoning zijnde"
JRHUUR	Huur resp. huurwaarde per jaar in guldens	Huur(waarde) van het woonverblijf in guldens per jaar. De waarde 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft) en geen huur voor andere woningen.	0 "n.v.t. of geen huur" 9999 "f 9.999,- en meer per jaar" 10000 "huur(waarde) onbekend"
HUURKL	Huurklasse in guldens per jaar	Huurklasse van het woonverblijf in guldens per jaar. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft). Voor alle voorkomende waarden, zie de frequentietelling in bijlage 2.	0 "n.v.t." 1 "geen" 2 "minder dan 240" 32 "4200 - < 4800" 33 "4800 en meer" 34 "onbekend"
HUURPER	Huurperiodiciteit	Huurperiode van het gehuurde woonverblijf of van de leegstaande huurwoning. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft)	0 "n.v.t." 1 "per week" 2 "per maand" 3 "per kwartaal" 4 "per jaar" 5 "geen (betaalt geen huur)" 6 "onbekend"

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
BOUWW	Bouwwijze en woonlaag	Deze variabele geeft aan om wat voor soort woning het gaat en op welke woonlaag de woning zich bevindt. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft)	0 "n.v.t." 1 "eengezinshuis - vrijstaand" 2 "eengezinshuis - aangebouwd" 3 "eengezinshuis - ingebouwd" 4 "deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - souterrain" 5 "deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op begane grond" 6 "deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op 1e verdieping" 7 "deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op 2e verdieping" 8 "deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op 3e verdieping" 9 "deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op 4e verdieping" 10 "deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op >4e verdieping" 11 "deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - souterrain" 12 "deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op begane grond" 13 "deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op 1e verdieping" 14 "deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op 2e verdieping" 15 "deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op 3e verdieping" 16 "deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op 4e verdieping" 17 "deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op >4e verdieping"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
BEZET	Bezetting	Deze variabele geeft aan of de woning door één huishouden, één alleenstaande of meer dan één huishouden en/of één alleenstaande wordt bewoond. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft), woonschepen voor collectiviteit alleen in het woonverblijf, varende schepen voor collectiviteit alleen in het woonverblijf.	0 "n.v.t." 1 "Woning met hfd.bew-bewoond door 1 huishouden" 2 "Woning met hfd.bew-bewoond door 1 alleenstaande" 3 "Woning met hfd.bew-bewoond door >1 huishouden/alleenstaande" 4 "Andere ruimte met hfd.bew, bewoond door 1 huishouden" 5 "Andere ruimte met hfd.bew, bewoond door 1 alleenstaande" 6 "Andere ruimte met hfd.bew, bewoond door >1 hsh/alleenstaande" 7 "ruimte zonder hfd.bew, bewoond door 1 hsh" 8 "ruimte zonder hfd.bew, bewoond door 1 alleenstaande" 9 "ruimte zonder hfd.bew, bewoond door >1 hsh/alleenstaande" 10 "Woningen zonder hoofdbewoner, zonder bezetting" 11 "tweede woning" 12 "leegstaande woning"
DEUR	Eigen toegangsdeur	0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "Woning heeft eigen toegangsdeur" 2 "Woning heeft geen eigen toegangsdeur"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
BJR	Bouwjaar	Het gaat hier om bouwjaarklassen waarvan er tien worden onderscheiden. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "voor 1906" 2 "1906 - 1918" 3 "1919 - 1930" 4 "1931 - 1944" 5 "1945 - 1949" 6 "1950 - 1954" 7 "1955 - 1959" 8 "1960 - 1964" 9 "1965 - 1969" 10 "na 1969"
VTR_TOT	Aantal vertrekken, incl. keuken	Geeft aan hoeveel vertrekken de woning heeft, van 1 tot 10 en meer. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "1 vertrek" 2 "2 vertrekken" 3 "3 vertrekken" 4 "4 vertrekken" 5 "5 vertrekken" 6 "6 vertrekken" 7 "7 vertrekken" 8 "8 vertrekken" 9 "9 vertrekken" 10 "10 en meer vertrekken"
KEUK	Keuken	Deze variabele geeft aan hoe groot de keuken in een bewoonde woning, respectievelijk woning zonder hoofdbewoner zonder bezetting is. 0 is niet van toepassing voor leegstaande woningen, tweede woningen, gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "keuken met opp. < 4m2" 2 "keuken met opp. 4 - < 12 m2" 3 "keuken met opp. > 12 m2" 4 "geen keuken"

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
WC	Privaat	Geeft aan hoe het met het toilet zit; binnenshuis of daarbuiten, met of zonder afvoer of spoeling. 0 is niet van toepassing voor leegstaande woningen, tweede woningen, gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "binnen woning-met afvoer/met spoeling" 2 "binnen woning-met afvoer/zonder spoeling" 3 "binnen woning-zonder afvoer/met spoeling" 4 "binnen woning-zonder afvoer/zonder spoeling" 5 "buiten woning,binnen perceel-met afvoer/met spoeling" 6 "buiten woning,binnen perceel-met afvoer/zonder spoeling" 7 "buiten woning,binnen perceel-zonder afvoer/met spoeling" 8 "buiten woning,binnen perceel-zonder afvoer/zonder spoeling" 9 "buiten woning,buiten perceel-met afvoer/met spoeling" 10 "buiten woning,buiten perceel-met afvoer/zonder spoeling" 11 "buiten woning,buiten perceel-zonder afvoer/met spoeling" 12 "buiten woning,buiten perceel-zonder afvoer/zonder spoeling" 13 "geen privaat"
BAD	Badgelegenheid	Deze variabele geeft aan of de woning een lavet of wastrog, een bad of een douche heeft en of die zich in de daarvoor bestemde ruimten bevinden. 0 is niet van toepassing voor leegstaande woningen, tweede woningen, gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "lavet of wastrog - in voor het doel gebouwde ruimte" 2 "lavet of wastrog - in niet voor het doel gebouwde ruimte" 3 "bad - in voor het doel gebouwde ruimte" 4 "bad - in niet voor het doel gebouwde ruimte" 5 "douche - in voor het doel gebouwde ruimte" 6 "douche - in niet voor het doel gebouwde ruimte" 7 "geen badgelegenheid"

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
OUTI	Outillage	De variabele is een soort verzameling van de variabelen KEUK, WC, BAD en CV. De variabele geeft aan hoe de woning geoutilleerd is. Er zijn 11 verschillende klassen. Onder een goed privaat wordt verstaan een privaat (WC) binnen de woning met afvoer op openbaar riool en waterspoeling. 0 is niet van toepassing voor leegstaande woningen, tweede woningen, gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "keuken>4m2 & privaat met badkamer/doucheceel en CV" 2 "keuken>4m2 & privaat met uitsluitend badkamer/doucheceel" 3 "keuken>4m2 & privaat met uitsluitend CV" 4 "keuken>4m2 & privaat zonder badkamer/doucheceel en CV" 5 "keuken<4m2 & privaat met - badkamer/doucheceel en CV" 6 "keuken<4m2 & privaat met - uitsluitend badkamer/doucheceel" 7 "keuken<4m2 & privaat met - uitsluitend CV" 8 "keuken<4m2 & privaat met - zonder badkamer/doucheceel en CV" 9 "keuken en slecht of geen privaat" 10 "zonder keuken met goed privaat" 11 "zonder keuken met slecht of geen privaat"
AANSL	Openbare aansluitingen	Geeft aan waarop de woning een aansluiting heeft; water, gas, elektriciteit of een combinatie van aansluitingen. 0 is niet van toepassing voor leegstaande woningen, tweede woningen, gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "alleen water" 2 "alleen gas" 3 "alleen elektriciteit" 4 "water en gas" 5 "water en elektriciteit" 6 "gas en elektriciteit" 7 "water, gas en elektriciteit" 8 "geen openbare aansluiting (incl. onbekend)"
CV	Centr. verwarming	Geeft aan hoe de woning verwarmt wordt. 0 is niet van toepassing voor leegstaande woningen, tweede woningen, gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "eigen c.v." 2 "blokverwarming" 3 "stads- of wijkverwarming" 4 "geen centrale verwarming"

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
BRA	Brandstof	Deze variabele geeft aan wat de voornaamste brandstof in de woning is; kolen, olie, gas of een andere brandstof. 0 is niet van toepassing voor leegstaande woningen, tweede woningen, gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, a.b.r. en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "kolen" 2 "olie" 3 "gas" 4 "andere brandstof"
PART_REG	Inrichtingen & tehuizen - particulier/geregistreerd	Geeft aan of de inrichtingen en tehuizen waarin de gestichtsbevolking is gehuisvest geregistreerd zijn en al dan niet particulier. 0 is niet van toepassing voor andere dan inrichtingen en tehuizen en voor woonverblijven waarin geen gestichtsbevolking is gehuisvest.	0 "n.v.t." 1 "geregistreerd; particulier" 2 "geregistreerd; niet particulier" 3 "niet geregistreerd; particulier" 4 "niet geregistreerd; niet particulier"
KOSTEN	Bij huur inbegrepen kosten	De variabele geeft aan of de kosten voor water en brandstof bij de huur zijn inbegrepen of niet. 0 is niet van toepassing voor gestichtsgebouwen, varende schepen, woonwagens, en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "water: niet ; brandstof: niet" 2 "water: niet ; brandstof: wel" 3 "water: niet ; brandstof: onbekend" 4 "water: wel ; brandstof: niet" 5 "water: wel ; brandstof: wel" 6 "water: wel ; brandstof: onbekend" 7 "water: onbekend ; brandstof: niet" 8 "water: onbekend ; brandstof: wel" 9 "water: onbekend ; brandstof: onbekend"
OOIT_BEW	Al dan niet ooit bewoond	Geeft de status van leegstaande woningen wat betreft de vroegere bewoning aan.	0 "geen leegstaande woning" 1 "ooit bewoond geweest zijnde leegstaande woning" 2 "nooit bewoond geweest zijnde leegstaande woning" 3 "onbekend of leegstaande woning (n)ooit bewoond was" 4 "leegstaande woning, niet geschikt voor permanente bewoning"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
DUUR_L	Duur leegstand	De variabele geeft aan hoe lang een woning in geval van leegstand al leeg staat. 7 is niet van toepassing voor leegstaande woning, niet geschikt voor permanente bewoning.	0 "geen leegstaande woning" 1 "< 1 maand" 2 "1 - < 4 maanden" 3 "4 - < 7" 4 "7 - < 10" 5 "10 maanden en langer" 6 "onbekend" 7 "n.v.t."
REDEN_L	Reden leegstand	Geeft aan waarom een woning leeg staat; te koop, te huur, verkocht of verhuurd maar nog niet betrokken	0 "geen leegstaande woning" 1 "staat te koop" 2 "staat te huur" 3 "staat te koop en te huur" 4 "is verkocht en nog niet betrokken" 5 "is verhuurd en nog niet betrokken" 6 "wordt verbouwd en dergelijke" 7 "niet geschikt voor permanente bewoning" 8 "om overige redenen" 9 "om onbekende redenen"
Niveau 6			
NIVEAU6	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
HUISV	Wijze van huisvesting def.1960	Deze variabele geeft aan of het huishouden/de alleenstaande als hoofdbewoner, inwonende of in een collectiviteit gehuisvest is. Niet van toepassing komt niet voor.	0 "n.v.t." 1 "hoofdbewoner - zonder inwoning" 2 "hoofdbewoner - met inwoning" 3 "inwonend- zoekt zelfstandige woning" 4 "inwonend- zoekt geen zelfstandige woning" 5 "collectiviteit gehuisvest in een (overige bedrijfs-) woning" 6 "collectiviteit gehuisvest in gestichtsgebouw" 7 "collectiviteit gehuisvest op woonschip" 8 "collectiviteit gehuisvest op varend schip" 9 "huishouden/alleenstaande def.1960 op een varend schip" 10 "huishouden/alleenstaande def.1960 in een woonwagen" 11 "huishouden/alleenstaande def.1960 aard woonverblijf onbekend"
TELEF	Telefoon	Geeft aan hoeveel telefoonaansluitingen een huishouden/alleenstaande heeft. 0 is niet van toepassing voor collectiviteiten, varende schepen, woonwagens, en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "een telefoonaansluiting" 2 "twee telefoonaansluitingen" 3 "geen telefoonaansluitingen"
VTR_BER	Vertrekken voor beroep	Geeft aan hoeveel vertrekken in de woning door de hoofdbewoner voor het uitoefenen van zijn beroep of bedrijf worden gebruikt.	0 "0 vertrekken" 1 "1 vertrek" 2 "2 vertrekken" 3 "3 vertrekken" 4 "4 vertrekken" 5 "5 vertrekken" 6 "6 vertrekken" 7 "7 vertrekken" 8 "8 vertrekken" 9 "9 en meer vertrekken"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
VTR_TB	Totaal gehuurde vertrekken	De variabele geeft aan hoeveel vertrekken een inwonend huishouden of inwonende alleenstaande definitie 1960 gehuurd heeft. 0 is niet van toepassing voor overige huishoudens en alleenstaanden.	0 "n.v.t." 1 "1 vertrek gehuurd" 2 "2 vertrekken gehuurd" 3 "3 vertrekken gehuurd" 4 "4 vertrekken gehuurd" 5 "5 vertrekken gehuurd" 6 "6 vertrekken gehuurd" 7 "7 vertrekken gehuurd" 8 "8 vertrekken gehuurd" 9 "9 en meer vertrekken gehuurd"
VTR_GEM	Gemeenschappelijke vertrekken	Geeft aan hoeveel vertrekken inwonende huishoudens en alleenstaanden definitie 1960 gemeenschappelijk ter beschikking hebben. De waarde 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor overige huishoudens en alleenstaanden en 0 vertrekken gemeenschappelijk voor inwonende huishoudens en alleenstaanden definitie 1960.	0 "n.v.t. of 0 vertrekken gemeenschappelijk" 1 "1 vertrek gemeenschappelijk" 2 "2 vertrekken gemeenschappelijk" 3 "3 vertrekken gemeenschappelijk" 4 "4 vertrekken gemeenschappelijk" 5 "5 vertrekken gemeenschappelijk" 6 "6 vertrekken gemeenschappelijk" 7 "7 vertrekken gemeenschappelijk" 8 "8 vertrekken gemeenschappelijk" 9 "9 en meer vertrekken gemeenschappelijk"
VTBD	Vertrekken ter beschikking, inclusief keuken	Deze variabele geeft aan hoeveel vertrekken een huishouden/alleenstaande definitie 1960 in een woning ter beschikking heeft. 0 is niet van toepassing voor collectiviteiten en huishoudens/alleenstaanden niet in woningen	0 "n.v.t." 1 "1 vertrek ter beschikking" 2 "2 vertrekken ter beschikking" 3 "3 vertrekken ter beschikking" 4 "4 vertrekken ter beschikking" 5 "5 vertrekken ter beschikking" 6 "6 vertrekken ter beschikking" 7 "7 vertrekken ter beschikking" 8 "8 vertrekken ter beschikking" 9 "9 en meer vertrekken ter beschikking"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
KEUKGEBR	Gebruik van keuken	Geeft aan in hoeverre inwonende huishoudens en alleenstaanden definitie 1960 gebruik kunnen maken van een keuken. 0 is niet van toepassing voor overige huishoudens en alleenstaanden.	0 "n.v.t." 1 "vrije keuken" 2 "gemeenschappelijk gebruik van keuken" 3 "geen gebruik van keuken"
SAM_60	Samenstelling huishouden def. 1960	De variabele geeft aan hoe de samenstelling van het huishouden is. Niet van toepassing komt niet voor.	0 "n.v.t." 1 "alleenstaande" 2 "niet-gezinshuishoudens" 3 "eengezinshuishoudens, enkelvoudig, zonder anderen" 4 "eengezinshuishoudens, enkelvoudig, met anderen" 5 "eengez.hsh, samengesteld, primaire eenheid alleenstaande" 6 "eengez.hsh, samengesteld, primaire eenheid niet-gezinshsh" 7 "meergez.hsh, primaire eenheid gezin zonder anderen" 8 "meergez.hsh, primaire eenheid gezin met anderen" 9 "meergez.hsh, primaire eenheid alleenstaande" 10 "meergez.hsh, primaire eenheid niet-gezinshuishouden" 11 "collectiviteit"
COMM	Commune	Geeft aan of het huishouden onderdeel is van een commune. 0 is niet van toepassing voor collectiviteiten, varende schepen, woonwagens, en aard woonverblijf onbekend (uitsluitends voorzover het in het CPR ingeschrevenen betreft).	0 "n.v.t." 1 "geen commune" 2 "commune"
APH_60	Aantal personen huishoudens def. 1960	Geeft aan hoe groot het aantal personen in het huishouden volgens de definitie van 1960 is. Niet van toepassing komt niet voor.	0 "n.v.t." 1 "alleenstaande" 2 "2 personen" 4095 "4095 personen"
Niveau 7			
NIVEAU7	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
PRIM_SEC	Primaire - secundaire eenheid	Geeft aan of een huishouden of alleenstaande definitie 1947 de enige eenheid in huishouden of alleenstaande definitie 1960 is, de primaire eenheid in een huishouden definitie 1960 waarin ook secundaire gezinnen voorkomen, de primaire groep van de gestichtsbevolking, een secundair gezin van een huishouden definitie 1960 of een secundair gezin van de gestichtsbevolking. Niet van toepassing komt niet voor.	0 "n.v.t." 1 "enige eenheid in hsh of alleenstaande def.1960" 2 "primaire eenheid in een hsh def.1960 met secundaire gezinnen" 3 "Primaire groep van de gestichtsbevolking" 4 "Secundair gezin, van een huishouden def.1960" 5 "Secundair gezin, van de gestichtsbevolking:"
HVST_47A	Huisvesting, alleen voor hoofden van huishoudens def.1947	De variabele geeft aan op welke manier het hoofd van een huishouden definitie 1947 is gehuisvest. 0 is niet van toepassing voor elke andere situatie dan hoofd van een huishouden definitie 1947.	0 "n.v.t." 1 "eigen woning, eengezinshuis" 2 "eigen woning in meergez.huis;bewoont huurwoning,hoofdbewoner" 3 "huurwoning, eengezinshuis" 4 "huurwoning, in meergez.huis" 5 "behorend tot de varende of rijdende bevolking,..." 6 "behorend tot de gestichtsbevolking" 7 "anderszins gehuisvest"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
HVST_47B	Huisvesting hsh en alleenstaanden def.1947 in woningen	Geeft aan hoe een huishouden of alleenstaande definitie 1947 gehuisvest is. 0 is niet van toepassing voor de "primaire groep" van een collectiviteit.	0 "n.v.t." 1 "hoofdbewoner - zonder inwoning (ook niet door sec. gezin)" 2 "hoofdbewoner - met inwoning (ook door sec. gezin)" 3 "inwonend, zelfstandig - zoekt woning" 4 "inwonend, zelfstandig - zocht geen woning" 5 "inwonend, alleenstaande - zoekt woning" 6 "inwonend, alleenstaande - zocht geen woning" 7 "inwonend, secundair gezin" 8 "gehuisvest in andere bewoonde ruimte, niet in inrichting etc" 9 "wonend op een varende schip of in een woonwagen" 10 "sec. gezin vd gestichtsbevolking, gehuisvest in een woning" 11 "sec. gezin vd gestichtsbevolking, anderszins gehuisvest" 12 "wijze van huisvesting onbekend"
HVST_47C	Huisvesting van huishoudens en alleenstaanden def.1947	Deze variabele is bijna identiek aan de bovenstaande, hierbij zijn enkele categorieën bij elkaar gevoegd. Daarmee richt de variabele zich vooral op inwoning en woningzoekenden. 0 is niet van toepassing voor de "primaire groep" van een collectiviteit.	0 "n.v.t." 1 "hoofdbewoner, zonder inwoning (ook niet door sec.gezin)" 2 "hoofdbewoner, met inwoning (ook door sec.gezin)" 3 "inwonend zelfst. hsh / alleenstaande, zoekt woning" 4 "inwonend zelfst. hsh / alleenstaande, zocht geen woning" 5 "secundair gezin" 6 "secundair gezin van de gestichtsbevolking" 7 "wijze van huisvesting onbekend"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
FAM_47	Familierelatie huishouden def.1947	Deze variabele heeft betrekking op inwoning. De waarden 1 tot en met 4 hebben betrekking op de relatie van één der anderen in een zelfstandig huishouden 1947 tot het hoofd of zijn eventuele echtgenote. De waarden 5 tot en met 8 hebben betrekking op de relatie van een secundair gezin in een huishouden 1960 tot het hoofd of zijn eventuele echtgenote. 0 is niet van toepassing voor alleenstaande definitie 1960, alleenstaande definitie 1947, primair gezin zonder anderen, "primaire groep" van een collectiviteit en secundair gezin van een collectiviteit	0 "n.v.t." 1 "één der anderen is vader of moeder" 2 "géén der anderen vader/moeder, één der anderen gehuwd kind" 3 "géén der anderen vader/moeder/gehuwd kind, één is verwant" 4 "geen der anderen is verwant" 5 "gezin van ouder(s) bij kind(eren)" 6 "gezin van kind bij ouder(s)" 7 "gezin waarin anderszins verwante personen" 8 "gezin zonder verwanten"
SAM_47	Samenstelling huishouden def.1947	Geeft de samenstelling van het huishouden weer volgens de definities van 1947. Niet van toepassing komt niet voor.	0 "n.v.t." 1 "alleenstaande man" 2 "alleenstaande vrouw" 3 "echtpaar" 4 "man met kinderen" 5 "vrouw met kinderen" 6 "echtpaar met kinderen" 7 "man met anderen" 8 "vrouw met anderen" 9 "echtpaar met anderen" 10 "man met kinderen en anderen" 11 "vrouw met kinderen en anderen" 12 "echtpaar met kinderen en anderen" 13 "'primaire groep' die geen gezin is, van een collectiviteit"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
OFG	Ontwikkelingsfase gezin	Geeft aan in welke ontwikkelingsfase het gezin zich bevindt. Hierbij spelen de leeftijd van de echtgenote en de kinderen en de lengte van het huwelijk een rol. 0 is niet van toepassing voor "primaire groep" – die geen gezin is – van een collectiviteit, niet-gezinshuishouden definitie 1947 en alleenstaande definitie 1947	0 "n.v.t." 1 "echtgenote < 45 jaar, kinderloos, korter dan 5 jaar gehuwd" 2 "echtgenote < 45 jaar, kinderloos, 5 jaar of langer gehuwd" 3 "echtgenote < 45 jaar en geen kinderen meer thuis" 4 "uitsluitend kind(eren) van 0 - 3 jaar" 5 "oudste kind 4 - 5 jaar en jongste 0 - 3 jaar" 6 "uitsluitend kind(eren) van 4 - 5 jaar" 7 "oudste kind 6 - 14 jaar en jongste 0 - 3 jaar" 8 "oudste kind 6 - 14 jaar en jongste 4 - 5 jaar" 9 "uitsluitend kind(eren) van 6 - 14 jaar" 10 "oudste kind 15-20 jaar en jongste 0 - 3 jaar" 11 "oudste kind 15-20 jaar en jongste 4 - 5 jaar" 12 "oudste kind 15-20 jaar en jongste 6 - 14 jaar" 13 "uitsluitend kind(eren) van 15-20 jaar" 14 "oudste kind 21 jaar of ouder jongste 0-3 jaar" 15 "oudste kind 21 jaar of ouder jongste 4-5 jaar" 16 "oudste kind 21 jaar of ouder jongste 6-14 jaar" 17 "oudste kind 21 jaar of ouder jongste 15-20 jaar" 18 "uitsluitend kind(eren) van 21 jaar of ouder" 19 "echtgenote >45 jaar en huidige huwelijk kinderloos gebleven" 20 "echtgenote >45 jaar en geen kinderen meer thuis"
AFH_K	Aantal afhankelijke kinderen def.1947	Afhankelijke kinderen zijn ongehuwde kinderen zonder beroep die voor hun levensonderhoud zijn aangewezen op hun ouders. De waarde 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor "primaire groep" – die geen gezin is – van een collectiviteit, niet-gezinshuishouden definitie 1947 en alleenstaande definitie 1947 en 0 afhankelijke kinderen	0 "0 afhankelijke kinderen" 1 "1 afhankelijk kind" 2 "2 afhankelijke kinderen" 255 "255 afhankelijke kinderen (theoretisch)"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
ONAFH_K	Aantal onafhankelijke kinderen def. 1947	De waarde 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor "primaire groep" – die geen gezin is – van een collectiviteit, niet-gezinshuishouden definitie 1947 en alleenstaande definitie 1947 en 0 onafhankelijke kinderen	0 "0 onafhankelijke kinderen" 1 "1 onafhankelijk kind" 2 "2 onafhankelijke kinderen" 255 "255 onafhankelijke kinderen (theoretisch)"
TWK_G	Aantal thuiswonende kinderen per gezin	De variabele geeft aan hoeveel (ongehuwde) kinderen er thuis wonen. De waarde 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor "primaire groep" – die geen gezin is – van een collectiviteit, niet-gezinshuishouden definitie 1947 en alleenstaande definitie 1947 en 0 thuiswonende kinderen	0 "0 thuiswonende kinderen" 1 "1 thuiswonend kind" 2 "2 thuiswonende kinderen" 255 "255 thuiswonende kinderen (theoretisch)"
TWK_21	Aantal thuiswonende kinderen per gezin jonger dan 21 jaar	De variabele geeft aan hoeveel (ongehuwde) kinderen, jonger dan 21 jaar, er thuis wonen. De waarde 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor "primaire groep" – die geen gezin is – van een collectiviteit, niet-gezinshuishouden definitie 1947 en alleenstaande definitie 1947 en 0 thuiswonende kinderen, jonger dan 21 jaar	0 "0 thuiswonende kinderen, jonger dan 21 jaar" 1 "1 thuiswonend kind, jonger dan 21 jaar" 2 "2 thuiswonende kinderen, jonger dan 21 jaar" 255 "255 thuiswonende kinderen, jonger dan 21 jaar"
AFH_A	Aantal afhankelijke anderen def.1947	Afhankelijke anderen zijn ongehuwde anderen zonder beroep die voor hun levensonderhoud zijn aangewezen op het hoofd van het huishouden. De waarde 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor gestichtsbevolking en alleenstaande definitie 1947 en 0 afhankelijke anderen	0 "0 afhankelijke anderen" 1 "1 afhankelijke andere" 2 "2 afhankelijke anderen" 255 "255 afhankelijke anderen (theoretisch)"
APH_47	Aantal personen huishouden def.1947	geeft het aantal personen per huishouden aan. 0 is niet van toepassing voor de "primaire groep" van een collectiviteit.	0 "n.v.t." 1 "alleenstaande" 2 "2 personen" 255 "255 personen (theoretisch)"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
Niveau 8			
NIVEAU8	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1
KI_TOT	Totaal geboren kinderen	Aantal levend ter wereld gebrachte kinderen door een gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouw. 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor elke andere situatie dan gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouw en 0 kinderen	0 "0 kinderen" 1 "1 kind" 2 "2 kinderen" 17 "17 kinderen" 18 "18 of meer kinderen"
KI_HUW	Kinderen uit bestaande huwelijken	Aantal uit het thans bestaande huwelijk geboren kinderen. 0 heeft twee betekenissen; niet van toepassing voor elke andere situatie dan gehuwde vrouw samenwonend met echtgenoot en 0 kinderen	0 "0 kinderen" 1 "1 kind" 2 "2 kinderen" 17 "17 kinderen" 18 "18 of meer kinderen"
KI_THUIS	Alle kinderen thuis	Geeft aan in hoeverre de kinderen nog thuis wonen, uitgesplitst naar kinderen uit het huidige huwelijk en andere (stief- of adoptie-) kinderen. 0 is niet van toepassing bij elke andere situatie dan gehuwde vrouw samenwonend met echtgenoot.	0 "n.v.t." 1 "alle kinderen uit huidige huwelijk thuis" 2 "niet alle kinderen uit huidige huwelijk thuis" 3 "alle kinderen uit huwelijk thuis + ander(e) kind(eren)" 4 "niet alle kinderen uit huwelijk thuis + ander(e) kind(eren)"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
HUWM	Huwelijksmaand	Geeft aan in welke maand het bestaande huwelijk gesloten is. 0 is niet van toepassing bij elke andere situatie dan gehuwde vrouw samenwonend met echtgenoot.	0 "n.v.t." 1 "januari" 2 "februari" 3 "maart" 4 "april" 5 "mei" 6 "juni" 7 "juli" 8 "augustus" 9 "september" 10 "oktober" 11 "november" 12 "december"
HUWJ	Huwelijksjaar	Geeft aan in welk jaar het bestaande huwelijk gesloten is. 0 is niet van toepassing bij elke andere situatie dan gehuwde vrouw samenwonend met echtgenoot.	0 "n.v.t." 80 "1880" 81 "1881" 170 "1970" 171 "1971"
EERSTHUV	Eerste resp. niet eerste huwelijk	Geeft aan of het thans bestaande huwelijk al dan niet het eerste is voor de man en de vrouw. 0 is niet van toepassing bij elke andere situatie dan gehuwde vrouw samenwonend met echtgenoot	1 "vrouw eerste, man eerste" 2 "vrouw eerste, man niet eerste" 3 "vrouw niet eerste, man eerste" 4 "vrouw niet eerste, man niet eerste" 0 "n.v.t."

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
KI_T24	Aantal thuiswonende kinderen < 21 en leeftijd jongste kind	Deze variabele geeft aan of een gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouw thuiswonende kinderen heeft jonger dan 21 jaar, en zo ja hoeveel kinderen er nog thuis wonen en hoe oud de jongste is. 0 is niet van toepassing bij elke andere situatie dan gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouw.	0 "n.v.t." 1 "vrouw met 1 kind jonger dan 6 jaar" 2 "vrouw met 1 kind van 6 t/m 14 jaar" 3 "vrouw met 1 kind van 15 t/m 20 jaar" 4 "vrouw met 2 kinderen < 21 jaar, jongste jonger dan 6 jaar" 5 "vrouw met 2 kinderen < 21 jaar, jongste van 6 t/m 14 jaar" 6 "vrouw met 2 kinderen < 21 jaar, jongste van 15 t/m 20 jaar" 7 "vrouw met 3 of meer kinderen < 21 jaar, jongste < 6 jaar" 8 "vrouw met 3 of meer kinderen < 21 jaar, jongste 6 - 14 jaar" 9 "vrouw met 3 of meer kinderen < 21 jaar, jongste 15 - 20 jaar" 10 "vrouw z.kind<21 jaar bij haar echtgenoot" 11 "vrouw z.kind<21 jaar z.echtgenoot, hoofd huishouden def.47" 12 "vrouw z.kind<21 jaar z.echtgenoot, anders in prim.eenh."
Niveau 9			
NIVEAU9	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1	Zie NIVEAU1
SBN	Soort boekje; nieuw	Geeft aan of een persoon geteld is, of geteld had moeten worden via een bepaald soort boekje. Indien via juist soort boekje geteld, komt SBN overeen met de aangetroffen situatie. Indien via een verkeerd soort boekje werd geteld, geeft SBN het soort boekje aan waarop had moeten worden geteld	1 "soort boekje A" 2 "soort boekje B" 3 "soort boekje C" 4 "soort boekje D" 5 "soort boekje E" 6 "soort boekje F"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
SB	Soort boekje waarop is geteld	Geeft aan op welk soort boekje een persoon daadwerkelijk is geteld.	1 "Soort boekje A" 2 "Soort boekje B" 3 "Soort boekje C" 4 "Soort boekje D" 5 "Soort boekje E" 6 "Soort boekje F"
TELWYZE	Telwijze, weigeraars	Deze variabele geeft aan hoe een persoon geteld is (soort boekje en al dan niet onder protest of administratief) ook wordt aangegeven welke informatie er daarbij is opgetekend.	1 "kerk.gez. bekend, boekje A,B - werkadres,onder protest" 2 "kerk.gez. bekend, boekje A,B - geen werkadres,geen protest" 3 "kerk.gez. bekend, boekje A,B - geen werkadres,onder protest" 4 "kerk.gez. bekend, boekje A,B - werkadres,geen protest" 5 "kerk.gez. bekend, boekje C,D,E,F" 6 "kerk.gez. onbekend, boekje A,B - werkadres,protest" 7 "kerk.gez. onbekend, boekje A,B - geen werkadres,geen protest" 8 "kerk.gez. onbekend, boekje A,B - geen werkadres,protest" 9 "kerk.gez. onbekend, boekje A,B - werkadres,geen protest" 10 "kerk.gez. onbekend, boekje C,D,E,F" 11 "administratief geteld, boekje A,B,C,D - geen weigeraar" 12 "administratief geteld, boekje A,B,C,D - weigeraar" 13 "administratief geteld, boekje E,F"
GESL	Geslacht	Geeft het geslacht van de getelde.	0 "man" 1 "vrouw"
BURG_ST	Burgerlijke staat	Naast ongehuwd of gehuwd wordt er binnen de variabele nog onderscheid gemaakt naar al dan niet samenwonend met echtgeno(o)t(e), gescheiden van tafel en bed, gescheiden van echt, en de weduwstaat	0 "ongehuwd" 1 "gehuwd - samenwonend met echtgeno(o)t(e)" 2 "gescheiden van tafel en bed" 3 "gescheiden van echt" 4 "weduwstaat" 5 "gehuwd - niet samenwonend met echtgeno(o)t(e)"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
GEBM	Geboortemaand	Geeft aan in welke maand een persoon is geboren.	1 "januari" 2 "februari" 3 "maart" 4 "april" 5 "mei" 6 "juni" 7 "juli" 8 "augustus" 9 "september" 10 "oktober" 11 "november" 12 "december"
GEBJ	Geboortejaar	Geeft aan in welk jaar een persoon is geboren.	60 "1860" 61 "1861" 170 "1970" 171 "1971"
JAREN	Leeftijd in jaren	Geeft de leeftijd in jaren van een persoon, afgeleid uit GEBJ (geboortejaar) en GEBM (geboortemaand).	0 "0 jaar" 1 "1 jaar" 2 "2 jaar" 111 "111 jaar of ouder"

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
MNDEN	Maanden toe te voegen aan leeftijd in jaren	Aantal maanden toe te voegen aan leeftijd in jaren van een persoon, afgeleid uit GEBM (geboortemaand).	0 "0 maanden, indien geboren in februari" 1 "1 maand, indien geboren in januari" 2 "2 maanden, indien geboren in december" 3 "3 maanden, indien geboren in november" 4 "4 maanden, indien geboren in oktober" 5 "5 maanden, indien geboren in september" 6 "6 maanden, indien geboren in augustus" 7 "7 maanden, indien geboren in juli" 8 "8 maanden, indien geboren in juni" 9 "9 maanden, indien geboren in mei" 10 "10 maanden, indien geboren in april" 11 "11 maanden, indien geboren in maart"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
VEST	Periode van vestiging	Deze variabele geeft aan wanneer men zich in de huidige woongemeente gevestigd heeft. Verder is er in deze variabele een uitsplitsing naar woonbevolking en bevolking op varende schepen of in woonwagens en ingeschreven in CPR (waarden 11 tot en met 20).	1 "altijd in huidige woongemeente gewoond" 2 "gevestigd - voor 1930" 3 "gevestigd - 1930 - 1939" 4 "gevestigd - 1940 - 1944" 5 "gevestigd - 1945 - 1949" 6 "gevestigd - 1950 - 1954" 7 "gevestigd - 1955 - 1959" 8 "gevestigd - 1960 - 1964" 9 "gevestigd - 1965 - 1969" 10 "gevestigd - na 1969" 11 "op varende schepen of in woonwagens - sedert geboorte" 12 "op varende schepen of in woonwagens - voor 1930" 13 "op varende schepen of in woonwagens - 1930 - 1939" 14 "op varende schepen of in woonwagens - 1940 - 1944" 15 "op varende schepen of in woonwagens - 1945 - 1949" 16 "op varende schepen of in woonwagens - 1950 - 1954" 17 "op varende schepen of in woonwagens - 1955 - 1959" 18 "op varende schepen of in woonwagens - 1960 - 1964" 19 "op varende schepen of in woonwagens - 1965 - 1969" 20 "op varende schepen of in woonwagens - na 1969" 21 "onbekend"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
GEB_PR_L	Geboorteprovincie-land	Geeft aan waar een persoon geboren is; ter plaatse (in de huidige gemeente), in één van de elf Nederlandse provincies of Z.I.J.P. of buiten Nederland. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst.	0 "ter plaatse geboren woonbevolking" 1 "Groningen" 2 "Friesland" 3 "Drenthe" 4 "Overijssel" 5 "Gelderland" 6 "Utrecht" 7 "Noord-holland" 8 "Zuid-holland" 9 "Zeeland" 10 "Noord-brabant" 11 "Limburg" 12 "Z.ij.p." 20 "België" 21 "Bondsrepubliek (west-duitsland)" 81 "Nieuw-Zeeland" 82 "overige Oceanische landen"

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
HULPBEH	Hulpbehoevendheid	Geeft aan in hoeverre een persoon hulp nodig heeft bij onder andere de eigen verzorging en huishoudelijke taken. 0 is niet hulpbehoevend, respectievelijk non-response in verband met de boycot waartoe door bepaalde maatschappelijke organisaties op dit onderdeel van de VT werd opgeroepen.	1 "voortdurend bedlegerig" 2 "hulp van anderen voor - eigen verzorging" 3 "hulp van anderen voor - huishoudelijke taken" 4 "hulp van anderen voor - verplaatsing buitenshuis" 5 "hulp voor - eigen verzorging,huish.taken" 6 "hulp voor - eigen verzorging,verpl.buitenshuis" 7 "hulp voor - huish.taken,verpl.buitenshuis" 8 "hulp voor - eigen verzorging,huish.taken,verpl.buitenshuis" 9 "hulpmiddel voor - eigen verzorging" 10 "hulpmiddel voor - huishoudelijke taken" 11 "hulpmiddel voor - verplaatsing buitenshuis" 12 "hulpmiddel voor - eig.verz.,huish.taken" 13 "hulpmiddel voor - eig.verz.,verpl.buitenshuis" 14 "hulpmiddel voor - huish.taken,verpl.buitenshuis" 15 "hulpmiddel voor - eig.verz.,huish.taken,verpl.buitenshuis" 16 "hulp+hulpmiddel voor - eigen verzorging" 17 "hulp+hulpmiddel voor - huishoudelijke taken" 18 "hulp+hulpmiddel voor - verplaatsing buitenshuis" 19 "hulp+hulpmiddel voor - eig.verz.,verpl.buitenshuis" 20 "hulp+hulpmiddel voor - eig.verz.,verpl.buitenshuis" 21 "hulp+hulpmiddel voor - huish.taken,verpl.buitenshuis" 22 "hulp+hulpmiddel voor - eig.verz.,huish.taken,verpl.buitensh." 0 "niet hulpbehoevend, respectievelijk non-response"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
KG	Kerkelijke gezindte	Deze variabele geeft aan van welk kerkgenootschap een persoon lid is. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst.	1 "overigen zonder kerkelijke gezindte" 2 "humanisten" 3 "universal church of life" 10 "Rooms-katholiek" 20 "Nederlands-hervormd" 94 "islamieten" 97 "andere niet te rubriceren godsdienstige richtingen"
NAT	Nationaliteit	Geeft aan welke nationaliteit de betreffende persoon heeft. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst.	00 "zonder nationaliteit" 01 "Nederlandse" 02 "Nederlandse-Belgische" 03 "Nederlandse-Duitse" 04 "Nederlandse-Italiaanse" 20 "Belgische" 21 "Duitse" 81 "Nieuwzeelandse" 82 "andere Oceanische landen"
PH	Plaats huishouden def. 1960	De variabele geeft aan welke plaats de betreffende persoon in het huishouden inneemt volgens de definities van 1960. Opgesplitst naar personen in huishoudens en personen in inrichtingen of tehuizen. Voor alle voorkomende waarden, zie de frequentietabel in bijlage 2.	0 "alleenstaande def. 1960" 1 "hoofd huishouden def. 1960" 2 "echtgenote" 3 "kind (ongehuwd)" 32 "overigen" 33 "overigen, tevens kloosterling" 34 "personeel in groepsverband" 35 "personeel in groepsverband, tevens kloosterling"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
PH_47	Plaats in huishouden def.1947	De variabele geeft aan welke plaats de betreffende persoon in het huishouden inneemt volgens de definities van 1947.	0 "alleenstaande def.47" 1 "hoofd ve hsh def.47 dat geen gezin is" 2 "hoofd ve hsh def.47 dat een gezin is" 3 "echtgenote, in een gezin (waarin echtgenoot aanwezig is)" 4 "ongetrouwd kind of stiefkind, in een gezin" 5 "andere in een huishouden def.'47" 6 "niet tot sec.gezin behorend persoon vd gestichtsbevolking"
BRON	Levensonderhoud	Geeft aan hoe een persoon in zijn levensonderhoud voorziet. Verschillende mogelijkheden, onder andere inkomen uit arbeid of inkomen uit vermogen, andere mogelijkheden zijn onderhoud door ouders, verzorgers of (voormalig) echtgenoot. Impliciet gegeven is dat personen met de waarden 1 tot en met 4 en 8 en 10 onafhankelijk zijn van anderen in hun levensonderhoud. Personen met de overige waarden (5-7, 9 en 11-13) zijn afhankelijk van anderen.	1 "inkomen uit arbeid" 2 "inkomen uit vermogen" 3 "inkomen uit pensioen, a.o.w. a.w.w. of lijfrente" 4 "inkomen uit soc. uitkering/studiebeurs" 5 "onderhoud door ouders, verzorgers o.d." 6 "onderhoud door echtgenoot" 7 "onderhoud door voormalige echtgenoot" 8 "inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is arbeid" 9 "inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is studierend" 10 "inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is pensioen" 11 "inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is huisvrouw" 12 "inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is overige" 13 "inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is onbekend"
AOW	AOW/AWW	Geeft aan of een persoon een a.o.w./a.w.w. uitkering heeft en of die nog met andere inkomsten gecombineerd wordt..	0 "zonder a.o.w./a.w.w." 1 "uitsluitend a.o.w./a.w.w." 2 "a.o.w./a.w.w. + bijstandswet" 3 "a.o.w./a.w.w. + andere inkomsten" 4 "a.o.w./a.w.w. + bijstandswet + andere inkomsten"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
INK	Inkomensklasse	Geeft aan in welke inkomensklasse een persoon verkeerd.	1 "inkomensklasse a (minder dan 8000 per jaar)" 2 "inkomensklasse b (8000 - 11999 per jaar)" 3 "inkomensklasse c (12000 - 15999 per jaar)" 4 "inkomensklasse d (16000 - 23999 per jaar)" 5 "inkomensklasse e (meer dan 23999 per jaar)" 6 "geen eigen inkomen, pensioen of derg." 7 "inkomensklasse onbekend"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
O_NIV	Hoogste onderwijsniveau	Geeft aan wat het hoogste onderwijsniveau is wat een persoon gevolgd heeft	0 "nog dagonderwijs volgend; personen beneden de 12 jaar" 1 "geen dagonderwijs meer volgend; basisniveau" 2 "geen dagonderwijs meer volgend; lager niveau" 3 "uitgebreid lager niveau voor mannen - algemeen onderwijs" 4 "uitgebreid lager niveau voor mannen - agrarisch" 5 "uitgebreid lager niveau voor mannen - technisch" 6 "uitgebreid lager niveau voor mannen - overig" 7 "uitgebreid lager niveau voor vrouwen - algemeen onderwijs" 8 "uitgebreid lager niveau voor vrouwen - huishoud" 9 "uitgebreid lager niveau voor vrouwen - overig" 10 "middelbaar niveau voor mannen - algemeen onderwijs" 11 "middelbaar niveau voor mannen - agrarisch" 12 "middelbaar niveau voor mannen - technisch" 13 "middelbaar niveau voor mannen - economisch en juridisch" 14 "middelbaar niveau voor mannen - overig" 15 "middelbaar niveau voor vrouwen - algemeen onderwijs" 16 "middelbaar niveau voor vrouwen - huishoud" 17 "middelbaar niveau voor vrouwen - economisch en juridisch" 18 "middelbaar niveau voor vrouwen - kleuterleidster" 19 "middelbaar niveau voor vrouwen - overig" 20 "semi-hoger niveau - niet universitair" 21 "semi-hoger niveau - universitair" 22 "hoger niveau - niet universitair" 23 "hoger niveau - universitair" 24 "niveau onbekend"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
VHMO	Algem.vormend onderw., hoger/middelbaar; exc.handelsdagschool	Deze variabele geeft via een ingenieus optel systeem aan welke diploma's in het Algemeen Vormend Onderwijs (AVO) op middelbaar en hoger niveau een persoon behaald heeft. Zie de documentatie voor toelichting met betrekking tot deze variabele. 0 is anders: geen dagonderwijs meer volgend en geen afgeronde AVO-opleiding; nog dagonderwijs volgend; en personen beneden de 12 jaar.	0 "anders" 1 "diploma (M)ulo-A" 2 "diploma (M)ulo-B" 4 "diploma mavo, of 3 jaren HBS" 8 "diploma havo of MMS" 16 "diploma HBS-A" 32 "diploma HBS-B" 64 "diploma GYM-A" 128 "diploma GYM-B" 256 "AVO onbekend"
BEN_MULO	Algemeen vormend onderwijs, basis/lager niveau	Geeft aan of een persoon AVO heeft gevolgd op basis en lager niveau.	0 "n.v.t. voor personen beneden de 12 jaar" 1 "heeft dagonderwijs gevolgd: alleen LO" 2 "heeft dagonderwijs gevolgd: 1,2 jaar voorgezet onderwijs" 3 "heeft dagonderwijs gevolgd: uitsl.3 jaar VHMO" 4 "heeft dagonderwijs gevolgd: overig avo" 6 "heeft dagonderwijs gevolgd: avo-onbekend" 7 "volgt nog dagonderwijs"
EX_NIV	Examen-niveau van academisch gevormden	Geeft aan tot welk niveau personen een opleiding aan de universiteit hebben gevolgd. 0 is anders: geen dagonderwijs meer volgend en heeft niet aan een universiteit gestudeerd; nog dagonderwijs volgend; en personen beneden de 12 jaar.	0 "anders" 1 "lager dan kandidaats" 2 "kandidaats" 3 "doctoraal" 4 "afsluitend examen (groot-seminarie)" 5 "promotie" 6 "onbekend examen-niveau"
STUDIER	Studierichting van academisch gevormden	De variabele geeft aan welke studie een persoon aan de universiteit gevolgd heeft. 255 is anders: heeft aan een universiteit gestudeerd, lager dan kandidaats; geen dagonderwijs meer volgend en heeft niet aan een universiteit gestudeerd; nog dagonderwijs volgend; en personen beneden de 12 jaar.	2 "Godgeleerdheid: -Rooms - Katholiek groot-seminarie" 3 "Overige godgeleerdheid" 79 "Mens- en maatschappijwetenschappen: -Indologie" 80 "Overige mens- en maatschappijwetenschappen" 99 "Studierichting onbekend" 255 "anders"

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
OPL_PL	Opleidingsplaats van academisch gevormden	Geeft aan waar een academisch gevormde gestudeerd heeft. 0 is anders: heeft aan een universiteit gestudeerd, lager dan kandidaats; geen dagonderwijs meer volgend en heeft niet aan een universiteit gestudeerd; nog dagonderwijs volgend; en personen beneden de 12 jaar.	0 "anders" 1 "Amsterdam - GU" 2 "Amsterdam - VU" 3 "Delft" 4 "Eindhoven" 5 "Enschede" 6 "Groningen" 7 "Kampen/Apeldoorn" 8 "Leiden" 9 "Nijmegen" 10 "Rotterdam" 11 "Tilburg" 12 "Utrecht" 13 "Wageningen" 14 "Groot-seminarie" 15 "Buitenland, andere dan groot-seminarie" 16 "Buitenland, groot-seminarie" 17 "Opleidingsplaats onbekend"
DO_NIV	Dagonderwijsniveau van dagonderwijsvolgenden	Geeft aan op welk niveau een persoon dagonderwijs volgt.	0 "Basisniveau" 1 "Lager niveau" 2 "Uitgebreid lager niveau" 4 "Middelbaar niveau" 6 "Semi-hoger niveau" 8 "Hoger niveau, niet-universitair" 9 "Hoger niveau, universitair" 10 "Niveau onbekend ; volgt een opleiding die <1 jaar duurt" 15 "geen dag onderwijs meer volgend; Personen <12 jaar"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
DO_ST_R	Studierichting van dagonderwijsvolgenden	Deze variabele geeft aan in welke studierichting een persoon dagonderwijs volgt.	0 "Algemeen onderwijs" 1 "Opleiding onderwijzend personeel" 2 "Humaniora" 3 "Agrarisch(e) onderwijs/wetenschappen" 4 "Technisch(e) onderwijs/wetenschappen" 5 "Wiskunde en natuurwetenschappen" 6 "(Para)-medisch(e) onderwijs/wetenschappen" 7 "Economisch en Juridisch onderwijs" 8 "Soc.verzorgend/cult.onderwijs,mens-en maatschappijwetens." 9 "Overig onderwijs,studierichting onbekend; Opl. <1 jaar" 15 "geen dag onderwijs meer volgend; Personen <12 jaar"
DO	Dagonderwijs dat wordt gevolgd	Deze variabele combineert DO_NIV en DO_ST_R en geeft aan welk type dagonderwijs een persoon volgt en het niveau daarvan.	0 "geen dagonderwijs meer volgend; personen beneden de 12 jaar" 1 "Alg.onderwijs - Basis niveau" 2 "Alg.onderwijs - Lager niveau" 72 "Niveau onbekend - Overig onderwijs (incl.onbekend)" 73 "Opleidingen korter dan 1 jaar"
DO_SCH	School van dagonderwijsvolgende	Deze variabele komt exact overeen met DO.	Zie DO

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
DIPNIV1	Diploma-niveau, DIP-NIV (1) (hoogste diploma-niveau)	Geeft het hoogste door een persoon bereikte diploma-niveau aan. De variabelen DIPNIV2, DIPNIV3 en DIPNIV4 geven respectievelijk het op twee na, drie na en vier na hoogste door een persoon bereikte diploma-niveau aan.	0 "geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar" 1 "Onvoltooid uitgebreid lager niveau" 2 "Uitgebreid lager niveau" 3 "Onvoltooid middelbaar niveau" 4 "Middelbaar niveau" 5 "Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair" 6 "Semi-hoger niveau, niet universitair" 8 "Hoger niveau, niet universitair" 10 "Niveau onbekend; Niet op te nemen diploma (niveau onbekend)"
DIPSTR1	Studierichting van een diploma	Geeft aan in welke studierichting het hoogste door een persoon bereikte diploma behaald is. De variabelen DIPSTR2, DIPSTR3 en DIPSTR4 geven respectievelijk aan in welke studierichting het op twee na, drie na en vier na hoogste door een persoon bereikte diploma behaald is. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst.	0 "geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar" 1 "Onvoltooid beroepsonderwijs" 2 "Godgeleerdheid" 98 "Niet op te nemen diploma (niveau onbekend)" 99 "Studierichting was bekend maar niveau is onbekend"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
DIPSCH1	Schoolsoort van diploma	Geeft aan op welk soort school het hoogste door een persoon bereikte diploma behaald is. De variabelen DIPSCH2, DIPSCH3 en DIPSCH4 geven respectievelijk aan op welk soort school het op twee na, drie na en vier na hoogste door een persoon bereikte diploma behaald is. In de inventarisatie van het telype-bestand staat bij deze variabele de volgende opmerking: DIPSCH levert op zichzelf geen zinvolle onderscheidingen. De onderscheidingen vormen echter samen met het DIPNIV de DIPDIFF.	0 "ongedifferentieerd" 1 "lts,obao,hogere landb.,tuinb.,bosb.school,N-akte(hoger)" 2 "leao/lDs, mts, hts, MO-B akte" 3 "lhno, meao/mds, heao/hds" 4 "binnenv.,visser,matrozenschool,handelsav.sch,soc.ac.jeugdI." 5 "havenschool, mhno, kunstacademie, toneelschool" 6 "avond n o, L-akte" 7 "Il.wezen,N-akte(semi-hoger),conservatorium,dansacademie" 8 "vakbekwaamheid, MO-A akte" 9 "Overige (uitgebr.lager,middelbaar,semi-hoger,hoger niveau)" 10 "Schoolsoort onbekend,niveau onbekend; etc." 15 "geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar"
DIPDIFF1	Diplomadifferentiatie naar niveau en schoolsoort	Deze variabele geeft aan op welk niveau, en op welk soort school het hoogste door een persoon bereikte diploma behaald is. De variabelen DIPDIFF2, DIPDIFF3 en DIPDIFF4 geven respectievelijk aan op welk niveau, en op welk soort school het op twee na, drie na en vier na hoogste door een persoon bereikte diploma behaald is. Voor alle voorkomende waarden, zie de frequentietabel in bijlage 2.	0 "geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar" 1 "Onvoltooid uitgebreid lager niveau" 2 "Uitgebreid lager niveau - lts" 3 "Uitgebreid lager niveau - leao/lDs" 33 "Hoger niveau (niet universitair) - Overig" 34 "Hoger niveau (niet universitair) - Ongedifferentieerd" 35 "niveau onbekend; Niet op te nemen diploma (niveau onbekend)"
DIPNIV2	Zie DIPNIV1	Zie DIPNIV1	Zie DIPNIV1
DIPSTR2	Zie DIPSTR1	Zie DIPSTR1	Zie DIPSTR1
DIPSCH2	Zie DIPSCH1	Zie DIPSCH1	Zie DIPSCH1
DIPDIFF2	Zie DIPDIFF1	Zie DIPDIFF1	Zie DIPDIFF1

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
DIPNIV3	Zie DIPNIV1	Zie DIPNIV1	Zie DIPNIV1
DIPSTR3	Zie DIPSTR1	Zie DIPSTR1	Zie DIPSTR1
DIPSCH3	Zie DIPSCH1	Zie DIPSCH1	Zie DIPSCH1
DIPDIFF3	Zie DIPDIFF1	Zie DIPDIFF1	Zie DIPDIFF1
DIPNIV4	Zie DIPNIV1	Zie DIPNIV1	Zie DIPNIV1
DIPSTR4	Zie DIPSTR1	Zie DIPSTR1	Zie DIPSTR1
DIPSCH4	Zie DIPSCH1	Zie DIPSCH1	Zie DIPSCH1
DIPDIFF4	Zie DIPDIFF1	Zie DIPDIFF1	Zie DIPDIFF1
BR	Beroep; 4 cijfers van beroep (zie documentatie voor ruimere omschrijving van de labels en verklaring van noten)	Geeft de aard van het door een persoon uitgeoefende beroep. Hierbij is gebruik gemaakt van een classificatie van beroepen op basis van de I.S.C.O. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst. Zie de documentatie voor toelichting met betrekking tot deze variabele.	0 "zonder beroep" 0110 "Scheikundige" 0120 "Natuurkundige" 10311 "Dienstplichtig militair, officier" 10312 "Dienstplichtig militair, overige rangen (incl. rang onb.)"
SOC_GRKL	Sociale groeps-klasse	Geeft aan in welke 'sociale groeps-klasse' een persoon zich bevindt. Daarbij is zowel de uitgeoefende functie als het bruto inkomen per jaar van belang. De waarde 0 komt niet voor.	0 "de afleiding vd soc.gr. heeft nog niet plaatsgevonden" 1 "wetenschappelijke vrije beroepen" 2 "zelfstandigen niet in de landbouw" 42 "zonder beroep - (nog) dagonderwijs volgend" 43 "zonder beroep - overigen (incl. personen <12 jaar)"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
WZAAM	Werkzaamheid	Geeft aan in hoeverre een persoon een beroep heeft en werkzaam is.	0 "met beroep,werkend - tewerk gesteld op sociale werkplaats" 1 "met beroep,werkend - tewerk gesteld op aanvullende werken" 2 "met beroep,werkend - niet tewerk gesteld (incl.dienstpl.mil)" 3 "met beroep,niet werkend,zoekt 1e werkring-arbeidsbureau" 4 "met beroep,niet werkend,zoekt 1e werkring-niet arb.bureau" 5 "met beroep,niet werkend,heeft gewerkt-arbeidsbureau" 6 "met beroep,niet werkend,heeft gewerkt-niet arbeidsbureau" 7 "z.beroep,scholier of student - niet werkend" 8 "z.beroep,scholier of student - <15 uur werkend" 9 "z.beroep,gepensioneerd, a.o.w. e.d - niet werkend" 10 "z.beroep,gepensioneerd, a.o.w. e.d - <15 uur werkend" 11 "z.beroep,werkzaam in eigen/ouderlijk hsh-niet werkend" 12 "z.beroep,werkzaam in eigen/ouderlijk hsh-<15 uur werkend" 13 "z.beroep,overigen - niet werkend (incl. personen <12 jaar)" 14 "z.beroep,overigen - <15 uur werkend (medewerkende zoons)" 15 "z.beroep,reden onbekend"
BD	Bedrijf; 4 cijfers bedrijf (zie documentatie voor ruimere omschrijving van de labels)	Deze variabele geeft de aard aan van het bedrijf waarin een persoon werkzaam is. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst. Zie de documentatie voor toelichting met betrekking tot deze variabele.	0 "Zonder beroep; Tijdelijk niet werkende" 110 "Akkerbouw en veehouderij" 120 "Tuinbouw" 9890 "Overige persoonlijke dienstverlening" 9900 "Huiselijke diensten in particuliere huishoudingen" 10110 "Bedrijf onbekend voorzover werkend"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
BD_KL_60	Bedrijfsklasse volgens indeling 1960	Deze variabele geeft aan in welke bedrijfsklasse volgens de indeling van 1960 een persoon werkzaam is. Voor alle voorkomende waarden, zie de frequentietelling in bijlage 2.	0 "tijdelijk niet werkenden; zonder beroep" 1 "Land- en tuinbouw" 2 "Bosbouw" 56 "Hotels, cafés, restaur., en dergelijke" 57 "Dienstverlening n.e.g." 58 "bedrijfsklasse '60 onbekend"
POS_B	Positie bedrijf van het hoofdberoep	Geeft de positie aan van een persoon in het bedrijf van zijn hoofdberoep.	0 "n.v.t. voor personen zonder beroep" 1 "Zelfstandigen - met 10 en meer man personeel" 2 "Zelfstandigen - met 1-9 man personeel" 3 "Zelfstandigen - zonder personeel" 4 "Medewerkende gezinsleden - niet betaald" 5 "Medewerkende gezinsleden - betaald" 6 "Loondienst; Leiding gevende - hogere" 7 "Loondienst; Leiding gevende - overigen" 8 "Loondienst - wetenschappelijke e.a. vakspecialisten" 9 "Loondienst - administratief personeel" 10 "Loondienst - overige employees" 11 "Loondienst - arbeiders" 12 "Tijdelijk niet werkenden - zoekt eerste werkkring" 13 "Tijdelijk niet werkenden - heeft reeds gewerkt" 14 "Dienstplichtige militairen"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
PERS	Personeel	Geeft bij een zelfstandige het aantal personen in loondienst of bij een leidinggevende het aantal personen daaronder. De waarde 0 heeft meerdere betekenissen: naast de genoemde betekenis vallen hieronder medewerkers; personen van de bevolking in inrichtingen of tehuizen, op varende schepen of in woonwagens, in loondienst, ongeacht het aantal personen waaraan leiding wordt gegeven; tijdelijk niet werkenden; en personen zonder beroep.	0 "Personen in loondienst, die geen leiding geven" 1 "Zelfstandigen met 0 man personeel" 2 "zelfstandige / leidinggevende met 1-4 personen" 3 "zelfstandige / leidinggevende met 5-9 personen" 4 "zelfstandige / leidinggevende met 10-19 personen" 5 "zelfstandige / leidinggevende met 20-49 personen" 6 "zelfstandige / leidinggevende met 50 en meer personen"
OV	Overheid	Geeft aan of personen voor de overheid werken (waarden 1 tot en met 5) en voor welke tak van de overheid. 0 is niet van toepassing voor personen zonder beroep (met uitzondering van zonder beroep, doch die wel werken; namelijk minder dan 15 uur) en voor tijdelijk niet werkenden.	0 "n.v.t." 1 "rijk" 2 "provincie" 3 "gemeente" 4 "publiekrechtelijke organen" 5 "overheid, dienst onbekend" 6 "-geen kermisexploitant (vd varende/rijdende bevolking)" 7 "-kermisexploitant (vd varende/rijdende bevolking)"
WGEM	Werkgemeente	Geeft voor personen met een beroep aan in welke gemeente zij werkzaam zijn. Voor thuiswerkenden wordt het woonadres gebruikt, bij personen zonder vast werkadres of meldingspunt wordt het adres van zijn bedrijf of werkgever gebruikt. Onder waarde 999 valt ook de varende en rijdende bevolking waarvan de werkgemeente niet waargenomen is. Voor alle voorkomende waarden, zie de volledige lijst.	0 "Persoon zonder beroep en tijdelijk niet werkenden" 1 "Adorp" 2 "Aduard" 991 "Wijlre" 992 "Wijnandsrade" 996 "Openbaar Lichaam Z.IJ.P." 999 "-onbekende gemeente" 1020 "-België" 1021 "-Duitsland" 1022 "-overig buitenland"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
VAST_WA	Vast werkadres	Geeft aan of een persoon met beroep een vast werkadres of meldingspunt heeft, of niet. Onder waarde 3 vallen tevens de buiten de waarneming gehouden dienstplichtige militairen; tijdelijk niet werkenden; verzorgden in inrichtingen; en leden van de varende of rijdende bevolking.	0 "Persoon zonder beroep" 1 "Pers.m.beroep-met vast werkadres, incl. werk op woonadres" 2 "Pers.m.beroep-met vast meldingspunt, incl. werk op woonadres" 3 "Pers.m.beroep-z. vast werkadres/meldingspunt"
AFST	Afstand tot het werk	Geeft in tijdseenheden weer hoever een persoon van zijn werkplek af woont. Personen met een buiten waarneming gehouden afstand tot het werk zijn personen zonder vast werkadres of meldingspunt; dienstplichtige militairen; tijdelijk niet werkenden; verzorgden in inrichtingen; en leden van de varende of rijdende bevolking.	0 "Pers. z. beroep; pers. m. beroep, geen waarneming" 1 "Pers. m. beroep, -thuiswerkend" 2 "-buitenhuis werkend op een afstand van <15 minuten" 3 "-buitenhuis werkend op een afstand van 15-29 minuten" 4 "-buitenhuis werkend op een afstand van 30-44 minuten" 5 "-buitenhuis werkend op een afstand van 45-59 minuten" 6 "-buitenhuis werkend op een afstand van 60-89 minuten" 7 "-buitenhuis werkend op een afstand van 90-119 minuten" 8 "-buitenhuis werkend op een afstand van 2 uur of langer" 9 "-buitenhuis werkend op een afstand van onbekende tijdsduur"

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
VERVM	Vervoermiddel	Geeft aan met welk vervoermiddel een buitenshuis werkend persoon de afstand tot het werk aflegt. Personen met een buiten waarneming gehouden vervoermiddel zijn personen zonder vast werkadres of meldingspunt; dienstplichtige militairen; tijdelijk niet werkenden; verzorgden in inrichtingen; en leden van de varende of rijdende bevolking.	0 "Pers. z. beroep; pers. m. beroep, geen waarneming" 1 "Pers. m. beroep, -thuiswerkend" 2 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel fiets" 3 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel bromfiets" 4 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel motor of scooter" 5 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel trein" 6 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel tram of metro" 7 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel openbare autobus" 8 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel personeelsbus" 9 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel pers.auto (bestuurder)" 10 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel pers.auto (medereiziger)" 11 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel ander" 12 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel geen (te voet)" 13 "-buitenshuis werkende,vervoermiddel onbekend"
DAGEL	Dagelijks, niet dagelijks	Geeft aan of een persoon al dan niet dagelijks, naar het werk pendelt. Personen buiten de waarneming zijn personen zonder vast werkadres of meldingspunt; dienstplichtige militairen; tijdelijk niet werkenden; verzorgden in inrichtingen; leden van de varende of rijdende bevolking; en thuiswerkenden, respectievelijk wonend en werkend als lid van directie en personeel in een inrichting.	0 "Pers. z. beroep; pers. m. beroep, geen waarneming" 1 "Pers. m. beroep, - dagelijks naar werkadres" 2 "- niet dagelijks naar werkadres"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
FORE	Forensisme	Geeft aan of een persoon in dezelfde gemeente woont en werkt, dan wel in één of meerdere andere gemeenten werkt. Onder waarde 1 vallen naast de werkenden in de woongemeente ook thuiswerkenden, respectievelijk wonend en werkend als lid van directie en personeel in een inrichting; dienstplichtige militairen; tijdelijk niet werkenden; en verzorgden in inrichtingen. Onder waarde 3 vallen ook leden van de varende en rijdende bevolking.	0 "Persoon zonder beroep" 1 "Pers. m. beroep, -werkend in de woongemeente, etc" 2 "-werkend in één andere gemeente" 3 "-werkend in verschillende gemeenten, etc"
U_HB	Uren hoofdberoep	Geeft aan hoeveel uren per week een persoon in het hoofdberoep werkt. 0 is niet van toepassing voor tijdelijk niet werkenden en personen zonder beroep. Werkt men minder dan 25 uur in de week, dan is er sprake van een gedeeltelijke werkweek.	0 "n.v.t." 1 "minder dan 10 uur" 2 "10-14 uur" 3 "15-19 uur" 4 "20-24 uur" 5 "25-29 uur" 6 "30-34 uur" 7 "35-39 uur" 8 "40-44 uur" 9 "45 uur of langer"
STALL	Stalling personenauto	Geeft aan waar een persoon met beroep zijn personenauto stalt. Personen met een buiten waarneming gehouden stalling zijn dienstplichtige militairen; tijdelijk niet werkenden; verzorgden in inrichtingen; en leden van de varende of rijdende bevolking.	0 "Pers. z. beroep; pers. m. beroep, geen waarneming" 1 "Op openbaar weg" 2 "Anderszins in de open lucht" 3 "Bij een garagebedrijf" 4 "In eigen garage" 5 "anderszins overdekt" 6 "beschikt niet over een personenauto"

Documentatie Volkstelling 1971

Variabele	Omschrijving	Korte toelichting	Waarden
POS_NB	Positie in bedrijf nevenberoep	Geeft aan of een persoon een nevenberoep uitoefent. 0 is niet van toepassing voor tijdelijk niet werkenden, personen zonder beroep, bevolking in inrichtingen en tehuizen en op varende schepen en in woonwagens.	0 "n.v.t." 1 "oefent nevenberoep uit - voor eigen rekening" 2 "oefent nevenberoep uit - in loondienst (incl.onbekend)" 3 "oefent nevenberoep uit - medewerkend" 4 "oefent geen nevenberoep uit"
U_NB	Uren nevenberoep	Geeft aan hoeveel uren per week een persoon in het nevenberoep werkt. 0 is niet van toepassing voor tijdelijk niet werkenden, personen zonder beroep, bevolking in inrichtingen en tehuizen en op varende schepen en in woonwagens.	0 "n.v.t." 1 "minder dan 5 uur" 2 "5-9 uur" 3 "10-14 uur(inclusief onbekend)" 4 "15-19 uur" 5 "20-24 uur" 6 "25-29 uur" 7 "30 uur of langer"
WERK_X	Werk-x	X-coördinaat van het werkadres op basis van het 500 bij 500 meter vierkantennet. Zie documentatie voor toelichting met betrekking tot het vierkantennet.	0000 "Persoon zonder beroep" 9999 "onbekend"
WERK_Y	Werk-y	X-coördinaat van het werkadres op basis van het 500 bij 500 meter vierkantennet. Zie documentatie voor toelichting met betrekking tot het vierkantennet.	0000 "Persoon zonder beroep" 9999 "onbekend"

Bijlage 2: Tellingen en verdelingen van variabelen

Wanneer een variabele veel verschillende waarden aanneemt, worden standaard alleen de vijf laagste en vijf hoogste waarden gepresenteerd. Bij een tweetal variabelen is daarvan afgeweken, het gaat hierbij om de variabelen GEB_PR_L en NAT. Om de meest voorkomende waarden op te nemen zijn niet de vijf laagste, maar de achttien respectievelijk tien laagste waarden gepresenteerd.

Niveau 1

NIVEAU1 niveau's i.v.m. hiërarchische opbouw van teltype-bestand

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1 model A, gemeente (-hap), wijk, buurt	912	100,0	100,0	100,0

PGEM gemeente(-hap)-code = ponsgemeente

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1 Adorp	1	,1	,1	,1
2 Aduard	1	,1	,1	,2
3 Appingedam	1	,1	,1	,3
4 Baflo	1	,1	,1	,4
5 Bedum	1	,1	,1	,5
=====	902	98,9	98,9	99,5
991 Wijlre	1	,1	,1	99,6
992 Wijnandsrade	1	,1	,1	99,7
995 Lelystad	1	,1	,1	99,8
996 Openbaar Lichaam Z.I.J.P.	1	,1	,1	99,9
997	1	,1	,1	100,0
Total	912	100,0	100,0	

De variabele PGEM (gemeente(-hap)-code = ponsgemeente) is afgekort opgenomen.

GEM gemeente

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1 Adorp	1	,1	,1	,1
2 Aduard	1	,1	,1	,2
3 Appingedam	1	,1	,1	,3
4 Baflo	1	,1	,1	,4
5 Bedum	1	,1	,1	,5
=====	902	98,9	98,9	99,5
990 Wittem	1	,1	,1	99,6
991 Wijlre	1	,1	,1	99,7
992 Wijnandsrade	1	,1	,1	99,8
996 Openbaar Lichaam Z.I.J.P.	1	,1	,1	99,9
997	1	,1	,1	100,0
Total	912	100,0	100,0	

De variabele GEM (gemeente) is afgekort opgenomen.

HAPGEM gemeente is deel van happengemeente ...

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen deel van een gemeente	858	94,1	94,1	94,1
	1 Groningen GR	2	,2	,2	94,3
	2 Enschede OV	2	,2	,2	94,5
	3 Apeldoorn GLD	2	,2	,2	94,7
	4 Arnhem GLD	2	,2	,2	95,0
	5 Nijmegen GLD	2	,2	,2	95,2
	6 Utrecht U	4	,4	,4	95,6
	7 Amsterdam NH	10	1,1	1,1	96,7
	8 Haarlem NH	2	,2	,2	96,9
	9 Hilversum NH	2	,2	,2	97,1
	10 's-Gravenhage ZH	7	,8	,8	97,9
	11 Leiden ZH	2	,2	,2	98,1
	12 Rotterdam ZH	9	1,0	1,0	99,1
	13 Breda NB	2	,2	,2	99,3
	14 Eindhoven NB	2	,2	,2	99,6
	15 Tilburg NB	2	,2	,2	99,8
	16 Maastricht L	2	,2	,2	100,0
	Total	912	100,0	100,0	

AGGL gemeente is deel van agglomeratie ...

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen deel van een agglomeratie	683	74,9	74,9	74,9
	1 Twente OV	22	2,4	2,4	77,3
	2 Aggl.Arnhem GLD	11	1,2	1,2	78,5
	3 Aggl.Nijmegen GLD	10	1,1	1,1	79,6
	4 Midden-Utrecht U	12	1,3	1,3	80,9
	5 Gooiland NH	7	,8	,8	81,7
	6 Aggl.Amsterdam NH	16	1,8	1,8	83,4
	7 De Meerlanden NH	3	,3	,3	83,8
	8 IJmond NH	3	,3	,3	84,1
	9 Zaanstreek NH	8	,9	,9	85,0
	10 Zuid-Kennemerland NH	6	,7	,7	85,6
	11 Drechtsteden ZH	8	,9	,9	86,5
	12 Aggl.'s-Gravenhage ZH	13	1,4	1,4	87,9
	13 Aggl.Leiden ZH	10	1,1	1,1	89,0
	14 Rijnmond ZH	31	3,4	3,4	92,4
	15 Aggl.Eindhoven NB	11	1,2	1,2	93,6
	16 Aggl.'s-Hertogenbosch NB	16	1,8	1,8	95,4
	17 Aggl.Tilburg NB	16	1,8	1,8	97,1
	18 Oostelijk Mijng gebied L	8	,9	,9	98,0
	19 Westelijk Mijng gebied L	18	2,0	2,0	100,0
	Total	912	100,0	100,0	

PROV gemeente is deel van provincie ...

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Groningen	52	5,7	5,7	5,7
	2 Friesland	44	4,8	4,8	10,5
	3 Drenthe	34	3,7	3,7	14,3
	4 Overijssel	54	5,9	5,9	20,2
	5 Gelderland	108	11,8	11,8	32,0
	6 Utrecht	53	5,8	5,8	37,8
	7 Noord-Holland	115	12,6	12,6	50,4
	8 Zuid-Holland	166	18,2	18,2	68,6
	9 Zeeland	36	3,9	3,9	72,6
	10 Noord-Brabant	142	15,6	15,6	88,2
	11 Limburg	106	11,6	11,6	99,8
	12 Z.IJ.Polders	1	,1	,1	99,9
	13 Centr. Pers. Register	1	,1	,1	100,0
	Total	912	100,0	100,0	

GEMAC gemeentecode

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 10 Adorp	1	,1	,1	,1
20 Aduard	1	,1	,1	,2
30 Appingedam	1	,1	,1	,3
40 Baflo	1	,1	,1	,4
50 Bedum	1	,1	,1	,5
=====	902	98,9	98,9	99,5
9900 Wittem	1	,1	,1	99,6
9910 Wijlre	1	,1	,1	99,7
9920 Wijnandsrade	1	,1	,1	99,8
9960 Openbaar Lichaam Z.I.J.P.	1	,1	,1	99,9
9970	1	,1	,1	100,0
Total	912	100,0	100,0	

De variabele GEMAC (gemeentecode) is afgekort opgenomen.

Niveau 2

NIVEAU2 niveau's i.v.m. hiërarchische opbouw van teltype-bestand

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 2 model A, volgende wijk, buurt	2917	100,0	100,0	100,0

WCAT wijk/categorie

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0 'echte' wijk 0 als GEM <> 997; zwervers als GEM = 997	873	29,9	29,9	29,9
1 'echte' wijk 1	393	13,5	13,5	43,4
2 'echte' wijk 2	246	8,4	8,4	51,8
3 'echte' wijk 3	137	4,7	4,7	56,5
4 'echte' wijk 4	86	2,9	2,9	59,5
5 'echte' wijk 5	67	2,3	2,3	61,8
6 'echte' wijk 6	50	1,7	1,7	63,5
7 'echte' wijk 7	42	1,4	1,4	64,9
8 'echte' wijk 8	39	1,3	1,3	66,3
9 'echte' wijk 9	61	2,1	2,1	68,4
10 'echte' wijk 10	2	,1	,1	68,4
11 categorie bevolking op woonschepen	416	14,3	14,3	82,7
12 categorie rijdende bevolking	202	6,9	6,9	89,6
13 categorie bevolking op varende schepen	303	10,4	10,4	100,0
Total	2917	100,0	100,0	

Niveau 3

NIVEAU3 niveau's i.v.m. hiërarchische opbouw van teltype-bestand

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 3 model A, volgende buurt	9847	100,0	100,0	100,0

BCAT buurt/categorie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 'echte' buurt 0 als GEM <= 997; zwervers als GEM = 99	1830	18,6	18,6	18,6
	1 'echte' buurt 1	1336	13,6	13,6	32,2
	2 'echte' buurt 2	995	10,1	10,1	42,3
	3 'echte' buurt 3	749	7,6	7,6	49,9
	4 'echte' buurt 4	568	5,8	5,8	55,6
	5 'echte' buurt 5	430	4,4	4,4	60,0
	6 'echte' buurt 6	374	3,8	3,8	63,8
	7 'echte' buurt 7	459	4,7	4,7	68,5
	8 'echte' buurt 8	754	7,7	7,7	76,1
	9 'echte' buurt 9	1431	14,5	14,5	90,6
	11 categorie bevolking op woonschepen	416	4,2	4,2	94,9
	12 categorie rijdende bevolking	202	2,1	2,1	96,9
	13 categorie bevolking op varende schepen	303	3,1	3,1	100,0
	Total	9847	100,0	100,0	

B_OPP buurtoppervlakte

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 als GEM=997 of BCAT = 11,12,13	922	9,4	9,4	9,4
	1	3	,0	,0	9,4
	2	7	,1	,1	9,5
	3	8	,1	,1	9,5
	4	8	,1	,1	9,6
	=====	8894	90,3	90,3	99,9
	10941	1	,0	,0	100,0
	13044	1	,0	,0	100,0
	13780	1	,0	,0	100,0
	19496	1	,0	,0	100,0
	43795	1	,0	,0	100,0
	Total	9847	100,0	100,0	

De variabele B_OPP (buurtoppervlakte) is afgekort opgenomen.

Niveau 4

NIVEAU4 niveau's i.v.m. hiërarchische opbouw van teltypen-bestand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	-4	44	,0	,0	,0
	4 model A, adres,woning,hh60,hh47,huw.vr.b.h.	3771510	100,0	100,0	100,0
	Total	3771554	100,0	100,0	

WOON_X Woon-x

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0000	19259	,5	,5	,5
	135	24	,0	,0	,5
	140	40	,0	,0	,5
	145	42	,0	,0	,5
	150	298	,0	,0	,5
	=====	3750920	99,5	99,5	100,0
	2755	153	,0	,0	100,0
	2760	179	,0	,0	100,0
	2765	520	,0	,0	100,0
	2770	74	,0	,0	100,0
	2775	1	,0	,0	100,0
	Total	3771510	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
	Total	3771554	100,0		

De variabele WOON_X (Woon-x) is afgekort opgenomen.

WOON_Y Woon-y

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0000	19259	,5	,5	,5
	3065	3	,0	,0	,5
	3070	4	,0	,0	,5
	3075	61	,0	,0	,5
	3080	154	,0	,0	,5
	=====	3751714	99,5	99,5	100,0
	6075	8	,0	,0	100,0
	6080	3	,0	,0	100,0
	6100	67	,0	,0	100,0
	6105	224	,0	,0	100,0
	6110	13	,0	,0	100,0
	Total	3771510	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3771554	100,0		

De variabele WOON_Y (Woon-y) is afgekort opgenomen.

OPBLF opblaasfactor

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 waarde uit st.prf-ttb bij integraal getrokken adressen	3771510	100,0	100,0	100,0
Missing	System	44	,0		
Total		3771554	100,0		

Niveau 5

NIVEAU5 niveau's i.v.m. hierarchische opbouw van telype-bestand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	-5	44	,0	,0	,0
	5 model B, volgende woning,hh60,hh47,huw.vr.b.h.	3785789	100,0	100,0	100,0
Total		3785833	100,0	100,0	

AARDWVBL aard woonverblijf

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 gewone woning zonder bedrijf	3104758	82,0	82,0	82,0
	2 gewone woning met bedrijf	254955	6,7	6,7	88,7
	3 bijzondere wooneenheid van bejaarden	68942	1,8	1,8	90,6
	4 overig bijzondere woningen	7241	,2	,2	90,8
	5 boerderijen en tuinderswoningen	145934	3,9	3,9	94,6
	6 overig bedrijfswoningen	146964	3,9	3,9	98,5
	7 woonschip	8132	,2	,2	98,7
	8 onbewoonbaar verklaarde woning	1400	,0	,0	98,7
	9 barak, keet	3635	,1	,1	98,8
	10 zomerhuis	1708	,0	,0	98,9
	11 woonwagen (vaste standplaats)	4182	,1	,1	99,0
	12 woonruimte in studentenhuus	9742	,3	,3	99,3
	13 woonruimte in inrichtingen of tehuizen	510	,0	,0	99,3
	14 woonruimte in bedr.gebouwen(hotel,pension,gezellentehuis,ed)	3593	,1	,1	99,4
	15 overige voor bewoning ge- of verbouwde ruimten	3512	,1	,1	99,5
	16 niet voor bewoning ge- of verbouwde ruimten	4356	,1	,1	99,6
	17 varend schip	7468	,2	,2	99,8
	18 woonwagen	4191	,1	,1	99,9
	19 woonschip, voor collectiviteit alleen in het woonverblijf	5	,0	,0	99,9
	21 gestichtsgebouw	4439	,1	,1	100,0
	22 aard woonverblijf onbekend	122	,0	,0	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

EIG eigendom

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	16225	,4	,4	,4
	1 eigendom van particulier persoon	2068960	54,7	54,7	55,1
	2 eigendom van particuliere instelling	312970	8,3	8,3	63,3
	3 eigendom van woningbouwvereniging	901094	23,8	23,8	87,1
	4 eigendom van gemeente	459407	12,1	12,1	99,3
	5 eigendom van Rijk, provincie, waterschap	27133	,7	,7	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

HVH huurverhouding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	16225	,4	,4	,4
	1 bewoond door de eigenaar...	1331885	35,2	35,2	35,6
	2 woningwetwoning, geen dienst/liefdadigheidswoning	1075638	28,4	28,4	64,0
	3 overige huurwoning, geen dienst/liefdadigheidswoning	1353416	35,7	35,7	99,8
	4 dienstwoning woningwetwoning zijnde	18	,0	,0	99,8
	5 dienstwoning geen woningwetwoning zijnde	8117	,2	,2	100,0
	6 liefdadigheidswoning-woningwetwoning zijnde	1	,0	,0	100,0
	7 liefdadigheidswoning-geen woningwetwoning zijnde	489	,0	,0	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

JRHUUR huur resp. huurwaarde per jaar in guldens

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	24850	,7	,7	,7
	1	18	,0	,0	,7
	2	18	,0	,0	,7
	3	9	,0	,0	,7
	4	11	,0	,0	,7
	=====	3650179	96,4	96,4	97,1
	9984	1	,0	,0	97,1
	9990	3	,0	,0	97,1
	9996	6	,0	,0	97,1
	9999	3726	,1	,1	97,2
	10000 huur(waarde) onbekend	106968	2,8	2,8	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

De variabele JRHUUR (huur resp. huurwaarde per jaar in guldens) is afgekort opgenomen.

HUURKL huurklasse in guldens per jaar

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	16225	,4	,4	,4
	1 geen	8625	,2	,2	,7
	2 minder dan 240	33813	,9	,9	1,5
	3 240 - < 300	31417	,8	,8	2,4
	4 300 - < 360	39212	1,0	1,0	3,4
	5 360 - < 420	65137	1,7	1,7	5,1
	6 420 - < 480	76835	2,0	2,0	7,2
	7 480 - < 570	122678	3,2	3,2	10,4
	8 570 - < 660	164933	4,4	4,4	14,8
	9 660 - < 750	181598	4,8	4,8	19,6
	10 750 - < 840	198707	5,2	5,2	24,8
	11 840 - < 930	233159	6,2	6,2	31,0
	12 930 - < 1020	250364	6,6	6,6	37,6
	13 1020 - < 1110	255662	6,8	6,8	44,3
	14 1110 - < 1200	239846	6,3	6,3	50,7
	15 1200 - < 1320	303741	8,0	8,0	58,7
	16 1320 - < 1440	248568	6,6	6,6	65,3
	17 1440 - < 1560	204882	5,4	5,4	70,7
	18 1560 - < 1680	154775	4,1	4,1	74,8
	19 1680 - < 1800	136079	3,6	3,6	78,4
	20 1800 - < 1920	116038	3,1	3,1	81,4
	21 1920 - < 2040	86876	2,3	2,3	83,7
	22 2040 - < 2160	70139	1,9	1,9	85,6
	23 2160 - < 2280	64471	1,7	1,7	87,3
	24 2280 - < 2400	45292	1,2	1,2	88,5
	25 2400 - < 2520	42098	1,1	1,1	89,6
	26 2520 - < 2640	38666	1,0	1,0	90,6
	27 2640 - < 2760	27167	,7	,7	91,3
	28 2760 - < 2880	21885	,6	,6	91,9
	29 2880 - < 3000	24787	,7	,7	92,5
	30 3000 - < 3600	73954	2,0	2,0	94,5
	31 3600 - < 4200	38258	1,0	1,0	95,5
	32 4200 - < 4800	21010	,6	,6	96,1
	33 4800 en meer	41924	1,1	1,1	97,2
	34 onbekend	106968	2,8	2,8	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

HURPER huurperiodiciteit

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	16225	,4	,4	,4
	1 per week	373399	9,9	9,9	10,3
	2 per maand	1998543	52,8	52,8	63,1
	3 per kwartaal	7957	,2	,2	63,3
	4 per jaar	1308152	34,6	34,6	97,8
	5 geen (betaalt geen huur)	8625	,2	,2	98,1
	6 onbekend	72888	1,9	1,9	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

BOUWW bouwwijze en woonlaag

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	56995	1,5	1,5	1,5
	1 eengezinshuis - vrijstaand	679139	17,9	17,9	19,4
	2 eengezinshuis - aangebouwd	866646	22,9	22,9	42,3
	3 eengezinshuis - ingebouwd	945769	25,0	25,0	67,3
	4 deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - souterrain	3534	,1	,1	67,4
	5 deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op begane grond	225117	5,9	5,9	73,4
	6 deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op 1e verdieping	386107	10,2	10,2	83,6
	7 deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op 2e verdieping	269699	7,1	7,1	90,7
	8 deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op 3e verdieping	166624	4,4	4,4	95,1
	9 deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op 4e verdieping	57026	1,5	1,5	96,6
	10 deel ve meergezinshuis;hoofdwoonvertrek - op >4e verdieping	86461	2,3	2,3	98,9
	11 deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - souterrain	161	,0	,0	98,9
	12 deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op begane grond	21938	,6	,6	99,5
	13 deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op 1e verdieping	17438	,5	,5	99,9
	14 deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op 2e verdieping	2255	,1	,1	100,0
	15 deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op 3e verdieping	629	,0	,0	100,0
	16 deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op 4e verdieping	141	,0	,0	100,0
	17 deel ve bedrijfspand;hoofdwoonvertrek - op >4e verdieping	110	,0	,0	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

BEZET bezetting

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	16225	,4	,4	,4
	1 Woning met hfd.bew-bewoond door 1 huishouden	3098441	81,8	81,8	82,3
	2 Woning met hfd.bew-bewoond door 1 alleenstaande	388668	10,3	10,3	92,5
	3 Woning met hfd.bew-bewoond door >1 huishouden/alleenstaande	167034	4,4	4,4	97,0
	4 Andere ruimte met hfd.bew, bewoond door 1 huishouden	22018	,6	,6	97,5
	5 Andere ruimte met hfd.bew, bewoond door 1 alleenstaande	14219	,4	,4	97,9
	6 Andere ruimte met hfd.bew, bewoond door >1 hsh/alleenstaande	3802	,1	,1	98,0
	7 ruimte zonder hfd.bew, bewoond door 1 hsh	157	,0	,0	98,0
	8 ruimte zonder hfd.bew, bewoond door 1 alleenstaande	175	,0	,0	98,0
	9 ruimte zonder hfd.bew, bewoond door >1 hsh/alleenstaande	1878	,0	,0	98,1
	10 Woningen zonder hoofdbewoner, zonder bezetting	4249	,1	,1	98,2
	11 tweede woning	7328	,2	,2	98,4
	12 leegstaande woning	61595	1,6	1,6	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

DEUR eigen toegangsdeur

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	56995	1,5	1,5	1,5
	1 Woning heeft eigen toegangsdeur	3666168	96,8	96,8	98,3
	2 Woning heeft geen eigen toegangsdeur	62626	1,7	1,7	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

BJR bouwjaar

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	56995	1,5	1,5	1,5
	1 voor 1906	556752	14,7	14,7	16,2
	2 1906 - 1918	241770	6,4	6,4	22,6
	3 1919 - 1930	499391	13,2	13,2	35,8
	4 1931 - 1944	424635	11,2	11,2	47,0
	5 1945 - 1949	121430	3,2	3,2	50,2
	6 1950 - 1954	299066	7,9	7,9	58,1
	7 1955 - 1959	393539	10,4	10,4	68,5
	8 1960 - 1964	440863	11,6	11,6	80,2
	9 1965 - 1969	607500	16,0	16,0	96,2
	10 na 1969	143848	3,8	3,8	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

VTR_TOT aantal vertrekken, incl. keuken

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	56995	1,5	1,5	1,5
	1 1 vertrek	6097	,2	,2	1,7
	2 2 vertrekken	54674	1,4	1,4	3,1
	3 3 vertrekken	295471	7,8	7,8	10,9
	4 4 vertrekken	618570	16,3	16,3	27,3
	5 5 vertrekken	1415300	37,4	37,4	64,6
	6 6 vertrekken	825249	21,8	21,8	86,4
	7 7 vertrekken	315778	8,3	8,3	94,8
	8 8 vertrekken	109467	2,9	2,9	97,7
	9 9 vertrekken	45386	1,2	1,2	98,9
	10 10 en meer vertrekken	42802	1,1	1,1	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

KEUK keuken

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	125918	3,3	3,3	3,3
	1 keuken met opp. < 4m2	603063	15,9	15,9	19,3
	2 keuken met opp. 4 - < 12 m2	2693533	71,1	71,1	90,4
	3 keuken met opp. > 12 m2	325234	8,6	8,6	99,0
	4 geen keuken	38041	1,0	1,0	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

WC privaat

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	125918	3,3	3,3	3,3
	1 binnen woning-met afvoer/met spoeling	2953629	78,0	78,0	81,3
	2 binnen woning-met afvoer/zonder spoeling	32023	,8	,8	82,2
	3 binnen woning-zonder afvoer/met spoeling	381965	10,1	10,1	92,3
	4 binnen woning-zonder afvoer/zonder spoeling	90911	2,4	2,4	94,7
	5 buiten woning,binnen perceel-met afvoer/met spoeling	86499	2,3	2,3	97,0
	6 buiten woning,binnen perceel-met afvoer/zonder spoeling	2041	,1	,1	97,0
	7 buiten woning,binnen perceel-zonder afvoer/met spoeling	27486	,7	,7	97,7
	8 buiten woning,binnen perceel-zonder afvoer/zonder spoeling	18312	,5	,5	98,2
	9 buiten woning,buiten perceel-met afvoer/met spoeling	20365	,5	,5	98,8
	10 buiten woning,buiten perceel-met afvoer/zonder spoeling	8813	,2	,2	99,0
	11 buiten woning,buiten perceel-zonder afvoer/met spoeling	4977	,1	,1	99,1
	12 buiten woning,buiten perceel-zonder afvoer/zonder spoeling	28969	,8	,8	99,9
	13 geen privaat	3881	,1	,1	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

BAD badgelegenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	125918	3,3	3,3	3,3
	1 lavet of wastrog - in voor het doel gebouwde ruimte	509098	13,4	13,4	16,8
	2 lavet of wastrog - in niet voor het doel gebouwde ruimte	7384	,2	,2	17,0
	3 bad - in voor het doel gebouwde ruimte	437386	11,6	11,6	28,5
	4 bad - in niet voor het doel gebouwde ruimte	25753	,7	,7	29,2
	5 douche - in voor het doel gebouwde ruimte	1816061	48,0	48,0	77,2
	6 douche - in niet voor het doel gebouwde ruimte	179437	4,7	4,7	81,9
	7 geen badgelegenheid	684752	18,1	18,1	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

OUTI outillage

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	125918	3,3	3,3	3,3
	1 keuken>4m2 & privaat met badkamer/douchecel en CV	837690	22,1	22,1	25,5
	2 keuken>4m2 & privaat met uitsluitend badkamer/douchecel	1194861	31,6	31,6	57,0
	3 keuken>4m2 & privaat met uitsluitend CV	28819	,8	,8	57,8
	4 keuken>4m2 & privaat zonder badkamer/douchecel en CV	383836	10,1	10,1	67,9
	5 keuken<4m2 & privaat met - badkamer/douchecel en CV	78865	2,1	2,1	70,0
	6 keuken<4m2 & privaat met - uitsluitend badkamer/douchecel	226582	6,0	6,0	76,0
	7 keuken<4m2 & privaat met - uitsluitend CV	8979	,2	,2	76,2
	8 keuken<4m2 & privaat met - zonder badkamer/douchecel en CV	172958	4,6	4,6	80,8
	9 keuken en slecht of geen privaat	689240	18,2	18,2	99,0
	10 zonder keuken met goed privaat	21039	,6	,6	99,6
	11 zonder keuken met slecht of geen privaat	17002	,4	,4	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

AANSL openbare aansluitingen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	125918	3,3	3,3	3,3
	1 alleen water	16459	,4	,4	3,8
	2 alleen gas	4593	,1	,1	3,9
	3 alleen elektriciteit	21743	,6	,6	4,5
	4 water en gas	28418	,8	,8	5,2
	5 water en elektriciteit	469556	12,4	12,4	17,6
	6 gas en elektriciteit	19180	,5	,5	18,1
	7 water, gas en elektriciteit	3031397	80,1	80,1	98,2
	8 geen openbare aansluiting (incl. onbekend)	68525	1,8	1,8	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

CV centr. verwarming

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	125918	3,3	3,3	3,3
	1 eigen c.v.	666702	17,6	17,6	20,9
	2 blokverwarming	313891	8,3	8,3	29,2
	3 stads- of wijkverwarming	95537	2,5	2,5	31,8
	4 geen centrale verwarming	2583741	68,2	68,2	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

BRA brandstof

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	125918	3,3	3,3	3,3
	1 kolen	604182	16,0	16,0	19,3
	2 olie	686387	18,1	18,1	37,4
	3 gas	2335561	61,7	61,7	99,1
	4 andere brandstof	33741	,9	,9	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

PART_REG inrichtingen & tehuizen - particulier/geregistreerd

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	3780871	99,9	99,9	99,9
	1 geregistreerd; particulier	515	,0	,0	99,9
	2 geregistreerd; niet particulier	1599	,0	,0	99,9
	3 niet geregistreerd; particulier	178	,0	,0	99,9
	4 niet geregistreerd; niet particulier	2626	,1	,1	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

KOSTEN bij huur inbegrepen kosten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	16225	,4	,4	,4
	1 water: niet ; brandstof: niet	2429051	64,2	64,2	64,6
	2 water: niet ; brandstof: wel	122762	3,2	3,2	67,8
	3 water: niet ; brandstof: onbekend	2546	,1	,1	67,9
	4 water: wel ; brandstof: niet	714280	18,9	18,9	86,8
	5 water: wel ; brandstof: wel	198421	5,2	5,2	92,0
	6 water: wel ; brandstof: onbekend	1336	,0	,0	92,0
	7 water: onbekend ; brandstof: niet	8421	,2	,2	92,3
	8 water: onbekend ; brandstof: wel	646	,0	,0	92,3
	9 water: onbekend ; brandstof: onbekend	292101	7,7	7,7	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

OOIT_BEW al dan niet ooit bewoond

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen leegstaande woning	3724194	98,4	98,4	98,4
	1 ooit bewoond geweest zijnde leegstaande woning	37121	1,0	1,0	99,4
	2 nooit bewoond geweest zijnde leegstaande woning	2495	,1	,1	99,4
	3 onbekend of leegstaande woning (n)ooit bewoond was	15921	,4	,4	99,8
	4 leegstaande woning, niet geschikt voor permanente bewoning	6058	,2	,2	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

DUUR_L duur leegstand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen leegstaande woning	3724194	98,4	98,4	98,4
	1 < 1 maand	10601	,3	,3	98,7
	2 1 - < 4 maanden	12809	,3	,3	99,0
	3 4 - < 7	4923	,1	,1	99,1
	4 7 - < 10	2850	,1	,1	99,2
	5 10 maanden en langer	8433	,2	,2	99,4
	6 onbekend	15921	,4	,4	99,8
	7 n.v.t.	6058	,2	,2	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

REDEN_L reden leegstand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen leegstaande woning	3724194	98,4	98,4	98,4
	1 staat te koop	5336	,1	,1	98,5
	2 staat te huur	6428	,2	,2	98,7
	3 staat te koop en te huur	1542	,0	,0	98,7
	4 is verkocht en nog niet betrokken	2591	,1	,1	98,8
	5 is verhuurd en nog niet betrokken	5982	,2	,2	99,0
	6 wordt verbouwd e.d.	3166	,1	,1	99,0
	7 niet geschikt voor permanente bewoning	6058	,2	,2	99,2
	8 om overige redenen	4926	,1	,1	99,3
	9 om onbekende redenen	25566	,7	,7	100,0
	Total	3785789	100,0	100,0	
Missing	System	44	,0		
Total		3785833	100,0		

Niveau 6

NIVEAU6 niveau's i.v.m. hiërarchische opbouw van teltype-bestand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	-6	73216	1,8	1,8	1,8
	6 model B, volgend hh60,hh47,huw.vr.b.h.	3995016	98,2	98,2	100,0
	Total	4068232	100,0	100,0	

HUISV wijze van huisvesting def.1960

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 hoofdbewoner - zonder inwoning	3523346	86,6	88,2	88,2
	2 hoofdbewoner - met inwoning	170836	4,2	4,3	92,5
	3 inwonend- zoekt zelfstandige woning	65446	1,6	1,6	94,1
	4 inwonend- zoekt geen zelfstandige woning	218634	5,4	5,5	99,6
	5 collectiviteit gehuisvest in een (overige bedrijfs-) woning	35	,0	,0	99,6
	6 collectiviteit gehuisvest in gestichtsgebouw	4878	,1	,1	99,7
	7 collectiviteit gehuisvest op woonschip	5	,0	,0	99,7
	9 huishouden/alleenstaande def.1960 op een varende schip	7497	,2	,2	99,9
	10 huishouden/alleenstaande def.1960 in een woonwagen	4217	,1	,1	100,0
	11 huishouden/alleenstaande def.1960 aard woonverblijf onbekend	122	,0	,0	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
	Total	4068232	100,0		

TELEF telefoon

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t	16754	,4	,4	,4
	1 een telefoonaansluiting	1995037	49,0	49,9	50,4
	2 twee telefoonaansluitingen	20743	,5	,5	50,9
	3 geen telefoonaansluitingen	1962482	48,2	49,1	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
	Total	4068232	100,0		

VTR_BER vertrekken voor beroep

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 vertrekken	3634125	89,3	91,0	91,0
	1 1 vertrek	250912	6,2	6,3	97,2
	2 2 vertrekken	59648	1,5	1,5	98,7
	3 3 vertrekken	35173	,9	,9	99,6
	4 4 vertrekken	8862	,2	,2	99,8
	5 5 vertrekken	3387	,1	,1	99,9
	6 6 vertrekken	1402	,0	,0	100,0
	7 7 vertrekken	636	,0	,0	100,0
	8 8 vertrekken	342	,0	,0	100,0
	9 9 en meer vertrekken	529	,0	,0	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
	Total	4068232	100,0		

VTR_TB totaal gehuurde vertrekken

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	3710936	91,2	92,9	92,9
	1 1 vertek gehuurd	51145	1,3	1,3	94,2
	2 2 vertrekken gehuurd	162505	4,0	4,1	98,2
	3 3 vertrekken gehuurd	53312	1,3	1,3	99,6
	4 4 vertrekken gehuurd	11096	,3	,3	99,8
	5 5 vertrekken gehuurd	3148	,1	,1	99,9
	6 6 vertrekken gehuurd	847	,0	,0	99,9
	7 7 vertrekken gehuurd	284	,0	,0	100,0
	8 8 vertrekken gehuurd	102	,0	,0	100,0
	9 9 en meer vertrekken gehuurd	1641	,0	,0	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4068232	100,0		

VTR_GEM gemeenschappelijke vertrekken

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 vertrekken gemeenschappelijk	3936882	96,8	98,5	98,5
	1 1 vertrek gemeenschappelijk	30320	,7	,8	99,3
	2 2 vertrekken gemeenschappelijk	23315	,6	,6	99,9
	3 3 vertrekken gemeenschappelijk	1861	,0	,0	99,9
	4 4 vertrekken gemeenschappelijk	732	,0	,0	100,0
	5 5 vertrekken gemeenschappelijk	207	,0	,0	100,0
	6 6 vertrekken gemeenschappelijk	73	,0	,0	100,0
	7 7 vertrekken gemeenschappelijk	606	,0	,0	100,0
	8 8 vertrekken gemeenschappelijk	117	,0	,0	100,0
	9 9 en meer vertrekken gemeenschappelijk	903	,0	,0	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4068232	100,0		

VTBD vertrekken ter beschikking, inclusief keuken

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	102136	2,5	2,6	2,6
	1 1 vertrek ter beschikking	49371	1,2	1,2	3,8
	2 2 vertrekken ter beschikking	235590	5,8	5,9	9,7
	3 3 vertrekken ter beschikking	385436	9,5	9,6	19,3
	4 4 vertrekken ter beschikking	708923	17,4	17,7	37,1
	5 5 vertrekken ter beschikking	1391656	34,2	34,8	71,9
	6 6 vertrekken ter beschikking	742880	18,3	18,6	90,5
	7 7 vertrekken ter beschikking	251165	6,2	6,3	96,8
	8 8 vertrekken ter beschikking	78155	1,9	2,0	98,8
	9 9 en meer vertrekken ter beschikking	49704	1,2	1,2	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4068232	100,0		

KEUKGEBR gebruik van keuken

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	3710936	91,2	92,9	92,9
	1 vrije keuken	43367	1,1	1,1	94,0
	2 gemeenschappelijk gebruik van keuken	172547	4,2	4,3	98,3
	3 geen gebruik van keuken	68166	1,7	1,7	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4068232	100,0		

SAM_60 samenstelling huishouden def. 1960

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 alleenstaande	682795	16,8	17,1	17,1
	2 niet-gezinshuishoudens	102601	2,5	2,6	19,7
	3 eengezinshuishoudens, enkelvoudig, zonder anderen	2947497	72,5	73,8	93,4
	4 eengezinshuishoudens, enkelvoudig, met anderen	191845	4,7	4,8	98,2
	5 eengez.hsh, samengesteld, primaire eenheid alleenstaande	16929	,4	,4	98,7
	6 eengez.hsh, samengesteld, primaire eenheid niet-gezinshsh	1868	,0	,0	98,7
	7 meergez.hsh, primaire eenheid gezin zonder anderen	41944	1,0	1,0	99,8
	8 meergez.hsh, primaire eenheid gezin met anderen	4432	,1	,1	99,9
	9 meergez.hsh, primaire eenheid alleenstaande	157	,0	,0	99,9
	10 meergez.hsh, primaire eenheid niet-gezinshuishouden	30	,0	,0	99,9
	11 collectiviteit	4918	,1	,1	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4068232	100,0		

COMM commune

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	16754	,4	,4	,4
	1 geen commune	3978262	97,8	99,6	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4068232	100,0		

APH_60 aantal personen huishoudens def. 1960

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 alleenstaande	683051	16,8	17,1	17,1
	2 2 personen	1011382	24,9	25,3	42,4
	3	721197	17,7	18,1	60,5
	4	760767	18,7	19,0	79,5
	5	420603	10,3	10,5	90,0
	=====	398011	9,8	10,0	100,0
	1192	1	,0	,0	100,0
	1256	1	,0	,0	100,0
	1614	1	,0	,0	100,0
	2498	1	,0	,0	100,0
	2504	1	,0	,0	100,0
	Total	3995016	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4068232	100,0		

De variabele APH_60 (aantal personen huishoudens def. 1960) is afgekort opgenomen.

Niveau 7

NIVEAU7 niveau's i.v.m. hierarchische opbouw van teltype-bestand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	-7	73216	1,8	1,8	1,8
	7 model B, volgend hh47,huw.vr.b.h.	4070706	98,2	98,2	100,0
	Total	4143922	100,0	100,0	

PRIM_SEC primaire - secundaire eenheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 enige eenheid in hsh of alleenstaande def.1960	3924738	94,7	96,4	96,4
	2 primaire eenheid in een hsh def.1960 met secundaire gezinnen	65360	1,6	1,6	98,0
	3 Primaire groep van de gestichtsbevolking	4916	,1	,1	98,1
	4 Secundair gezin, van een huishouden def.1960	66172	1,6	1,6	99,8
	5 Secundair gezin, van de gestichtsbevolking:	9520	,2	,2	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

HVST_47A huisvesting, alleen voor hoofden van huishoudens def.1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	704797	17,0	17,3	17,3
	1 eigen woning, eengezinshuis	1099380	26,5	27,0	44,3
	2 eigen woning in meergez.huis;bewoont huurwoning,hoofdbewoner	70803	1,7	1,7	46,1
	3 huurwoning, eengezinshuis	1116528	26,9	27,4	73,5
	4 huurwoning, in meergez.huis	897334	21,7	22,0	95,5
	5 behorend tot de varende of rijdende bevolking,...	10223	,2	,3	95,8
	6 behorend tot de gestichtsbevolking	9520	,2	,2	96,0
	7 anderszins gehuisvest	162121	3,9	4,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

HVST_47B huisvesting hsh en alleenstaanden def.1947 in woningen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	4916	,1	,1	,1
	1 hoofdbewoner - zonder inwoning (ook niet door sec. gezin)	3424276	82,6	84,1	84,2
	2 hoofdbewoner - met inwoning (ook door sec. gezin)	229867	5,5	5,6	89,9
	3 inwonend, zelfstandig - zoekt woning	27248	,7	,7	90,6
	4 inwonend, zelfstandig - zocht geen woning	43885	1,1	1,1	91,6
	5 inwonend, alleenstaande - zoekt woning	35395	,9	,9	92,5
	6 inwonend, alleenstaande - zocht geen woning	132209	3,2	3,2	95,8
	7 inwonend, secundair gezin	65521	1,6	1,6	97,4
	8 gehuisvest in andere bewoonde ruimte, niet in inrichting etc	85821	2,1	2,1	99,5
	9 wonend op een varend schip of in een woonwagen	11926	,3	,3	99,8
	10 sec. gezin vd gestichtsbevolking, gehuisvest in een woning	17	,0	,0	99,8
	11 sec. gezin vd gestichtsbevolking, anderszins gehuisvest	9503	,2	,2	100,0
	12 wijze van huisvesting onbekend	122	,0	,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

HVST_47C huisvesting van huishoudens en alleenstaanden def.1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	4916	,1	,1	,1
	1 hoofdbewoner, zonder inwoning (ook niet door sec.gezin)	3471633	83,8	85,3	85,4
	2 hoofdbewoner, met inwoning (ook door sec.gezin)	234263	5,7	5,8	91,2
	3 inwonend zelfst. hsh / alleenstaande, zoekt woning	65446	1,6	1,6	92,8
	4 inwonend zelfst. hsh / alleenstaande, zoekt geen woning	218634	5,3	5,4	98,1
	5 secundair gezin	66172	1,6	1,6	99,8
	6 secundair gezin van de gestichtsbevolking	9520	,2	,2	100,0
	7 wijze van huisvesting onbekend	122	,0	,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

FAM_47 familierelatie huishouden def.1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	3703758	89,4	91,0	91,0
	1 één der anderen is vader of moeder	62805	1,5	1,5	92,5
	2 géén der anderen vader/moeder, één der anderen gehuwd kind	31762	,8	,8	93,3
	3 géén der anderen vader/moeder/gehuwd kind, één is verwant	76183	1,8	1,9	95,2
	4 geen der anderen is verwant	130026	3,1	3,2	98,4
	5 gezin van ouder(s) bij kind(eren)	12327	,3	,3	98,7
	6 gezin van kind bij ouder(s)	40609	1,0	1,0	99,7
	7 gezin waarin anderszins verwante personen	3293	,1	,1	99,8
	8 gezin zonder verwanten	9943	,2	,2	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

SAM_47 samenstelling huishouden def.1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 alleenstaande man	266748	6,4	6,6	6,6
	2 alleenstaande vrouw	433133	10,5	10,6	17,2
	3 echtpaar	882284	21,3	21,7	38,9
	4 man met kinderen	34339	,8	,8	39,7
	5 vrouw met kinderen	160704	3,9	3,9	43,7
	6 echtpaar met kinderen	1987806	48,0	48,8	92,5
	7 man met anderen	45634	1,1	1,1	93,6
	8 vrouw met anderen	58865	1,4	1,4	95,1
	9 echtpaar met anderen	53633	1,3	1,3	96,4
	10 man met kinderen en anderen	5502	,1	,1	96,5
	11 vrouw met kinderen en anderen	18741	,5	,5	97,0
	12 echtpaar met kinderen en anderen	118401	2,9	2,9	99,9
	13 'primaire groep' die geen gezin is, van een collectiviteit	4916	,1	,1	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

OFG ontwikkelingsfase gezin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	809296	19,5	19,9	19,9
	1 echtgenote < 45 jaar, kinderloos, korter dan 5 jaar gehuwd	212054	5,1	5,2	25,1
	2 echtgenote < 45 jaar, kinderloos, 5 jaar of langer gehuwd	72862	1,8	1,8	26,9
	3 echtgenote < 45 jaar en geen kinderen meer thuis	14114	,3	,3	27,2
	4 uitsluitend kind(eren) van 0 - 3 jaar	365700	8,8	9,0	36,2
	5 oudste kind 4 - 5 jaar en jongste 0 - 3 jaar	127536	3,1	3,1	39,3
	6 uitsluitend kind(eren) van 4 - 5 jaar	47131	1,1	1,2	40,5
	7 oudste kind 6 - 14 jaar en jongste 0 - 3 jaar	219696	5,3	5,4	45,9
	8 ouste kind 6 - 14 jaar en jongste 4 - 5 jaar	145206	3,5	3,6	49,5
	9 uitsluitend kind(eren) van 6 - 14 jaar	353833	8,5	8,7	58,2
	10 oudste kind 15-20 jaar en jongste 0 - 3 jaar	35276	,9	,9	59,0
	11 oudste kind 15-20 jaar en jongste 4 - 5 jaar	33700	,8	,8	59,9
	12 oudste kind 15-20 jaar en jongste 6 - 14 jaar	273751	6,6	6,7	66,6
	13 uitsluitend kind(eren) van 15-20 jaar	216776	5,2	5,3	71,9
	14 oudste kind 21 jaar of ouder jongste 0-3 jaar	4908	,1	,1	72,0
	15 oudste kind 21 jaar of ouder jongste 4-5 jaar	6140	,1	,2	72,2
	16 oudste kind 21 jaar of ouder jongste 6-14 jaar	97752	2,4	2,4	74,6
	17 oudste kind 21 jaar of ouder jongste 15-20 jaar	122220	2,9	3,0	77,6
	18 uitsluitend kind(eren) van 21 jaar of ouder	275868	6,7	6,8	84,4
	19 echtgenote >45 jaar en huidige huwelijk kinderloos gebleven	164351	4,0	4,0	88,4
	20 echtgenote >45 jaar en geen kinderen meer thuis	472536	11,4	11,6	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

AFH_K aantal afhankelijke kinderen def.1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 afhankelijke kinderen	2134581	51,5	52,4	52,4
	1 1 afhankelijk kind	676530	16,3	16,6	69,1
	2 2 afhankelijke kinderen	680051	16,4	16,7	85,8
	3	336981	8,1	8,3	94,0
	4	142768	3,4	3,5	97,5
	5	57117	1,4	1,4	99,0
	6	24150	,6	,6	99,5
	7	10524	,3	,3	99,8
	8	4758	,1	,1	99,9
	9	1935	,0	,0	100,0
	10	844	,0	,0	100,0
	11	302	,0	,0	100,0
	12	107	,0	,0	100,0
	13	43	,0	,0	100,0
	14	12	,0	,0	100,0
	15	3	,0	,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

ONAFH_K aantal onafhankelijke kinderen def. 1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 onafhankelijke kinderen	3326062	80,3	81,7	81,7
	1 1 onafhankelijk kind	481914	11,6	11,8	93,5
	2 2 onafhankelijke kinderen	179616	4,3	4,4	98,0
	3	57933	1,4	1,4	99,4
	4	18045	,4	,4	99,8
	5	5413	,1	,1	100,0
	6	1343	,0	,0	100,0
	7	298	,0	,0	100,0
	8	60	,0	,0	100,0
	9	17	,0	,0	100,0
	10	4	,0	,0	100,0
	11	1	,0	,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

TWK_G aantal thuiswonende kinderen per gezin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 thuiswonende kinderen	1745213	42,1	42,9	42,9
	1 1 thuiswonend kind	780946	18,8	19,2	62,1
	2 2 thuiswonende kinderen	781095	18,8	19,2	81,2
	3	407715	9,8	10,0	91,3
	4	188814	4,6	4,6	95,9
	5	85427	2,1	2,1	98,0
	6	40699	1,0	1,0	99,0
	7	20278	,5	,5	99,5
	8	10637	,3	,3	99,8
	9	5139	,1	,1	99,9
	10	2631	,1	,1	99,9
	11	1209	,0	,0	100,0
	12	563	,0	,0	100,0
	13	226	,0	,0	100,0
	14	71	,0	,0	100,0
	15	31	,0	,0	100,0
	16	10	,0	,0	100,0
	17	2	,0	,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

TWK_21 aantal thuiswonende kinderen per gezin jonger dan 21 jaar

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 thuiswonende kinderen, jonger dan 21 jaar	2021081	48,8	49,6	49,6
	1 1 thuiswonend kind, jonger dan 21 jaar	667264	16,1	16,4	66,0
	2 2 thuiswonende kinderen, jonger dan 21 jaar	711808	17,2	17,5	83,5
	3	368065	8,9	9,0	92,6
	4	165816	4,0	4,1	96,6
	5	72489	1,7	1,8	98,4
	6	33497	,8	,8	99,2
	7	16031	,4	,4	99,6
	8	7923	,2	,2	99,8
	9	3707	,1	,1	99,9
	10	1773	,0	,0	100,0
	11	748	,0	,0	100,0
	12	324	,0	,0	100,0
	13	123	,0	,0	100,0
	14	39	,0	,0	100,0
	15	16	,0	,0	100,0
	16	2	,0	,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

AFH_A aantal afhankelijke anderen def.1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 afhankelijke anderen	4022405	97,1	98,8	98,8
	1 1 afhankelijke andere	42524	1,0	1,0	99,9
	2 2 afhankelijke anderen	4536	,1	,1	100,0
	3	846	,0	,0	100,0
	4	229	,0	,0	100,0
	5	93	,0	,0	100,0
	6	42	,0	,0	100,0
	7	13	,0	,0	100,0
	8	9	,0	,0	100,0
	9	3	,0	,0	100,0
	10	1	,0	,0	100,0
	11	1	,0	,0	100,0
	13	1	,0	,0	100,0
	16	1	,0	,0	100,0
	17	2	,0	,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

APH_47 aantal personen huishouden def.1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	4916	,1	,1	,1
	1 alleenstaande	699881	16,9	17,2	17,3
	2 2 personen	1080095	26,1	26,5	43,8
	3	739408	17,8	18,2	62,0
	4	760464	18,4	18,7	80,7
	5	413264	10,0	10,2	90,8
	6	195640	4,7	4,8	95,7
	7	89749	2,2	2,2	97,9
	8	43398	1,0	1,1	98,9
	9	21667	,5	,5	99,5
	10	11310	,3	,3	99,7
	11	5619	,1	,1	99,9
	12	2877	,1	,1	99,9
	13	1363	,0	,0	100,0
	14	626	,0	,0	100,0
	15	272	,0	,0	100,0
	16	85	,0	,0	100,0
	17	43	,0	,0	100,0
	18	14	,0	,0	100,0
	19	7	,0	,0	100,0
	20	3	,0	,0	100,0
	21	2	,0	,0	100,0
	22	1	,0	,0	100,0
	23	2	,0	,0	100,0
	Total	4070706	98,2	100,0	
Missing	System	73216	1,8		
Total		4143922	100,0		

Niveau 8

NIVEAU8 niveau's i.v.m. hierarchische opbouw van teltype-bestand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	-8	73216	1,7	1,7	1,7
	8 model B, volgende huw.vr.b.h.	4217890	98,3	98,3	100,0
	Total	4291106	100,0	100,0	

KI_TOT totaal geboren kinderen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 kinderen	1078962	25,1	25,6	25,6
	1 1 kind	622957	14,5	14,8	40,4
	2 2 kinderen	948910	22,1	22,5	62,8
	3 3 kinderen	622945	14,5	14,8	77,6
	4 4 kinderen	365065	8,5	8,7	86,3
	5 5 kinderen	210863	4,9	5,0	91,3
	6 6 kinderen	127780	3,0	3,0	94,3
	7 7 kinderen	81994	1,9	1,9	96,2
	8 8 kinderen	54310	1,3	1,3	97,5
	9 9 kinderen	38042	,9	,9	98,4
	10 10 kinderen	24974	,6	,6	99,0
	11 11 kinderen	16319	,4	,4	99,4
	12 12 kinderen	10875	,3	,3	99,7
	13 13 kinderen	6339	,1	,2	99,8
	14 14 kinderen	3530	,1	,1	99,9
	15 15 kinderen	1978	,0	,0	100,0
	16 16 kinderen	1031	,0	,0	100,0
	17 17 kinderen	526	,0	,0	100,0
	18 18 of meer kinderen	490	,0	,0	100,0
	Total	4217890	98,3	100,0	
Missing	System	73216	1,7		
Total		4291106	100,0		

KI_HUW kinderen uit bestaande huwelijken

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 kinderen	1659371	38,7	39,3	39,3
	1 1 kind	534378	12,5	12,7	52,0
	2 2 kinderen	808407	18,8	19,2	71,2
	3 3 kinderen	511038	11,9	12,1	83,3
	4 4 kinderen	288536	6,7	6,8	90,1
	5 5 kinderen	159971	3,7	3,8	93,9
	6 6 kinderen	93789	2,2	2,2	96,1
	7 7 kinderen	58481	1,4	1,4	97,5
	8 8 kinderen	37382	,9	,9	98,4
	9 9 kinderen	24993	,6	,6	99,0
	10 10 kinderen	16247	,4	,4	99,4
	11 11 kinderen	10508	,2	,2	99,6
	12 12 kinderen	6712	,2	,2	99,8
	13 13 kinderen	3792	,1	,1	99,9
	14 14 kinderen	2117	,0	,1	99,9
	15 15 kinderen	1107	,0	,0	100,0
	16 16 kinderen	554	,0	,0	100,0
	17 17 kinderen	300	,0	,0	100,0
	18 18 of meer kinderen	207	,0	,0	100,0
	Total	4217890	98,3	100,0	
Missing	System	73216	1,7		
Total		4291106	100,0		

KI_THUIS alle kinderen thuis

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	1175766	27,4	27,9	27,9
	1 alle kinderen uit huidige huwelijk thuis	1500010	35,0	35,6	63,4
	2 niet alle kinderen uit huidige huwelijk thuis	1531627	35,7	36,3	99,8
	3 alle kinderen uit huwelijk thuis + ander(e) kind(eren)	5034	,1	,1	99,9
	4 niet alle kinderen uit huwelijk thuis + ander(e) kind(eren)	5453	,1	,1	100,0
	Total	4217890	98,3	100,0	
Missing	System	73216	1,7		
Total		4291106	100,0		

HUWM huwelijksmaand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	1175766	27,4	27,9	27,9
	1 januari	161552	3,8	3,8	31,7
	2 februari	179176	4,2	4,2	36,0
	3 maart	169761	4,0	4,0	40,0
	4 april	247657	5,8	5,9	45,9
	5 mei	370175	8,6	8,8	54,6
	6 juni	275236	6,4	6,5	61,2
	7 juli	271910	6,3	6,4	67,6
	8 augustus	278154	6,5	6,6	74,2
	9 september	272856	6,4	6,5	80,7
	10 oktober	274291	6,4	6,5	87,2
	11 november	268125	6,2	6,4	93,5
	12 december	273231	6,4	6,5	100,0
	Total	4217890	98,3	100,0	
Missing	System	73216	1,7		
Total		4291106	100,0		

HUWJ huwelijksjaar

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	1175766	27,4	27,9	27,9
	89 1889	1	,0	,0	27,9
	91 1891	1	,0	,0	27,9
	94 1894	1	,0	,0	27,9
	96 1896	2	,0	,0	27,9
	=====	2589555	60,3	61,4	89,3
	167 1967	107541	2,5	2,5	91,8
	168 1968	112626	2,6	2,7	94,5
	169 1969	113160	2,6	2,7	97,2
	170 1970	113397	2,6	2,7	99,9
	171 1971	5840	,1	,1	100,0
	Total	4217890	98,3	100,0	
Missing	System	73216	1,7		
Total		4291106	100,0		

De variabele HUWJ (huwelijksjaar) is afgekort opgenomen.

EERSTHUW eerste resp. niet eerste huwelijk

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	1175766	27,4	27,9	27,9
	1 vrouw eerste, man eerste	2818604	65,7	66,8	94,7
	2 vrouw eerste, man niet eerste	90084	2,1	2,1	96,8
	3 vrouw niet eerste, man eerste	52640	1,2	1,2	98,1
	4 vrouw niet eerste, man niet eerste	80796	1,9	1,9	100,0
	Total	4217890	98,3	100,0	
Missing	System	73216	1,7		
Total		4291106	100,0		

KI_T24 aantal thuiswonende kinderen < 21 en leeftijd jongste kind

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	560472	13,1	13,3	13,3
	1 vrouw met 1 kind jonger dan 6 jaar	287782	6,7	6,8	20,1
	2 vrouw met 1 kind van 6 t/m 14 jaar	133534	3,1	3,2	23,3
	3 vrouw met 1 kind van 15 t/m 20 jaar	228063	5,3	5,4	28,7
	4 vrouw met 2 kinderen < 21 jaar, jongste jonger dan 6 jaar	349191	8,1	8,3	37,0
	5 vrouw met 2 kinderen < 21 jaar, jongste van 6 t/m 14 jaar	274206	6,4	6,5	43,5
	6 vrouw met 2 kinderen < 21 jaar, jongste van 15 t/m 20 jaar	81649	1,9	1,9	45,4
	7 vrouw met 3 of meer kinderen < 21 jaar, jongste < 6 jaar	338552	7,9	8,0	53,4
	8 vrouw met 3 of meer kinderen < 21 jaar, jongste 6 - 14 jaar	306846	7,2	7,3	60,7
	9 vrouw met 3 of meer kinderen < 21 jaar, jongste 15 - 20 jaar	19549	,5	,5	61,2
	10 vrouw z.kind<21 jaar bij haar echtgenoot	1119385	26,1	26,5	87,7
	11 vrouw z.kind<21 jaar z.echtgenoot, hoofd huishouden def.47	433943	10,1	10,3	98,0
	12 vrouw z.kind<21 jaar z.echtgenoot, anders in prim.eenh.	84718	2,0	2,0	100,0
	Total	4217890	98,3	100,0	
Missing	System	73216	1,7		
Total		4291106	100,0		

Niveau 9

SBN soort boekje; nieuw

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 soort boekje A	3978262	30,3	30,5	30,5
	2 soort boekje B	1909114	14,5	14,6	45,1
	3 soort boekje C	4058602	30,9	31,1	76,2
	4 soort boekje D	2770993	21,1	21,2	97,4
	5 soort boekje E	37352	,3	,3	97,7
	6 soort boekje F	305794	2,3	2,3	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

SB soort boekje waarop is geteld

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 Soort boekje A	3998606	30,4	30,6	30,6
	2 Soort boekje B	1903659	14,5	14,6	45,2
	3 Soort boekje C	4033115	30,7	30,9	76,1
	4 Soort boekje D	2787739	21,2	21,3	97,4
	5 Soort boekje E	37352	,3	,3	97,7
	6 Soort boekje F	299646	2,3	2,3	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

TELWYZE telwijze, weigeraars

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 kerk.gez. bekend, boekje A,B - werkadres,onder protest	17163	,1	,1	,1
	2 kerk.gez. bekend, boekje A,B - geen werkadres,geen protest	443647	3,4	3,4	3,5
	3 kerk.gez. bekend, boekje A,B - geen werkadres,onder protest	1742	,0	,0	3,5
	4 kerk.gez. bekend, boekje A,B - werkadres,geen protest	5162637	39,3	39,5	43,1
	5 kerk.gez. bekend, boekje C,D,E,F	6926108	52,7	53,0	96,1
	6 kerk.gez. onbekend, boekje A,B - werkadres,protest	782	,0	,0	96,1
	7 kerk.gez. onbekend, boekje A,B - geen werkadres,geen protes	10749	,1	,1	96,2
	8 kerk.gez. onbekend, boekje A,B - geen werkadres,protest	248	,0	,0	96,2
	9 kerk.gez. onbekend, boekje A,B - werkadres,geen protest	69691	,5	,5	96,7
	10 kerk.gez. onbekend, boekje C,D,E,F	131390	1,0	1,0	97,7
	11 administratief geteld, boekje A,B,C,D - geen weigeraar	255842	1,9	2,0	99,7
	12 administratief geteld, boekje A,B,C,D - weigeraar	23171	,2	,2	99,9
	13 administratief geteld, boekje E,F	16947	,1	,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

GESL geslacht

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 man	6516677	49,6	49,9	49,9
	1 vrouw	6543440	49,8	50,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

BURG_ST burgerlijke staat

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 ongehuwd	6081650	46,3	46,6	46,6
	1 gehuwd - samenwonend met echtgeno(o)t(e)	6084248	46,3	46,6	93,2
	2 gescheiden van tafel en bed	29704	,2	,2	93,4
	3 gescheiden van echt	109865	,8	,8	94,2
	4 weduwstaat	625786	4,8	4,8	99,0
	5 gehuwd - niet samenwonend met echtgeno(o)t(e)	128864	1,0	1,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

GEBM geboortemaand

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 januari	1109136	8,4	8,5	8,5
	2 februari	1066913	8,1	8,2	16,7
	3 maart	1163863	8,9	8,9	25,6
	4 april	1108615	8,4	8,5	34,1
	5 mei	1135585	8,6	8,7	42,8
	6 juni	1061862	8,1	8,1	50,9
	7 juli	1091614	8,3	8,4	59,2
	8 augustus	1098892	8,4	8,4	67,7
	9 september	1087988	8,3	8,3	76,0
	10 oktober	1066344	8,1	8,2	84,2
	11 november	1011669	7,7	7,7	91,9
	12 december	1057636	8,1	8,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

GEBJ geboortjaar

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	60 1860	14	,0	,0	,0
	61 1861	24	,0	,0	,0
	62 1862	18	,0	,0	,0
	63 1863	34	,0	,0	,0
	64 1864	40	,0	,0	,0
	=====	12076879	92,0	92,5	92,5
	167 1967	234461	1,8	1,8	94,3
	168 1968	233627	1,8	1,8	96,1
	169 1969	244278	1,9	1,9	97,9
	170 1970	235495	1,8	1,8	99,7
	171 1971	35247	,3	,3	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele GEBJ (geboortjaar) is afgekort opgenomen.

JAREN leeftijd in jaren

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 jaar	232278	1,8	1,8	1,8
	1 1 jaar	244256	1,9	1,9	3,6
	2 2 jaar	234996	1,8	1,8	5,4
	3	233966	1,8	1,8	7,2
	4	235771	1,8	1,8	9,0
	=====	11878750	90,4	91,0	100,0
	107	39	,0	,0	100,0
	108	20	,0	,0	100,0
	109	23	,0	,0	100,0
	110	13	,0	,0	100,0
	111 111 jaar of ouder	5	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele JAREN (leeftijd in jaren) is afgekort opgenomen.

MNDEN maanden toe te voegen aan leeftijd in jaren

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0 maanden, indien geboren in februari	1066913	8,1	8,2	8,2
	1 1 maand, indien geboren in januari	1109136	8,4	8,5	16,7
	2 2 maanden, indien geboren in december	1057636	8,1	8,1	24,8
	3 3 maanden, indien geboren in november	1011669	7,7	7,7	32,5
	4 4 maanden, indien geboren in oktober	1066344	8,1	8,2	40,7
	5 5 maanden, indien geboren in september	1087988	8,3	8,3	49,0
	6 6 maanden, indien geboren in augustus	1098892	8,4	8,4	57,4
	7 7 maanden, indien geboren in juli	1091614	8,3	8,4	65,8
	8 8 maanden, indien geboren in juni	1061862	8,1	8,1	73,9
	9 9 maanden, indien geboren in mei	1135585	8,6	8,7	82,6
	10 10 maanden, indien geboren in april	1108615	8,4	8,5	91,1
	11 11 maanden, indien geboren in maart	1163863	8,9	8,9	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

VEST periode van vestiging

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 altijd in huidige woongemeente gewoond	6512233	49,6	49,9	49,9
	2 gevestigd - voor 1930	555923	4,2	4,3	54,1
	3 gevestigd - 1930 - 1939	447476	3,4	3,4	57,5
	4 gevestigd - 1940 - 1944	227894	1,7	1,7	59,3
	5 gevestigd - 1945 - 1949	393014	3,0	3,0	62,3
	6 gevestigd - 1950 - 1954	506012	3,9	3,9	66,2
	7 gevestigd - 1955 - 1959	715779	5,5	5,5	71,7
	8 gevestigd - 1960 - 1964	1007134	7,7	7,7	79,4
	9 gevestigd - 1965 - 1969	1871224	14,2	14,3	93,7
	10 gevestigd - na 1969	786076	6,0	6,0	99,7
	11 op varende schepen of in woonwagens - sedert geboorte	22045	,2	,2	99,9
	12 op varende schepen of in woonwagens - voor 1930	500	,0	,0	99,9
	13 op varende schepen of in woonwagens - 1930 - 1939	545	,0	,0	99,9
	14 op varende schepen of in woonwagens - 1940 - 1944	454	,0	,0	99,9
	15 op varende schepen of in woonwagens - 1945 - 1949	776	,0	,0	99,9
	16 op varende schepen of in woonwagens - 1950 - 1954	966	,0	,0	99,9
	17 op varende schepen of in woonwagens - 1955 - 1959	1012	,0	,0	99,9
	18 op varende schepen of in woonwagens - 1960 - 1964	1383	,0	,0	99,9
	19 op varende schepen of in woonwagens - 1965 - 1969	2441	,0	,0	99,9
	20 op varende schepen of in woonwagens - na 1969	1183	,0	,0	100,0
	21 onbekend	6047	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

GEB_PR_L geboorteprovincie-land

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 ter plaatse geboren woonbevolking	7203728	54,9	55,2	55,2
	1 Groningen	313948	2,4	2,4	57,6
	2 Friesland	335338	2,6	2,6	60,1
	3 Drenthe	194889	1,5	1,5	61,6
	4 Overijssel	343630	2,6	2,6	64,3
	5 Gelderland	557552	4,2	4,3	68,5
	6 Utrecht	296691	2,3	2,3	70,8
	7 Noord-Holland	853882	6,5	6,5	77,3
	8 Zuid-Holland	1162338	8,9	8,9	86,2
	9 Zeeland	176185	1,3	1,3	87,6
	10 Noord-Brabant	647419	4,9	5,0	92,5
	11 Limburg	367983	2,8	2,8	95,4
	12 Z.ij.p.	273	,0	,0	95,4
	20 België	32614	,2	,2	95,6
	21 Bondsrepubliek (West-Duitsland)	119177	,9	,9	96,5
	22 D.D.R. (Oost-Duitsland)	9678	,1	,1	96,6
	23 Italië	10619	,1	,1	96,7
	24 Albanië	21	,0	,0	96,7
	=====	421282	3,2	3,2	99,9
	73 Zuid-Afrika (Republiek van-)	2991	,0	,0	99,9
	74 overige Afrikaanse landen	3581	,0	,0	100,0
	80 Australië	4954	,0	,0	100,0
	81 Nieuw-Zeeland	1295	,0	,0	100,0
	82 overige Oceanische landen	49	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele GEB_PR_L (geboorteprovincie-land) is afgekort opgenomen.

HULPBEH hulpbehoevendheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 niet hulpbehoevend, c.q. non-response	12435113	94,7	95,2	95,2
	1 voortdurend bedlegerig	33964	,3	,3	95,5
	2 hulp van anderen voor - eigen verzorging	241090	1,8	1,8	97,3
	3 hulp van anderen voor - huishoudelijke taken	171698	1,3	1,3	98,6
	4 hulp van anderen voor - verplaatsing buitenshuis	32494	,2	,2	98,9
	5 hulp voor - eigen verzorging,huish.taken	26279	,2	,2	99,1
	6 hulp voor - eigen verzorging,verpl.buitenshuis	3052	,0	,0	99,1
	7 hulp voor - huish.taken,verpl.buitenshuis	4429	,0	,0	99,1
	8 hulp voor - eigen verzorging,huish.taken,verpl.buitenshuis	5452	,0	,0	99,2
	9 hulpmiddel voor - eigen verzorging	43176	,3	,3	99,5
	10 hulpmiddel voor - huishoudelijke taken	3256	,0	,0	99,5
	11 hulpmiddel voor - verplaatsing buitenshuis	13357	,1	,1	99,6
	12 hulpmiddel voor - eig.verz.,huish.taken	400	,0	,0	99,6
	13 hulpmiddel voor - eig.verz.,verpl.buitenshuis	873	,0	,0	99,7
	14 hulpmiddel voor - huish.taken,verpl.buitenshuis	435	,0	,0	99,7
	15 hulpmiddel voor - eig.verz.,huish.taken,verpl.buitenshuis	307	,0	,0	99,7
	16 hulp+hulpmiddel voor - eigen verzorging	17831	,1	,1	99,8
	17 hulp+hulpmiddel voor - huishoudelijke taken	4340	,0	,0	99,8
	18 hulp+hulpmiddel voor - verplaatsing buitenshuis	3569	,0	,0	99,9
	19 hulp+hulpmiddel voor - eig.verz.,verpl.buitenshuis	3783	,0	,0	99,9
	20 hulp+hulpmiddel voor - eig.verz.,verpl.buitenshuis	5840	,0	,0	99,9
	21 hulp+hulpmiddel voor - huish.taken,verpl.buitenshuis	2909	,0	,0	100,0
	22 hulp+hulpmiddel voor - eig.verz.,huish.taken,verpl.buitenshuis	6470	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

KG kerkelijke gezindte

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 overigen zonder kerkelijke gezindte	3037638	23,1	23,3	23,3
	2 humanisten	40732	,3	,3	23,6
	3 universal church of life	274	,0	,0	23,6
	10 Rooms-katholiek	5273663	40,2	40,4	64,0
	20 Nederlands-hervormd	3075564	23,4	23,5	87,5
	=====	1558241	11,9	11,9	99,4
	90 boeddhisten	897	,0	,0	99,4
	92 confucianen	114	,0	,0	99,4
	93 hindoes	2518	,0	,0	99,5
	94 islamieten	53973	,4	,4	99,9
	97 andere niet te rubriceren godsdienstige richtingen	16503	,1	,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele KG (kerkelijke gezindte) is afgekort opgenomen.

NAT nationaliteit

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 zonder nationaliteit	17681	,1	,1	,1
	1 Nederlandse	12799116	97,5	98,0	98,1
	2 Nederlandse-Belgische	3066	,0	,0	98,2
	3 Nederlandse-Duitse	4129	,0	,0	98,2
	4 Nederlandse-Italiaanse	1507	,0	,0	98,2
	20 Belgische	22206	,2	,2	98,4
	21 Duitse	35825	,3	,3	98,6
	23 Italiaanse	17038	,1	,1	98,8
	24 Albanese	6	,0	,0	98,8
	25 Britse	12926	,1	,1	98,9
	=====	143302	1,1	1,1	100,0
	73 Zuidafrikaanse	566	,0	,0	100,0
	74 andere Afrikaanse	627	,0	,0	100,0
	80 Australische	1822	,0	,0	100,0
	81 Nieuwzeelandse	279	,0	,0	100,0
	82 andere Oceanische landen	21	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele NAT (nationaliteit) is afgekort opgenomen.

PH plaats huishouden def. 1960

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 alleenstaande def. 1960	682795	5,2	5,2	5,2
	1 hoofd huishouden def. 1960	3307303	25,2	25,3	30,6
	2 echtgenote	2985924	22,7	22,9	53,4
	3 kind (ongehuwd)	5257920	40,0	40,3	93,7
	4 kind (niet ongehuwd)	70886	,5	,5	94,2
	5 schoonzoon of -dochter	34170	,3	,3	94,5
	6 vader of moeder	46127	,4	,4	94,8
	7 schoonvader of -moeder	37323	,3	,3	95,1
	8 broer of zuster	67528	,5	,5	95,6
	9 zwager of schoonzuster	20663	,2	,2	95,8
	10 kleinkind of achterkleinkind	43798	,3	,3	96,1
	11 grootvader of -moeder	437	,0	,0	96,1
	12 andere verwanten	12834	,1	,1	96,2
	13 inwonend personeel	4502	,0	,0	96,3
	14 overige leden	182113	1,4	1,4	97,7
	15 bejaarden	110345	,8	,8	98,5
	16 bejaarden, tevens kloosterling	2925	,0	,0	98,5
	17 zieken en herstellenden	11308	,1	,1	98,6
	18 zieken en herstellenden, tevens kloosterling	382	,0	,0	98,6
	19 geestelijk gehandicapten	50237	,4	,4	99,0
	20 geestelijk gehandicapten, tevens kloosterling	78	,0	,0	99,0
	21 andere gehandicapten	4949	,0	,0	99,0
	22 andere gehandicapten, tevens kloosterling	84	,0	,0	99,0
	23 opvoeding buitenshuis	14303	,1	,1	99,1
	24 andere sociale zorg	2579	,0	,0	99,2
	25 onderwijs	13908	,1	,1	99,3
	26 onderwijs, tevens kloosterling	115	,0	,0	99,3
	27 kloosterling, niet behorend tot het personeel	20428	,2	,2	99,4
	28 militairen e.d.	15052	,1	,1	99,5
	29 militairen e.d., tevens kloosterling	1	,0	,0	99,5
	30 gevangenen	268	,0	,0	99,5
	32 overigen	7800	,1	,1	99,6
	33 overigen, tevens kloosterling	549	,0	,0	99,6
	34 personeel in groepsverband	44555	,3	,3	100,0
	35 personeel in groepsverband, tevens kloosterling	5928	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

PH_47 plaats in huishouden def.1947

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 alleenstaande def.47	699881	5,3	5,4	5,4
	1 hoofd ve hsh def.47 dat geen gezin is	104499	,8	,8	6,2
	2 hoofd ve hsh def.47 dat een gezin is	3261410	24,8	25,0	31,1
	3 echtgenote, in een gezin (waarin echtgenoot aanwezig is)	3042124	23,2	23,3	54,4
	4 ongehuwd kind of stiefkind, in een gezin	5317115	40,5	40,7	95,1
	5 andere in een huishouden def.'47	348354	2,7	2,7	97,8
	6 niet tot sec.gezin behorend persoon vd gestichtsbevolking	286734	2,2	2,2	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

BRON levensonderhoud

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 inkomen uit arbeid	4252919	32,4	32,6	32,6
	2 inkomen uit vermogen	59958	,5	,5	33,0
	3 inkomen uit pensioen, a.o.w. a.w.w. of lijfrente	1222088	9,3	9,4	42,4
	4 inkomen uit soc. uitkering/studiebeurs	225782	1,7	1,7	44,1
	5 onderhoud door ouders, verzorgers o.d.	4140822	31,5	31,7	75,8
	6 onderhoud door echtgenoot	2206220	16,8	16,9	92,7
	7 onderhoud door voormalige echtgenoot	10133	,1	,1	92,8
	8 inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is arbeid	106209	,8	,8	93,6
	9 inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is studerend	164182	1,3	1,3	94,9
	10 inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is pensioen	28668	,2	,2	95,1
	11 inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is huisvrouw	343321	2,6	2,6	97,7
	12 inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is overige	16458	,1	,1	97,8
	13 inkomensbron onbekend met - werkzaamheid is onbekend	283357	2,2	2,2	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

AOW AOW/AWW

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 zonder a.o.w./a.w.w.	11877162	90,4	90,9	90,9
	1 uitsluitend a.o.w./a.w.w.	325896	2,5	2,5	93,4
	2 a.o.w./a.w.w. + bijstandswet	120192	,9	,9	94,4
	3 a.o.w./a.w.w. + andere inkomsten	731054	5,6	5,6	100,0
	4 a.o.w./a.w.w. + bijstandswet + andere inkomsten	5813	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

INK inkomensklasse

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 inkomensklasse a (minder dan 8000 per jaar)	2029894	15,5	15,5	15,5
	2 inkomensklasse b (8000 - 11999 per jaar)	1584891	12,1	12,1	27,7
	3 inkomensklasse c (12000 - 15999 per jaar)	1027665	7,8	7,9	35,5
	4 inkomensklasse d (16000 - 23999 per jaar)	552550	4,2	4,2	39,8
	5 inkomensklasse e (meer dan 23999 per jaar)	348238	2,7	2,7	42,4
	6 geen eigen inkomen, pensioen of derg.	5000135	38,1	38,3	80,7
	7 inkomensklasse onbekend	2516744	19,2	19,3	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

O_NIV hoogste onderwijsniveau

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 nog dagonderwijs volgend; personen beneden de 12 jaar	4280843	32,6	32,8	32,8
	1 geen dagonderwijs meer volgend; basisniveau	2991730	22,8	22,9	55,7
	2 geen dagonderwijs meer volgend; lager niveau	788903	6,0	6,0	61,7
	3 uitgebreid lager niveau voor mannen - algemeen onderwijs	308735	2,4	2,4	64,1
	4 uitgebreid lager niveau voor mannen - agrarisch	119441	,9	,9	65,0
	5 uitgebreid lager niveau voor mannen - technisch	809929	6,2	6,2	71,2
	6 uitgebreid lager niveau voor mannen - overig	39981	,3	,3	71,5
	7 uitgebreid lager niveau voor vrouwen - algemeen onderwijs	409015	3,1	3,1	74,6
	8 uitgebreid lager niveau voor vrouwen - huishoud	517044	3,9	4,0	78,6
	9 uitgebreid lager niveau voor vrouwen - overig	118444	,9	,9	79,5
	10 middelbaar niveau voor mannen - algemeen onderwijs	93997	,7	,7	80,2
	11 middelbaar niveau voor mannen - agrarisch	29656	,2	,2	80,5
	12 middelbaar niveau voor mannen - technisch	95432	,7	,7	81,2
	13 middelbaar niveau voor mannen - economisch en juridisch	90500	,7	,7	81,9
	14 middelbaar niveau voor mannen - overig	29137	,2	,2	82,1
	15 middelbaar niveau voor vrouwen - algemeen onderwijs	84536	,6	,6	82,8
	16 middelbaar niveau voor vrouwen - huishoud	83004	,6	,6	83,4
	17 middelbaar niveau voor vrouwen - economisch en juridisch	29011	,2	,2	83,6
	18 middelbaar niveau voor vrouwen - kleuterleidster	41459	,3	,3	83,9
	19 middelbaar niveau voor vrouwen - overig	112394	,9	,9	84,8
	20 semi-hoger niveau - niet universitair	313020	2,4	2,4	87,2
	21 semi-hoger niveau - universitair	20895	,2	,2	87,3
	22 hoger niveau - niet universitair	28434	,2	,2	87,6
	23 hoger niveau - universitair	95621	,7	,7	88,3
	24 niveau onbekend	1528956	11,6	11,7	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

VHMO algem.vormend onderw.,hoger/middelbaar;exc.handelsdagschool

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 anders	10511373	80,0	80,5	80,5
	1 diploma (M)ulo-A	731215	5,6	5,6	86,1
	2 diploma (M)ulo-B	129109	1,0	1,0	87,1
	3	42530	,3	,3	87,4
	4 diploma mavo, of 3 jaren HBS	323779	2,5	2,5	89,9
	=====	433063	3,3	3,3	93,2
	243	1	,0	,0	93,2
	248	2	,0	,0	93,2
	249	1	,0	,0	93,2
	250	1	,0	,0	93,2
	256 AVO onbekend	889043	6,8	6,8	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele VHMO (algem.vormend onderw., hoger/middelbaar;exc.handelsdagschool) is afgekort opgenomen.

BEN_MULO algemeen vormend onderwijs, basis/lager niveau

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t. voor personen beneden de 12 jaar	2866227	21,8	21,9	21,9
	1 heeft dagonderwijs gevolgd: alleen LO	5350712	40,7	41,0	62,9
	2 heeft dagonderwijs gevolgd: 1,2 jaar voorgezet onderwijs	879818	6,7	6,7	69,7
	3 heeft dagonderwijs gevolgd: uitsl.3 jaar VHMO	181234	1,4	1,4	71,0
	4 heeft dagonderwijs gevolgd: overig avo	1478467	11,3	11,3	82,4
	6 heeft dagonderwijs gevolgd: avo-onbekend	889043	6,8	6,8	89,2
	7 volgt nog dagonderwijs	1414616	10,8	10,8	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

EX_NIV examen-niveau van academisch gevormden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 anders	12909126	98,3	98,8	98,8
	1 lager dan kandidaats	32959	,3	,3	99,1
	2 kandidaats	16002	,1	,1	99,2
	3 doctoraal	82563	,6	,6	99,9
	4 afsluitend examen (groot-seminarie)	5940	,0	,0	99,9
	5 promotie	13058	,1	,1	100,0
	6 onbekend examen-niveau	469	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

STUDIER studierichting van academisch gevormden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2 Godgeleerdheid: -Rooms - Katholiek groot-seminarie	5940	,0	,0	,0
	3 Overige godgeleerdheid	5413	,0	,0	,1
	5 Humaniora: -Klassieke talen	1603	,0	,0	,1
	6 Humaniora: -Nederlands	1413	,0	,0	,1
	7 Humaniora: -Frans	1451	,0	,0	,1
	8 Humaniora: -Engels	1122	,0	,0	,1
	9 Humaniora: -Duits	854	,0	,0	,1
	10 Humaniora: -Kunstgeschiedenis, muziekwetenschap	620	,0	,0	,1
	12 Overige humaniora	1236	,0	,0	,2
	13 Agrarische wetenschappen: -Landbouwkunde	1718	,0	,0	,2
	14 Agrarische wetenschappen: -Tuinbouwkunde	397	,0	,0	,2
	15 Agrarische wetenschappen: -Bosbouwkunde, cultuurtechniek	459	,0	,0	,2
	16 Agrarische wetenschappen: -Diergeneeskunde	1773	,0	,0	,2
	18 Technische wetenschappen: -Weg- en waterbouwkunde	4019	,0	,0	,2
	19 Technische wetenschappen: -Bouwkunde	1295	,0	,0	,2
	24 Technische wetenschappen: -Werktuigbouwkunde	4404	,0	,0	,3
	30 Technische wetenschappen: -Vliegtuigbouwkunde	434	,0	,0	,3
	31 Technische wetenschappen: -Scheepsbouwkunde	354	,0	,0	,3
	32 Technische wetenschappen: -Technische Natuurkunde	1393	,0	,0	,3
	33 Technische wetenschappen: -Electrotechniek	3283	,0	,0	,3
	34 Technische wetenschappen: -Scheikundige technologie	3212	,0	,0	,3
	41 Technische wetenschappen: -Wiskunde	326	,0	,0	,3
	42 Overige technische wetenschappen	397	,0	,0	,3
	43 Wiskunde en natuurwetenschappen: -Wiskunde	2109	,0	,0	,3
	44 Wiskunde en natuurwetenschappen: -Scheikunde	4365	,0	,0	,4
	45 Wiskunde en natuurwetenschappen: -Natuurkunde	2004	,0	,0	,4
	46 Wiskunde en natuurwetenschappen: -Biologie	2268	,0	,0	,4
	47 Wiskunde en natuurwetenschappen: -Geologie	662	,0	,0	,4
	49 Medische wetenschappen: -Geneeskunde	18887	,1	,1	,6
	59 Medische wetenschappen: -Tandheelkunde	3659	,0	,0	,6
	60 Medische wetenschappen: -Farmacie	1969	,0	,0	,6
	62 Mens- en maatschappijwetenschappen: -Economie	10783	,1	,1	,7
	64 Mens- en maatschappijwetenschappen: -Recht	16664	,1	,1	,8
	74 Mens- en maatschappijwetenschappen: -Soc.Culturele wetens.	3100	,0	,0	,8
	75 Mens- en maatschappijwetenschappen: -Psychologie	2438	,0	,0	,9
	76 Mens- en maatschappijwetenschappen: -Opvoedkunde	794	,0	,0	,9
	77 Mens- en maatschappijwetenschappen: -Sociale aardrijkskunde	1147	,0	,0	,9
	78 Mens- en maatschappijwetenschappen: -Geschiedenis	1413	,0	,0	,9
	79 Mens- en maatschappijwetenschappen: -Indologie	880	,0	,0	,9
	80 Overige mens- en maatschappijwetenschappen	42	,0	,0	,9
	99 Studierichting onbekend	1732	,0	,0	,9
	255 anders	12942085	98,5	99,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

OPL_PL opleidingsplaats van academisch gevormden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 anders	12942085	98,5	99,1	99,1
	1 Amsterdam - GU	15524	,1	,1	99,2
	2 Amsterdam - VU	5053	,0	,0	99,3
	3 Delft	14972	,1	,1	99,4
	4 Eindhoven	1117	,0	,0	99,4
	5 Enschede	66	,0	,0	99,4
	6 Groningen	7865	,1	,1	99,4
	7 Kampen/Apeldoorn	642	,0	,0	99,4
	8 Leiden	15588	,1	,1	99,6
	9 Nijmegen	5888	,0	,0	99,6
	10 Rotterdam	5225	,0	,0	99,6
	11 Tilburg	2144	,0	,0	99,7
	12 Utrecht	20267	,2	,2	99,8
	13 Wageningen	2787	,0	,0	99,8
	14 Groot-seminarie	5597	,0	,0	99,9
	15 Buitenland, andere dan groot-seminarie	6654	,1	,1	99,9
	16 Buitenland, groot-seminarie	343	,0	,0	99,9
	17 Opleidingsplaats onbekend	8300	,1	,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DO_NIV dagonderwijsniveau van dagonderwijsvolgenden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Basisniveau	172104	1,3	1,3	1,3
	1 Lager niveau	6641	,1	,1	1,4
	2 Uitgebreid lager niveau	781071	5,9	6,0	7,3
	4 Middelbaar niveau	226508	1,7	1,7	9,1
	6 Semi-hoger niveau	66991	,5	,5	9,6
	8 Hoger niveau, niet-universitair	7612	,1	,1	9,7
	9 Hoger niveau, universitair	78025	,6	,6	10,3
	10 Niveau onbekend ; volgt een opleiding die <1 jaar duurt	75664	,6	,6	10,8
	15 geen dag onderwijs meer volgend; Personen <12 jaar	11645501	88,7	89,2	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DO_ST_R studierichting van dagonderwijsvolgenden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Algemeen onderwijs	749346	5,7	5,7	5,7
	1 Opleiding onderwijzend personeel	24287	,2	,2	5,9
	2 Humaniora	12515	,1	,1	6,0
	3 Agrarisch(e) onderwijs/wetenschappen	22100	,2	,2	6,2
	4 Technisch(e) onderwijs/wetenschappen	216303	1,6	1,7	7,8
	5 Wiskunde en natuurwetenschappen	14057	,1	,1	8,0
	6 (Para)-medisch(e) onderwijs/wetenschappen	50567	,4	,4	8,3
	7 Economisch en Juridisch onderwijs	66759	,5	,5	8,9
	8 Soc.verzorgend/cult.onderwijs,mens-en maatschappijwetens.	142964	1,1	1,1	9,9
	9 Overig onderwijs,studierichting onbekend; Opl. <1 jaar	115718	,9	,9	10,8
	15 geen dag onderwijs meer volgend; Personen <12 jaar	11645501	88,7	89,2	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DO dagonderwijs dat wordt gevolgd

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen dagonderwijs meer volgend; personen beneden de 12 jaar	11645501	88,7	89,2	89,2
	1 Alg.onderwijs - Basis niveau	172104	1,3	1,3	90,5
	2 Alg.onderwijs - Lager niveau	6641	,1	,1	90,5
	3 Alg.onderwijs - Brugklas van Mavo, Havo, VWO	131554	1,0	1,0	91,5
	4 Alg.onderwijs - Gemeensch.leerjaar 2 en 3 van Mavo,HAVO,VWO	6141	,0	,0	91,6
	=====	1022512	7,8	7,8	99,4
	69 Niveau onbekend - Havo, klas onbekend	654	,0	,0	99,4
	70 Niveau onbekend - Atheneum, klas onbekend	558	,0	,0	99,4
	71 Niveau onbekend - Gymnasium, klas onbekend	288	,0	,0	99,4
	72 Niveau onbekend - Overig onderwijs (incl.onbekend)	74015	,6	,6	100,0
	73 Opleidingen korter dan 1 jaar	149	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele DO (dagonderwijs dat wordt gevolgd) is afgekort opgenomen.

DO_SCH school van dagonderwijsvolgende

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen dagonderwijs meer volgend; personen beneden de 12 jaar	11645501	88,7	89,2	89,2
	1 Alg.onderwijs - Basis niveau	172104	1,3	1,3	90,5
	2 Alg.onderwijs - Lager niveau	6641	,1	,1	90,5
	3 Alg.onderwijs - Brugklas van Mavo, Havo, VWO	131554	1,0	1,0	91,5
	4 Alg.onderwijs - Gemeensch.leerjaar 2 en 3 van Mavo,HAVO,VWO	6141	,0	,0	91,6
	=====	1022512	7,8	7,8	99,4
	69 Niveau onbekend - Havo, klas onbekend	654	,0	,0	99,4
	70 Niveau onbekend - Atheneum, klas onbekend	558	,0	,0	99,4
	71 Niveau onbekend - Gymnasium, klas onbekend	288	,0	,0	99,4
	72 Niveau onbekend - Overig onderwijs (incl.onbekend)	74015	,6	,6	100,0
	73 Opleidingen korter dan 1 jaar	149	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele DO_SCH (school van dagonderwijsvolgende) is afgekort opgenomen.

DIPNIV1 diploma-niveau, DIP-NIV (1) (hoogste diploma-niveau)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	9335510	71,1	71,5	71,5
	1 Onvoltooid uitgebreid lager niveau	314957	2,4	2,4	73,9
	2 Uitgebreid lager niveau	1611227	12,3	12,3	86,2
	3 Onvoltooid middelbaar niveau	36251	,3	,3	86,5
	4 Middelbaar niveau	512037	3,9	3,9	90,4
	5 Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair	47908	,4	,4	90,8
	6 Semi-hoger niveau, niet universitair	319451	2,4	2,4	93,2
	8 Hoger niveau, niet universitair	29924	,2	,2	93,5
	10 Niveau onbekend; Niet op te nemen diploma (niveau onbekend)	852852	6,5	6,5	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPSTR1 studierichting van een diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	9335510	71,1	71,5	71,5
	1 Onvoltooid beroepsonderwijs	399116	3,0	3,1	74,5
	2 Godgeleerdheid	303	,0	,0	74,5
	4 Didaktiek	173809	1,3	1,3	75,9
	6 Nederlands	2595	,0	,0	75,9
	=====	2272802	17,3	17,4	93,3
	90 Toneel	344	,0	,0	93,3
	91 Overig overig onderwijs	22786	,2	,2	93,5
	97 Studierichting onbekend	12068	,1	,1	93,6
	98 Niet op te nemen diploma (niveau onbekend)	314303	2,4	2,4	96,0
	99 Studierichting was bekend maar niveau is onbekend	526481	4,0	4,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele DIPSTR1 (studierichting van een diploma) is afgekort opgenomen.

DIPSCH1 schoolsoort van diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 ongedifferentieerd	979943	7,5	7,5	7,5
	1 lts,obao,hogere landb.,tuinb.,bosb.school,N-akte(hoger)	436843	3,3	3,3	10,8
	2 leao/lds, mts, hts, MO-B akte	131187	1,0	1,0	11,9
	3 lhno, meao/mds, heao/hds	623634	4,7	4,8	16,6
	4 binnenv.,visser,matrozenschool,handelsav.sch,soc.ac,jeugd.	20152	,2	,2	16,8
	5 havenschool, mhno, kunstacademie, toneelschool	94262	,7	,7	17,5
	6 avond n o, L-akte	125466	1,0	1,0	18,5
	7 ll.wezen,N-akte(semi-hoger),conservatorium,dansacademie	277564	2,1	2,1	20,6
	8 vakbekwaamheid, MO-A akte	43674	,3	,3	20,9
	9 Overige (uitgebr.lager,middelbaar,semi-hoger,hoger niveau)	139030	1,1	1,1	22,0
	10 Schoolsoort onbekend,niveau onbekend; etc.	852852	6,5	6,5	28,5
	15 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	9335510	71,1	71,5	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPDIFF1 diplomadifferentiatie naar niveau en schoolsoort

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	9335510	71,1	71,5	71,5
	1 Onvoltooid uitgebreid lager niveau	314957	2,4	2,4	73,9
	2 Uitgebreid lager niveau - lts	417401	3,2	3,2	77,1
	3 Uitgebreid lager niveau - leao/lds	9218	,1	,1	77,2
	4 Uitgebreid lager niveau - lhno	573661	4,4	4,4	81,6
	5 Uitgebreid lager niveau - binnenv.,vissery,matrozenschool	4775	,0	,0	81,6
	6 Uitgebreid lager niveau - havenvakschool	1067	,0	,0	81,6
	7 Uitgebreid lager niveau - avond n o	124697	,9	1,0	82,6
	8 Uitgebreid lager niveau - leerlingwezen	245864	1,9	1,9	84,4
	9 Uitgebreid lager niveau - vakbekwaamheid	24516	,2	,2	84,6
	10 Uitgebreid lager niveau - overig	35321	,3	,3	84,9
	11 Uitgebreid lager niveau - Ongedifferentieerd	174707	1,3	1,3	86,2
	12 Onvoltooid middelbaar niveau	36251	,3	,3	86,5
	13 Middelbaar niveau - obao	13520	,1	,1	86,6
	14 Middelbaar niveau - mts	47390	,4	,4	87,0
	15 Middelbaar niveau - meao/mds	49209	,4	,4	87,4
	16 Middelbaar niveau - handelsavondschoon	4651	,0	,0	87,4
	17 Middelbaar niveau - mhno	84531	,6	,6	88,0
	18 Middelbaar niveau - overig	85219	,6	,7	88,7
	19 Middelbaar niveau - Ongedifferentieerd	227517	1,7	1,7	90,4
	20 Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair	47908	,4	,4	90,8
	21 Semi-hoger, niet univ. - Hogere land-,tuin-,bosbouwschoon	4995	,0	,0	90,8
	22 Semi-hoger, niet univ. - hts	57497	,4	,4	91,3
	23 Semi-hoger, niet univ. - heao/hds	764	,0	,0	91,3
	24 Semi-hoger, niet univ. - sociale academie, jeugdleider	10726	,1	,1	91,4
	25 Semi-hoger, niet univ. - kunstacademie, toneelschoon	8664	,1	,1	91,4
	26 Semi-hoger, niet univ. - L-akte	769	,0	,0	91,4
	27 Semi-hoger, niet univ. - N-akte,conservatorium,dansacademie	31700	,2	,2	91,7
	28 Semi-hoger, niet univ. - MO-A akte	19158	,1	,1	91,8
	29 Semi-hoger, niet univ. - Overig	11521	,1	,1	91,9
	30 Semi-hoger, niet univ. - Ongedifferentieerd	173657	1,3	1,3	93,2
	31 Hoger niveau (niet universitair) - N-akte	927	,0	,0	93,2
	32 Hoger niveau (niet universitair) - MO-B akte	17082	,1	,1	93,4
	33 Hoger niveau (niet universitair) - Overig	6969	,1	,1	93,4
	34 Hoger niveau (niet universitair) - Ongedifferentieerd	4946	,0	,0	93,5
	35 niveau onbekend; Niet op te nemen diploma (niveau onbekend)	852852	6,5	6,5	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPNIV2 diploma-niveau, DIP-NIV (2) (op 1 na hoogste diploma-niveau)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	12408592	94,5	95,0	95,0
	1 Onvoltooid uitgebreid lager niveau	52744	,4	,4	95,4
	2 Uitgebreid lager niveau	472818	3,6	3,6	99,0
	3 Onvoltooid middelbaar niveau	14542	,1	,1	99,1
	4 Middelbaar niveau	62616	,5	,5	99,6
	5 Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair	21906	,2	,2	99,8
	6 Semi-hoger niveau, niet universitair	26338	,2	,2	100,0
	8 Hoger niveau, niet universitair	561	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPSTR2 studierichting van een diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	12408592	94,5	95,0	95,0
	1 Onvoltooid beroepsonderwijs	89192	,7	,7	95,7
	2 Godgeleerdheid	109	,0	,0	95,7
	4 Didaktiek	13773	,1	,1	95,8
	6 Nederlands	299	,0	,0	95,8
	=====	545832	4,2	4,2	100,0
	87 Beeldende kunsten	755	,0	,0	100,0
	88 Muziek	641	,0	,0	100,0
	89 Dans	14	,0	,0	100,0
	90 Toneel	2	,0	,0	100,0
	91 Overig overig onderwijs	908	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele DIPSTR2 (studierichting van een diploma) is afgekort opgenomen.

DIPSCH2 schoolsoort van diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 ongedifferentieerd	159922	1,2	1,2	1,2
	1 lts,obao,hogere landb.,tuinb.,bosb.school,N-akte(hoger)	260017	2,0	2,0	3,2
	2 leao/l ds, mts, hts, MO-B akte	14643	,1	,1	3,3
	3 lhno, meao/mds, heao/hds	56117	,4	,4	3,8
	4 binnenv.,visser,matrozenschool,handelsav.sch,soc.ac,jeugd.	1870	,0	,0	3,8
	5 havenschool, mhno, kunstacademie, toneelschool	10480	,1	,1	3,9
	6 avond n o, L-akte	74449	,6	,6	4,4
	7 ll.wezen,N-akte(semi-hoger),conservatorium,dansacademie	50427	,4	,4	4,8
	8 vakbekwaamheid, MO-A akte	7158	,1	,1	4,9
	9 Overige (uitgebr.lager,middelbaar,semi-hoger,hoger niveau)	16442	,1	,1	5,0
	15 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	12408592	94,5	95,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPDIFF2 diplomadifferentiatie naar niveau en schoolsoort

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	12408592	94,5	95,0	95,0
	1 Onvoltooid uitgebreid lager niveau	52744	,4	,4	95,4
	2 Uitgebreid lager niveau - lts	256267	2,0	2,0	97,4
	3 Uitgebreid lager niveau - leao/lds	1159	,0	,0	97,4
	4 Uitgebreid lager niveau - lhno	50871	,4	,4	97,8
	5 Uitgebreid lager niveau - binnenv.,visserij,matrozenschool	385	,0	,0	97,8
	6 Uitgebreid lager niveau - havenvakschool	84	,0	,0	97,8
	7 Uitgebreid lager niveau - avond n o	74354	,6	,6	98,3
	8 Uitgebreid lager niveau - leerlingwezen	46790	,4	,4	98,7
	9 Uitgebreid lager niveau - vakbekwaamheid	4592	,0	,0	98,7
	10 Uitgebreid lager niveau - overig	5358	,0	,0	98,8
	11 Uitgebreid lager niveau - Ongedifferentieerd	32958	,3	,3	99,0
	12 Onvoltooid middelbaar niveau	14542	,1	,1	99,1
	13 Middelbaar niveau - obao	3225	,0	,0	99,2
	14 Middelbaar niveau - mts	8778	,1	,1	99,2
	15 Middelbaar niveau - meao/mds	5224	,0	,0	99,3
	16 Middelbaar niveau - handelsavondschoon	868	,0	,0	99,3
	17 Middelbaar niveau - mhno	9859	,1	,1	99,4
	18 Middelbaar niveau - overig	10222	,1	,1	99,4
	19 Middelbaar niveau - Ongedifferentieerd	24440	,2	,2	99,6
	20 Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair	21906	,2	,2	99,8
	21 Semi-hoger, niet univ. - Hogere land-,tuin-,bosbouwschool	515	,0	,0	99,8
	22 Semi-hoger, niet univ. - hts	4272	,0	,0	99,8
	23 Semi-hoger, niet univ. - heao/hds	22	,0	,0	99,8
	24 Semi-hoger, niet univ. - sociale academie, jeugdleader	617	,0	,0	99,8
	25 Semi-hoger, niet univ. - kunstacademie, toneelschool	537	,0	,0	99,8
	26 Semi-hoger, niet univ. - L-akte	95	,0	,0	99,8
	27 Semi-hoger, niet univ. - N-akte,conservatorium,dansacademie	3637	,0	,0	99,9
	28 Semi-hoger, niet univ. - MO-A akte	2566	,0	,0	99,9
	29 Semi-hoger, niet univ. - Overig	749	,0	,0	99,9
	30 Semi-hoger, niet univ. - Ongedifferentieerd	13328	,1	,1	100,0
	31 Hoger niveau (niet universitair) - N-akte	10	,0	,0	100,0
	32 Hoger niveau (niet universitair) - MO-B akte	434	,0	,0	100,0
	33 Hoger niveau (niet universitair) - Overig	113	,0	,0	100,0
	34 Hoger niveau (niet universitair) - Ongedifferentieerd	4	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPNIV3 diploma-niveau, DIP-NIV (3) (op 2 na hoogste diploma-niveau)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	12898559	98,2	98,8	98,8
	1 Onvoltooid uitgebreid lager niveau	12166	,1	,1	98,9
	2 Uitgebreid lager niveau	130508	1,0	1,0	99,9
	3 Onvoltooid middelbaar niveau	4074	,0	,0	99,9
	4 Middelbaar niveau	5247	,0	,0	99,9
	5 Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair	7546	,1	,1	100,0
	6 Semi-hoger niveau, niet universitair	1988	,0	,0	100,0
	8 Hoger niveau, niet universitair	29	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPSTR3 studierichting van een diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	12898559	98,2	98,8	98,8
	1 Onvoltooid beroepsonderwijs	23786	,2	,2	98,9
	2 Godgeleerdheid	16	,0	,0	98,9
	4 Didaktiek	1227	,0	,0	99,0
	6 Nederlands	30	,0	,0	99,0
	=====	136342	1,0	1,0	100,0
	85 Politie	67	,0	,0	100,0
	86 Sport	4	,0	,0	100,0
	87 Beeldende kunsten	30	,0	,0	100,0
	88 Muziek	14	,0	,0	100,0
	91 Overig overig onderwijs	42	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele DIPSTR3 (studierichting van een diploma) is afgekort opgenomen.

DIPSCH3 schoolsoort van diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 ongedifferentieerd	31284	,2	,2	,2
	1 lts,obao,hogere landb.,tuinb.,bosb.school,N-akte(hoger)	97442	,7	,7	1,0
	2 leao/lds, mts, hts, MO-B akte	994	,0	,0	1,0
	3 lhno, meao/mds, heao/hds	5735	,0	,0	1,0
	4 binnenv.,visser,matrozenschool,handelsav.sch,soc.ac,jeugd.	125	,0	,0	1,0
	5 havenschool, mhno, kunstacademie, toneelschool	914	,0	,0	1,0
	6 avond n o, L-akte	13208	,1	,1	1,1
	7 ll.wezen,N-akte(semi-hoger),conservatorium,dansacademie	9166	,1	,1	1,2
	8 vakbekwaamheid, MO-A akte	1008	,0	,0	1,2
	9 Overige (uitgebr.lager,middelbaar,semi-hoger,hoger niveau)	1682	,0	,0	1,2
	15 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	12898559	98,2	98,8	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPDIFF3 diplomadifferentiatie naar niveau en schoolsoort

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	12898559	98,2	98,8	98,8
	1 Onvoltooid uitgebreid lager niveau	12166	,1	,1	98,9
	2 Uitgebreid lager niveau - lts	97088	,7	,7	99,6
	3 Uitgebreid lager niveau - leao/lds	45	,0	,0	99,6
	4 Uitgebreid lager niveau - lhno	5287	,0	,0	99,6
	5 Uitgebreid lager niveau - binnenv.,visserij,matrozenschool	34	,0	,0	99,6
	6 Uitgebreid lager niveau - havenvakschool	3	,0	,0	99,6
	7 Uitgebreid lager niveau - avond n o	13199	,1	,1	99,7
	8 Uitgebreid lager niveau - leerlingwezen	8950	,1	,1	99,8
	9 Uitgebreid lager niveau - vakbekwaamheid	794	,0	,0	99,8
	10 Uitgebreid lager niveau - overig	627	,0	,0	99,8
	11 Uitgebreid lager niveau - Ongedifferentieerd	4481	,0	,0	99,9
	12 Onvoltooid middelbaar niveau	4074	,0	,0	99,9
	13 Middelbaar niveau - obao	293	,0	,0	99,9
	14 Middelbaar niveau - mts	680	,0	,0	99,9
	15 Middelbaar niveau - meao/mds	446	,0	,0	99,9
	16 Middelbaar niveau - handelsavondschoon	60	,0	,0	99,9
	17 Middelbaar niveau - mhno	883	,0	,0	99,9
	18 Middelbaar niveau - overig	1025	,0	,0	99,9
	19 Middelbaar niveau - Ongedifferentieerd	1860	,0	,0	99,9
	20 Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair	7546	,1	,1	100,0
	21 Semi-hoger, niet univ. - Hogere land-,tuin-,bosbouwschoon	61	,0	,0	100,0
	22 Semi-hoger, niet univ. - hts	251	,0	,0	100,0
	23 Semi-hoger, niet univ. - heao/hds	2	,0	,0	100,0
	24 Semi-hoger, niet univ. - sociale academie, jeugtleider	31	,0	,0	100,0
	25 Semi-hoger, niet univ. - kunstacademie, toneelschoon	28	,0	,0	100,0
	26 Semi-hoger, niet univ. - L-akte	9	,0	,0	100,0
	27 Semi-hoger, niet univ. - N-akte,conservatorium,dansacademie	216	,0	,0	100,0
	28 Semi-hoger, niet univ. - MO-A akte	214	,0	,0	100,0
	29 Semi-hoger, niet univ. - Overig	19	,0	,0	100,0
	30 Semi-hoger, niet univ. - Ongedifferentieerd	1157	,0	,0	100,0
	32 Hoger niveau (niet universitair) - MO-B akte	18	,0	,0	100,0
	33 Hoger niveau (niet universitair) - Overig	11	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPNIV4 diploma-niveau, DIP-NIV (1) (op 3 na hoogste diploma-niveau)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	13032022	99,2	99,8	99,8
	1 Onvoltooid uitgebreid lager niveau	2188	,0	,0	99,8
	2 Uitgebreid lager niveau	20243	,2	,2	100,0
	3 Onvoltooid middelbaar niveau	906	,0	,0	100,0
	4 Middelbaar niveau	255	,0	,0	100,0
	5 Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair	4376	,0	,0	100,0
	6 Semi-hoger niveau, niet universitair	125	,0	,0	100,0
	8 Hoger niveau, niet universitair	2	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPSTR4 studierichting van een diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	13032022	99,2	99,8	99,8
	1 Onvoltooid beroepsonderwijs	7470	,1	,1	99,8
	4 Didaktiek	95	,0	,0	99,8
	6 Nederlands	2	,0	,0	99,8
	7 Frans	6	,0	,0	99,8
	=====	20512	,2	,2	100,0
	83 Communicatie	2	,0	,0	100,0
	84 Krijgskunde	1	,0	,0	100,0
	85 Politie	4	,0	,0	100,0
	87 Beeldende kunsten	1	,0	,0	100,0
	91 Overig overig onderwijs	2	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele DIPSTR4 (studierichting van een diploma) is afgekort opgenomen.

DIPSCH4 schoolsoort van diploma

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 ongedifferentieerd	8245	,1	,1	,1
	1 lts,obao,hogere landb.,tuinb.,bosb.school,N-akte(hoger)	17535	,1	,1	,2
	2 leao/lds, mts, hts, MO-B akte	37	,0	,0	,2
	3 lhno, meao/mds, heao/hds	380	,0	,0	,2
	4 binnenv.,visser,matrozenschool,handelsav.sch,soc.ac,jeugd.	5	,0	,0	,2
	5 havenschool, mhno, kunstacademie, toneelschool	38	,0	,0	,2
	6 avond n o, L-akte	763	,0	,0	,2
	7 ll.wezen,N-akte(semi-hoger),conservatorium,dansacademie	828	,0	,0	,2
	8 vakbekwaamheid, MO-A akte	161	,0	,0	,2
	9 Overige (uitgebr.lager,middelbaar,semi-hoger,hoger niveau)	103	,0	,0	,2
	15 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	13032022	99,2	99,8	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DIPDIFF4 diplomadifferentiatie naar niveau en schoolsoort

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 geen diploma; nog dagonderwijs volgend; personen < 12 jaar	13032022	99,2	99,8	99,8
	1 Onvoltooid uitgebreid lager niveau	2188	,0	,0	99,8
	2 Uitgebreid lager niveau - lts	17519	,1	,1	99,9
	3 Uitgebreid lager niveau - leao/lds	1	,0	,0	99,9
	4 Uitgebreid lager niveau - lhno	335	,0	,0	99,9
	5 Uitgebreid lager niveau - binnenv.,visserij,matrozenschool	3	,0	,0	99,9
	7 Uitgebreid lager niveau - avond n o	763	,0	,0	99,9
	8 Uitgebreid lager niveau - leerlingwezen	820	,0	,0	100,0
	9 Uitgebreid lager niveau - vakbekwaamheid	151	,0	,0	100,0
	10 Uitgebreid lager niveau - overig	65	,0	,0	100,0
	11 Uitgebreid lager niveau - Ongedifferentieerd	586	,0	,0	100,0
	12 Onvoltooid middelbaar niveau	906	,0	,0	100,0
	13 Middelbaar niveau - obao	10	,0	,0	100,0
	14 Middelbaar niveau - mts	24	,0	,0	100,0
	15 Middelbaar niveau - meao/mds	45	,0	,0	100,0
	16 Middelbaar niveau - handelsavondschoon	2	,0	,0	100,0
	17 Middelbaar niveau - mhno	38	,0	,0	100,0
	18 Middelbaar niveau - overig	36	,0	,0	100,0
	19 Middelbaar niveau - Ongedifferentieerd	100	,0	,0	100,0
	20 Onvoltooid semi-hoger niveau, niet universitair	4376	,0	,0	100,0
	21 Semi-hoger, niet univ. - Hogere land-,tuin-,bosbouwschoon	6	,0	,0	100,0
	22 Semi-hoger, niet univ. - hts	11	,0	,0	100,0
	27 Semi-hoger, niet univ. - N-akte,conservatorium,dansacademie	8	,0	,0	100,0
	28 Semi-hoger, niet univ. - MO-A akte	10	,0	,0	100,0
	29 Semi-hoger, niet univ. - Overig	1	,0	,0	100,0
	30 Semi-hoger, niet univ. - Ongedifferentieerd	89	,0	,0	100,0
	32 Hoger niveau (niet universitair) - MO-B akte	1	,0	,0	100,0
	33 Hoger niveau (niet universitair) - Overig	1	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

BR beroep; 4 cijfers van beroep (zie documentatie voor ruimere omschrijving van de labels en verklaring van noten)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 zonder beroep	8249035	62,8	63,2	63,2
	110 Scheikundige	1726	,0	,0	63,2
	120 Natuurkundige	845	,0	,0	63,2
	132 Geoloog, geofysicus	389	,0	,0	63,2
	133 Meteoroloog, astronoom	86	,0	,0	63,2
	=====	4727122	36,0	36,2	99,4
	10211 Beroepsmilitair, officier	7281	,1	,1	99,4
	10212 Beroepsmilitair, onderofficier	17102	,1	,1	99,6
	10213 Beroepsmilitair, overige rangen (incl. rang onbekend)	26743	,2	,2	99,8
	10311 Dienstplichtig militair, officier	256	,0	,0	99,8
	10312 Dienstplichtig militair, overige rangen (incl. rang onb.)	29532	,2	,2	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele BR (beroep; 4 cijfers van beroep (zie documentatie voor ruimere omschrijving van de labels en verklaring van de noten) is afgekort opgenomen.

SOC_GRKL Sociale groeps-klasse

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 wetenschappelijke vrije beroepen	18107	,1	,1	,1
	2 zelfstandigen niet in de landbouw	22950	,2	,2	,3
	3 zelfstandigen niet in de landbouw - In winkelbedrijven	84244	,6	,6	1,0
	4 zelfstandigen niet in de landbouw - In ambachtsbedrijven	77284	,6	,6	1,6
	5 zelfstandigen niet in de landbouw - In overige bedrijven	167292	1,3	1,3	2,8
	6 zelfstandigen in de landbouw	161878	1,2	1,2	4,1
	7 hogere employees,br.jaarinkomen 24000 en meer,incl.onbekend	196084	1,5	1,5	5,6
	8 hogere employees,br.jaarinkomen 16000-24000	20090	,2	,2	5,7
	9 hogere employees,br.jaarinkomen 12000-16000	5816	,0	,0	5,8
	10 hogere employees,br.jaarinkomen 8000-12000	3067	,0	,0	5,8
	11 hogere employees,br.jaarinkomen minder dan 8000	4187	,0	,0	5,8
	12 middelb.employees,br.jaarinkomen 24000 en meer	40907	,3	,3	6,1
	13 middelb.employees,br.jaarinkomen 16000-24000	332551	2,5	2,5	8,7
	14 middelb.employees,br.jaarinkomen 12000-16000,incl.onbekend	256998	2,0	2,0	10,7
	15 middelb.employees,br.jaarinkomen 8000-12000	44963	,3	,3	11,0
	16 middelb.employees,br.jaarinkomen minder dan 8000	20397	,2	,2	11,2
	17 lagere employees,br.jaarinkomen 24000 en meer	1244	,0	,0	11,2
	18 lagere employees,br.jaarinkomen 16000-24000	12716	,1	,1	11,3
	19 lagere employees,br.jaarinkomen 12000-16000	176421	1,3	1,4	12,6
	20 lagere employees,br.jaarinkomen 8000-12000, incl.onbekend	390216	3,0	3,0	15,6
	21 lagere employees,br.jaarinkomen minder dan 8000	380395	2,9	2,9	18,5
	22 arbeiders,br.jaarinkomen 24000 en meer	5373	,0	,0	18,6
	23 arbeiders,br.jaarinkomen 16000-24000	53782	,4	,4	19,0
	24 arbeiders,br.jaarinkomen 12000-16000	410154	3,1	3,1	22,1
	25 arbeiders,br.jaarinkomen 8000-12000, incl.onbekend	998105	7,6	7,6	29,7
	26 arbeiders,br.jaarinkomen minder dan 8000	563359	4,3	4,3	34,1
	27 landarbeiders,br.jaarinkomen 24000 en meer	262	,0	,0	34,1
	28 landarbeiders,br.jaarinkomen 16000-24000	1083	,0	,0	34,1
	29 landarbeiders,br.jaarinkomen 12000-16000	10832	,1	,1	34,2
	30 landarbeiders,br.jaarinkomen 8000-12000,incl.onbekend	44363	,3	,3	34,5
	31 landarbeiders,br.jaarinkomen minder dan 8000	22641	,2	,2	34,7
	32 medewerkers - in winkelbedrijven	33233	,3	,3	34,9
	33 medewerkers - in landbouwbedrijven	49215	,4	,4	35,3
	34 medewerkers - in overige bedrijven	45011	,3	,3	35,6
	35 soc. groep onbekend	133634	1,0	1,0	36,7
	36 zonder beroep - hoger onderwijsniveau	16879	,1	,1	36,8
	37 zonder beroep - semi-hoger onderwijsniveau	88699	,7	,7	37,5
	38 zonder beroep - middelbaar onderwijsniveau	218791	1,7	1,7	39,2
	39 zonder beroep - uitgebreid lager onderwijsniveau	694244	5,3	5,3	44,5
	40 zonder beroep - lager onderwijsniveau	318981	2,4	2,4	46,9
	41 zonder beroep - basis onderwijsniveau (incl. onbekend)	2718620	20,7	20,8	67,7
	42 zonder beroep - (nog) dagonderwijs volgend	1348822	10,3	10,3	78,1
	43 zonder beroep - overigen (incl. personen <12 jaar)	2866227	21,8	21,9	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

WZAAM werkzaamheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 met beroep,werkend - tewerk gesteld op sociale werkplaats	18404	,1	,1	,1
	1 met beroep,werkend - tewerk gesteld op aanvullende werken	5268	,0	,0	,2
	2 met beroep,werkend - niet tewerk gesteld (incl.dienstpl.mil)	4711213	35,9	36,1	36,3
	3 met beroep,niet werkend,zoekt 1e werkkring-arbeidsbureau	10697	,1	,1	36,3
	4 met beroep,niet werkend,zoekt 1e werkkring-niet arb.bureau	2494	,0	,0	36,4
	5 met beroep,niet werkend,heeft gewerkt-arbeidsbureau	25102	,2	,2	36,5
	6 met beroep,niet werkend,heeft gewerkt-niet arbeidsbureau	15675	,1	,1	36,7
	7 z.beroep,scholier of student - niet werkend	3001899	22,9	23,0	59,7
	8 z.beroep,scholier of student - <15 uur werkend	7619	,1	,1	59,7
	9 z.beroep,gepensioneerd, a.o.w. e.d - niet werkend	1185529	9,0	9,1	68,8
	10 z.beroep,gepensioneerd, a.o.w. e.d - <15 uur werkend	2	,0	,0	68,8
	11 z.beroep,werkzaam in eigen/ouderlijk hsh-niet werkend	2626279	20,0	20,1	88,9
	12 z.beroep,werkzaam in eigen/ouderlijk hsh-<15 uur werkend	14405	,1	,1	89,0
	13 z.beroep,overigen - niet werkend (incl. personen <12 jaar)	895769	6,8	6,9	95,9
	14 z.beroep,overigen - <15 uur werkend (medewerkende zoons)	202	,0	,0	95,9
	15 z.beroep,reden onbekend	539560	4,1	4,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

BD bedrijf; 4 cijfers bedrijf (zie documentatie voor ruimere omschrijving van de labels)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Zonder beroep; Tijdelijk niet werkende	8303004	63,2	63,6	63,6
	110 Akkerbouw en veehouderij	197987	1,5	1,5	65,1
	120 Tuinbouw	63214	,5	,5	65,6
	130 Plantsoendiensten, hoveniersbedrijven	17322	,1	,1	65,7
	140 Agrarische dienstverlenende bedrijven	10596	,1	,1	65,8
	=====	4035970	30,7	30,9	96,7
	9840 Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	29615	,2	,2	96,9
	9850 Foto-ateliers	3238	,0	,0	96,9
	9890 Overige persoonlijke dienstverlening	3551	,0	,0	97,0
	9900 Huiselijke diensten in particuliere huishoudingen	47151	,4	,4	97,3
	10110 Bedrijf onbekend voorzover werkend	348469	2,7	2,7	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele BD (bedrijf; 4 cijfers bedrijf (zie documentatie voor ruimere omschrijving labels) is afgekort opgenomen.

BD_KL_60 bedrijfsklasse volgens indeling 1960

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0	8303004	63,2	63,6	63,6
1 Land- en tuinbouw	289184	2,2	2,2	65,8
2 Bosbouw	3601	,0	,0	65,8
3 Jacht	350	,0	,0	65,8
4 Visserij	5229	,0	,0	65,9
5 Kolenmijnbouw	14545	,1	,1	66,0
6 Aardolie- en aardgaswinning	2813	,0	,0	66,0
7 Mergel-, zand-, grindwinning	1324	,0	,0	66,0
8 Overige delfstoffenwinning	1575	,0	,0	66,0
9 Voedingsmiddelennijverheid	160611	1,2	1,2	67,2
10 Drankenfabrieken	13196	,1	,1	67,3
11 Tabaksnijverheid	9219	,1	,1	67,4
12 Textielnijverheid	60141	,5	,5	67,9
13 Schoennijverheid, kleding- e.a. textielwarenfabr.	80922	,6	,6	68,5
14 Houtnijv. (excl. meubelen)	29067	,2	,2	68,7
15 Meubelnijverheid	23022	,2	,2	68,9
16 Papiernijverheid	30581	,2	,2	69,1
17 Grafische nijverheid, uitgeverijen, e.d.	78931	,6	,6	69,7
18 Leerlooierijen, lederwarennijv. (excl. schoenen)	7398	,1	,1	69,8
19 Rubbernijverheid	11292	,1	,1	69,9
20 Chemische industrie	80359	,6	,6	70,5
21 Petr.- en steenkoolprod.fabr.	10676	,1	,1	70,6
22 Steen-, glas-, aardewerk-, cementwarenfabr., e.d.	47559	,4	,4	70,9
23 Metallurgische industrie	36649	,3	,3	71,2
24 Metaalw. Fabr., smederijen, constructiewerkpl., e.d.	118560	,9	,9	72,1
25 Machinebouw	92637	,7	,7	72,8
26 Elektrotechnische industrie	110740	,8	,8	73,7
27 Transportmiddelenfabrieken	147836	1,1	1,1	74,8
28 Overige industriële- en ambachtsbedrijven	70734	,5	,5	75,4
29 Bouw- en aanverwante bedrijven	428182	3,3	3,3	78,6
30 Installatiebedrijven (elektr.,gas,water,centr.verw.,e.d.)	93705	,7	,7	79,4
32 Elektr.- en gasbedrijven	34669	,3	,3	79,6
33 Waterleidingbedrijven	6211	,0	,0	79,7
34 Reinigingsd., bemalingsinr.	10247	,1	,1	79,7
35 Groothandel	242743	1,8	1,9	81,6
36 Detailhandel	415561	3,2	3,2	84,8
37 Banken, e.a. financ. Instell.	71595	,5	,5	85,3
38 Verzekeringswezen	73505	,6	,6	85,9
39 Expl. Van en handel in onroerende goederen	14235	,1	,1	86,0
40 Spoorwegen	24812	,2	,2	86,2
41 Tram- en autobusdiensten	18768	,1	,1	86,3
42 Wegvervoer n.e.g. en aanverwante bedrijven	73830	,6	,6	86,9
43 Zeevaart	26022	,2	,2	87,1
44 Binnenvaart en aan vervoer te water verwante bedr.	44330	,3	,3	87,4
45 Luchtvaart	13669	,1	,1	87,5
46 Hulpbedrijven v.h. vervoer	13773	,1	,1	87,7
47 Veem- en pakhuisbedrijven	3735	,0	,0	87,7
48 Communicatiebedrijven	62713	,5	,5	88,2
49 Overh.dienst. (geen bedr.) n.e.g. en publ.r. (bedr.)organen	261376	2,0	2,0	90,2
50 Onderwijs	217905	1,7	1,7	91,8
51 Eredienst	12631	,1	,1	91,9
52 Maatschapp. Diensten n.e.g.	342791	2,6	2,6	94,6
53 Zakelijke dienstverlening	135959	1,0	1,0	95,6
54 Recreatie	27849	,2	,2	95,8
55 Huiselijke diensten	47151	,4	,4	96,2
56 Hotels, cafés, restaur., e.d.	79453	,6	,6	96,8
57 Dienstverlening n.e.g.	72473	,6	,6	97,3
58 bedrijfsklasse '60 onbekend	348469	2,7	2,7	100,0
Total	13060117	99,4	100,0	
Missing System	73216	,6		
Total	13133333	100,0		

POS_B positie bedrijf van het hoofdberoep

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t. voor personen zonder beroep	8249036	62,8	63,2	63,2
	1 Zelfstandigen - met 10 en meer man personeel	25660	,2	,2	63,4
	2 Zelfstandigen - met 1-9 man personeel	178740	1,4	1,4	64,7
	3 Zelfstandigen - zonder personeel	327526	2,5	2,5	67,2
	4 Medewerkende gezinsleden - niet betaald	92099	,7	,7	67,9
	5 Medewerkende gezinsleden - betaald	50421	,4	,4	68,3
	6 Loondienst; Leiding gevende - hogere	110229	,8	,8	69,2
	7 Loondienst; Leiding gevende - overigen	197834	1,5	1,5	70,7
	8 Loondienst - wetenschappelijke e.a. vakspecialisten	580910	4,4	4,4	75,1
	9 Loondienst - administratief personeel	667129	5,1	5,1	80,2
	10 Loondienst - overige employees	341624	2,6	2,6	82,9
	11 Loondienst - arbeiders	2155307	16,4	16,5	99,4
	12 Tijdelijk niet werkenden - zoekt eerste werkkring	13191	,1	,1	99,5
	13 Tijdelijk niet werkenden - heeft reeds gewerkt	40777	,3	,3	99,8
	14 Dienstplichtige militairen	29634	,2	,2	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

PERS personeel

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Personen in loondienst, die geen leiding geven	11880959	90,5	91,0	91,0
	1 Zelfstandigen met 0 man personeel	327526	2,5	2,5	93,5
	2 zelfstandige / leidinggevende met 1-4 personen	377830	2,9	2,9	96,4
	3 zelfstandige / leidinggevende met 5-9 personen	165796	1,3	1,3	97,6
	4 zelfstandige / leidinggevende met 10-19 personen	127183	1,0	1,0	98,6
	5 zelfstandige / leidinggevende met 20-49 personen	101105	,8	,8	99,4
	6 zelfstandige / leidinggevende met 50 en meer personen	79718	,6	,6	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

OV overheid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	8303004	63,2	63,6	63,6
	1 rijk	307743	2,3	2,4	65,9
	2 provincie	14018	,1	,1	66,0
	3 gemeente	216192	1,6	1,7	67,7
	4 publiekrechtelijke organen	6350	,0	,0	67,7
	5 overheid, dienst onbekend	5091	,0	,0	67,8
	6 -geen kermisexploitant (vd varende/rijdende bevolking)	4207717	32,0	32,2	100,0
	7 -kermisexploitant (vd varende/rijdende bevolking)	2	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

WGEM werkgemeente

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Persoon zonder beroep en tijdelijk niet werkenden	8325232	63,4	63,7	63,7
	1 Adorp	321	,0	,0	63,7
	2 Aduard	610	,0	,0	63,8
	3 Appingedam	3566	,0	,0	63,8
	4 Baflo	648	,0	,0	63,8
	=====	4523055	34,4	34,6	98,4
	996 Openbaar Lichaam Z.I.J.P.	5461	,0	,0	98,5
	999 -onbekende gemeente	171671	1,3	1,3	99,8
	1020 -België	4873	,0	,0	99,8
	1021 -Duitsland	22040	,2	,2	100,0
	1022 -overig buitenland	2640	,0	,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele `WGEM` (werkgemeente) is afgekort opgenomen.

VAST_WA vast werkadres

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Persoon zonder beroep	8271264	63,0	63,3	63,3
	1 Pers.m.beroep-met vast werkadres, incl. werk op woonadres	3421667	26,1	26,2	89,5
	2 Pers.m.beroep-met vast meldingspunt, incl. werk op woonadres	364186	2,8	2,8	92,3
	3 Pers.m.beroep-z. vast werkadres/meldingspunt	1003000	7,6	7,7	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

AFST afstand tot het werk

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Persoon zonder beroep; persoon met beroep, afstand onbek.	9274264	70,6	71,0	71,0
	1 -thuiswerkend	463878	3,5	3,6	74,6
	2 -buitenhuus werkend op een afstand van <15 minuten	1388220	10,6	10,6	85,2
	3 -buitenhuus werkend op een afstand van 15-29 minuten	1095857	8,3	8,4	93,6
	4 -buitenhuus werkend op een afstand van 30-44 minuten	400895	3,1	3,1	96,7
	5 -buitenhuus werkend op een afstand van 45-59 minuten	163381	1,2	1,3	97,9
	6 -buitenhuus werkend op een afstand van 60-89 minuten	89955	,7	,7	98,6
	7 -buitenhuus werkend op een afstand van 90-119 minuten	25527	,2	,2	98,8
	8 -buitenhuus werkend op een afstand van 2 uur of langer	23191	,2	,2	99,0
	9 -buitenhuus werkend op een afstand van onbekende tijdsduur	134949	1,0	1,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

VERVM vervoermiddel

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Persoon zonder beroep; pers.m.beroep,vervoermiddel onbek.	9274264	70,6	71,0	71,0
	1 -thuiswerkend	463878	3,5	3,6	74,6
	2 -buitenshuis werkende,vervoermiddel fiets	871016	6,6	6,7	81,2
	3 -buitenshuis werkende,vervoermiddel bromfiets	450881	3,4	3,5	84,7
	4 -buitenshuis werkende,vervoermiddel motor of scooter	12145	,1	,1	84,8
	5 -buitenshuis werkende,vervoermiddel trein	120656	,9	,9	85,7
	6 -buitenshuis werkende,vervoermiddel tram of metro	74658	,6	,6	86,3
	7 -buitenshuis werkende,vervoermiddel openbare autobus	244089	1,9	1,9	88,1
	8 -buitenshuis werkende,vervoermiddel personeelsbus	95928	,7	,7	88,9
	9 -buitenshuis werkende,vervoermiddel pers.auto (bestuurder)	798878	6,1	6,1	95,0
	10 -buitenshuis werkende,vervoermiddel pers.auto (medereiziger)	176626	1,3	1,4	96,3
	11 -buitenshuis werkende,vervoermiddel ander	78040	,6	,6	96,9
	12 -buitenshuis werkende,vervoermiddel geen (te voet)	306560	2,3	2,3	99,3
	13 -buitenshuis werkende,vervoermiddel onbekend	92498	,7	,7	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

DAGEL dagelijks, niet dagelijks

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Persoon zonder beroep; pers.m.beroep,geen waarneming	9738142	74,1	74,6	74,6
	1 - dagelijks naar werkadres	3195547	24,3	24,5	99,0
	2 - niet dagelijks naar werkadres	126428	1,0	1,0	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

FORE forensisme

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Persoon zonder beroep	8271264	63,0	63,3	63,3
	1 -werkend in de woongemeente, etc	3172402	24,2	24,3	87,6
	2 -werkend in één andere gemeente	1075735	8,2	8,2	95,9
	3 -werkend in verschillende gemeenten, etc	540716	4,1	4,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

U_HB uren hoofdberoep

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	8303004	63,2	63,6	63,6
	1 minder dan 10 uur	67185	,5	,5	64,1
	2 10-14 uur	52863	,4	,4	64,5
	3 15-19 uur	57786	,4	,4	64,9
	4 20-24 uur	158739	1,2	1,2	66,2
	5 25-29 uur	92560	,7	,7	66,9
	6 30-34 uur	106864	,8	,8	67,7
	7 35-39 uur	148777	1,1	1,1	68,8
	8 40-44 uur	2722368	20,7	20,8	89,7
	9 45 uur of langer	1349971	10,3	10,3	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

STALL stalling personenauto

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 Personen zonder beroep; pers.m.beroep, geen waarneming	8450179	64,3	64,7	64,7
	1 Op openbaar weg	824659	6,3	6,3	71,0
	2 Anderszins in de open lucht	253786	1,9	1,9	73,0
	3 Bij een garagebedrijf	32246	,2	,2	73,2
	4 In eigen garage	627415	4,8	4,8	78,0
	5 anderszins overdekt	249920	1,9	1,9	79,9
	6 beschikt niet over een personenauto	2621912	20,0	20,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

POS_NB positie in bedrijf nevenberoep

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	8398501	63,9	64,3	64,3
	1 oefent nevenberoep uit - voor eigen rekening	95372	,7	,7	65,0
	2 oefent nevenberoep uit - in loondienst (incl.onbekend)	258535	2,0	2,0	67,0
	3 oefent nevenberoep uit - medewerkend	28200	,2	,2	67,2
	4 oefent geen nevenberoep uit	4279509	32,6	32,8	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

U_NB uren nevenberoep

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 n.v.t.	12678010	96,5	97,1	97,1
	1 minder dan 5 uur	47357	,4	,4	97,4
	2 5-9 uur	41341	,3	,3	97,8
	3 10-14 uur(inclusief onbekend)	221764	1,7	1,7	99,5
	4 15-19 uur	15681	,1	,1	99,6
	5 20-24 uur	13915	,1	,1	99,7
	6 25-29 uur	6838	,1	,1	99,7
	7 30 uur of langer	35211	,3	,3	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

WERK_X Werk-x

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0000	8271264	63,0	63,3	63,3
	135	15	,0	,0	63,3
	140	25	,0	,0	63,3
	145	53	,0	,0	63,3
	150	438	,0	,0	63,3
	=====	3735858	28,4	28,6	91,9
	2755	99	,0	,0	91,9
	2760	252	,0	,0	91,9
	2765	279	,0	,0	91,9
	2770	187	,0	,0	91,9
	9999	1051647	8,0	8,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

De variabele WERK_X (Werk-x) is afgekort opgenomen.

WERK_Y Werk-y

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 0000	8271264	63,0	63,3	63,3
	3065	2	,0	,0	63,3
	3070	7	,0	,0	63,3
	3075	33	,0	,0	63,3
	3080	96	,0	,0	63,3
	=====	3736889	28,5	28,6	91,9
	6100	44	,0	,0	91,9
	6105	95	,0	,0	91,9
	6110	38	,0	,0	91,9
	6125	2	,0	,0	91,9
	9999	1051647	8,0	8,1	100,0
	Total	13060117	99,4	100,0	
Missing	System	73216	,6		
Total		13133333	100,0		

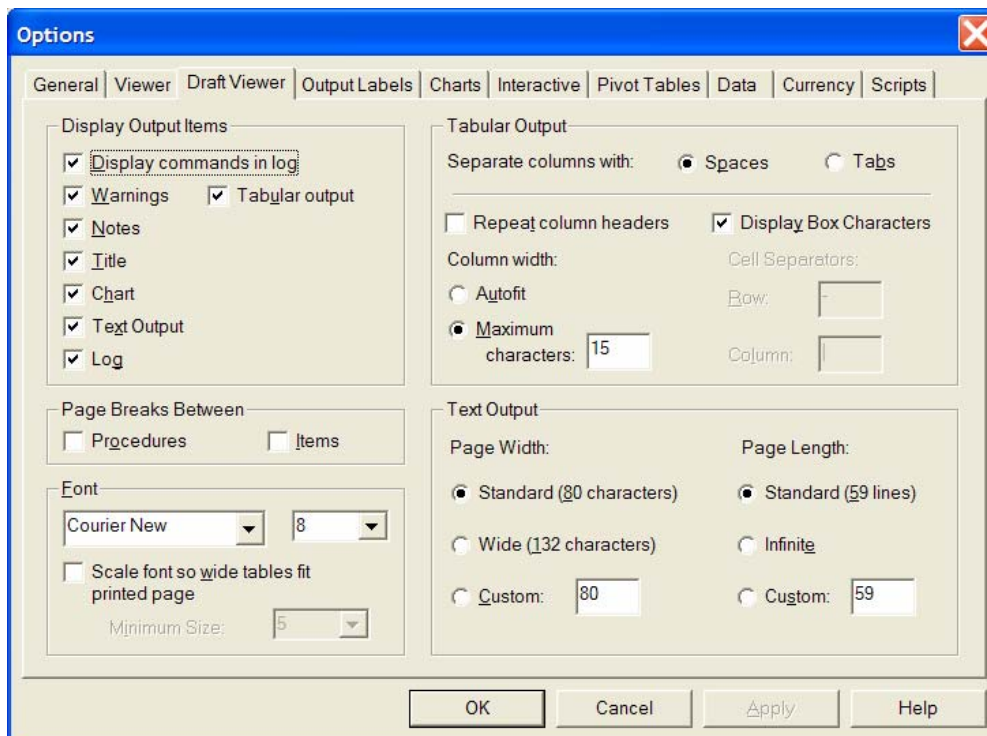
De variabele WERK_Y (Werk-y) is afgekort opgenomen.

Bijlage 3: koppeling en gebruik van REOS-bestanden

Zoals al eerder vermeld zijn de REOS-bestanden van de volkstelling van 1971 in SPSS toegankelijk. In deze bijlage zal kort uiteen worden gezet wat er van een gebruiker verwacht wordt en hoe men een en ander aan dient te leveren.

SPSS syntax

Onderzoekers die gebruik willen maken van de bestanden van de volkstelling van 1971 dienen zich te realiseren dat zij voor de RE een SPSS syntax moeten creëren. Het aanmaken van SPSS syntax is in de regel niet moeilijk. Iedere gebruiker van dit software pakket maakt automatisch syntax aan wanneer SPSS gestart wordt en er een gegevensbestand geladen wordt. Telkens wanneer er nieuwe bewerkingen op basis van een gegevensbestand worden uitgevoerd, ontstaat er nieuwe syntax, ongeacht het feit of er bewerkingen op de tabel plaats vinden of analyse wordt uitgevoerd. De syntax wordt per spss-sessie automatisch, in een in SPSS gedefinieerde directory (standaard in c:\windows(temp) opgeslagen. Daarnaast bestaat er in SPSS de mogelijkheid om de uitgevoerde commando's in het output-venster op te slaan. Via *Edit – Options* kan deze functie worden geactiveerd. Selecteer het tabblad *Draft Viewer* en vink *Display commands in log* aan.

De opgeslagen syntax kan nader worden bewerkt in het syntax-venster van SPSS, *File – New – Syntax*. Voor het schrijven en bewerken van SPSS-syntax zijn diverse handleidingen beschikbaar. De *SPSS Base Syntax Reference Guide* is een onmisbaar naslagwerk wat voorbeelden geeft van alle in SPSS Base te gebruiken syntax commando's. Ook laat het zien welke commando's het best te gebruiken zijn bij bepaalde

statistische technieken. Deze handleiding treft u op de SPSS Cd-rom in digitale vorm aan, maar is ook in gedrukte vorm beschikbaar. De meeste universiteitsbibliotheken beschikken over een exemplaar. Voor vragen met betrekking tot SPSS syntax zij verwezen naar deze naslagwerken.

Koppeling van bestanden

Zoals al in paragraaf 2.1 is opgemerkt zijn er een aantal gekoppelde bestanden beschikbaar voor de analyse van de volkstelling. Naast deze gekoppelde bestanden is een onderzoeker natuurlijk vrij om zelf verschillende bestanden aan elkaar te koppelen. Omdat het koppelen van bestanden een vrij ingewikkeld proces is, waarmee de meeste gebruikers weinig tot geen ervaring zullen hebben, zal in het onderstaande een korte toelichting gegeven worden.

Hoewel alle VT 1971 bestanden een ander hiërarchisch niveau hebben, zijn ze met elkaar te koppelen door gebruik te maken van de gemeenschappelijke variabele `NRCASE`. Deze variabele verbindt aan ieder individu in de telling een uniek nummer. Op de hogere niveau's, zoals huishouden woning en gemeente, komen de unieke nummers terug. Wanneer in een van de hogere hiërarchische bestanden een nieuw nummer volgt, betekent dit dat er een nieuwe groep ontstaat. Om dit te verduidelijken volgt in de onderstaande tabel een klein stukje uit het bestand op gemeenteniveau.

Extract bestand op gemeenteniveau

Nrcase	Gem	Aggl	Prov
1	1	0	1
1534	2	0	1
4025	13	0	1

Hieruit volgt dat alle individuen met een casnummer tussen 1 en 1534 (dit is de eerste groep) in de gemeente met nummer 1 (= Adorp) wonen. Deze gemeente maakt geen deel uit van een agglomeratie (=0) en ligt in de provincie met nummer 1 (= Groningen). De individuen met een casnummer tussen 1534 en 4025 (de tweede groep) wonen in gemeente 2 (= Aduard), enzovoorts.

Bij het koppelen van verschillende hiërarchische bestanden moet rekening worden gehouden met deze groepen. Wanneer bij voorbeeld het gemeenteniveau aan het individueniveau wordt gekoppeld zouden anders alleen de individuen met casnummer 1, 1534, 4025, etcetera een gemeentenummer krijgen. Door gebruik te maken van een *lag* functie in SPSS is het mogelijk om alle individuen tussen casnummer 1 en 1534 dezelfde waarden op gemeenteniveau mee te geven als casnummer 1. De individuen tussen casnummer 1534 en 4025 krijgen dezelfde waarden als casnummer 1534, enzovoorts.

De onderstaande syntax geeft aan hoe de verschillende bestanden gekoppeld kunnen worden. Hierbij wordt de *lag* functie gebruikt.

```
match files / file = "bz71_r1.sav"  
           / file = "bz71_r2.sav"  
           / file = "bz71_r3.sav"  
           / file = "bz71_r4.sav"
```

```

/ file = "bz71_r5.sav"
/ file = "bz71_r6.sav"
/ file = "bz71_r7.sav"
/ file = "bz71_r8.sav"
/ file = "bz71_r9.sav"
/ by nrcase .

execute .

do if missing (Niveau1) .
do repeat qs = Niveau1 Pgem Gem Hapgem Aggl Prov Gemac .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .
end if .

do if missing (Niveau2) .
do repeat qs = Niveau2 Wcat .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .
end if .

do if missing (Niveau3) .
do repeat qs = Niveau3 Bcat B_opp .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .
end if .

do if missing (Niveau4) .
do repeat qs = Niveau4 Woon_x Woon_y Opblf .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .
end if .

do if missing (Niveau5) .
do repeat qs = Niveau5 Aardwvbl Eig HVH Jrhuur Huurkl Huurper
    Bouww Bezet Deur Bjr Vtr_tot Keuk WC Bad Outi
    Aansl CV Bra Part_reg Kosten Ooit_bew Duur_1 Reden_1 .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .
end if .

do if missing (Niveau6) .
do repeat qs = Niveau6 Huisv Telef VTR_BER VTR_TB VTR_GEM VTBD
    Keukgebr Sam_60 Comm Aph_60 .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .
end if .

do if missing (Niveau7) .
do repeat qs = Niveau7 Prim_sec HVST_47A HVST_47B HVST_47C FAM_47
    SAM_47 OFG Afh_k Onafh_k TWK_G TWK_21 Afh_a Aph_47 .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .
end if .

do if missing (Niveau8) .
do repeat qs = Niveau8 KI_tot KI_huw KI_thuis Huwm Huwj Eersthuw KI_t24 .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .

```

```

end if .

do if missing (Niveau9) .
do repeat qs = Niveau9 SBN SB Telwyze Gesl Burg_st Gebm Gebj Jaren Mnden
    Vest Geb_pr_1 Hulpbeh Kg Nat Ph Ph_47 Bron AOW Ink O_niv
    VHMO Ben_mulo Ex_niv Studier Opl_pl Do_niv Do_st_r Do Do_sch
    Dipniv1 Dipstr1 Dipsch1 Dipdiff1 Dipniv2 Dipstr2 Dipsch2 Dipdiff2
    Dipniv3 Dipstr3 Dipsch3 Dipdiff3 Dipniv4 Dipstr4 Dipsch4 Dipdiff4 Br
    Soc_grkl Wzaam Bd Bd_kl_60 Pos_b Pers Ov Wgem Vast_wa Afst
    Vervm Dagel Fore U_hb Stall Pos_nb U_nb Werk_x Werk_y .
compute qs = lag(qs) .
end repeat .
end if .

execute .

```

Bovenstaande SPSS syntax dient slechts als voorbeeld inzake de koppeling van hiërarchische bestanden en kan naar believen worden aangepast aan de wensen van de gebruiker.

Bijlage 4: Korte geschiedenis van de volkstellingen

*Korte geschiedenis van de volkstellingen in Nederland 1795-1971*²⁴

De volkstellingen hebben een lange geschiedenis. Al in de oudheid werden in China, Athene en het Romeinse Rijk volkstellingen gehouden. Deze tellingen waren vrijwel uitsluitend bedoeld om het aantal belastingplichtigen en het aantal manschappen voor het leger vast te stellen. Pas in de negentiende eeuw komt in veel Europese landen, waaronder Nederland, de telling als statistisch instrument van waarneming tot ontwikkeling. In eerste instantie was er alleen sprake van een volkstelling, later werd deze gecombineerd met een beroeps- en woningtelling.

Vanaf de vijftiende eeuw zijn er in verschillende Nederlandse provincies gedeeltelijke tellingen gehouden. Maar pas in 1795 wordt in Nederland een algemene volkstelling gehouden. Dit gebeurde onder Franse invloed tijdens de Bataafse Republiek. Het nieuwe gecentraliseerde bestuur wilde hiermee informatie verzamelen om een nieuw stelsel van kiesdistricten te ontwerpen. Daarna vonden tot 1829 nog verschillende tellingen plaats waaronder in 1807-'08 een telling om ieders aandeel in de belastingen vast te stellen en een telling in 1815 om de militiedistricten af te bakenen. Deze tellingen hadden slechts een beperkt doel, werden soms gebrekkig uitgevoerd en hadden in geografisch opzicht vaak slechts op een gedeelte van Nederland betrekking. Pas in het jaar 1829 werd er een nieuwe volkstelling gehouden, dit maal bij Koninklijk Besluit (KB). De eerste algemene volkstelling was hiermee een feit. Zo'n telling diende voortaan elke tien jaar plaats te vinden.

Wettelijke regelingen

Zoals alle algemene tellingen van het CBS werd ook de volkstelling in het algemeen gekenmerkt door integrale waarneming, een uniforme vraagstelling en wettelijke verplichting om gegevens te verstrekken. De grondslag voor het houden van de volkstellingen vormde in eerste instantie het KB van 1828, later werd dit besluit vervangen door de wet van 1879. Deze wet bestond slechts uit twee artikelen. Hierin werd bepaald dat in 1879 en vervolgens elke tien jaar – dus in jaren eindigend op een 9 – in Nederland een algemene volkstelling zou worden gehouden en dat de voorschriften van deze telling bij Algemene Maatregel van Bestuur zouden worden vastgesteld. De wet verving het KB 1828, omdat alleen via wetgeving de bijbehorende strafbepalingen geldig bleken te zijn. Voorafgaand aan iedere telling werd via een KB de inhoud van de telling bekend gemaakt. De wet van 1879 is bijna honderd jaar van kracht gebleven. Wel vond er

²⁴ Onderstaande paragraaf is grotendeels gebaseerd op; J.G.S.J. van Maarseveen, 'Volkstellingen 1795-1971' in: J.G.S.J. van Maarseveen (red.), *Algemene tellingen in de twintigste eeuw* (Voorburg/Heerlen 2002) en C.J. den Dulk en J.G.S.J. van Maarseveen, 'Volkstellingen 1795-1971. De ontwikkeling van beleid en methode van onderzoek' in: B. Erwich en J.G.S.J. van Maarseveen (red.), *Een eeuw statistieken. Historisch-methodologische schetsen van de Nederlandse officiële statistieken in de twintigste eeuw* (Voorburg/Amsterdam 1999). Beide publicaties bevatten een uitgebreide beschrijving van de geschiedenis van de volkstellingen.

in 1918 een wetswijziging plaats. Op initiatief van de toenmalige directeur van het CBS, Methorst, is bij die gelegenheid bepaald dat voortaan in 1920 en vervolgens elke tien jaar (in jaren eindigend op een 0) een algemene volkstelling zou plaats vinden. De reden hiervoor was dat het jaartal van de Nederlandse volkstelling zo voortaan aansloot bij wat in de meeste andere landen gebruikelijk was. De demografische gegevens zouden hierdoor internationaal beter vergelijkbaar zijn. Bovendien duurden de abnormale omstandigheden, ontstaan tijdens de Eerste Wereldoorlog, in 1919 nog voort.

De volkstelling van 1940, die voor de demografische gegevens zou worden gebaseerd op het eind 1938 ingevoerde persoonskaartenstelsel, werd na de Duitse inval bij Besluit van de Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht van 29 mei 1940 uitgesteld. Na afloop van de Tweede Wereldoorlog bestond grote behoefte aan gegevens over bevolking en huisvesting. Daarom werd besloten niet pas in 1950, maar al in 1947 een nieuwe volkstelling te houden. In het KB van 5 februari 1947 werd onder meer bepaald dat aan deze telling een algemene woningtelling zou worden verbonden. Dit Koninklijk Besluit kon mede steunen op de Woningwet die enkele bepalingen bevatte over het houden van woningtellingen in gemeenten.

In 1960 werd overeenkomstig de wettelijke grondslag weer een tienjaarlijkse telling gehouden op een op 0 eindigend kalenderjaar. De voor 1970 geplande veertiende algemene volkstelling stond al in 1966 op de agenda van de Centrale Commissie voor de Statistiek (CCS), die tot taak heeft te adviseren over het werkprogramma van het CBS. Om een moderne telling te houden had het CBS namelijk voorgesteld de sterk verouderde wet van 1879 te herzien. De wet van 9 juli 1970 vormde de nieuwe grondslag voor de komende volkstellingen. In deze wet werden ook aspecten van methodologische aard behandeld zoals: de mogelijkheid van het verzamelen van gegevens door middel van deel- en steekproefonderzoeken, en het vooraf houden van één of meer proeftellingen. Niet lang na het van kracht worden van deze nieuwe wet ontstond in sommige kringen heftig verzet tegen de volkstelling. Het ging bij dat brede maatschappelijke verzet in hoofdzaak om de privacybescherming van de burger. Mede door alle commotie ontstond vertraging. Tijdens de zitting van de Tweede Kamer op 10 februari 1971 werden amendementen ingediend om de telling uit te stellen en om de strafvervolging bij weigering achterwege te laten. Deze werden niet aangenomen, maar de politieke druk leidde wel tot beperkende maatregelen ten aanzien van de koppeling van gegevens met adressen en namen, de bewaartermijn van de gegevens, en tot het achterwege laten van controles op het bevolkingsregister voor de categorie buitenlanders. De wettelijke grondslag voor het houden van volkstellingen werd op zich niet aangetast, en de telling van 1971 ging gewoon door. De geschiedenis van de volkstellingen kreeg niettemin een belangrijke wending.

Meer over de problematiek rond de telling van 1971 is te lezen in paragraaf 2.2.

Doeleinden

Alle volkstellingen worden door twee hoofddoeleinden gekenmerkt: het vaststellen van de bevolkingsomvang op een bepaald tijdstip naar een aantal kenmerken en het toetsen van de gegevens van de bevolkingsregisters aan die van de volkstelling. Bij het eerste doel, het bepalen van de bevolkingsomvang, stond het verschaffen van statistische

informatie centraal. In het KB voor de telling 1947 werd het vaststellen van de bevolkingsomvang nog aangevuld met “het verzamelen van een aantal statistische gegevens” betreffende de bevolking, iets wat overigens al volop praktijk was bij de tellingen. Het tweede doel, de toetsing van de bevolkingsadministratie, gaf de gemeentebesturen de mogelijkheid om bevolkingsregisters aan te leggen en up to date te houden, een administratief doel dus. Dit laatste stond tot de telling van 1930 niet vermeld in het KB, maar wel in de voorschriften aan de gemeenten waarin de administratieve en organisatorische taken werden aangegeven. De geschiedenis van de volkstelling is door dit dubbele oogmerk sterk bepaald, zoals met name uit het verloop van de telling in 1971 en de periode daarna zal blijken (zie in dit verband paragraaf 2.2).

Naast de bovengenoemde formeel vastgelegde doeleinden werd na de Tweede Wereldoorlog veel aandacht geschonken aan de maatschappelijke betekenis van de tellingen. De argumentatie die in verschillende documenten is terug te vinden nam in de loop van de tijd in omvang en ambitie toe. Zo hield de Directeur-generaal (DG) van het CBS, Idenburg, tijdens zijn rondtocht langs de provincies in februari 1947 een klemmend pleidooi om de medewerking van de gemeentebesturen te verkrijgen. Hij benadrukte, wat hij zelf noemde de “rijk geschakeerde betekenis der volkstellingen”. In dit verband noemde hij de bestudering van de demografische ontwikkeling van de bevolking (waaronder de huwelijksvruchtbaarheid en leeftijdsopbouw) omdat tal van spanningen op economisch en sociaal gebied ten nauwste verband hielden met demografische veranderingen. Ook wees hij op het verkrijgen van inzicht in de economische structuur. Hoewel ook bij deze telling de controle van het bevolkingsregister als doel gehandhaafd bleef, toonde Idenburg zich niet zo ingenomen met uitspraken van personen die het nut van de volkstelling vooral zagen in de betekenis voor de bevolkingsboekhouding. Hiermee sloot hij in zekere zin aan bij de opinie van de grondleggers van de Nederlandse volkstellingen in de eerste helft van de negentiende eeuw. Uitdrukkelijk diende de volkstelling ook in hun ogen de wetenschap te bevorderen door inzicht te verstrekken in de verschillende aspecten van de samenleving.

Dezelfde argumenten werden bij de voorbereiding van de volkstelling 1960 gebruikt. In een nota aan de CCS werd gewezen op de betekenis van de telling voor inzicht in de demografische ontwikkeling, de oriëntering omtrent de economische en sociale structuur, het verkrijgen van regionale informatie, gegevens over het forensisme en het onderwijsniveau van de beroepsbevolking. Bovendien werd in de nota een nieuw element genoemd: “thans vormt een dergelijke telling een integrerend onderdeel van het statistische program als geheel.” Deze ontwikkeling hing samen met het feit dat de uitkomsten van de volkstelling in veel sterker mate dan vroeger toepassing vonden bij het gebruik van andere statistieken. Ook was het internationale aspect in de argumentatie nieuw. In ca. 70 landen zou een volkstelling worden gehouden. Vooral op Europees niveau bestond behoefte aan onderling op elkaar afgestemde informatie op tal van terreinen.

De volkstelling van 1971 kende de meest ambitieuze doelstelling. Het ging erom “inzicht [te verkrijgen] in de structuur van de bevolking van Nederland”. In de voorlichtingsbrochure schreef het CBS: “De betekenis van een moderne Volkstelling gaat ver uit boven het tellen van het inwonertal”. Beoogd werd een doorlichting “van de

bevolking als een onmisbaar uitgangspunt voor het treffen van maatregelen en voorzieningen ten behoeve van probleemcategorieën in onze samenleving (bejaarden, gehandicapten, laagstbetaalden, werkende jongeren, enzovoorts)”. Er bestond vooral grote behoefte aan gedetailleerde onderling vergelijkbare regionale gegevens met het oog op onder meer de ruimtelijke ordening, arbeids- en woningmarktplaning, onderwijsplaning, verkeersplaning, regionaal industrialisatiebeleid, marktanalyse etcetera. In dit verband werd ook het aantal van 10 000 wijken en buurten genoemd waarin de 873 gemeenten voor de volkstelling werden verdeeld. De controle van de bevolkingsregisters bleef overigens nog steeds als administratief doel gehandhaafd.

Volks-, Beroeps-, Woning- en Registertellingen in Nederland, 1795 - 2002

Jaar	Telling
1795	Volks-telling in de Nederlandsche Republiek (15 okt. 1795 – 31 dec. 1795)
1829	Volkstelling (16 nov. 1829 – 1 jan. 1830)
1840	Algemene Volkstelling (18 nov. 1840 – 31 dec. 1840)
1849	Derde tienjarige Volkstelling (tevens Beroepstelling); (19 nov. 1849)
1859	Vierde tienjarige Volkstelling (tevens Beroepstelling); (31 dec. 1859)
1869	Vijfde tienjarige Volkstelling (1 dec. 1869)
1879	Zesde tienjarige Volkstelling (31 dec. 1879)
1889	Zevende tienjaarlijkse Volkstelling (tevens Beroepstelling); (31 dec. 1889)
1899	Achtste tienjaarlijkse Volkstelling (tevens Beroepstelling en Woningstatistiek); (31 dec. 1899)
1909	Negende tienjaarlijkse Volkstelling (tevens Beroepstelling en Woningstatistiek); (31 dec. 1909)
1919	Woningtelling in gemeenten met meer dan 2.000 inwoners en in enkele kleinere gemeenten (laatste maanden 1919)
1920	Tiende Algemene Volkstelling (tevens Beroepstelling); (31 dec. 1920)
1930	Elfde Algemene Volkstelling (tevens Woningstatistiek en Gezinsstatistiek); (31 dec. 1930)
1947	Twaalfde Volkstelling, annex Algemene Woningtelling (tevens Beroepstelling); (31 mei – 1 juni 1947)
1956	Algemene Woningtelling (30 juni 1956)
1960	Dertiende Algemene Volkstelling (tevens Beroepstelling); (31 mei – 1 juni 1960)
1971	Veertiende Algemene Volkstelling (tevens Beroepstelling en Algemene Woningtelling); (28 febr. 1971)
1981	Registertelling bevolking; Telling woningvoorraad; Steekproefonderzoeken: Arbeidskrachtentelling en Woningbehoeftenonderzoek
1991	Registertelling bevolking; Steekproefonderzoeken: Enquête Beroepsbevolking en Woningbehoeftenonderzoek
1992-2000	Telling woningvoorraad (jaarlijks geactualiseerd)
1995-2000	Jaarlijkse structuurtelling bevolking en vanaf 1998 nieuwe huishoudensstatistiek (jaarlijks)

De bovenstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende tellingen in Nederland in de periode 1795 tot en met 2002. Tussen haken staat aangegeven wanneer de gegevens verzameld werden. De koppeling van een beroepstelling aan de volkstelling werd al vrij vroeg gemaakt, namelijk in 1849. De toevoeging van een woningtelling daarentegen liet nog zo'n 100 jaar langer op zich wachten. De eerste algemene woningtelling werd in 1947 uitgevoerd. Wel waren er daarvoor al woningstatistieken in verschillende volkstellingen opgenomen.

De volkstelling van 1971 is de laatste traditionele telling die in Nederland gehouden is. Proeftellingen voor een volgende telling in 1981 toonden aan dat de non-response zo groot was, dat een nieuwe integrale telling niet meer mogelijk was. Wel diende Nederland nog steeds in het kader van de Europese Gemeenschap volkstellingsgegevens op te leveren. Om toch aan de internationale verplichtingen te voldoen heeft Nederland vervangende informatie samengesteld afkomstig uit de bevolkingsstatiek (gebaseerd op de volledige bevolkingsregistratie) en uit omvangrijke steekproefonderzoeken. De voordelen hiervan waren de lagere kosten en het eerder beschikbaar komen van de gegevens. Vergaande regionale uitsplitsingen, zoals op wijk- en buurtniveau of voor kleinere bevolkingsgroepen, bleven echter uitgesloten. Tot op heden is de responsebereidheid bij massale tellingen met huis-aan-huis bezoek onvoldoende gegarandeerd, zodat voor de toekomst gestreefd wordt naar een combinatie van basisgegevens, ontleend aan registraties in combinatie met gegevens afkomstig uit steekproefonderzoeken.

Volkstelling 1971; moeilijkheden rond de laatste integrale telling²⁵

In het voorafgaande is het al een aantal keren naar voren gekomen: de volkstelling van 1971 was de laatste in Nederland gehouden integrale telling. Het brede maatschappelijke verzet dat in aanloop naar de telling in de Nederlandse samenleving ontstond, zorgde voor heel wat opschudding, zowel in de politiek als binnen het CBS. Uiteindelijk bleek de non-response bij proeftellingen voor de volkstelling van 1981 zo hoog (gemiddeld 26%) dat het CBS een nieuwe volkstelling onmogelijk achtte.

Mede hierdoor heeft de telling van 1971 vaak het stempel mislukt opgedrukt gekregen. Of dit terecht is of niet, zal afhankelijk zijn van het gezichtspunt en de doelstellingen van de lezer/gebruiker. In het onderstaande zal zowel worden ingegaan op het maatschappelijk verzet tegen de telling als op de problemen bij de verwerking van de gegevens die voor aanzienlijke vertraging zorgden.

Maatschappelijk verzet

Hoewel het ontwerp Volkstellingenwet in het voorjaar van 1970 zonder problemen door het parlement was aanvaard, ontstond er in de herfst van dat jaar een brede maatschappelijke discussie over de aanstaande telling.

De onrust over de volkstelling kwam het eerst en sterkst in Amsterdam tot uiting. Vanuit een min of meer gemeenschappelijke betrokkenheid ontstond er een vrij eenduidige politieke overtuiging: voorkomen dat mensen in de op zich al bedenkelijke en door kwade machten gemakkelijk te manipuleren sorteermachine van de overheidsbureaucratie komen. Vooral door kritisch denkende, actief informatie zoekende en scheppende jongeren, werd steeds duidelijker de bescherming van de privacy van de burgers

²⁵ Onderstaande paragraaf is grotendeels gebaseerd op; Van Maarseveen, 'Volkstellingen 1795-1971' in: Van Maarseveen (red.), *Algemene tellingen* (Voorburg/Heerlen 2002), Den Dulk en Van Maarseveen, 'Volkstellingen 1795-1971' in: Erwich en Van Maarseveen (red.), *Een eeuw statistieken* (Voorburg/Amsterdam 1999) en J. Katus, *Volkstelling in opspraak. Een studie naar de overheidsvoorlichting met betrekking tot de volkstelling van 1971* (Leiden 1984).

benadrukt. Het doel was uitstel van de volkstelling. Dit niet om een rationeel beleid in een democratische verzorgingsstaat onmogelijk te maken, doch met het oog op de democratische kwaliteit van onze samenleving.

Het Comité Waakzaamheid Volkstelling (CWV) wist uitstel van de volkstelling niet te bewerkstelligen. Het CWV was het wel gelukt een zaak te repolitiseren die eerst vrijwel zonder weerstand door de Kamers van de Staten-Generaal was geloosd. Het is ook gelukt burgers zich bewust te doen worden van de privacy-problematiek in de moderne maatschappij. Voor velen in dit land begon de relatie zichtbaar te worden tussen computer en macht, tussen automatisering van verwerking van persoonsgegevens en de macht over de betrokken personen van degenen, die de computers bezaten. De brede maatschappelijke discussie over de 14e volkstelling markeert het begin van een zelfs in de jaren 1980 voortdurende maatschappelijke discussie omtrent de bescherming van de privacy der burgers.

In het verzet tegen de volkstelling speelde massacommunicatie een aanzienlijke rol. Dank zij de pers, radio en televisie kon men immers over de komende volkstelling, van het groeiende verzet hiertegen en van de oorzaken van dit verzet vernemen. De media der massacommunicatie waren echter niet alleen passieve dragers van berichten. Zij schiepen zelf ook informatie met betrekking tot de volkstelling, door vanuit een eigen verantwoordelijkheid bij te dragen tot de discussie. Want niet alleen de burgers waren mondig geworden, doch ook de journalisten die tot dan toe nog veel respect toonden voor het gezag. Acties tegen de telling waren nieuws; actiegroepen, vooral het Comité Waakzaamheid Volkstelling, zorgden voor nieuws, terwijl wat zij te vertellen hadden betrekkelijk simpel was, althans velen begrijpelijker in de oren klonk dan Haags of statistisch jargon. Academische debatten over de relatie tussen computer en democratie waren voor vele toehoorders vrij abstract. Maar de verbeelding werd geactiveerd telkens als Big Brother ten tonele werd gevoerd met een nieuwe, angstaanjagende sorteermachine in de hand: de computer.

Daarnaast moet ook de rol van de informele massamedia genoemd worden; vlugschriften, affiches, documentatiemappen en dergelijke waren snel en goedkoop te produceren.

In het KB kreeg de geheimhouding van de gegevens meer dan voorheen aandacht en werd een sanctie vastgelegd op weigering tot medewerking (hechtenis van ten hoogste twee weken of een geldboete van ten hoogste f 500,-).

Ondanks de bij wet vastgelegde verplichting tot medewerking en de sanctie op weigering daarvan heeft het verzet tegen de volkstelling van 1971 uiteindelijk tot non-response geleid. In totaal weigerde 0,2% van de bevolking haar medewerking aan de telling. Daarnaast werd 2,3% ook bij herhaaldelijk bezoek niet thuis aangetroffen. Naast deze algehele non-response zijn er bij verschillende thema's van de telling uiteenlopende percentages van non-response waar te nemen, de zogenaamde partiële non-response: met betrekking tot de demografische gegevens en het onderwerp wonen is de non-response te verwaarlozen; voor beroep en bedrijf bedraagt zij circa 7% van de beroepsbevolking; het hoogst is de non-response ten aanzien van het thema onderwijs: ongeveer 17% van de niet meer onderwijs-volgenden. Meer over de non-response bij de telling en de invloed daarvan is te lezen in de betreffende paragrafen in hoofdstuk 3.

Problemen bij de verwerking van gegevens

Zoals reeds opgemerkt heeft het CBS de basisgegevens jarenlang bewerkt om tot definitieve uitkomsten te komen. De oorspronkelijke planning sprak van 6 maanden voor het beschikbaar komen van de eerste voorlopige uitkomsten. Dit in tegenstelling tot 1960, toen het tenminste drie jaar duurde voordat deze gegevens voorhanden waren. Uiteindelijk heeft een en ander veel langer geduurd. De laatste officiële CBS publicaties met betrekking tot de volkstelling 1971 verschenen in 1983. Ruim tien jaar na de oorspronkelijke telling. Hoe kwam deze vertraging tot stand?

De vertraging die is ontstaan bij het gereedkomen van de resultaten van de volkstelling heeft een vijftal oorzaken, aldus minister Van Aardenne van Economische Zaken (EZ) in een brief aan de Tweede Kamer van 17 november 1978²⁶:

1. De extra voorzorgsmaatregelen ter bescherming van de privacy die kort voor de telling zijn genomen;
2. De administratieve afwikkeling van de telling waarmee de gemeentebesturen werden geconfronteerd was zwaarder dan voorzien. Het totaal aantal uiteindelijke weigeraars bedroeg 0,2% van de totale bevolking. Daarnaast zijn een aantal personen herhaaldelijk niet thuis aangetroffen. In totaal zijn van 2,3% van de totale bevolking geen ingevulde vragenlijsten ontvangen;
3. Een technische onvolkomenheid bij circa 1 miljoen ponskaarten;
4. De tijdrovende aanvulling van ontbrekende antwoorden op basis van plausibiliteitscontrole (zie in dit verband ook pagina 7 van dit rapport);
5. De gedeeltelijke overplaatsing van het CBS naar Heerlen.

Ondanks deze oorzaken van vertraging konden toch in 1972 de voorlopige uitkomsten en in de eerste helft van 1975 de eerste serie kerntabellen met demografische- en woninggegevens, alsmede met gegevens over de huishoudens, gezinnen en alleenstaanden worden gepubliceerd.

Om aan de steeds dringender behoefte aan gegevens inzake opleiding, bedrijf en beroep op macroniveau te voldoen is medio 1975 besloten om bij voorrang een 10% steekproef uit het totale volkstellingbestand te bewerken. Dit bestand is begin 1976 beschikbaar gekomen. Hieraan is prioriteit verleend boven de afwerking van het integrale bestand. Bovendien heeft deze steekproefbewerking gediend voor het beschikbaar stellen van de uitvoerige aanvullende tabellenpakketten, aangevraagd door de bij het censusmonografieënproject betrokken auteurs. De resterende definitieve uitkomsten van het integrale volkstellingbestand zijn te beginnen met oktober 1976 geleidelijk aan gepubliceerd met als afsluitingsdatum maart 1977. Sindsdien zijn op verzoek van planbureaus en universitaire onderzoeksinstituten voor specifieke onderzoeksdoelinden nog verschillende extra bewerkingen uitgevoerd.

De voorlopige uitkomsten die reeds in 1972 konden worden gepubliceerd hadden slechts als functie:

²⁶ Archief CBS, brief 17 november 1978. Minister van EZ aan Tweede Kamer.

1. Zo snel mogelijk globale resultaten van voorlopige aard te verkrijgen;
2. Door middel van externe checks onvolledigheden en onjuistheden op te sporen en deze in een volgende fase te corrigeren.

Om een herhaling van deze vertragende factoren te voorkomen, werden bij de voorbereiding op de volkstelling van 1981 bepaalde maatregelen aangekondigd²⁷:

1. Voor de verzameling van gegevens bij de bevolking zou niet meer gebruik worden gemaakt van op ponskaarten gedrukte vragenlijsten, maar van ook bij andere tellingen en enquêtes beproefde telformulieren;
2. De administratieve afwikkeling van de telling door de gemeentebesturen zou aanzienlijk sneller kunnen verlopen door niet achteraf, maar al vooraf bij de gemeenten de noodzakelijke gegevens over de te tellen personen op te vragen. Een uitloop van het opvragen van bedoelde gegevens tot vrij lang na de teldatum zoals bij de telling van 1971 het geval was, zou hiermee voorkomen kunnen worden.

Daarnaast werd aan een wetswijziging gewerkt die de belangrijkste bezwaren tegen een volkstelling bij de bevolking zou kunnen wegnemen. Bovendien zouden bij de opzet van de nieuwe telling de tegen de organisatie van de vorige telling ingebrachte bezwaren worden ondervangen. Een tijdige voorlichting van de bevolking over doel en nut van een volks- en woningtelling en over de wijze waarop de anonimiteit van de verzamelde gegevens gewaarborgd wordt, zou er toe kunnen bijdragen dat problemen – zoals die zich vlak voor de telling van 1971 voordeden – worden vermeden. Deze maatregelen zouden volgens de minister een vlot verloop van de telling kunnen bevorderen, waardoor ook de resultaten sneller beschikbaar zouden kunnen komen.

Een 15e algemene volkstelling is er echter nooit gekomen. Uit de non-response op een proeftelling in 1979 bleek namelijk dat circa 26% van de totale bevolking zijn medewerking aan een volkstelling zou weigeren.

Telling mislukt?

Over de 14e Algemene Volkstelling van 1971 kan men heel verschillend denken. Aan de ene kant is zij technisch gesproken waarschijnlijk een van de best voorbereide tellingen geweest, aan de andere kant is er geen telling geweest die zo zeer door tegenslag van allerlei aard werd achtervolgd.²⁸

De volkstelling van 1971 is daardoor nogal eens als mislukt aangemerkt. In hoeverre is dat ook waar? Door een complex van factoren is een deel van de uitkomst van de volkstelling later gereed gekomen dan aanvankelijk was gepland. Daarmee kan echter niet gezegd worden, dat deze telling is mislukt. Weliswaar heeft een deel van de gegevens door de opgelopen vertraging en het daarmee gepaard gaande actualiteitsverlies niet tijdig

²⁷ Aldus Minister Van Aardenne van EZ in de Tweede Kamer, 27 maart 1979. Tweede Kamer, zitting 1978-1979, 15 300 hoofdstuk XIII, nr. 80.

²⁸ F. Schuurmans, *Regionale arbeidsmarkten* ('s-Gravenhage 1981), p. 105.

kunnen voorzien in de behoefte aan gegevens voor onderzoeks- en beleidsdoeleinden op korte termijn. Voor beleidsdoeleinden en structuuranalyses op middellange en lange termijn hebben de gegevens hun betekenis echter wel behouden.

Met betrekking tot de non-response kan, aldus minister Van Aardenne van EZ²⁹, worden geconcludeerd dat deze van aanzienlijk geringere betekenis blijkt te zijn dan bij steekproefenquêtes het geval is. Gelet op het veelvuldig gebruik van de uitkomsten van de telling door met name ministeries, planbureaus en censusauteurs, mag geconcludeerd worden dat de volkstelling 1971 al met al redelijke resultaten heeft opgeleverd.

Dat de telling uiteindelijk de laatste in een lange serie is geweest, heeft er zeker toe bijgedragen dat de telling als mislukt is beschouwd. De geringe non-response valideert zo'n kwalificatie echter allerminst en vanuit historisch oogpunt is de lange bewerkingstijd niet van belang. Slechts vanuit het perspectief van de beleidsmaker in de vroege jaren 1970 is de kwalificatie mislukt te rechtvaardigen.

²⁹ Archief CBS, brief 17 november 1978. Minister van EZ aan Tweede Kamer.